

**GÜLDEN
BÜLBÜLLERE**

Altın Silsile

Derleyen

Mehmet Ali Demirci

Dizgi-Kapak

AR Tasarım

Baskı yılı ve yeri

2024, Ankara

ISBN

978-625-00-7740-5

İÇİNDEKİLER

<i>Takdim</i>	v
<i>Altın Silsile</i>	vii
<i>Büyük Silsile-i Şerif</i>	ix
<i>Büyük Silsile-i Şerif'in Türkçe Anlamı</i>	xiii
<i>Küçük Silsile-i Şerif</i>	xvii
<i>Küçük Silsile-i Şerif'in Türkçe Anlamı</i>	xviii
<i>Mukaddime</i>	1
<i>1- Hazreti Muhammed Mustafa (S.A.V.)</i>	3
<i>2- Hazreti Ebubekir Sıddık R.A.</i>	96
<i>3- Selman-ı Farisi R.A.</i>	110
<i>4- Kasım bin Muhammed K.S.</i>	113
<i>5- Cafer-i Sadık K.S.</i>	114
<i>6- Bayezid-i Bistami K.S.</i>	116
<i>7- Ebu'l Hasan Harakani K.S.</i>	126
<i>8- Ebu Ali Farimedi K.S.</i>	127
<i>9- Yusuf Hemedani K.S.</i>	127
<i>10- Abdulhalik Gücdüvani K.S.</i>	129
<i>11- Arifi Rivegeri K.S.</i>	141
<i>12- Mahmud İncir Fağnevi K.S.</i>	141
<i>13- Ali Ramiteni K.S.</i>	143
<i>14- Muhammed Baba Semmasi K.S.</i>	150
<i>15- Seyyid Emir Külal K.S.</i>	153

16- Şâh-ı Nakşibendi (Muhammed Bahaeddin)K.S.	156
17- Alaaddin Attar K.S.	195
18- Yakub Çerhi K.S.	202
19- Ubeydullah Ahrar K.S.	208
20- Muhammed Zahid K.S.	221
21- Derviş Muhammed K.S.	221
22- Hâcegi Emkenegi K.S.	221
23- Muhammed Bakibillah K.S.	221
24- İmam-ı Rabbani (Ahmed Faruki Serhindi) K.S.	222
25- Muhammed Masum K.S.	224
26- Şeyh Seyfeddin K.S.	224
27- Seyyid Nur K.S.	224
28- Mazhar Can-ı Canan K.S.	224
29- Abdullah Dehlevi K.S.	225
30- Mevlana Halidi Bağdadi K.S.	228
31- Seyyid Abdullah K.S.	233
32- Seyyid Tâhâ Hakkari K.S.	234
33- Seyyid Sıbgatullah Arvasi K.S.	235
34- Abdurrahman Tagi K.S.	241
35- Muhammed Sami Erzincani K.S.	245
36- Muhammed Beşir Erzincani K.S.	258
37- Dede Paşa (Musa Dede Bayburdi) K.S.	278
38- Seyyid Abdurrahim Reyhan Erzincani K.S.	285

سلسلة الذهب

Takdim

Altın Silsile, alemlere rahmet olarak gönderilmiş olan Peygamber Efendimiz Muhammed Mustafa'dan (S.A.V.) başlar, Cenabı Hakk'ın kendisine halife olarak en güzel şekilde yarattığı, varisi enbiya olan her asırdaki mübarek temsilcileriyle zamanımızın kutbu Abdurrahim Reyhan Hazretlerine kadar ulaşır.

Gönüller Sultanı Abdurrahim Reyhan (Erzincani) Efendimiz Hazretleri'nin, ihvan meclislerinde ikram buyurduğu mübarek sohbetlerinin bir kısmı Gülden Bülbüllere 1,2,3,4,5 ve Teveccüh Sohbetleri kitapları halinde basımı yapılmıştır.

Bu eser, mübarekten zuhur eden basılı sohbetler ve kitaplara henüz geçmemiş ses kayıtları içerisinde silsile konusu olarak Peygamber Efendimizden başlayarak Nakşibendi Tarikatının Halidi Kolunun Erzincan Şubesine kadar gelen silsile-i âliyye'deki Pirlirimizden bahseden ilgili bölümleri her bir başlığın altına *GB1*, *GB2*, *GB3*, *GB4*, *GB5*, *GBT* veya ses kayıt dosya numaraları dipnot şeklinde verilerek derlenmiştir.

Noksanlarımızı tamam eyleyeceklerini umut eder, dualarınızı bekleriz.

Derleyenler Adına

Mehmet Ali Demirci

Eylül 2024

مَوْلَانَا
۱۴۰۴
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Altın Silsile

1. Hazreti Muhammed Mustafa (S.A.V.)
2. Hazreti Ebubekir Sıddık R.A.
3. Selman-ı Farisi R.A.
4. Kasım bin Muhammed K.S.
5. Cafer-i Sadık K.S.
6. Bayezid-i Bistami K.S.
7. Ebu'l Hasan Harakani K.S.
8. Ebu Ali Farimedi K.S.
9. Yusuf Hemedani K.S.
10. Abdulhalik Gücdüvani K.S.
11. Arifi Rivegeri K.S.
12. Mahmud İncir Fağnevi K.S.
13. Ali Ramiteni K.S.
14. Muhammed Baba Semmasi K.S.
15. Seyyid Emir Külal K.S.
16. Şâh-ı Nakşibendi (Muhammed Bahaeddin) K.S.
17. Alaaddin Attar K.S.
18. Yakub Çerhi K.S.
19. Ubeydullah Ahrar K.S.
20. Muhammed Zahid K.S.
21. Derviş Muhammed K.S.
22. Hâcegi Emkenegi K.S.
23. Muhammed Bakibillah K.S.

24. İmam-ı Rabbani (Ahmed Faruki Serhindi) K.S.
25. Muhammed Masum K.S.
26. Şeyh Seyfeddin K.S.
27. Seyyid Nur K.S.
28. Mazhar Can-ı Canan K.S.
29. Abdullah Dehlevi K.S.
30. Mevlana Halidi Bağdadi K.S.
31. Seyyid Abdullah K.S.
32. Seyyid Tâhâ Hakkari K.S.
33. Seyyid Sıbgatullah Arvasi K.S.
34. Abdurrahman Tagi K.S.
35. Muhammed Sami Erzincani K.S.
36. Muhammed Beşir Erzincani K.S.
37. Dede Paşa (Musa Dede Bayburdi) K.S.
38. Seyyid Abdurrahim Reyhan Erzincani K.S.

Büyük Silsile-i Şerif

Eûzübillâhimineşşeytânirracîm

Bismillahirrahmanirrahim

Elhamdü lillâhi Rabbil âlemîn, elhamdü lillâhi hakka hamdihi ve senâihi, ves salâtü ves selâmu alâ hayrı halkihi Muhammedin (sallallâhu teâlâ aleyhi vesellem) ve alâ âlihi ve ashâbihi ve ezvâcihi ve ehli beytihi ecmâin (rıdvânullahi teâlâ aleyhim ecmaîn).

Allâhümme belliğ ve evsil misle sevâbi hâzihil hatmetiş şerifetil makbuleti ba'del kabûli minnâ bil fazli vel keremi, hediyeeten vâsileten ilâ ruhi menbais sıdkı ves safa, eşrefil verâ, seyyidînâ **Muhammedinil Mustafa** (Sallallâhu teâlâ aleyhi vesellem) ve ilâ ervâhi âlihi ve ashâbihi ve ezvâcihi ve ehli beytihi ecmâin (rıdvânullahi teâlâ aleyhim ecmaîn).

Ve ilâ ervâhi küllin mines sâdatıs silsiletit tarîkatil aliyeytin Nakşibendiyyeti vel Kâdiriyyeti ves Sühreverdiyyeti vel Kübreviyyeti vel Çeştiyye (kaddesallâhu teâlâ esrârehümül aliyeh).

Ve alel husûsi ilâ ruhi şeyhinâ ve melâzinâ ve kıdvetinâ ve imâminâ ve imâmit tarîkatî zil feyzil câri ven nûris sârî eşşeyh bahâel hakkı vel hakîkatı, veddîn eşşeyh Muhammedinil Üveysiyyil Buhârriyyil Ma'rûfî bi **Şahı Nakşibend** (Kaddesallâhu te'âlâ sırrahul aziz).

Ve ilâ ruhi menbail maârifî vel kemâli seyyidis sâdati hazreti eşşeyh esseyyid **Emir Külâl** (Kuddise sırruhu).

Ve ilâ rûhil mukbili aleyke veli mâsivâken nâsi eşşeyh **Muhammed Baba Semmâsî** (Kuddise sırruhu).

Ve ilâ rûhil vâlihi fî muhabbeti mevlâhül ganiyyil ma'rûfî bi hazreti Azîzân Hâvace **Aliyyir Râmitini** (Kuddise sırruhu).

Ve ilâ rûhul mu'ridi anil murâdid dünyeviyyi vel uhreviyyi eş-şeyh **Mahmûdil İnciriyyi'l Fağnevî** (Kuddise sırruhu).

Ve ilâ rûhil mütesellihi anil hicâbil beşeriyyeti eşşeyh **Arifir Rîvegerî** (Kuddise sırruhu).

Ve ilâ ruhi kutbil evliyâi ve burhânîl asfiyâi, kâmiil bid'ati muhyis sünneti şeyhul meşâyih **Abdülhâlkul Gucdüvâni** (Kuddise sırruhu).

Ve ilâ rûhil kutbil hakkânî vel gavsîs Samedânî eşşeyh Ahmedil Fârûkiyyis Serhendiyîl ma'rûfî bil **İmâmîr Rabbani** el müceddidî lil elfîs sâni (Kuddise sırruhu).

Ve ilâ ruhi kutbi dâiretil irşâd, gavsîs sakaleyni ales sedâdis sâiri fillâhi er râkiis sâcidi zülcenâheyn hazreti Ziyâüddin **Mevlânâ** eşşeyh **Hâlid** (Kuddise sırruhu).

Ve ilâ ruhi menbail hilmi ve nûriz zülâmil hâdî beynel aşâiri vel akvam, hazreti sirâceddin min halefî seyyidil enâmi mevlânâ eşşeyh **Esseyyid Abdullah** (Kuddise sırruhu).

Ve ilâ ruhi şeyhinel gayyurillezî bihi netebâha mevlânâ vakur kutbil irşâdi vel medar hazreti şihâbüddin mevlânâ eşşeyh **Esseyyid Tâhâ** (Kuddise sırruhu).

Ve ilâ ruhi sultânîl küberâil mütekaddimîn ve kıdvetil kübrâil müteahhirin, gavsîl âmmeti vel hâifin, kutbil ümmeti ves sâlikîn muğîsil müstagîsîn munisil gurebâi vel âşîkin, şeyhinel kâmilil mükemmilil üveysiyyi mevlânâ ve seyyidinâ ve senedinâ eşşeyh esseyyid şâhi **Sıbgatullâhil Arvâsî** (Kuddise sırruhu).

Ve ilâ ruhi sultânîl arifin ve kutbil aktâbil vâsîlîn, el müteşerrifi bil fenâil mutlak, mürebbis sâlikine ilâ rabbihim alel vechil ehakki, nâsiriş şeriatil garrâi kâmiil bidatid darrâi, müceddidi âsâris selefi vet tabiine ve mûmehhidi bünyanit tarikatil halefî vel lâhikin. El

mutasarırfı alel itlâkillezi lem nerâ lehu nazîrûn ba'del tefahhüsi fil âfâkı kâtiin nisbeti anil mübtediit tâği mevlânâ ve seyyidinâ ve senedina eşşeyh şâhı **Abdurrahmânit Tağî** (Kuddise sırruhu).

Ve ilâ ruhi sultânîl vâsılîn ve umdeti küberâil âşıkîn, kutbil irşadı bil yakin, menbail hilmi vel meârifi vel ihsan, sahibil ilmi vel edebi vel irfan el muhriki mâsivallah. El müteşerrifi bil fenâi ba'del fena, sümmel bekâi billahi ba'del beka el muhyiş şerîatîl garrâi kâmiil bid'atid darrâi ruhuna ve emvâlünal feda, şeyhinel kâmilil mükemmili eşşeyh şâhı **Muhammedinis Sâmiyil Erzincanî** (Kuddise sırruhu).

Ve ilâ ruhi sertâcil evliya ve burhâni kâffeî mahlûku Hudâ, hazreti mefhari mürşidân, menbais sıdkı ves sadâkati vel hakîkati vel mâ'rifeti vel irfân, el muhriki mâsivallah bil cezbetil vâsılı ilallah, el müteşerrifi biş şerîati vet tarîkatil makbûleti vel edebi vel ihsan, rûhunâ ve emvâlünal feda şeyhinel kâmilil mükemmili eşşeyh esseyyid şâhı **Muhammedinil Beşîriyyil Erzincanî** (Kuddise sırruhu).

Ve ilâ ruhi sultânîl evliya ve bi mahremi sırrı esrarı enbiyâ, câmiil kemâlâtis sûriyyeti vel mâneviyyeti eşşeyhul ekber ve kutbul aktab, rûhunâ ve emvâlünal fedaî mevlâyî ve seyyidî ve senedî ve men bihi temessüki ve bihi iftihâri ve minhu istimdâdî şeyhinel kâmilil mükemmilil üveysiyyil mürşidân, sertabîbi âşıkân eşşeyh şâhı **Mûsâ Dede Bayburdî** (Kuddise sırruhu).

Ve ilâ ruhi kutbil arifân, gavsul âzam, feridüz zaman, can-ı canan, ıtr-ı reyhan, el harisu alâ müridân, sultanı aşıkân, sahibül hikmeti vel edebi vel irfan, şeyhinel kâmilil mükemmilil eşşeyh esseyyid şâhı **Abdurrahim Erzincanî** (Kuddise sırruhu).

Ve ilâ ervâhi küllin mines sâdâti vel hulefâi vel mürîdîne vel muhibbîne vel mensûbîne vel müntesibîne ilâ hâzihit tarîkatil aliyyeti ve sâirit turuk.

Allâhümmektüb misle sevâbihi fi sâhifeti amali küllin, verfa' bihâ derecâti küllin, ve âli fi âlâil iliyîne menzilete küllin, ve zidnâ fi muhabbete inde cenabı küllin, fe efîd aleynâ min berekâti küllin ve etmim lenâ sülûke, hâzihit tarîkatil aliyyeh ve vefîknâ li merdâti şeyhinâ ve imtisâli evâmirihi ve ictinâbi menâhihi verzuknal bekâe bike ba'de fenâifike alâ kademi sâdâtines sâlikine fi hâ.

Allâhümmağfirlenâ hatâyânâ veclübnâ ilâ muhabbetike bi muhabbeti evliyâike verzuknat tevfiike vel istikâmete alâ dînike ve tâatike bi rahmetike yâ erhamerrâhimîn.

Âmîn, âmîn, amîn vel hamdu lillâhi rabbil âlemin.

Büyük Silsile-i Şerîf'in Türkçe Anlamı

Eûzübillâhimineşşeytânirracîm
Bismillâhirrahmânirrahîm

Hamd, âlemlerin rabbî olan Allah'a mahsustur. Hamd ve senanın (övüp yüceltmenin) tamamı Allah'a aittir. Salât ve selam yaratılmışların en hayırlısı olan Hz. Muhammed aleyhisselâm ve O'nun âline (çoluk çocuk, aile ve sülalesine), ashabına ve ezvâcına (hanımlarına) ve ehli beytinin (ev halkının) tamamına olsun.

Ya ilahî! Bu hatmi şerîfî bizden kabul buyurduktan sonra, sevabının mislini fazlın ve kereminle (üstünlük ve lütfunla) sıdk (doğruluk) ve safa (safalık, huzurluluk) kaynağı, yaratılmışların en şereflişi, seyyidimiz (efendimiz, büyüğümüz) Hz. Muhammed Mustafâ aleyhisselâmın ruhuna ve âlinin, ezvâcının ve ashabının ve ehli beytinin ruhlarına vasıl eyle.

Yüce Nakşibendiyye, Kâdiriyye, Sühreverdiiyye, Çeştiyye ve Kübreviyye tarikatlarının silsilelerindeki büyüklerin ruhuna,

Bilhassa; şeyhimiz, sığınağımız, kendisine uyduğumuz imamımız, tarikat imamımız, devamlı akan feyzin ve yayılan nurun sahibi, dinin güzelliği, hak ve hakikat şeyhi; Muhammed, Üveysi, Buharalı isimleriyle tanınmış Şâh-ı Nakşibend'in ruhuna,

Marifetlerle kemâlin kaynağı, sâdâtın (silsile büyüklerinin) seyyidi Seyyid Emir Külâl'in ruhuna,

Zâtına yönelen, mâsivayı (Senden başkasını, gayriyi, yaratıkları) unutan Semmas'lı Şeyh Muhammed Bâbâ'nın ruhuna,

Ganî (yaratıklara ihtiyacı olmayan) Mevlâ'sının muhabbetine dalan ve Hazreti Azîzan ismi ile bilinen Ramitin'li Hâce (hoca, öğretici, efendi, sahip) Ali'nin ruhuna,

Dünyevî ve uhrevî isteklerin hepsinden vazgeçen Fağnev'li Şeyh Mahmud İncirî (Encirî)'nin ruhuna,

Beşeri perdelerin hepsinden soyunan Rîveger’li Şeyh Arif’in ruhuna,

Evliyanın kutbu (başı), asfiyânın (safilerin, seçkinlerin) delili, bidatları (dine ve tarikata sonraları yamayanları) yok edip kaldıran, sünnetleri diriltip yaşatan, Şeyhlerin Şeyhi Gucdüvan’lı Şeyh Abdülhâlik’in ruhuna,

İkinci bin yılın müceddidi (dinin zahir ve bâtını yenileyip düzeltici), İmam-ı Rabbanî ismiyle tanınan (mâruf usulünce irşad olan), hakkâni (hak ve adalete uygun) kutub, Samedânî (Allah’a mensup) gavs, Serhend’li Şeyh Ahmed Farûkî’nin (Hz. Ömer’in torunu ve O’nun gibi hakkı ifade edici olan) ruhuna,

İrşad dairesinin kutbu, insan ve cinlerin gavsı, istikamet (doğruluk ve akli selim gereğince) Allah’da seyreden, rûkû ve secde ehli (namaz ehli olan) Zülcenâheyn (zahîrî ve bâtînî kanatların sahibi olan) efendimiz Hazreti Ziyâüddin Mevlana Şeyh Hâlid’in ruhuna,

Hilmin (yumuşak huyun) kaynağı, karanlıkları aydınlatan, aşiret ve kabileler arasında hidayet sahibi, bütün yaratılmışların efendisinin soyundan olan (Seyyid) efendimiz, dinin ışığı Hazret-i Seyyid Abdullah’ın ruhuna,

İrşad ve medar (sebeb, vasıta) kutbu, kendisiyle öğündüğümüz, vakur (vekar sahibi, ağırbaşlı) efendimiz, çok gayretli şeyhimiz din yıldızı Şeyh Seyyid Tâhâ’nın ruhuna,

Geçmiş büyüklerin sultanı, gelecek büyüklerin kendisine uyaçağı, korkanlarla birlikte bütün insanların gavsı, ümmet ve sâliklerin kutbu, yardım isteyenlerin imdadına yetişen, âşıkların munisi (dostu, arkadaşı, seveni), üveysî, kâmil ve mükemmil (kemâle erdirici) şeyhimiz, efendimiz Hz. Seyyid Sıbgatullah Arvâsi’nin ruhuna,

Ariflerin sultanı, vâsıl olmuş kutupların kutbu, mutlak fena ile şerefleşmiş olan, Rabbine sülûk eden sâlikleri en doğru şekilde terbiye eden, parlak şeriâtın yayıcısı, zararlı bidatların kökünü kazıyan, selef ve tabîin’in (Müslüman olarak Peygamber (S.A.V.)

Efendimizi görenlere sahabe; sahabeyi görmüş bulunanlara tabiîn; tâbînlerle görüşmüş olanlara de tabei tabiîn denir. Bir rivayette İmâm-ı Gazâlî'ye kadar olan büyüklere selef, ondan sonrakilere de sonrakiler anlamında müteahhirin denir.) yaşayış ve eserlerin müceddidi, kendinden sonra gelenlerin yol, usul ve temelinin hazırlayıcısı, mutlak tasarruf sahibi, etrafta yapılan araştırmalardan anlaşılacağı gibi benzeri görülmeyen, fesat çıkaran nisbet sahibinden nisbeti kesen efendimiz Tağ'lı Hz. Şeyh Abdurrahmân'ın ruhuna,

Hakk'a ulaşanların sultanı; ulu âşıkların dayanağı; yakîn ile irşad kutbu; hilim, marifet ve ihsan (iyilik, lütuf, bağış) kaynağı; ilim, edeb ve irfan (Allah vergisi ilim ve anlayış) sahibi; mâsivâyı yakan (yaratıkları gönülden çıkaran); fenâ'dan sonra fena ile, bekâ'dan sonra beka ile şereflenen; parlak (bir ışık gibi olan) şeriatı diriltip aydınlatan, zararlı bid'atları ortadan kaldıran -ruhumuz ve mallarımız O'na feda olsun- kâmil ve mükemmil şeyhimiz Erzincan'lı Şeyh Muhammed Samî'nin ruhuna,

Velilerin baştacı, Hudâ'nın bütün yaratıklarının delili; mürşidlerin kendisiyle övündükleri, sıdk, sadakat, hakikat, marifet ve irfan kaynağı, mâsivâyı yakan, cezbe ile Allah'a ulaştıran; şeriat, makbul tarikat, edeb ve ihsan ile şereflenen -ruhumuz ve mallarımız O'na feda olsun- kâmil ve mükemmil şeyhimiz; şeyh, seyyid, şah, Erzincan'lı Muhammed Beşir'in ruhuna,

Evliyaların sultanı, Peygamberlerin sırlarının emanet edildiği zat, sûrî (görünen) ve manevî (görünmeyen) kemâlleri kendinde toplayan, en büyük şeyh ve Kutbul aktâb ruhumuz ve mallarımız O'na feda olsun, efendim, seyyidim, senedim, kendisine tutunup kendisi ile iftihar ettiğim, kendisinden yardım istediğim üveysî, kâmil ve mükemmil mürşid; âşıkların baş tabibi, şeyh, şah, Bayburt'lu Mûsâ Dede'nin ruhuna,

Ariflerin en ileri geleni, evliyaların büyüğü, asrın bir tanesi, Allah'ın dostu, reyhan kokulu, müridlerini koruyan, âşıkların sultanı, hikmet, edeb ve irfan sahibi, kamil ve mükemmil, şeyh, seyyid, şah Erzincan'lı Abdurrahim'in ruhuna,

Sâdâtdan, halifelerden, müritlerden, muhiblerden, mensuplardan ve bu yüce tarîkâta ve diğer tarîkatlara müntesip olanlardan her birinin ruhuna da vâsıl eyle.

Ya Rabbi! Bu hatmi şerifin sevabının mislini hepsinin amel sahifelerine yazdır. Onunla cümlelerin derecelerini yücelt. Hepsinin derecelerini a'lâyı illiyyin'e yücelt, hepsine karşı muhabbetimizi artır. Hepsinin bereketlerinden üzerimize akıt.

Bu yüce tarîkatın sülûkunu bize tamamlat, Şeyhimizin rızâsına mazhar olmaya, emirlerine uymaya, yasakladıklarından sakınmaya bizi muvaffak eyle,

Yâ Rabbi! Zâtında fenâ'ya ulaştırarak sülûk eden sâdâtımızın kademi üzerine Zâtınla bekâ'yı bize nasib et.

Yâ İlâhî! Hatâlarımızı bağışla, evliyanın muhabbeti ile bizi muhabbetine ulaştır.

Ey merhametlilerin merhametlisi! Dînin ve tâatın (emrine uyup, kulluğunu yapmanın) doğrultusunda bize tevfik (ilâhî yardımını) ve istikameti (din yolunda dosdoğru olmayı ihsan et, bağışla.

Âmin, Âmin, Âmin... Bütün hamd ve senalar âlemlerin Rabbi'na mahsustur.

Küçük Silsile-i Şerif

Nebî, Sıddîk u Selman, Kâsım estü **Ca'feri Tayfur**
Ki ba'dez bul **Hasan** şud bû **Aliyyü Yûsuf** est gencur
Zi **Abdulhalik** âmed **Ârifü Mahmud** râ behre
Ki zîşan şud diyarı **Mâverâünnehri kûhi Tur**
Ali, Bâbâ, Külalü Nakşibend estü **Alaaddin**
Pes ez **Yakûbu Çerhi, Hâcei Ahrârı** şud meşhur
Muhammed Zâhidu Derviş Muhammed, Hâcegî, Baki
Müceddid, Urvetül Vüskâ vü Seyfeddînü Seyyid Nur
Habibullahi **Mazhar**, şahı **Abdullahı** Mevlana
Ki zîşan reşki subhi iyd şud mârâ şebi deycur
Ziyâüddin vahîdüd dehri **Mevlânâi mâ Hâlid**
Çu âmed kâniten lillâhi yâ zel feyzi yâ zennur
Pes îşan **Seyyidi Tâhâ vü Seyyid Sıbgatullâhi**
Şahı mâ **Abdurrahman** ez-ü şud dü cihan mamur
Muhammed Sâmîyi gavvâsi bahri aşkı râ her dem
Reşâdetkânı bol himmet şude ez her cihet mamur
Mefhari mürşidân Gavsü'l-Azâm **Beşiriyü'l-Erzincanî**
Bekâ ender bekâ bulmuş gelmemiş misli bir dahî
Dede Paşa'dır mahlâsı, cemi-i evliyâ hâssı
İrşâd etmiştir çok nâsı, O idi zamanın Gavs'ı
Zamanın kutb-i cihânı, cümle dertliler dermânı
Sertabîb-i aşıkânı **Abdurrahim Erzincanî**

Küçük Silsile-i Şerif'in Türkçe Anlamı

1-Peygamberimiz, Ebubekir Sıddık, Selmân-ı Fârisi, Kasım bin Muhammed, Câfer-i Sâdik ve Bâyezid-i Bistâmî (Tayfur) ile Ebul Hasan Harkânî'den sonra Ebû Ali Fârîmedî ve Yûsuf-u Hemedani esrar hazinesi oldu.

2-Abdülhâlik Gucdüvânî'den sonra Ârif-i Rîvegerî ve Mahmûd İnciri Fağnevî'ye hisse geldi (de) onların yüzünden Mâverâünnehir ülkesi (Seyhun ve Ceyhun nehirlerinin arası) Tûr Dağı gibi tecellî yeri oldu.

3-Onlardan sonra, Hâce Ali Râmitinî, Muhammed Bâbâ Semmâsî, Seyyid Emir Kûlal ve Şâh-ı Nakşibend ile Alaaddin Attar, Yâkûb-u Çerhi'den sonra da Ubeydullah Ahrar meşhur oldu.

4-Muhammed Zâhid ve Derviş Muhammed, Hâcegî Emkenegî, Muhammed Bâkibillah, Müceddid İmâm-ı Rabbânî, Urvetül Vüskâ (Muhammed Masum), Şeyh Seyfeddin ve Seyyid Nur (geldi)

5-Allah'a sevgili Mazhar-ı Cân-ı Cânân efendimiz (ile) Abdullah Dehlevî ki, onlara gıpta ettiğinden, karanlık geceler bize bayram sabahı gibi oldu.

6-Dinin ışığı, zamanın biricigi, efendimiz Hâlid-i Bağdadi, feyiz ve nur sahibi idi, ki O, Allah'a itaatla geldi.

7-Onlardan sonra, Seyyid Tâhâ ve Seyyid Sıbgatullah Arvâsî ve Şahımız Abdurrahman Tâgî, ki Ondan iki cihan mamur oldu.

8-Muhammed Sâmî, her an aşk denizinin dalgıcı, hidayet kaynağı, çok himmet sahibi ve her cihetten mamur oldu.

9-En büyük Gavs lakabıyla yüceltilen Erzincanlı Beşir, mürşidlerin övünç kaynağı ve evliyaların reysidir. "Bekâ ender bekâ" nimetine kavuşmuş ve asrında emsali yoktur.

10-Musa Baştürk Hazretlerinin diğer bir adı da "Dede Paşa"dır ve velilerin hassıdır (saf ve halis). Çok sayıda insanı irşad etmiş ve asrının (yaşadığı zamanın) "Gavs"ı idi.

11-Kendi zamanındaki cihanın/âlemin kutbu. Zahir-batın bütün dertlilerin dermanı. İlahî aşka mübtela olmuş, vuslâtı en büyük gaye edinen aşıkların dertlerine derman olan baştabib Erzincanlı Abdurrahim (Allah Teâlâ onların kıymetli sırlarını temiz, mübârek eylesin).

Mukaddime

Allah'a şükür bizim hiç şüphemiz yok ki, sağlam bir silsilemiz zincir halkası gibi böyle birbirine ekli, takılı olarıktan gelmiş. Ta ki silsileyi okuduğumuz zaman:

*Nebî, Sıddık u Selman, Kâsım estü Ca'feri Tayfur
Ki ba'dez bul Hasan şud bû Aliyyü Yûsuf est gencur
Zi Abdulhalik âmed Ârifü Mahmud râ behre
Ki zîşan şud diyârı Mâverâünnehri kûhi Tur*

Nebi kim? Peygamber Efendimiz. Sıddık, Sıddık-ı Ekber Efendimiz. Selman, Selman-ı Farisî hazretleri.

Kasım kim? Kasım da Ebubekir Sıddık Hazretlerinin torunu, oğlunun oğlu. Kasım bin Muhammed bin Ebubekir yani onun torunu ki Selman-ı Farisi Hazretleri'nden yetişmiş.

Ondan sonra Cafer kim? Cafer-i Sadık da on iki İmam'ın bir tanesidir. Tayfur kim? Tayfur da Bayezid-i Bistami Hazretleri. Yûsuf est gencur, Yusuf Hemedani Hazretleri. Ali, Ali Farimedi Hazretleri ondan evvel. İşte böyle geliyor.

Abdulhalik Gücdüvani Hazretleri bir defa silsilemizde üveysidir. Onu yetiştiren Hızır aleyhisselam olmuş. Hızır aleyhisselam bizzati dizinin dibinde onu yetiştirmiş. Nakşibendi Efendimizi Abdulhalik Gücdüvani Hazretleri manen yetiştirmiş. Zahirde bir mürşidi var, bir yere bağlı ama manen de Abdulhalik Gücdüvani Hazretleri yetiştirmiş. İşte böyle silsile geliyor.

Ta ki bizim Şeyh Efendimize kadar geliyor. Nasıl geliyor? Mevlana Halidi Bağdadi Hazretleri de divanlarda yazar, Kürt soyundandır ve seyyidlerdendir, Evlad-ı Resulden. Nasıl bir meşayihmiş? Öyle bir meşayih ki öyle büyük bir tasavvuf âlimi ki zül-cenaheyn, iki kanatlıdır. Hem zahire hem tarikata büyük hizmet görmüş. Zahirde çok alim; maneviyatta da o üç yüz altmış beş tane halife irşat etmiş, halife çıkartmış, üç kıtaya göndermiş.

Bizimkisi nereden geliyor? Bizimkisi Tâhâ Hazretlerinden geliyor. Tâhâ Hazretleri Hakkari'nin Şemdinli Kazasının Nehri Köyü'nden geliyor.

Ondan sonra kim geliyor? Seyyid Sıbgatullah Arvasi, Gavs-1 Hizani, Gavs-1 Azam. O da Evlad-ı Resul'den. O nerede? Bitlisin Hizan İlçesi'ndeymiş.

Ondan sonra kim geliyor? Abdurrahman Tağı Hazretleri. O da zülcenaheyn, çift kanatlı. O da Kürdistana ilmi şeriatı, ilmi tarikatı yerleştiren olmuş.

Ondan sonra kim geliyor? Muhammed Sami Erzincani. Bu kimmiş? Öyle yüksek bir sülalenin evladı, öyle bir ilim sahibi ki, buyuruyor: “yedi yaşıma kadar ben meleklerin gökten inip çıktıklarını görürdüm; yedi yaşımdan sonra daha göremedim”. Fakat O zahirde hem medrese hocalığı yaparmış. Yani Arabî ilmi okutup, yetiştirip, icazet veriyormuş. İstanbul'da fakülte bitirmiş diplomasında o zamanda sultanların, padişahların imzası varmış, rüştiye mekteplerinde hocalık yapıyormuş. Böyle iki yönlüdür.

Ondan sonra gelen Muhammed Beşir Efendi Hazretleridir. Kim bu? Bu da Evlad-ı Resul'denmiş. Elinde de hücceti şeceresi varmış. Fakat tarikata girdikten sonra, şeyh efendimizin sohbetinde geçer, elindeki şecereyi ne yapmış? Bir duvarın kovuğuna sokmuş, çamurla örtmüş, kaybetmiş. Niçin bunu böyle yapmış? Ona varlık olmasın diye. Çünkü bizim tarikatımız mahviyettir. Tarikatta kemalât mahviyettir, yokluktur. O da ona bir varlık olmasın diye o şecereyi kaybetmiş.

Ondan sonra gelen kim? Bizim Şeyh Efendimiz Dede Paşa. İsmi Musa, soy ismi Baştürk'tür; fakat Dede Paşa ismi nereden geliyor? Sonradan ona verilen bir mahlas oluyor. Ama nasıl bir meşayih? Zamanımızın en büyük bir meşayihidir. Elkâbında ne buyruluyor?

*Dede Paşa'dır mahlası, Cemî-i evliya hası
İrşat etmiştir çok nası, O idi zamanın gavası*

Bizim silsilemiz budur. Böyle bir sağlam, altın zincir halkası gibi gelmiştir. Onun için burada Cenabı Hakk'a çok şükretmemiz lazım ki bu zamanımızda herhangi bir sahte tarikata, sahte bir meşayihe bizi kaptırmamış. Bunlarda çok var, Allah'a sığınırız. (ARI Sohbet 1A)

1- Hazreti Muhammed Mustafa (S.A.V.)

Cenabı Hak Peygamber Efendimiz'i muhabbetinden yarattı. Kâinatın Efendisi, dünya ve ahiretin iki cihanın serveridir. Bütün zâhirde, bâtında bilinip görünenler; bilinmeyenler, görünmeyenleri Cenabı Hak kim için halk etti? Habibi için, onun hürmetine halk etti.

Cenabı Hak; "*Levlake levlak lema halaktul eflak.*"¹ buyuruyor. "*Habibim, seni halk etmeseydim bu eflâkları, felekleri, varlıkları halk etmeyecektim.*" Bütün karada, denizde, havada olan canlıları onun için yarattı, sadece insanları değil. Her zaman *Mevlidi-i Şerif* te dinliyorsunuz:

Pes Muhammed'dir bu varlığa sebep

Sıdk ile anın rızâsın kıl talep (GB2)

...

Allah'a şükür, elhamdülillah insanlarda muhabbet büyük nimettir. İnsanlardaki muhabbet Allah'ın büyük ihsanıdır. Çünkü öyle:

Muhabbetten Muhammed oldu hâsıl

Allah'a şükür, Allah bizi Müslüman halk etmiş. İnananlardan, ümmeti Muhammed'den bizi halk etmiş.

Ama onun rızasını sıdk ile talep etmek, yani sünnetlerine sınımsız sarılmak lazım. Sünnetlerini işlemek lazım ki onun rızasını da talep etmiş olalım. Kuru kuruya talep olur mu?

Cenabı Hak: "*Kulum iste vereyim.*" (*talebena vecedena*) diyor. Ama bunu istemek; sa'y etmek, çalışmak, tefennün yapmaktır.

Onun için burada Allah'a şükür, Cenabı Hak işte bizi sevgili habibine ümmet etmiş. Eğer onu seversek ehl-i muhabbet oluyoruz. Onu sevmezsek biz, ehl-i muhabbet sayılmayız. İşte onun için:

¹ *Ali el-Kâri, Şerhü's-Şifâ: 1:6; Keşfü'l-Hafa, c. 2, s. 164*

Muhabbetten Muhammed oldu hâsıl

Ehl-i muhabbet demek, Allah'ı sevmektir.

Niye sevmeyelim? Bizi yoktan var etmiş. Bize rızık veriyor, sıhhat veriyor. Bize aza varlıklarını vermiş, sayısız nimetler vermiş. Acaba bizim kulluğumuz, onun bize vermiş olduğu nimetlerin en ufağının karşılığı mıdır? Değildir.

Diğer vücut nimetleri olsun, sağlığımız, gerekse gıda nimetlerinden, dünyada bütün her çeşit nimetlerden faydalanıyoruz.

Ahirette bize daha büyük nimetleri olacak, daha büyük ihsanları olacaktır. Cenabı Hak, eğer kulluğumuzu bilirsek, kulluğumuzu yaparsak bize cemalini de gösterecek. Onun için kelâmda:

Muhabbetten Muhammed oldu hâsıl

Muhabbetten maksat, Muhabbetten Muhammed meydana geldi, hâsıl oldu, ama:

Muhammed'siz muhabbetten ne hâsıl

Muhammed'i sevmeyenler de ehl-i muhabbet değiller. Muhammed'i sevmeyenler, Allah'ı da sevemezler. Cenabı Hak diyor ki: "*Habibim seni seven beni sever, seni sevmeyen beni sevemez.*"² Bir de buyruluyor ki:

Muhabbetten murat ancak Muhammed hâsıl olmaktadır

Muhammed'den murat şahım visale vasıl olmaktadır

Muhabbetten murat Peygamber Efendimiz'i elde etmektir, diyor. Ona ulaşmaktır, onu sevmektir, onu bulmaktır, ona ümmet olmaktadır. Onun nuru nübüvvetini görmektir. Evet:

Muhabbetten murat ancak Muhammed hâsıl olmaktadır

Muhammed'den murat...

Muhabbetten maksat nedir? Muhabbetten maksat Peygamber Efendimiz'in nuru nübüvveti sende tecelli etmesidir. Peygamber Efendimiz'in nuru nübüvveti sende tecelli ederse seni visale ulaştırır. (GB5)

² Al-i İmran 3:31

...

Canım kurban olsun Resulullah'a

Bizi kabul etti Âl-î Dergâha

Emreyledi Şeyhim Muhammed Şâh'a

Çıkarttı zulmetten bâlâya bizi

Hepimizin canı kurban Resulullah'a. Allah bizi onun için halk etti, onun şerefine halk etti. Varlığımızın sebebidir. Bizi ahirette azaptan kurtaracaktır. Şefaati bizim için haktır. Şefaati olmazsa kurtulamayız.

Niye canımız kurban olmasın ki, çünkü o canlarımızı kurtaracağı için, canımız kurban olsun. Kurban demek; teslim olmak, zâhirdede de canımızı kurtaracak birisine teslim etmiyor muyuz? Öyle ise bu canı da sahibine teslim etmek lazım. Sahibi de birincisi Allah'tır. İkincisi Resulullah'tır. Niçin? Evvel Resulullah'ın ruhunu halk etti, nurunu halk etti. Onun nurundan da bizi halk etti. (GB3)

...

Peygamber Efendimiz de ruh âleminde bir şey söylememiş. Bildiği halde söylememiş. Peygamber Efendimize sormuşlar ruhtan, ya Resulullah ruh nasıl bir şeydir?

Cesette bir renk var, şekil var, ondan sonra bir vücut var, ama bu ruhun rengi nasıl, tadı nasıl, şekli nasıl, nasıl bir şeydir?

Sorulduğu zaman söylememiş. Sükût kalmış. Allah soru soranlara karşı habibini hiçbir zaman cevapsız bırakmamış. Ama Peygamber Efendimiz ruhu bilmediğinden değil, ebu'l-ervah ruhların anası O. Nasıl ki bir anne yüz tane çocuk büyütse, bin tane büyütse bilir. Onları büyüttüğü için zahmetini çekmiş, bilir. Küçükken tıfılken hizmetini görmüş büyütmüş. Bir değil bin tane olsa yine bilir. Öyleyse Peygamber Efendimiz ruhların anası ruhları bildiği halde ruhtan cevap vermemiş.

İnsanların aklı ruhun bir cüzüymüş, ruhun bir aletiymiş. Bir aleti ustası yapar, her tarafından haberi vardır, aleti yapmıştır. Bir alet ustayı yapabilir mi? Bir alet ustadan bir şey bahsedebilir mi? Usta aleti yapıyor, her tarafından haberi var, çalıştığını da her şeyini de

biliyor. Ama alet ustayı bilebilir mi? Bu insanlardaki akıl ruhun aletidir. Onun için alet nasıl ustayı anlayamadığı gibi akıl da ruhu anlamıyor. Ama insanlar ruhu anlar mı? Anlayan vardır anlatamazlar, bilirler bildiremezler. Peygamber Efendimiz ruhları bildiği halde ruhtan soranlara bir şey söylememiş. Ama Cenabı Hak cevabını ayet göndermiş. Habibim senden ruhtan sordular, “*O ruhtan soranlara de ki ruh Rabbinin emrindedir*”. “*Gulirruhü min emri rabbi*”³.”

Öyleyse şimdi ruhu bu nefsin elinden kurtarmak lazım. Onun için şeriatın emirleri, Allah’ın emirleri nefse geliyor. Şimdi ölenlerin ruhları var mı? Gidenlerin ruhları var, ruh yok olmaz. Ruh var olduktan sonra cennet, cehennem, kabir azabı nedir? Kıyametin dehşetleri yok olmuyor. Bunları kabir azabı görecek. Kıyametin çok dehşetli, vahşetli korkunç şeylerini görecek. Ondan sonra ruhu ya cennete gidecek ya cehenneme gidecek.

Demek ki onun için emirler nefse gelmiş. Öyleyse nefsi Allah’ın emri altına sokmak lazımdır. Sokmak lazım ki bu nefis zalimdir. Cenabı Hak: “*Ve mekeru ve mekerallah vallahü hayrul makirin.*”⁴ Ayet-i kerimesi var. Ne buyuruyor? Allah mekredenlere mekr yapar. Kötülük yapanlara zulüm edenlere zulüm eder. Ama bu zulüm ikidir: bir nefesine bir Rabbısına. İkisine de zulmetmişse Allah ona zulmedecek. Allah’ın azabına uğrayacak.

Onun için emirler bu nefislere gelmiş, Kur’an nefislere gelmiş, Peygamber nefislere gelmiş. Fakat eğer biz Allah’ın emrine uyar-sak, nefis Allah’a uyarsa ruhu kurtarmış oluruz.

Ama Allah’ın emrine uyacaksak hem şeriat var hem tarikat var. Allah’ın iki emri var: Peygamber Efendimize zahir şeriat emri melek getirmiş, vahiy getirmiş. Bir de Allah’ın bir emri var ki Peygamber Efendimize melek yok arada, harf yok savt yok. Allah onun kalbine doğdurmuş. İşte tarikat bu; kalplerle ruhlarla ilgili,

³ İsra 17:85

⁴ Al-i İmran 3:54

kalbe olan bir muameledir, ruha olan bir muameledir. (26.05.1994, *İncek*)

...

Peygamber Efendimiz: “*Benim mürebbitim rabbim, rabbim beni terbiye etti.*”⁵ buyuruyor. Peki, nesini rabbisi terbiye etmiş?

Ruhunu terbiye etmiş.

Büyüklerimizin emirleri ne?

Büyüklerimiz sohbetinde buyururlar ki şeyh efendimizin sohbeti: Cenabı Hazreti Allah Peygamber Efendimiz’in ruhunu, bir hoca talebesini nasıl karşısına alır okutursa öylece onu bin sene okutuyor.

Zaten Peygamber Efendimiz: “*Evvel, Allah benim ruhumu halk etti, evvel, Allah benim nurumu halk etti, evvel, Allah benim aklımı halk etti.*”⁶ buyuruyor.

Demek ki evvel, Allah onun ruhunu halk ettiyse, bütün mükevvenâtın ruhu zerresi ondandır. Zaten:

“*Küntü kenz*”in mebdeidir arş-ı a’lâdan gelir

Buyuruyor.

Küntü kenz esrarını beyan eyledi

Buyuruyor.

Bu kelimeler çok geçer. Yani, “Küntü kenz”: Cenabı Hak buyuruyor ki: “*Ben gizli hazine idim, aşikâr olmak için insanları cinleri halk ettim.*”⁷

Ama evvela aşikâr olan o gizli hazineyi Cenabı Hak nerede halk ediyor?

Evvela Peygamber Efendimiz’in varlığında, varlığıyla halk ediyor.

Onun için evvel onun nurunu sonra bütün mükevvenâtın nurunu halk etmiş.

⁵ *Suyûtî, Câmi’u’s-sağîr, Beyrut 1401 (1981)*

⁶ *Tirmizi Menakıt 1, Müsned 4. Bab S.66, Achunî, Kefû’l-Hafa, I, 265-266*

⁷ *Fususül Hikem Trc. C.1 S.43*

Evvel onun ruhunu halk etmiş, sonra Peygamber Efendimiz bütün ruhların “Ebul ervahı” olmuş.

Ebul ervahıdır, ruhların anasıdır.

Ve evvel onun aklını halk etmiş ki bütün insler, cinler, melekler onlar aklından almışlar. Evet, onun için zaten:

Vücûdu cümle mevcûdatı câmi'

Dahi ilmiyle bî-pâyan değil mi

Buyuruyor. Kelamın başı şöyledir:

Saâdet burcunun sultânı sensin ya Resûlallah

Saadet burcu, burç demek burada bulut demektir. Bulutlardan gelen saadet. Saadet bulutlardan geliyor, mesela bulutlarda yağmur olmasa yerde otlar bitmez. Otlar bitmese hayvanlar, insanlar ne yiyecekler?

Zaten Allah'ın rahmeti olmasa hiçbir şey meydana gelmez.

Fakat bir de Peygamber Efendimiz'in nuru, buluttan çıkan güneş çıktığı zaman arz nasıl aydınlanıyorsa, öyle aydınlatır.

Burada demek ki: Cenabı Hak hiçbir mahlukatı halk etmezden evvel bunlar vecd âlemindeymiş. Zaten açıklayacağız kelamı.

Saâdet burcunun sultânı sensin ya Resûlallah

Kamu derdlilerin dermânı sensin ya Resûlallah

Dahi hem âlem-i a'mâda iken cümle esmâlar

Dikkat edin burada, “âlem-i a'mâ” denmiş. A'mâ görünmeyen bir âlemde; görünmüyor. A'mâ demek görünmüyor. Gözleri kör olanlara a'mâ derler.

Dahi hem âlem-i a'mâda iken cümle esmâlar

Cümle esmalar; insan da bir isim taşıyor, hayvan da bir isim taşıyor, otlar da gökler de ağaçlar da mahlûkat, mesnuat; ins, cin hepsi bir isim taşıyor. Sonra Allah'ın bin bir ismi var. Bunlar “âlemi a'mâ”daydı, görünmeyen bir âlemdeydiler.

Dahi hem âlem-i a'mâda iken cümle esmâlar

Zuhûri âlem-i a'yanı sensin ya Resûlallah

Bunlar görünmeyen bir âlemdeydiler. Bunların aşikâr olması, var olması, görünmesi, çıkmasına sebep sensin, sendin diyor.

Dahi hem âlem-i a'mâda iken cümle esmâlar

Zuhûri âlem-i a'yânı sensin ya Resûlallah

Bu âlemlerin var olması, nur etmesi, aşikâr etmesi sebebi sensin. Senin hürmetine, senin sebebine, senin nurundan var oluyor.

Dahi hem "küntü kenz" esrârının bil mahremi sensin

Cenabı Hak: "Küntü kenzin mahviyen, biz bir gizli hazine idik aşikâr olmamız için insanları halk ettik" buyuruyor. Bunun da mahremi sensin diyor. "Küntü kenz" esrarının mahremi de sensin.

Mademki Cenabı Hak tanınması için insanları, cinleri halk ettiyse ondan başka daha bilen oldu mu, ondan fazla bilen oldu mu; ondan fazla ona yaklaşan, ona giden oldu mu? Olmadı tabii.

Dahi hem "küntü kenz" esrârının bil mahremi sensin

Makâmındır senin hem "Kâbe kavseyn" ya Resûlallah

Cenabı Hak "Kâbe kavseyni ev edna"⁸, "habibim sen bana iki kaşın yaklaştığı kadar yaklaştın", buyuruyor.

Evet, Peygamber Efendimiz de ümmidir. Allah ona kendi ilminden ilim vermiştir. İşte "Benim mürebbim rabbim, rabbim beni terbiye etti" buyuruyor.

Peygamber Efendimiz'in ruhuna bir mürebbi Cenabı Hazreti Allah olmuşa bizim de ruhumuza bir mürebbi lazım olacaktır.

Muhakkak mürebbisiz bu ruh terakki etmez.

Mürebbisiz bu ruh tahsilini elde etmez.

Nasıl insanların nefsi, her nefis zâhirde tahsil yapıyorsa veya tahsile ihtiyacı varsa ilim öğrenmek için bir hocaya, bir medreseye veya bir okula ihtiyacı vardır.

Sanat öğrenecekse bir ustaya, bir sanatkâra ihtiyacı vardır. Muhakkak ki olmazsa olmaz.

⁸ Necm 53:9

Öyleyse ruhun da bir ustası olacak.

Peygamber Efendimiz'in ruhunun ustası Cenabı Hazreti Allah olmuş, onun hocası Hazreti Allah olmuş.

Fakat senin de ruhuna bir mürebbi gerekli. Mürebbi muhakkak vardır. (GBT)

...

Şeriat, tarikat hak yoludur.

Şeriat, Peygamber Efendimiz'in şeriatı, nübüvvetidir.

Tarikat da Peygamber Efendimiz'in velayetidir, velayetinden geliyor.

Şeriat-i Muhammediye, Tarikat-ı Muhammediye var.

Şeriat-i Muhammediye zâhir, vahiyle geldi. Cebrail, nübüvvetin zâhir olması için, bilinmesi için, Kur'an'ı getirdi.

Vahiy gelmeseydi Peygamber Efendimiz'in nübüvvetine kim inanacaktı? Vahiy geldiği anda yine inananlar oldu, inanmayanlar oldu. Miraç yaptı, Miraç'ına inananlar oldu, inanmayanlar oldu. Ta ki kırk gün mucizesini- *ayıl parmağı ile şak ettiğini*⁹ gördüler. Yine inananlar oldu, inanmayanlar oldu. Bunlar hep zâhir nübüvvetidir.

Fakat bir de Peygamber Efendimiz'in velayeti var. Velayeti de gizli. Velayeti nasıl oluyor?

Velayeti şu oluyor ki: Mesela hulefayı raşidin zamanında Irak'ta olan bir savaşın askeri kumandanı Sâriye idi. Hz. Ömer (r.a.) Hazretleri Medine-i Münevvere'de hutbe okurken;

—Ya Sâriye ilel cebel- Askeri dağa al, diye seslendi¹⁰.

Askeri kumandan Hz. Ömer'in sesini de duydu, kendisini de gördü. Irak neresi, Medine-i Münevvere neresi?

Peki, bir başka: Peygamber Efendimiz Tebuk Muharebesinde kendisi kumandanlardan Hz. Zeyd, Hz. Abdullah, Hz. Cafer ve Hz.

⁹ Kamer 54:1

¹⁰ Taberî, Târîh (Ebü'l-Fazl), IV, 94, 178-179.; İbnü'l-Esir, Üsdü'l-gâbe (Bennâ), II, 381.

Halit bin Velit'e buyurdu ki; “*Evvela Zeyd kumandanınız. O şehit olunca Cafer kumandanınız olsun*”.

Cafer de Hz. Ali'nin kardeşi.

“*O da şehit olunca Abdullah kumandanınız olsun. O da şehit olunca Halit kumandanınız olsun.*”¹¹ Halit de şehit olursa filanca olsun demedi.

Sahabi bildiler ki bu üç kişi şehit olacak. Bunlar daha giderken bütün aile efratlarıyla, hanımları ile helalleştiler. Hakikaten bunlar şehit oldu. Hz. Halit döndü, geldi, o şehit olmadı.

Tebük'te büyük bir kuvvetle karşılaştılar, Bunlar 4.000 kişi, onlar gelmiş ta 400.000 kişiler. Bunlarla çok uzun savaş yaptılar.

Fakat burada Peygamber Efendimiz, daha tebliğe başlamadan, namaz kılarken Hz. Ali Efendimiz daha küçük yanındaymış. O da onun sağ tarafında namaz kılarken amcası Ebu Talip onları görünce ne yaptı?

Ebu Talip, Hz. Ali Efendimiz'in büyük kardeşi Cafer ile deve üzerinde giderken, o da terkisindeymiş, arkasındaymış. Peygamber Efendimiz'i namazda görüyorlar.

Hz. Ali Efendimiz kendi oğlu ama küçükken Hz. Ali'yi Peygamber Efendimiz'e vermişler, onunla kalıyor. Peygamberimizin sağ tarafında namazda Hz. Ali'yi görünce diyor:

—Ya Cafer, sen de git amcanın sol tarafında kıl.

Devenin terkisinden, arkasından onu da indiriyor, gönderiyor ve onlar namazı bitirene kadar devenin üstünde orada bekliyor, gitmiyor.

Peygamber Efendimiz namazı bitirip sağa selamlıyor, zaten Hz. Ali Efendimiz'i sağında görüyor. Sola selam verip Cafer'i görünce daha başını döndürmeden evvel; “*Ya Cafer, Allah sana şahadetlik rütbesi versin ve şehit olduktan sonra da Allah sana nurdan bir çift yeşil kanat versin, yerden uçarak göklere tayyare olup çıkasın.*”¹²

¹¹ Buhari, Meğazi 44

¹² M.Fayda Allah'ın Kılıcı Halid B.V., S.168

diyor.

Ve Tebuk Muharebesinde bu zuhur etmiştir. Şehit olduğu zaman, böyle yazılıyor ki: vuruyorlar onun sağ kolu yere düşüyor. Peygamber Efendimiz'in sancağını sol koluna alıyor. O kolunu da düşürüyorlar. Peygamber Efendimiz'in sancağı yere düşmesin diye iki dizinin arasına alıyor. Yine vuruyorlar. Bu sefer şehit olunca bütün kâfir ve Müslüman görüyorlar. Yeşil nurdan kanatlanıyor, cesediyle uçup semaya gidiyor ve bunu Peygamber Efendimiz mescidinde görüyor.

Muharebe esnasında mescidinde bütün bunları böyle ashabına söylüyor. “İşte şimdi Zeyd muharebe yapıyor. İşte şöyle kırdı böyle kırdı, işte şöyle geldiler.” Bunları, hep mübarek kalkıyor, elleriyle de işaret ediyor. Cafer'e yine öyle, Abdullah'a gelince yine öyle, Halit'e gelince şöyle yapıyor... Hep böyle olanları söylüyor.

Demek ki Peygamber Efendimiz'in nübüvveti aşikâr, zâhirdir; velayeti ise gizlidir.

Ama nübüvvetinde tabii ki bir cismi var. Ona gelen bir emir var. Ama velayetinde bunun cismi yok. (GBT)

...

Bu tarikatın amelleri bütün, Peygamber Efendimiz'den geliyor. Bu ise zaten Tarikat-ı Muhammediye'dir.

Tarikat-ı Muhammediye, Şeriat-ı Muhammediye var değil mi?

Şeriat-ı Muhammediye nübüvveti, zâhir ulema, zâhir şeriatıdır.

Tarikat-ı Muhammediye de Peygamberimizin velayetinden gelendir. Velayet yönüyle, velayet yoluyla gelen, velayetlerden, yani bâtından gelendir.

Zâhir ulema var, bâtın ulema var.

Zâhir ulema kim? Zâhir ulema hocalar, müftüler, vaizler.

Bâtın ulema kim? Bâtın ulema da meşayihler.

Fakat bunlardaki fark nedir?

Bunlardaki fark, bâtın ulema ledünni ilmini okumuştur, zâhir ulema ledünni ilmi okumamıştır. Bâtın ulema o kitaptaki bildiklerini

unutmuşsa (çıkarmışsa) ledünni ilmini okumuştur. Eğer unutmadıysa okumamıştır. Çünkü bu niye böyle oluyor?

Veysel Karani Hazretleri'ne, Peygamber Efendimiz'in onun hakkında çok meth ü senaları var, ona “*Ümmetin büyüğü*” diyor. Hatta hadis-i şerifinde “*Nefesü'l-Rahman gıbalil Yemen.*”¹³ buyuruyor. Halbuki Veysel Karani Hazretleri ile Peygamber Efendimiz zâhırde birbirlerini görmemişler, hiç görüşmemişler. Ama maneviyatta da bir saniye birbirlerinden ayrı değiller. Onun hakkında buyuruyor ki “*Ümmetin en büyüğü, ümmetin en hayırlısı.*”¹⁴

Veysel Karani Hazretleri'ne, Peygamber Efendimiz vasiyet ediyor, “*Hırkamı ona götürün.*” diyor. Götüren kim oluyor? Hazreti Ali Efendimiz'le Hazreti Ömer (radiyallahu anhum) Hazretleri. Hırkayı götürüp onu buluyorlar, hırkayı ona veriyorlar. Hırkayı almıyor. Diyor ki:

—Bunun bir hakkı vardır, hakkını icra edeyim de ondan sonra, diyor.

Ama Peygamber Efendimiz'in de emri var, buyuruyor ki: Arabistan'da, Hicaz bölgesinde iki kabile varmış, bunların koyunları çok imiş, Peygamber Efendimiz o iki kabileyi zikrediyor, “*O iki kabilenin koyunlarının, kıllarının adedince, Üveysin şefaatiyle benim ümmetimin asileri cehennemden kurtulacak.*”¹⁵ buyuruyor.

İşte bunu biliyor Veysel Karani. Hazreti Ömer de Hazreti Ali de tabii biliyorlar bu hadisi. Hadisler kimden alındı? Zaten onlardan toparlandı.

Orada işte secdeye kapanıyor ve secdede Cenabı Hakk'tan günahkar ümmeti diliyor, Peygamber Efendimiz'in ümmetinin günahkarlarının, Allah'tan affını diliyor. Bunun için uzun boylu orada kalıyor. Uyudu zannediyorlar veyahut da bayıldı zannediyorlar. Bunu kaldırmak istiyorlar, kaldırıyorlar, doğrulunca:

¹³ Ahmet Cemil Akıncı, *Veysel Karani, S.13*

¹⁴ *İbn Sa'd Tabakatı'ndan Üveys El-Karani*

¹⁵ *Feridüddin Attâr, Tezkiretü'l-Evliyâ, trc.*

—Niçin acele ettiniz? Biz hırkanın hakkını icra ediyorduk, hakkını ödüyordük. Ümmeti Muhammed’in günahkarlarının dörtte üçünü Allah’a affettirdim, geri kalan birini de affettirmek istiyordum, beni kaldırdınız, diyor.

Şimdi buradan da ne anlaşılıyor? Zâhirde Allah’ı görüyor, yine Allah’tan isteseydi, ayıkken de isteseydi. Demek ki hal sahibi veyahut maneviyat sahibi, o istekte ne oluyor? O istekte bir başka hal tecellî ediyor, başka bir âleme geçiyor. Orada başka bir istek oluyor, onda başka bir arzu oluyor. Bundan bu anlaşılıyor.

Şu da var:

Peygamber Efendimiz, Bedir Muharebesi’nde toprak attı, düşman basıldı. Ayet-i kerime nazil oldu: “*Habibim o toprağı sen atmadın, biz attık*¹⁶” buyruluyor. Peygamber Efendimiz bütün savaşlarda o toprağı atsaydı, mağlubiyet görmeseydiler. Uhud Muharebesi’nde mağlup oldular, Huneyn Gazası’nda mağlup oldular.

İşte demek ki veliler olsun, nebiler olsun, onların her zamanları bir değil. Zaten Peygamber Efendimiz ne buyuruyor hadisinde? “*Bizim öyle zamanımız oluyor ki arş, kürs, levh, kalem bizim yanımızda bir zerre kalıyor, onları hep seyrediyorum. Öyle zamanım da oluyor ki yanımdaki Aişe’yi bile göremiyorum, bilemiyorum.*¹⁷”

Şimdi demek ki Veysel Karani Hazretleri’ni ayılttılar. Fakat onun an’ı vardı, geçti o. Hani onda bir sıfat tecellî etmişti, sonra o sıfat ondan geçti.

Bu gibi şeylerin tecellî anında, Cenabı Hakk’ın sıfat-ı subutiyesi onda tecellî ediyor, o sıfatta istiyorlar ve o sıfatta Allah halk ediyor.

Ebu Bekir-i Sıddık Hazretleri de bir ölmüşü diledi, Cenabı Hak bir ölü kimseyi diriltti getirdi. Ama Cenabı Hak hadisi kutside buyuruyor ki: “*Eğer o Sıddık kulum, sadece onu diledi. O muharebede bütün ölenleri isteseydi, bütün hepsini diriltecektim.*”

¹⁶ Enfal 8:17

¹⁷ Mevâhibü’l-ledünniyye

Şimdi burada Veysel Karani Hazretleri'ne Hazreti Ömer Radi-yallahu Anh Hazretleri diyor ki:

—Ya Üveys, bize nasihat et.

Bir hakikati onda gördüler, Peygamber Efendimiz'in emri, hırkayı ona verdiler, hırkanın karşılığında onlara bir müjde de verdi.

—Ya Ömer! Sen bir şeyler biliyor musun?

—Biliyorum, diyor.

Nasıl bilmiyorum desin ki? Peygamber Efendimiz'in dört büyük sahabesinden birisi. Hulefâ-i Raşidin'den, sonra aşere-i mübeşşereden. Veysel Karani Hazretleri diyor ki:

—Sen o bildiklerini hep unut, Allah'ı bil, sana yeter.

Sonra Hazreti Ömer diyor ki:

—Ya Üveys! Yine bize nasihat et.

—Seni halk, bilirler mi?

—Bilirler.

—O halka hep kendini unuttur, Allah seni bilsin yeter.

—Ya Üveys! Yine nasihat et, diyor.

Veysel Karani Hazretleri diyor ki:

— Yok, tamam bu iki nasihat yeter.

Demek ki burada işte tasavvufun gayesi nedir?

Tarikatın gayesi nedir?

Tarikatın gayesi mahviyettir. (GBT)

...

Peygamber Efendimiz'in sahabesiyle hiç kimse mukayese edilmez. Veliler de sahabeyle mukayese edilmez. Ama bu zahir emirde böyledir.

Fakat Veysel Karani Hazretleri Peygamber Efendimiz'i zahirde hiç, asla görmedi. Bir defa annesinden Peygamber Efendimiz'i görmek için izin aldı, çok da âşıktı.

Annesine de çok hürmeti vardı, çok seviyordu. Annesinin de tek bir oğlu olduğu için ayrılmak istemiyordu.

Annesinden izin aldı.

—Git oğlum, dedi.

—Evinde bulursan ziyaret et. Evinde bulamazsan dön gel durma, başka yere de gitme.

Şimdi, İslâmiyet yeni yayılıyor, Peygamber Efendimiz seferlere gidiyor, savaşlara gidiyor, tebliğe çıkıyor. Bu düşünceyle yani “evde yoksa peşine düşme, gitme, dön gel” dedi.

Veysel Karani Hazretleri Peygamber Efendimiz’in haneyi şerifine geliyor. O zaman evde Aişe Sıddık validemiz var. Kapıyı çalıyor ve Hazreti Aişe çıkıyor.

—Ben Resulullah’ı ziyarete geldim.

—Mescitte ashabına sohbet ediyor, diyor.

—Benim durmaya ve burayı beklemeye iznim yok. Bana mescide gitmeye de izin yok. Selâmımı söyle, beni ümmetliğe kabul etsin, diyor ve gidiyor.

Peygamber Efendimiz mescitten ayrılıyor, evine geliyor. Veysel Karani Hazretleri’nin nurunu kapıda görüyor. Aişe validemize soruyor,

—Kim geldi?

—Bir Arabî geldi.

—Ne Arabisi? O, ümmetimin en hayırlısı, en büyüğü, diyor.

—Sen gördün mü onu?

—Gördüm, diyor.

Peygamber Efendimiz oradan tekrar ashabına dönüyor;

—Ey ashabım, Veys’i gören gözleri gördüm. Gelin gözlerimi ziyaret edin.

Aişe Validemiz görmüş ya “*Veys’i gören gözleri gördüm.*”

Onun hakkında Peygamber Efendimiz “*Nefes-i Rahman, gıbal-ı Yemen*” buyurmuş. Ne demek? “*Allah’ın nefesini ben Yemen’den alıyorum.*”

Hâşâ, Cenabı Hak her yerdedir, (mekândan) münezzektir. Ama Veysel Karani Hazretleri o kadar bir büyüklük, makbullük kazan-

miş ki, Cenabı Hakk'ın esma nurunu, sıfat nurunu, zat nurunu taşıyormuş. Evliyalar, bütün evliyalar Cenabı Hakk'ın esma nurunu da sıfat nurunu da zat nurunu da taşırlar.

Veysel Karani Hazretleri Peygamber Efendimiz'in vefatından sonra Medine'ye geliyor. Mübarek Ravza'sını ziyaret ediyor. Mübarek cesedini ziyaret etmek nasip olmuyor, olamıyor. Kabrini ziyarete geliyor.

Kabrini ziyaretinden sonra ashaptan soruyor:

—Hazreti Resulullah'ı nasıl gördünüz?

Böyle ileri gelen sahabelere teker teker soruyor. Sahabelerin kutsallarına, Peygamber Efendimiz'e çok yakın olanlara, mahremi olanlara soruyor.

—Hazreti Resulullah'ı nasıl gördünüz?

Onlar hep nübüvvetinden, mucizesinden, işte ahlâkıdan, mübarek hareketlerinden, boyundan, güzelliğinden konuşuyor, zahirinden bahsediyorlar.

Hepsine diyor ki:

—Görememişsiniz, siz Hazreti Resulullah'ı görememişsiniz, görememişsiniz, görememişsiniz.

Hazreti Ali Efendimiz'e de soruyor. Hazreti Ali Efendimiz şöyle ifade ediyor:

—Mekke fethedildi. Hazreti Resulullah Mekke'ye girdi. Emretti, Kâbe'ye gittik. Kâbe'deki putları emretti, dışarı atıldı, temizlendi. Kâbe'nin, Beytullah'ın duvarında resimler vardı. Onları da emretti, giderdik. Bir resim yukarıda kaldı, el kavuşmuyor. Hazreti Resulullah emretti ki:

—*Ya Ali, bas omzuma da şu resmi oradan gider.*

Ben dedim ki:

—*Ya Resulullah, sen benim omzuma bas.*

Buyurdu ki:

—*Ya Ali, bizde nübüvvet vardır, sen bizi taşıyamazsın. Sen benim omzuma bas da şu resmi gider.*

İkinci bir emrine imtisalen bastım omzuna çıktım. Resmi gidermek isterken emretti ki:

—*Ya Ali, ne yukarı bak, ne de inişe bak. İşini bitir, in aşağıya.*

—Biz dedik ki ne var ki bir yokuşa bakalım. Bir yokuşa baktım ki Hazreti Resulullah'ın başı yedi kat arş-ı âlâyı aşmış, yukarıya gitmiş. Korktum, titreme aldı beni.

—*Ya Ali, işini gör önüne bak* dedi, emretti.

—Ben işimi görüp, inerken bir de inişe bakalım dedim. Bir de inişe baktım ki Hazreti Resulullah'ın ayakları yedi kat zeminin altına uzanmış görünmüyor; nihayeti görünmüyor. Yine korktum.

—*Ya Ali, işini gör de aşağıya in*, diyor.

—Ben de işimi bitirdim, aşağıya indim.

Veysel Karani Hazretleri buyurmuş ki:

—Sen bir parça görmüşsün.

Öyleyse demek ki Peygamber Efendimiz'in zahirde de bir cesedi vardı, maneviyatta da onun bir cesedi vardı.

Onun maddiyattaki, zahirdeki cesedi ashabı ileydi, insanlar ileydi. İnsanları Hakk'a davet ediyor, zahirdeki cesediyle irşat ediyordu. Fakat manevi cesedi Allah ile beraberdi.

Kudsî hadisler var, yani kudsî -kıymetli- hadisler. Bunların manası kimin? Allah'ın, lafzı Peygamber Efendimiz'indir.

Peygamber Efendimiz'in söylemi, onun ağzından duyulmuş ama manası Cenabı Hakk'ındır.

Peygamber Efendimiz, onları söylemiş ama kendi bilgisiyle, iradesiyle söylememiş.

Kendisi, varlığı o zaman yok olmuş. Allah'ın varlığı onda tecelli etmiş, Allah'ın varlığı söylemiş.

Mansur'dan da söylenen söz bu idi, Mansur'un sözü de buydu. O söz Mansur'un değildi.

Öyleyse Peygamber Efendimiz'in böyle bir maneviyatı varsa işte buna *velayeti* deniyor.

Peygamber Efendimiz'in velayeti varsa bütün Evliyaullah velayetinin varisidir. Evliyaullah, Peygamber Efendimiz'in velayetini taşıyorlar. (GB5)

...

Peygamber Efendimiz: “*Nefesü'l-Rahman gıbalil Yemen.*” Ben Allah'ın kokusunu Yemen'den alıyorum, buyurmuş.

Hâşâ bütün mükevvenâtın ilmi, meleklerinki de dâhil, toplandığında Peygamber Efendimiz'in ilminin yanında yok oluyor.

O kadar ilim sahibinin Allah'a bilmemezliği mi varmış ki öyle diyor? Niçin böyle buyurmuş?

O zaman Veysel Karani Hazretleri Allah'ın sıfat nuru ile sıfatlaşmış. Veysel Karani Hazretleri için buyurmuş: “*Nefesü'l-Rahman gıbalil Yemen.*” Niçin?

Veysel Karani Hazretleri zâhirde Peygamber Efendimiz'i hiç görmemiş. Ama hiç ondan ayrı değil, hiç gözünden kaymıyor, kaçmıyor. Uhud muharebesinde Peygamber Efendimiz'in dişleri kırıldı, taş tuttular. Veysel Karani Hazretleri ta Yemen'den anında onu gördü. O da taş aldı dişlerini kırdı. İşte tarikat budur, işte maneviyat budur. (GBT)

...

Veysel Karani Hazretleri o zaman vahdet-i vücud olmuş. Allah'ın sıfatları ile sıfatlanmış. Resulullah'tan büyük mü olmuş? Estağfurullah hâşâ. Binlerce velayet bir nübüvvetin içindedir, nübüvvetin dahilindedir.

Velayet daima gücünü nübüvvetten alır. Onun için Veysel Karani Hazretleri'ne hırkasını göndermiştir.

Hz. Ömer (ra) Hazretleri; hac yaptığı zaman, veda hutbesinde Peygamber Efendimiz'in Veysel Karani Hazretleri hakkındaki meth ü senalarını da hutbede okumuş. Hutbeyi bitirdikten sonra demiş ki:

—Yemen hacıları ayrılışınlar. Ayrılmışlar.

—Karen köyünden varsa ayrılışın, demiş.

(Veysel Karani Hazretleri'nin köyü). Bir kişi ayrılmış, ona sormuş:

—Üveys'i tanır mısın?

—Tanırım, demiş. Ama yüzünü ekşitmiş. İçinden de:

—Yeryüzünün halifesinin sorduğu adama bak. Ondan daha fakir, ondan daha miskin, ondan daha zelil adam yoktur, diye düşünüyor.

Üveys, köyün develerini güdüyormuş. Görünüşü fakirmiş.

Hakk'ın emrettiği yola giderdi

Validesine cânın fedâ ederdi

Bin deveyi bir akçaya güderdi

Veysel Karani gibi çobanı nettin

Bu kimsenin Veysel Karani hakkındaki düşünceleri Hz. Ömer'in içine doğuyor. Mübarek celalleniyo. Diyor ki:

—Ben Hz. Resulullah'tan işittim. Bu kulağımla işittim.

Hadis-i Şerif'i söylüyor. “İki kabilenin koyunlarının kollarının sayısı kadar ümmetim, Üveys'in şefaati ile ateşten kurtulacaktır.”

Peygamber Efendimiz'in vasiyeti üzerine Hz. Ali ile Hz. Ömer (ra) hırkasını, Veysel Karani Hazretleri'ne götürüyorlar. Ama bu zâhirdeki görüntü. Bâtında ise hilafet gidiyor. Aslında velayet gidiyor. (GB1)

...

Cenabı Hak, “Biz Âdem'i yeryüzüne halife gönderdik.¹⁸” buyuyor. Ama halife sadece Hazreti Âdem miydi? Hazreti Âdem'in hilafeti kimin içindi? Peygamber Efendimiz içindir. Onun için ondaki kıymet, o hilafet onun için verilmiştir.

Peygamber Efendimiz'in mademki halifelik onun hakkıysa ve ona gelinceye kadar bütün Peygamberler'den geçmişse Hazreti Âdem'den başlamıştır. Fakat Peygamber Efendimiz'den sonra

¹⁸ Bakara 2:30

Peygamber olmadığı gibi bu taç, bu hırka, bu hilafet kimdedir? Varisi olan velilerindedir. Kıyamete kadar devam eder. (GB5)

...

Şeriat-ı Muhammediye, tarikat-ı Muhammediye var. Şeriat zâhiri, tarikat da bâtını; şeriat nübüvveti, tarikat da velayetidir. Peygamber Efendimiz'in velayeti de vardır.

Hani bazı tasavvuf kelimeleri var; anlaşılmıyor da anlaşılmadığı için ona karşı çıkıyorlar. Mesela bir tasavvuf kelamı var, tasavvuf kitabında yazar: "Velayet, nübüvvetten büyüktür." demişler. Ama bu Peygamberlerin velayeti, Peygamberlerin nübüvvetinden büyük demektir, velilerinki değil. Ama veliler de velayet sahibidir, Peygamberler de velayet sahibidir.

Peygamber Efendimiz'in velayeti vardı, nübüvveti vardı. Nübüvveti aşikâr oldu; Cebrail'in Kur'an getirmesi, Miraç yapması, mucizeleri... Değil mi? Bunlar nübüvvetinin delilleridir. Bunlar şüphesiz delillerdir.

Mesela ayet var, şüphesiz delildir; hadis var, bu şüpheli delil oluyor. Ama bu hadisler de ikiye ayrılıyor: hadis-i kutsî, hadis-i şerif. Hadis-i kutsî de şüpheli olmaz. Niçin hadis-i kutsî hadis-i şerif ayrılmış? Niye burada ayırmışlar? Bak, ulemanın burada bize izahı, buyurması ki: Hadis-i kutsînin lafzı Peygamber Efendimiz'indir; manası Cenabı Hakk'ın, Hazreti Allah'ındır.

Hadis-i şerifleri ise Peygamber Efendimiz kendi iradesiyle, kendi varlığı ile konuşmuş. Ama kutsî hadisleri söylediği zaman Peygamber Efendimiz yok, yine Hazreti Allah onun dilinden konuşmuş, onun ağzından konuşmuş.

Bu olur mu? Niye olmasın. Cenabı Hak kutsî hadisinde buyuruyor ki: "*Veli kulunun konuşan dili benim dilim.*"¹⁹ Evvela! Bak, bir de buyuruyor ki: "*Biz velilerimizi yeşil kubbemizin altında gizledik, onları bizden başka kimse bilmez.*"²⁰ (GBT)

¹⁹ Buhari, Rikak 38

²⁰ Eşrefoğlu Rumi Müzekkin Nufüs S.309

...

Nebilerde nübüvvet ve velayet vardır. Velilerde sadece velayet vardır.

Zâhirden Cebrail Kur'anı Kerim'i getirdi. Ama, Peygamber Efendimiz, Cebrail gelmezden de Cenabı Hak ile görüşmüş, konuşmuş. Doksan bin kelâmı konuşmadı mı Allah ile? Miraç'ta Cebrail yok. Cebrail kaldı aşağılarda. Ama Cebrail'den sonra Peygamber Efendimiz yedi vasıta ile daha gitti. O vasıtaların hepsinin bir kalacak yeri vardı, kaldı. Sonra Peygamber Efendimiz Allah ile baş başa kaldı. *Mevlid-i Şerif*'te geçiyor:

Gel Habibim sana âşık olmuşam

Cümle halkı sana bende kalmışam

Evet, Peygamberlerimizde velayet var, nübüvvet var. Peygamberlerimizin velayetleri nübüvvetlerinden büyüktür. Yoksa bir velinin velayeti nübüvvetten büyük olamaz.

Bir nebının milyonlarca ümmeti olmuş. Milyonlarca velisi olmuş. Ümmeti Muhammed'in velisi hesap edilir mi? Sayısını Allah bilir. Bunlar nereden almıştır gücü? Nübüvvetten almışlar. Nasıl, bir veli nübüvvetten (nebiden) büyük olabilir?

Hz. Musa, bilmediği bir ilmi Hızır aleyhisselam'dan gitti, öğrendi. Onun yanına, bir generalin yanına gider gibi gitti. (GB3)

...

Resulullah emrediyor: "*İlim Çin'de de olsa gidin öğrenin.*"²¹ buyuruyor.

Cenabı Hak: "*Sizin bileninizle bilmeyeniniz bir değildir.*"²² buyuruyor.

Amennâ, saddaknâ. Zâhir ehlinde böyledir. Bilen bilmeyenden farklıdır. Bilen bilmeyenden farklı ise eğer her ilmin üstünde başka bir ilim var. Âlimlerde bir sır var ki avam bilmiyor onu. Bâtın ulemâda, velilerde de bir sır var ki onu âlimler bilmiyor. Nebilerde

²¹ *Beyhakî, Şuabu'l-İman-Beyrut, 1410, 2/253*

²² *Ra'd 13:19*

de bir esrar var ki onu veliler bilmiyor. Peygamber Efendimiz'de de bir esrar var ki onu diğer nebiler bilmediler.

Bütün ulemânın ilmi, geçmiş veli ve nebilerin ilmi, bütün bâtın ulemâ, nübüvvet vârisi olan ulemâ, velayetin vârisi olan ulemâ. Bütün bunların ilmi toplandığı zaman Peygamber Efendimiz'in ilminin yanında bir katre gibi kalıyormuş. Peygamber Efendimiz'in ilmi de Allah'ın zâtının ilmi yanında deryadaki bir katre gibi kalıyormuş. İşte ben bu kadar yükseldiğim hâlde: “*Rabb'ımı mârifeti ile bilemedim.*”²³ buyuruyor. Peygamberimizi biz nasıl bileceğiz?

Künh-i zât-ı kimse bilmez bu yola etme heves

Lâl olur dil bu arada bil ki katl olur nefes

Sen mukayyed Zât-ı Mutlak'tan sakın eyleme bahs

Fark'ı Cem'i anlamaktır bu muammâdan garaz (GB2)

...

Îlâhi bir aşk ver bana

Kandalığım bilmeyeyim

Ya Rabbi, öyle bir aşk ver bana ki ben nerede olduğumu bilmeyeyim. Kim olduğumu bilmeyeyim, ama bu aşkla insanlar mecazdan hakikate geçiyor. Mecaz olan aşk büyüte büyüte hakikate ulaştırıyor. Bütün aşkı elde ediyor. Böyle söylerken yanlış anlaşılmasın. Aşkın bütünü Allah'tır. Sonra Resulullah'a, sonra insanlara paylaştırılmıştır.

İnsan Allah'ı ne kadar severse sevsin Hz. Resulullah kadar sevemez. Allah da Resulullah'ı çok sevmiş. Demek ki Allah'ın Resulullah'ı sevdiği kadar da Resulullah Allah'ı sevemez. Cenabı Hak sevgisinden, muhabbetinden yaratmışsa, demek ki Allah'ta olan muhabbet, Resulullah'ta olan muhabbetten daha çok. Onun için buyuruyor:

Muhabbetten yarattı ol Habibi Hazreti Mennân

Değil kim ol Muhammed Hazreti Mevlâ'da yangın var

²³ Münâvî, Feyzü'l-Kadir, 2179, c. 2, s. 411

Bu yangın, muhabbet yangını. Yoksa Allah'ta yangın olur mu? Hâşâ estağfurullah. Hz. Allah'ta bir sevgi var. Sevgi var ki evvela sevmiş istemiş ve kendi muhabbetinden Habib'ini yaratmış. Bütün mevcudatı da Peygamber Efendimiz'in nurundan yaratmış.

Bizde de bir muhabbet var. Cüz'isi var. Küllisi var. Hz. Resul'un muhabbeti mi bizde oluşacak? Olmaz. Allah'ın muhabbeti mi bizde oluşacak? Olmaz. Allah'ın ilmi mi bizde tecellî edecek? Etmez. Resulullah'ın ilmi mi bizde olacak? Olmaz. Hz. Allah'ın adâleti mi? Hayır. Cenabı Hak ne vermiştir insanlara? Cüz'iyi vermiştir.

Ama insanlar cüz'iden külliyeye ulaşabiliyorlar mı? Ulaşıyorlar. (GB1)

...

Mâşuk kim? Allah. Âşık? Allah'ı seven kul. Aşk, kulda tecellî eden Allah sevgisi. Aşk, âşık ile mâşuğu birleştiriyor. Bunun membaı Peygamber Efendimiz. Başlangıcı, başı, anası Peygamber Efendimiz.

Çünkü Hatice Validemiz'le evlendikten sonra fakir hayattan zenginliğe geçti. Çok fakirlik çekmişti. Zengin bir hanım ile evlendi. Çok güzel bir hanım ile. Hatice Validemiz Mekke'de tek bir hanımmış. Onun o kadar çok talipleri varmış ki hiçbirini almamış. Hiç birisi ile evlenmemiş. Çok akıllı, çok güzel, çok zengin. Malını, canını Peygamber Efendimiz'e fedâ etti.

Öyle olduğu hâlde kaçıyor hanımından, Hira Dağı'na gidiyor. Nur Dağı'na gidiyor, orada Rabbi ile Allah ile baş başa kalıyor. Hiçbir canlının gözüne görünmesini istemiyor. Bir ses kulağına gelmesini istemiyor. Kırk gün oraya gitti. Orada ruhî terakki yaptı. Oraya cismi ile gitti. Ama onu oraya götüren Allah sevgisi idi. O aşkı orada büyüttü, büyüttü, büyüttü ne oldu? O aşk onun Burak'ı. Ne buyuruyor:

Gece gündüz durmayıp istediğin

N'ola ki görsem Cemâlin dediğin

Gel Habibim sana âşık olmuşam

Cenabı Hak Peygamber Efendimiz'e âşık olmuş. Onu çok sevdiği için, sevdiğinden dolayı yükseliyor. Peygamber Efendimiz'de olan Allah sevgisi. Sevilen de Allah. Ne oluyor? Sevgi birleştiriyor. Müritte de aşk ne yapar?

Aşk ânındır, âşık oldur, mâşuk ol

Âhir ândan âna varır cümle yol

Aşk ne yapar? Allah'tan gelen ruhu Allah'a ulaştırır. İlim, amel ulaştırmaz; ilim, amel yaklaştırır. (GB2)

...

Cenabı Hak: *“Habibim seni seven beni sever. Seni sevmeyen beni sevemez”* buyuruyor. Hem de: *“Habibim seni bilen beni bilir. Seni bilmeyen beni bilemez.”*²⁴ buyuruyor.

Zâhirde çok hocalar var. Onlar biliyorlar mı? Biliyorlar Peygamber Efendimiz'i. Onlar ilme'l-yakîn biliyorlar.

Ama: *“Seni bulan beni bulur.”*

Bunlar kimler? Ümmetlikte Sünnet'in tamamen hepsini işleyenler. Kitap'ın ve Sünnet'in tamamen hepsini işleyenler. Kitap'a ve Sünnet'e tamamen bağlanıp da yaşayanlar. Bilinen bir şey tarikat-sız bulunmaz. Çünkü niçin? Şeriat, Allah'ın emri. Kitap, sünnet ancak bildiriyor. Bulduran nedir? Bulduran tarikat oluyor. Tarikat!

Sen Ankara'dasın. İstanbul'da bir nimetin olduğunu biliyorsun. Bunu ne ile biliyorsun? Okudun veya vaaz dinledin ki, İstanbul'da bir nimet varmış. Herkes bunu bilmiş. Bilmişler ama onu bulmak için ne lazım? Onun yoluna yürümek lazım. Yürüdü gitti, buldu. Buldu ama bir de onu tatmak lazım. Tadamazsa eğer, bulduğundan ne fayda olacak. Onun tadından tadınca ancak zevk alıyor.

Onun için: *“Habibim seni bilen beni bilir. Seni bilmeyen beni bilemez.”* buyruluyor.

“Seni bulan beni bulur, seni bulmayan beni bulamaz. Seni gören beni görür, seni görmeyen beni göremez.”

²⁴ *Fusûsu'l-Hikem Şerhi, c. 4, s. 193*

Allah'ın emirleri böyle.

“*Habibim ben seni sevgimden yarattım. Bütün varlıkları senin için yarattım*” buyuruyor.

Onun için kelâm-ı kibârda:

Muhabbetten Muhammed oldu hasıl

Muhammed'siz muhabbetten ne hasıl

Mademki Muhammed (S.A.V.), Allah'ın sevgisinden, muhabbetinden meydana geldi ise, sen Muhammed (S.A.V.)'i sevmezsen, sen o zaman muhabbet ehli değilsin. Allah'ı sevmiş değilsin. Bir de buyuruyor ki:

Muhabbetten murad ancak Muhammed hasıl olmaktadır

Muhammed'den murad şâhım visâle vasıl olmaktadır

İnsanlardaki muhabbetten maksat Peygamber Efendimiz'i kazanmak. Onu bulmak. Onu buldunsa eğer, bu sefer isteğine ulaşacaksınız. (GB1)

...

Gör âşıkı ol mâhı şakkeyledi parmağı

Teşneleri kandırdı parmakları ırmağı

Âşıkları yandırdı gül veçhiyle yanağı

Sen seni âşık sanma bir beyhude âh ile

Var etti özün anlar ol nûr-ı İlâh ile

Resulullah Efendimiz ay'ı parmağı ile işaret etti, şakkekti. Ay böylece Kâbe'yi tavaf etti. Resulullah Efendimiz'in koynunda yeniden bütünleşti, nübüvvetini tasdik etti. Kalktı, yerine gitti. Ay doğmuyordu, karanlık oldu. Buna inanmayan Müslüman olamaz, küfre gider çünkü ayet ile sabittir.

Teşneleri kandırdı parmakları ırmağı

Peygamberimiz'in 10 el parmağı çeşme olmuş parmaklardan su akmış. Teşneleri su ile doldurmuş. Susuzluktan helak oluyorlar, hayvanları ve kendileri daha susuzluktan yürümüyorlar, hareket de yapamıyorlardı. (GB5)

...

Peygamber Efendimiz Allah'ı çok seviyordu. Allah'ı çok sevdiği için Allah onun sözü ile ay'ı aşağıya indirdi. Ay iki parça oldu. Kâfirler mucize istediler. İşte mucizelerinden birisi budur. Ayın hiç doğmadığı, karanlık olduğu zamanda ay'ı doğdurmuş. Parmağını doğu tarafa uzatmış. Ay doğmuş, Kâbe'nin üzerine gelmiş. Aşağıya inmiş, Kâbe'yi yedi defa tavaf etmiş, iki parça olduğu halde:

“Lâ ilahe illallah Muhammedün Resulullah (Allah bir, Hak'tır. Sen Resul'sün).” demiş.

Sonra ayın bir parçası sağ tarafından koynuna giriyor. Bir parçası da sol tarafından koynuna giriyor. Bütün oluşturuyor. Yine karşısında:

“Lâ ilahe illallah, Muhammedün Resulullah.” diyor.

Göklere çıkıyor. Bir anda doğuya kayıyor. Yok olup gidiyor.

Peygamber Efendimiz bir seferde ordusu ile beraber çölde giderlerken suları bitti. Hayvanları ve kendileri susuzluktan telef oluyorlardı. Geldiler:

—Ya Resulullah, sususuz, dediler.

O zaman on parmağı çeşme olmuş, akmış. Hayvanları da kendileri de kana kana içmişler. (GB3)

...

*Gör âşık ol mâhî şakkeyledi parmağı
Teşneleri kandırdı parmakları ırmağı*

Bu kimi kastediyor? Peygamber Efendimiz'i. Âşık odur ki doğmayan Ay'ı doğdurdu, iki parça etti. Önünde Kâbe'yi yedi defa tavaf ettirdi. Peygamber Efendimiz'in Peygamberliğini tasdik etti, çıktı gitti. Susuzluktan bütün ümmeti helâk oluyordu. Çeşmeleri parmaklarından akıttırdı. Ordusunu, ümmetini kandırdı. Âşık budur.

*Sen seni âşık sanma bir beyhûde âh ile
Var etti özün anlar ol nûr-u ilâh ile*

Sen de âşıkım deyip de kendini kandırma. Onlar canlarını da yok ettiler. Allah sevgisi karşısında mallarından, canlarından her

şeylerinden geçtiler. Canlarından da geçtiler ki âşık olabildiler.
(GB2)

...

Peygamber Efendimiz (S.A.V.) bir gün:

—*Ya Ömer bizi ne kadar sevebiliyorsun? Bize sevgi derecen ne kadar?*

Diye sormuş.

O da demiş ki:

—*Ya Resulullah, nefsimden maada her şeyden fazla seviyorum seni.*

—*Ya Ömer senin imanın kemali bulmamış, kâmil iman sahibi olamamışsın sen daha. Bizi nefsinden de fazla seveceksin ki kâmil iman sahibi olasın.*

Tabî Hz. Resulullah böyle buyurunca onlar seçkin, hülafayı raşidinden. Ondan sonra Peygamber Efendimizin bu sözü üzerine, onda Peygamber Efendimize olan sevgi coştı, çoğaldı ve dedi ki:

—*Ya Resulullah, şimdi ben seni nefsimden de daha fazla seviyorum.*

—*Tamam, şimdi imanın kemale erdi, kâmil iman sahibi oldun ya Ömer.*²⁵ (GB4)

...

Evliyaullah Hak kapısı, Allah kapısıdır. Evliyaullah'ın gönlüne girdiyse eğer Allah'ı buldun. Gönlüne nasıl gireceksin? Sevgi ile, hizmet ile. Tarikatın dört şartı var: Muhabbet, ihlâs, adap, teslim. Muhabbet, meşayihini çok seveceksin. Canından fazla seveceksin.

Nimetimiz büyüktür. Cenabı Hak bizi küfürde bırakmamış, Müslüman halk etmiş. Küfürde olanlar da Allah'ın kulu, onları da Allah yarattı, onlar da beşer. Onların cesetleri de topraktan halk edilmiş. Onlara da ruh üflenmiş. Hâlik bir, madde bir, baba bir. Onlar da Hazreti Âdem'in evlatları.

²⁵ Buhari, Fedailü'l Ashab 6

“Tarikat yok.” diyenler çok yanılıyorlar. Tarikat yok demek küfür. “Tarikatın zamanı değildir.” diyenler de yanılıyorlar. Çok yanlış söylüyorlar. Allah kuluna zulmetmez. Kul kendini zulme sevk eder.

*Hiç kuluna zulmeder mi Mevlâsı
Kulun çektiği kendi cezâsı*

Eğer şimdi tarikat olmasaydı, bu zamanın insanlarına Allah zulmetmiş oluyor. Tarikat nedir? Tarikat Peygamber Efendimiz’in yolu. Tarikatı bir insan yaşarsa Peygamber Efendimiz’e mânen yaklaşır.

Vakt-i Saadet’te Peygamber Efendimiz’in yüzünü gördüler. Canlarını, mallarını fedâ ettiler. Sohbetlerinde, savaşlarında, namazlarında beraberlerdi. O kadar mucizelerini gördüler. Ama Veysel Karani Hazretleri Peygamber Efendimiz’i hiç görmedi. Zâhirde hiç görmedi. Ama Veysel Karani Hazretleri kadar hiç kimse, sahabeler bile onu bilemedi, anlayamadılar. Onlar Peygamber Efendimiz’in cesedi ile beraberlerdi. Ama Veysel Karani ruhu ile beraberdi. İşte burada da şeriat cesetle ilgili, tarikat ruh ile ilgilidir. (GB2)

...

Cenabı Hak Peygamber Efendimiz’in nurunu halk etmiş. En evvel onun nurunu halk etmiş. Onun nurundan kalemi halk etmiş. Bu sefer celalinin tecellîsinden kalem iki parça olmuş. Onun için arş, kürs, levh, kalem geliyor. Arş büyük. Kürs ondan büyük. Kalem ondan da büyük. Dünyadan daha büyük yıldızlar var. Bunların hiçbirisi buradaki sayıda yok. Arş, kürs, levh, kalem.

Kudsî hadis var: Cenabı Hak. “*Ben arşa, kürse, levhe, kaleme sığmam. Mümin kulumun kalbine sığarım.*”²⁶ buyuruyor. (GB1)

...

Allah’a yer ve mekân tayin edilemez. Yalnız bir yer tayin edilir ki “*Mümin kulumun kalbindeyim.*” diyor.

²⁶ *Alusi Ruh’ul Me’ani XX.101*

İnsanların kalbi Allah'ın beytidir, evidir. Peygamber Efendimiz'e Kâbe'yi putlardan temizlemesi için emir geldi. Allah Fetih Suresi'ni indirdi.

“İnnâ fetahnâ leke fethan mübînâ.²⁷”

“Habibim! Sana Mekke'nin fethini müyesser kıldım. Git Mekke'yi fethet!”

Burada Mekke fethedilmedi. Küfür fethedildi, küfür yıkıldı. Küfrün merkezi orası. Küfrün merkezi İslâm'ın merkezi oldu.

Ama Cenabı Hak: *“Seni müyesser kıldım, git orayı fethet.”* dedi.

Kâbe iki ise birisi Mekke'deki taştan topraktan yapılan Kâbe. Diğeri ise insanların kalbidir. Onu da küfürden kurtarmak lazım. Onu da temizlemek lazım. (GB3)

...

Peygamber Efendimiz'e, Cenabı Hak *“Elem neşrah leke.²⁸”* suresinde buyurur ki: *“Habibim biz senin sadrını yardık, göğsünü yardık, kalbini temizledik”* buyuruyor.

Onun için ki Cenabı Hak on sekiz bin âlemin efendisini, on sekiz bin âleme rahmet edici olarak göndermiş. *“Levlake levlak lema halaktul eflak.”* buyuruyor şanına. Yani bunun anlamı: *Ey Habibim seni halk etmeseydim bu varlıkları halk etmeyecektim.*

Öyleyken, *“Elem neşrah leke.”* suresi inzal oluyor, geliyor. Cenabı Hak ayeti kerimede buyuruyor ki: *“Habibim biz senin sadrını yardık, kalbini temizledik.”*

Öyleyse bizim de sadrımızın yarılması gerekir, kalbimizin temizlenmesi gerekir. (GBT)

...

Mademki *Elem neşrah leke* suresi onun hakkında nazil olmuşsa, o zaman bizim kalbimiz de temiz değil. Bizim kalbimiz zaten mülevves. Bizim kalbimiz bütün masıva ile kirlenmiş, paslanmış,

²⁷ Fetih 48:1

²⁸ İnşirah 94:1

mülevves olmuş. Bunun temizlenmesi icap etmez mi? Bir düşünelim.

Bizim kalbimizi kim temizleyecek?

Bizim kalbimizi meşayihimiz temizleyecek. Yetkilidir, Allah ona o yetkiyi vermiş. (GBT)

...

Vahiy gelmeden önce Peygamber Efendimiz Mescid-i Aksâ'ya doğru secde yapıyordu. Namazı o tarafa doğru kılıyordu. Kibleteyn Mescidi vardır. İki kibleli mescid. Hâlâ duruyor, yenilemişler. İşte o tarafa doğru namaz kılarken vahiy gelmiş: “*Habibim, dön Mescid-i Haram’a.*”²⁹

Mescid-i Aksâ Kudüs’te. Süleyman aleyhisselam’ın cinlere yaptırmış olduğu mescid. Vahiy gelmeden önce kible orasıydı.

Cin Mescidi başkadır. Peygamber Efendimiz orada cinlere sohbet edermiş.

Mescid-i Aksâ şimdi Yahudilerin eline geçti. Müslümanlara büyük bir hakarettir. Tarihler boyu Müslümanların olan bir yer, Yahudilerin eline geçti.

Peygamber Efendimiz’e 40 yaşında Peygamberlik geldi. 43 yaşında tebliğe başladı. 53 yaşında Medine-i Münevvere’ye geldi. Yani on sene sonra hicret etti. Her türlü baskıya ve zorluklara rağmen tebliğini orada yaptı. Peygamber Efendimiz on üç sene Mescid-i Aksâ’ya doğru namaza durmuş. On üç seneden sonra: “*Habibim, Mescid-i Aksâ’dan, Mescid-i Haram’a dön.*” diye emir gelmiş.

Gelen emir üzerine dört rekât olan namazın ikisini Mescid-i Aksâ’ya doğru kılmış, diğer ikisini de Mescid-i Haram’a doğru kılmış.

Onun için Beytullâh ikidir. Bir vardır Halil’in yaptığı ev, bir de var ki Celil’in yaptığı ev. Celil’in yaptığı ev insanların kalbi. Kâfirlerin kalbi de Celil’in yaptığı ev. Fakat onlar kalplerine putları

²⁹ Bakara 2:144

doldurmuşlar. Peygamber Efendimiz'e Peygamberlik gelmeden önce Beytullâh'ta da putlar vardı. Peygamber Efendimiz o putlardan temizledi. Şimdi de Müslümanların ibadet yeri oldu.

*Kâbe inşâ-i Halîldir, sendedir beyti Celil
Sensin Allah'ın delili ruh-u sultân el-medet (GB3)*

...

Cebrail geliyor:

"*Habibim dön Mescid-i Haram'a...*" emrini getiriyor. Tam yüz seksen derece dönüyor.

Tasavvuf ehlinin iki kıblesi vardır. Birisi cesedinin kıblesi, diğeri ruhunun kıblesi. Ama bilenler için bu böyle. Bilmeyenlere böyle değil. Biz şimdi Allah'a secde ediyoruz. Beytullâh'a etmiyoruz. Allah'ı kim görür? Ruh görür. Ama ceset değişmezse ruh Allah'ı göremez. Çünkü bu kalıp gölgeliyor. Ceset Beytullâh'a yönelmezse ibadet olmaz. Gönül Kâbe'si de Evliyaullah. (GB1)

...

Âriflerin iki kıblesi vardır. Birisi amelinin, cesedinin kıblesi. Her amelde, her ibadette Beytullah'a, kıbleye dönerek ibadet yaparlar. Dönülmezse amel makbul olmuyor. Ama bir de insanların ruhunun kıblesi vardır. O da Allah'ın zatıdır. (GB3)

...

Allah'a mekan yok, mekan olmaz. Ama Beytullah'a secde etse, o da kime gider? Secde Allah'adır, Oraya yönelin diyor. Başka yere yönelin dese kıblenin değişmesi lazım.

Zaten Peygamber Efendimiz de evvel kible olarak bir müddet Mescid-i Aksa'ya karşı yönelmiş. Peygamber Efendimiz bir zaman ters istikamete, kuzey doğu, ters istikamete kible olarak yönelmiş.

Ondan evvel kible neresiydi? Mescid-i Aksa.

Evet, işte gönül Kâbe'sine gönülden bağlanacaksınız.

Gönül Kâbe'si neresidir? Gönül Kâbe'si Evliyaullah'ın kalbidir.

Çünkü Cenabı Hak "*Yerlere göklere sığmam veli kulumun kalbine sığarım*" buyuruyor. Veli kulumun kalbi diyor. Senin benim gönülüm bilse dahi Allah'ı biz bilemiyoruz. (GBT)

...

*Bize derya-yı vahdetten haberler söyleyen gelsin
Hakikat güllerin görüp bizi mest eyleyen gelsin*

Hakikat gülü, Evliyaullah'ta vardır. Bütün kelâmlarda geçiyor. Evliyaullah'tan bahsediliyor. Zâhirdeki gülü de Cenabı Hak Peygamber Efendimiz'in terinden halk etmiş. Bir de Peygamber Efendimiz'in vechinin terinden halk edilen ervâh var. Yüzünün terinden. Öyle ise ervâh velayet sahibi. Evliyaullah'ta göremediğimiz, bilmediğimiz bir şey varsa, işte hakikat gülü odur.(GB3)

...

Cenabı Hak işte hadis-i kutsîde buyuruyor ki: “*O veli kululumun gören gözü bizim gözümüz, işiten kulağı bizim kulağımız, konuşan dili bizim dilimiz, uzanan eli bizim elimiz.*”³⁰ Bizimle görür, bizimle işitir, bizimle konuşur, bizimle uzanır.

Buna delil nedir? Bak Peygamber Efendimiz'in toprağı alıp atmasıdır. Bu kadar savaş yaptı, niye her yerde toprağı alıp atmadı? Bu toprağı hep atsaydı, ama iki defa toprak atmıştır.

Birinde Mekke'den Medine'ye hicret ederken yollar yedi yerden bağlanmış. Gideceğı yol adam kalesi gibi bağlanmış, hiç dışarıya çıkmaya imkân yoktu. Kaçar diye bütün yolları küffar bağlamış. Bir yerden değil, gideceğı yol yedi yerden bağlıydı. Cenabı Hak emretti ki: “*Bir avuç toprak al, onlara doğru at.*” toprağı aldı, attı. Onlar ölü gibi oldular, kafaları, gözleri çiğneyerek gittiler.

İkincisi, Bedir Muharebesi'nde Müslümanlar çok azlardı; silahları, atları yok. Kureyş müşrikleri hep silahlı, atlı geldiler. Sadece 1000 kişi atlısı vardı, zırhlı atlıları vardı. 400 kişi kadar da piyadeleri vardı. Fakat Müslümanların hepsi 313 tane; atları da yok, silahları da yok. Muhacirler, el sopalarıyla savaşa çıktılar.

Ama savaşta müşrikleri basan ne oldu? O zaman da Peygamber Efendimiz bir avuç toprak almış, atmış. Cenabı Hak o toprağı çoğaltmış ve bütün rüzgâra da emretmiş, müşriklerin gözüne doldur-

³⁰ Buhari, Rikak 38

muş. Müşrikler ne kadar çok ne kadar kuvvetli olursa olsun, yenilmişler.

Burada şimdi, gözü bağlı 40 tane adamı gözü açık bir adam bir sopayla hepsini haşat eder veya bir silahla hepsini vurur. Çünkü hepsinin gözü bağlı, 100 taneyi de 1000 taneyi de yok edebilir.

Onun için işte burada ayeti kerime nüzul etti: Cenabı Hak “*Attığın zaman da sen atmadın, lâkin Allah attı.*”³¹ buyuruyor. Habibim, o toprağı sen atmadın biz attık, diye bildiriyor.

Peygamber Efendimiz toprağı avucuna, eline aldı, attı. Cenabı Hak da öyle buyuruyorsa: “*Habibim o toprağı sen atmadın, biz attık.*” Burada şüpheyi kaldırıyor.

Öyleyse demek ki Peygamber Efendimiz kendi muradıyla, kendi dileğiyle olsaydı her zaman o toprağı atardı. Hiçbir yerde düşmana basılmazdılar.

Ama o zaman Allah’ın iradesi Peygamber Efendimiz’in iradesinde tecelli etti. Allah’ın kuvveti, kudreti Peygamber Efendimiz’in kuvvetinde tecelli etti. Yani o toprağı atarken Peygamber Efendimiz’in eli atmadı, Cenabı Hakk’ın eli tecelliyatla attı.

Zaten Cenabı Hak “*Uzanan eli biz oluruz...*” buyuruyor. Ama bu sadece Peygamber Efendimiz’in hakkında buyrulmuyor. “*Bizim öyle kullarımız var ki onların gören gözü biz oluruz, işiten kulağı biz oluruz.*” Peki, kim bu kullar? Veliler. (GB5)

...

Peygamber Efendimiz “*Benim ümmetimin velileri, Benî İsrail Peygamberlerinin derecesindedir.*”³² diye buyuruyor.

Hazreti İsa ise Benî İsrail Peygamberi. Ümmeti Muhammed’in velileri Benî İsrail Peygamberleri derecesinde olursa, tabii ki onun nefesi Hazreti İsa’nın nefesi olur. Hazreti İsa’nın nefesi ne yapmış? Mürdeleri, ölüleri diriltmiş. Evliyaullah’ın nefesi de mürde kalpleri diriltiyor.

³¹ *Enfal 9:17*

³² *İmam-ı Rabbani Mektubat C1. S.281, Müsned 2. 257*

Nur-i Muhammed'dir özü

Vârisi enbiya olunca, Peygamber Efendimiz'in nuru da mevcut onda. Peygamber Efendimiz'in nurunu ondan önce nebiler taşıdı. Ondan sonra da vâris-i enbiya olan veliler taşıyorlar. Peygamber Efendimiz son Peygamber olduğu için kıyamete kadar veliler taşıyacak. (GB2)

...

*Mustafa'nın nurunu alınca koydu
Bil Habibimin nurudur bu nur dedi*

İşte bu nur böyle Peygamberlerden gele gele Peygamber Efendimiz'e geldi. Ama Peygamber Efendimiz'de tümü, tamamı tecellî etti. Peygamber Efendimiz'den önceki Peygamberlere bölünmüş idi. Çünkü bir asırda çok Peygamber yaşamış. Peygamber Efendimiz'in nuru hangisinde? Hepsisi de taşıyorlardı.

Peygamber Efendimizden sonra da velilere taksim edilmiştir bu nur. Veliler taşıyorlar bu nuru. “*Nur-u Muhammed'dir özü*” diye bu kelâmın anlamı budur. (GB2)

...

Resulullah Efendimiz'de hepsi tamamlanmış tümlenmiş. Peygamber Efendimiz'den sonra bu nur, bu sefer de velilere taksim edilmiş. Her asırda bu kadar veli var. Hangisi? Hepsisi varis-i enbiya. Ama nedir? Peygamber Efendimiz'in nuru hepsinde vuku bulmuştur.

Şimdi Peygamber Efendimiz büyük bir ayna. Onda Allah'ın nurları görünüyor. Büyük aynanın karşısındaki görünen bir şey. Bir milyon aynayı karşısında tutunca hepsinde görünür. Resulullah Efendimiz yeşili sevdi. Bazı tarikatlar bu rengi kullanmamaya özen gösterirler. Bizim büyüklerimiz de: “Yeşile nasıl basalım, yeşili nasıl kullanalım?” diye itina ederlerdi. (GB3)

...

Hız. Âdem'den bu zamanımıza kadar 124.000 Peygamber gelmiş geçmiş. Bunlara inananlar Müslüman oluyor, inanmayanlar da kâfir oluyor. Semavi kitaplara inananlar mümin olmuş, inanmayan-

lar da kâfir olmuş, küfürde kalmış. Allah bunlardan da bizi seçmiş ki sevgili habibine bizi ümmet etmiş.

Cenabı Hak bak, öyle buyuruyor: “Sizin için dininizi kemale erdirdim, size nimetimi tamamladım. Sizin için din olarak İslâmiyet’i beğendim.”³³

Bir de habibi için buyuruyor ki: “*Lekad câeküm rasülün min enfüsiküm azizun aleyhi mâ anittüm harisün aleyküm bil mü’minine raûfürrahim*”³⁴, “Sizin sıkıntıya düşmeniz ona çok ağır gelir, sizin üzerinize çok düşkündür.” Habibim, senin kadar ümmetine düşkün, ümmetine acıyan, ümmetini kayıran, ümmetini seven hiçbir Peygamber olmadı, buyuruyor. Mahbub-ı Rabbil Âlemîn, âlemlerin rabbısı olan Allah’ın mahbubu, güzeli, sevgilisi olan Peygamberimize, bizi ona ümmet etmiş. Geçmiş Peygamberler de Allah’tan ona ümmet olmayı dilemişler. Kelamı kibarda geçer, buyuruyor ki:

*Cemî-i enbiya cümle sana hep ümmet oldular
Hüviyet babının miftahı sensin ya Resûlallah*

Peygamber Efendimiz miftah; anahtardır. O çok dehşetli, vahşetli günde herkes “nefsi nefsi” diye korktuğu zaman, Peygamberler de “nefsi nefsi” diye onlarda da bir havf olacak. Rabbimizin, Allah’ın gadabı öyle tecellî edecek ki onların üzerinde de havf olacak. Onların üzerinde de gadap, havf, korku vardır. Onları havften, korkudan Peygamber Efendimiz kurtaracaktır³⁵.

Bunu kelimada ifade ediyor ki bütün Peygamberler de Peygamber Efendimiz’e ümmet olmayı Cenabı Hakk’tan dilemişler. Onlara da şefaati haktır. O şefaet etmedikten sonra hiçbir Peygamber kendi şefaet yetkisini alamayacak. Peygamberimiz en evvel onlara şefaet edecek, yani onlara bir yetki alacak, onlara bir hüviyet verecek. Onların üzerinde olan havfi, korkuyu, baskıyı kaldırarak. Ki bunu ifade ediyor:

Cemî-i enbiya cümle sana hep ümmet oldular

³³ Maide 5:3

³⁴ Tevbe 9:128

³⁵ Buhari, Tevhîd 19, Rikağ 51

Hüviyet babının miftahı sensin ya Resûlallah

O günde, hüviyet kapısının anahtarı sendedir. Açacaksın, onlara da hüviyet, hürriyet vereceksin, diyor.

Evet, demek ki Cenabı Hak bütün mükevvenâtı onun için halk etmiş ve mükevvenâtta tabii insanı kıymetli halk etmiş. İnsanların da en kıymetlisi odur. Niçin?

Cenabı Hak buyuruyor ki: “*Habibim seni halk etmeseydim mükevvenâtı halk etmeyecektim, Levlâke levlâk lemâ halaktul eflâk.*” Cenabı Hak Peygamber Efendimiz’in şanına böyle buyuruyor.

Evet, işte böyle bir Peygamberin ümmetiyiz. Burada da şanslıyız, Allah bizi seçmiş. Sair Peygamberlerin ümmetlerinden bizi seçmiş, Peygamber Efendimiz’in ümmeti etmiş.

Evet, onu ahir zamana bırakmış, son zamana bırakmış. Ama her nimetin tadı dibindedir, sonundadır. Yağlı yemeğin yağı iniyor dibine, tatlı olunca tadı iner dibine ki Peygamber Efendimiz son Peygamberdir. Her Peygamberden Allah indinde daha çok kıymetli, daha çok sevgilidir. O Peygamber Efendimiz’e Cenabı Hak bizi ümmet etmiş. (GBT)

...

Peygamber Efendimiz’e inen kitapta içki haram oldu. O zamana kadar haram değildi ve de Cenabı Hak içkiyi birdenbire yasaklamadı. Önce zararlarını bildirdi. Çünkü alışkanlıkları birdenbire kesemezsin, yavaş yavaş.

O zamanlarda Şam’a bir gün kervanla gittiler. Hatice Validemiz’in malını sattılar. O maldan çok kâr kazandılar. Peygamber Efendimiz Hatice Validemiz’in ücretlisi. Fakat o malın yanında Peygamber Efendimiz’in bulunması, mala çok kâr kazandırdı.

Yol üzerinde konakladıkları yerde Hristiyanların büyük bir kilisesi vardı. O kilisenin papazı, ruhbanı şimdiki gibi olmuyordu. Yetişkin idi. Hakiki İncil’i okuyorlardı. Keramete ulaşıyorlardı. İşte o İncil âlimi İncil’i okuduğu zaman ağlarmış. Ona niçin ağladığı sorulunca şu cevabı veriyor:

— Burada bir yazı var. Onu görebilir miyim göremez miyim diye ağlıyorum, dermiş.

Bir rüyada ahir zaman Peygamberinin Mekke'den Şam'a sefer yapacağını görmüş. O sefer yaptığı, yol üzerinde konakladıkları yerde bir kuyu varmış. O kuyunun su vermesini Kitap'ta gösteriyor. Orada kurumuş bir ağacın yeşereceğini gösteriyor. Bir de o kervan üzerinde bir bulutla gelecekler. Bunu görüyormuş. Tabii kendi ilmine göre bunun zamanının yakın olduğunu biliyormuş. Ama yaşlı olduğu için, "görebilir miyim, göremez miyim" diye ağlarmış. İncil'i her okuyuşunda ağlarmış. Onlara demiş ki:

—Ne zaman ki Hicaz'dan gelen, güneyden gelen bir kervanın üzerinde bulut görürseniz gelin bana müjdeleyin.

İşte gelmişler:

—Ya Ulu! Bir kervan geldi. Üzerinde de bulut var, demişler.

Bakmış, görmüş, sevinmiş. Bayılır gibi olmuş. Bayılmış, ayılmış; bayılmış, ayılmış. Bu ne kadar aşk! Ayılınca demiş ki:

—Bu bir rüya mı? Yoksa gerçek mi?

—Rüya değil, geliyorlar.

Gelmüşler hepsi ağaçların dibine inmişler. Peygamber Efendimiz kuru ağacın dibine iniyor. Ve rahip bunu da görüyor. Sonra susuz kalıyorlar. Orada kurumuş bir kuyu var, suyu yok. Peygamber Efendimiz ona ağzını değdirince su geliyor. Rahip cennetten müjdelenmiş gibi bayılıyor, ayılıyor. İşte o rahip o kervanı çok bir masrafla davet ediyor. Davet edilince hepsi davete gidiyorlar. Peygamber Efendimiz gitmiyor. Oradaki eşyalara bir bekçi lazımmış, hepsi gidiyorlar. Peygamber Efendimiz'e de çok ısrar ediyorlar. Fakat O gitmiyor, orayı bekliyor. Gidenleri de rahip karşılıyor. En önce şarap ikram ediyor.

Sonra misafirleri inceliyor. Kitap'ı açıp bakıyor.

—Eyvah aradığım bunların içinde yoktur, diyor. Soruyor:

—Eşyaların yanında kimse kaldı mı? Ebu Cehil:

—Bir yetim kaldı orada, diyor.

Hz. Hamza ona bir yumruk vuruyor.

—Niye demiyorsun ki, hepimizin akıllısı orada kaldı?

Rahip, Ebu Cehil'in sözüne çok üzüyor. Hz. Hamza'nın sözüne de seviniyor. Tekrar rahip, Peygamber Efendimiz'i çok hürmet ederekten, yerlere, ayaklarına eğilerekten davet edip getiriyor. Ona da şarap ikram ediyor, içmiyor. Süt getiriyor, sütü içiyor. O zamana kadar şarap daha yasaklanmamıştı. Peygamber Efendimiz zamanında yasaklandı. Böyle olduğu halde Peygamber Efendimiz şarabı ikram edilince içmiyor. Cenabı Allah en evvel onun nurunu halk etmiş, onun nurundan zatını seyretmiş. (GB3)

...

Peygamber Efendimiz de güreş tutmuş. Ebu Cehil ile güreş tuttu. İbni Mesud ufak tefek biriymiş. Bir deve çobanının oğlu. Müslüman olmuş. Ebu Cehil güçlü kuvvetli. Buna kızıyor. Kulaklarını koparıp eline vermiş. O da ağlayarak Peygamber Efendimiz'e gelmiş. Herkes üzülp ağlarken Peygamber Efendimiz gülmüş. Hikmetini açıklamış. Demiş ki:

"Ya İbni Mesud üzülme. O senin kulağını koparttı. Ama sen onun başını keseceksin. Hem de yakın zamanda başını keseceksin."

Bedir Muharebesi'nde Ebu Cehil düşmüş inliyor. İbn-i Mesud buna rastlıyor.

—Ya Ebu Cehil, nedir senin bu iniltin?

Bakıyor ki İbn-i Mesud, o zaman Ebu Cehil:

—Ya İbni Mesud, ölmem bir şey değil. Ama senin gibilerin elinden ölmem bana ar geliyor. Senin baban benim deve çobanımdı, diyor.

İbn-i Mesud:

—Sen yine mi konuşuyorsun? diyor. Kesmeye başlıyor. Ebu Cehil:

—Boğazımdan kesme. Ensemden kes ve bir ricam var. Beni boynumdan kaldır. Bu Ömer bin Hişam Vaht yolunda ölmüş gitmiş. Bunu da bildir, diyor.

—O benim bileceğim iş, diyor.

İbni Mesud başı kesiyor. Kesiyor ama götüremiyor. Gücü yetmiyor. Yuvarlayarak götürüyor. Diyor ki:

—Ya Resulallah işte Ebu Cehil’in başı.

Baş yuvarlanmış şeklini kaybetmiş, tanınmıyor. Peygamber Efendimiz diyor ki:

“Ben oğlan iken güreştim, arkası yaralandı. O yaranın izi vardır muhakkak. Cesedini göreyim de iz varsa odur. Her nebinin bir firavunu vardır. Benim firavunum da Ebu Cehil’dir.”

Peygamber Efendimiz geliyor. Cesede bakıyor. Çocukken güreştikleri yerde taş varmış. Taşla arkası yarılmışmış. Orada yara izini görünce: *“Tamam, bu Ebu Cehil.”* diyor.

Ebu Cehil’in ismi Ömer bin Hişam. İki Ömer vardı. Gavur oğlu Ömer, Hattab’ın oğlu Ömer. Peygamber Efendimiz, şöyle dua etti:

*“Bu iki Ömer’in biri ile dini yücelt.”*³⁶

Cenabı Hak Hattab’ın oğlu Ömer’e nasip etti. Fakat ikisi de güçlüler. Kuvvetliler. Ama Ebu Cehil zenginlikte daha güçlü. Ülkenin en zengini o imiş. Ondan sonra Sıddık-ı Ekber Efendimiz. Babası Hişam, Ebu Cehil’e diyor ki:

—Oğlum bunlara, gençlere, sen yedir, giydir. Bunlara kendini ağa olarak tanıt. Büyüdükleri zaman sana hizmet etsinler, hizmetinden çıkmasınlar.

O zaman Mekke’de kim güçlü, kuvvetli ise o bey oluyormuş. İlim, tahsil vesaire yok. Böylece Ebu Cehil gençlere yediriyor, içiriyor. Onlara kendisini o kadar sevdiriyor ki 360 tane genç tâbi oluyor ona. “Yat” derse yatıyorlar, “kalk” derse kalkıyorlarmış. Bir gün Peygamber Efendimiz’e diyor ki:

—Ya Muhammed senin elbiselerin eskimiş, sen de gel, benim oğlanlarıma karış, sana elbise alayım, diyor.

Peygamber Efendimiz gitmedi.

“Senin zenginliğin var, ama nesepte ben senden üstünüm. Ben sana tâbi olamam. Senin elbiseni de istemiyorum.” dedi. Ebu Cehil ona:

³⁶ Tirmizi, Menâkıb, 18

—Sen akıldanesin. Benden üstün isen niye sana tâbi olan yok.

Peygamber Efendimiz: “*Beni sevenler varsa gelsinler yanıma.*” diyor.

Bu söz üzerine ilk defa Sıddık Efendimiz ayrıldı. Peygamberimiz’in yanına gitti. Ona bakarak 40 kişi daha ayrıldı. Peygamber Efendimiz’in yanına geldiler. Peygamber Efendimiz’in kabilesi geniş. Benî Hâşim Kabilesi’nden geldiler. Peygamber Efendimiz’in taraftarları artınca Ebu Cehil bunlara haset etti. Gitti hurma getirdi. Bu 360 oğlana dağıttı. Yetmedi. Hurmayı saçtılar. Bu sefer de kimisi aldı kimisi alamadı. Sonra da dedi ki:

—Ben bana tâbi olanlara hurma getirdim, yedirdim. Sen de sana tâbi olanlara getir, yedir.

Peygamber Efendimiz yıllardır hurma vermeyen kurumuş bir hurma ağacının dibine gitti.

“*Ya Rabbi, bana bu ağaçtan hurma ver. Ben de dağıtayım. Onlara karşı mahcup olmayayım.*”³⁷ diye yalvardı.

Ellerini sürünce (Bu konuda rivâyetler var. Mucize hurması diye bir hurma. Kilosu 70 riyalden satılıyor.) Cenabı Hak, o kuru ağacı yeşertmiş. Ağaçtan taze hurmalar oluşmuş. Hurma mevsimi olmadığı hâlde o hurmaları toplamış. Sıddık Efendimiz’e demiş ki:

“*Sen benim vezirimsin. Al bu hurmaları dağıt.*”

O da almış. Onları sıraya geçirmiş. Saçmadan güzelce bunları öbür tarafın karşısında taksim etmiş. Onlar hurmayı saçmıştı, birbirlerini çığnemişti. Alan oldu, alamayan oldu. Sıddık-ı Ekber Efendimiz güzelce dağıtınca kâfir buna daha çok hasetleniyor:

—Muhammed’e uyan çocukları döveceksiniz, diyor.

Diğerleri hemen hücum ediyor. Bunlar 40 tane. Onlar ise 360 kişi. Peygamber Efendimiz’e uyan çocuklar çok dayak yemişler.

İşte Peygamber Efendimiz’in eline o zaman mübarek bir hurma dalı geçiyor. Peşine sarıp da o çocukları nasıl çelmişse 360 tane

³⁷ Buhari, et’ime43

oğlanı evlere sokturuyor. Hep kaçıyorlar. Evlere giriyorlar. Bunu görünce Mekke halkında bir şaşırma oluyor gencinde, kocasında. Bu ne kuvvet! Bu ne azamet!

Ebu Cehil bu durumu görünce:

—Niçin şaşırıyorsunuz. Gelsin güreşelim, diyor.

O zaman Ebu Cehil'e itibar eden çok. Diğer tarafta Benî Hâşim kabilelerinden, Peygamber Efendimiz'in amcaları:

—Ya Muhammed böyle bir teklif var. Ne dersin?

—Bizi mahcup eder misin? diye soruyorlar.

O da: *“İnşallah mahcup etmem amca.”* diyor.

Bunlar şimdi güreşe karar veriyorlar. Ama öyle rastgele değil. Gün tayin ediyorlar. Şart koşuyorlar. Şartları da şu: Hangi taraf yenilirse Mekke halkının tümüne ziyafet verecek. Mekke halkı buna seviniyorlar. Kararlaştırdıkları gün geliyor. Ebu Cehil soyunmuş. Güreş elbiselerini giyinmiş. Peygamber Efendimiz normal elbisesi ile geliyor. Hiç değiştirmiyor. Amcaları diyorlar ki:

—Oğlum bak, Ebu Cehil giyinmiş hazırlanmış. Eğer korkuyorsan vazgeçelim.

Peygamber Efendimiz: *“Hayır korkmuyorum. Ben böyle gideceğim.”* diyor.

Ebu Cehil soruyor:

—Sen güreşmeye gelmedin mi? Eğer korkuyorsan güreşmeye-
lim.

“Hayır korkmuyorum. Yalnız ben senin dediğin gibi güreşmeyeceğim.” diyor.

Beline bir kemer bağlıyor. *“Sen de bağla. Evvela sen benim kemerimden tut. Sen beni ileri, geri, sağa, sola yerimden kaydırırsan, sen beni basmış olacaksın. Ben de senin kemerinden tutacağım. Seni yerinden kaydırıp yere vurursam ben seni basmış olacağım.”* diyor

Bu kararda aralarında fark var.

Herkes şaşırıyor. Ebu Cehil Peygamber Efendimiz'in kemerinden tutuyor. Sanki orada kurşunlanmış gibi. Bir türlü kımılatamıyor. Zorluyor, zorluyor... Kuvveti kesiliyor.

Peygamber Efendimiz "*Otur! Bir saat dinlen.*" diyor.

Bir daha zorluyor. Yine:

"*Bir saat daha dinlen.*" diyor. Sonra Ebu Cehil'in burnundan kan geliyor. Peygamber Efendimiz'i yerinden oynatamıyor. Sıra Peygamber Efendimiz'e gelince babası ve tarafları kılıçla yürüyorlar. Peygamber Efendimiz'e tutturmak istemiyorlar. Hamza hemen kılıcının çekip yürüyor.

—Ölme olacaksanız hepinizden önce ben öleceğim. Durun burası er meydanı, güreş meydanı. Benim yeğenim onun hırkasını bir tutsun. Kılıç mı vuracağız yoksa sulh mu olacağız.

Hız. Hamza'dan çok yılmışlar, çok korkmuşlar. Hepsi geri duruyorlarmış.

—Ya Muhammed tut. Sen de tut hasmından, diyor.

Peygamber Efendimiz, onu tutunca kaldırıyor. Başını çeviriyor, çeviriyor. Arkasını yere vuruyor. Bu kafirin ondan sonra küfrü artıyor. Peygamber Efendimiz'e karşı düşmanlığı artıyor. (GB1)

...

Peygamber Efendimiz zamanında dini tebliğ ettiği zaman, Peygamber Efendimiz'e inananlar 39 kişi idiler. Gizli amel yapıyorlardı, gizli namaz kılıyorlardı, gizlice ezan okuyorlardı, kâfirler duymasınlar diye.

Hız. Ömer Müslümanların 39'uncusu. O ne zaman Müslüman oldu ise, İslâm da aşikâr oldu. Ama bunu Resulullah, Allah'tan diledi. "*Ya Rabbi, sen bu iki Ömer'in birisi ile bu dini yücelt!*" İki Ömer'in birisi Ömer bin Hattab, biri de Ömer bin Hişam. Ömer bin Hişam: Ebu Cehil. Ömer bin Hattab: Hız. Ömer. Bunların ikisi de Mekke-i Mükerrerme'de sayılı insanlardı. Ömer bin Hişam çok zenginmiş. Ömer bin Hattab da gözü çok ateşli. Ölümünden yılmayan birisi. Hatta Hicret emri geldiği zaman:

—Herkes bildiği yerlere gitsinler, burayı boşaltın, dedi.

—Ya Resulullah biz seni nasıl bırakalım?

—*Beni Allah'a bırakın da siz gidin. Hepimiz birden çıkacak olursak, savaş olur, çıkamayız, ölürüz, öldürürüz. Nerede tanıdıklarınız varsa, özellikle Medine'de Müslümanlar çoğaldı, oralara yerleşin.*

Böylece gizli gidiyorlar. Birer, ikişer, üçer gizli gidiyorlar. Hz. Ömer çekti kılıcını:

—Ben gidiyorum. Çocuğunu yetim bırakacak, hanımını dul bırakacak olan çıksın karşıma!

Hiç kimse çıkmadı.

—Ya Resulullah, niye yerin altında ezan okutuyorsunuz siz?

—*Ya Ömer kâfirler taşıyorlar.*

Ezanı da Hz. Bilal okuyor.

— Ya Resulullah, Sen emret Bilal çıksın dışarda okusun. Bakayım o taşıyanlar kimler?

Emrediyor, çıkıyor dışarda okuyor. Etraftan herkes taşları toplayıp geliyorlar. Hz. Ömer'i duyunca taşları döküp gidiyorlar.

Namazı kılıyorlar. Yine yerin altında.

—Ya Resulullah, niye onlar âşikâr puta tapıyorlar da biz Allah'a tapığımız halde yerin altındayız. Kâbe'ye gidelim.

—*Ya Ömer, koymuyorlar.*

—Ya Resulullah, Sen emret de ben koydururum.

Bu cemaat 39 kişi Kâbe'ye girerken yine müşrikler taşları, sopalı aldılar koşular. Hz. Ömer'i görünce geri çekildiler. Esas konu şu: Yerin altında ezan okunurken yerin üstüne çıktılar.

Bir gün de Hz. Ömer buyurdu ki:

—Ya Bilal yükselere çık da oku ki, sesin uzaklara gitsin.

Mekke'de Bilal-i Habeşî'nin ezan okuduğu bir makam vardı. Taştan bir dağ vardı. Orada mescidi vardı. 78'de gittiğimizde biz de oraya çıktık. Orası merdivenden çıkar gibi. Taşları düzeltmişler. Tırmana tırmana çıkmışlar. Minare gibi yüksek.

—Ya Bilal, yükseğe çık, sesin uzaklara duyulsun, buyurmuştur.

Şimdi burada ulemânın bir kısmı da diyor ki: “Mademki Resulullah “*Ya Bilal, çık yükseğe sesin uzaklara gitsin.*” dedi. O halde hoparlörle ezan okunması bid’at-ı hasenedir. Ama bunlar zamana göre, anlayışa göredir. (GB3)

...

Peygamber Efendimiz bizi cihatta aydınlatıyor. Peygamber Efendimiz nasıl aydınlatıyor?

Uhud muharebesinden döndüğü zaman “*Muharebeyi sağîrden (küçük savaştan), muharebeyi kebire (büyük savaşa) döndük.*”³⁸ diye Hadis-i Şerifi vardır. Sahabe;

—Aman ya Resulullah, biz Uhud muharebesinde yetmiş küsur sahabe şehit verdik, bilhassa sizin amcanız sizi çok üzdü. Nasıl olur ki daha bundan büyük muharebe, hangisi olabilir?

Buyurdu ki “*nefis ile mücadelelerdir*”.

Büyük muharebe, muharebeyi kebir nefis ile mücadeledir, nefis mücadelesidir. Demek ki insanlar için büyük muharebe nefis mücadelesidir. (GB4)

...

Cenabı Hak Peygamber Efendimiz’e ne buyuruyor? “*El yevme ekmeltü leküm dineküm.*” ayeti kerimesi var.

Bu ayet Peygamber Efendimiz’in son haccında geldi. Bu ayeti kerimeyi ashabına Peygamber Efendimiz ifade edince, aktarınca ashap anlayışta ikiye bölündü.

Cenabı Hak “*Sizin için dininizi kemale erdirdim, size nimetimi tamamladım. Sizin için din olarak İslâmiyet’i beğendim.*” diyor.

Dininde eksiklik kalmadı, senin dinini tamamladım, ayetini Peygamber Efendimiz ashabına duyurunca ashaptan ağlayanlar da oldu, sevinenler de oldu.

Sevinenler dediler ki: Artık daha bizim dinimize zeval yoktur. Bu din şarktan garba hükmedecek, yürüyecek.

³⁸ Tirmizî, “*Fezâ’ilü’l-cihâd*”, 2

Ama ağlayanlar niye ağladı? Dediler ki: Madem din tamamlandıysa Peygamber'in vazifesi bitmiştir. O dünyadan gidecek, geçecek. (GB5)

...

Bedir Muharebesi'nde Medine'ye gittiler, çok açlık oldu. Yiyecek, içecek bulamıyorlar. Beraberlerinde bir şey getirmediler. Çünkü oğlu gelmiş, babası gelmemiş. Babası gelmiş, oğlu gelmemiş. Kardeşi gelmiş, öbür kardeşi orada kalmış. Kalkmış gelmişler.

Bunlarla beraber bir başka kervan da gelmiş. Cenabı Hak Cebrael ile vahiy gönderiyor: "*Ya Habibim! Onların mallarını alın ellerinden.*"³⁹" diyor. Binlerce deve bunların peşinden giderken bunlar hissediyorlar. Yol değiştiriyorlar, bulamıyorlar. Bir de Mekke'ye haber gönderiyorlar. Çabuk yetişin malımız gidiyor elden, diyorlar.

Bunlar bin tane atlı, bin tane silahlı. Bir rivayete göre Müslümanlar 113 kişi, bir rivayete göre 313 kişi geliyorlar, fakat bir kısmının atları filan yok. Birçoğu da el sopası ile geliyorlar. Yanlış yol tarif ediyorlar, bulamıyorlar. Bunları bulamayınca geri dönecekler. Orada biraz istirahat ediyorlar. Suyun başında kalıyorlar. Bir taraftan da Mekke'ye haber gidiyor ki yetişin malımız gidiyor. Onlar da mallarını kurtarmak için savaşa başlıyor.

Orada bir su kuyusu varmış. Peygamber Efendimiz diyor ki: "*Bırakın, kuyuya bir zarar vermeyin.*" diyor. Sularını alıyorlar, çekiliyorlar. Ama onlar suyu kirletmek için bir şey arıyorlar.

Mekke'den gelenlerin içerisinde üç kişi, üç kodaman meydana çıkıyor savaşmak için. Bu taraftan da Hazreti Hamza, Hazreti Ali Efendimiz ve muhâcirlerden bir tanesi çıktılar, meydanda döğüştiler. Hazreti Hamza meydana çıktı. Hazreti Ali Efendimiz'e sen de gel, dedi. Sonra diğeri de geldi. Hazreti Hamza tezden rûh etti. Hazreti Ali Efendimiz de rûh etti. İhtiyarları öldürdüler. Diğer yaşlı Müslüman'ı yaraladılar. Onları kurtarmak için Hazreti Hamza ile

³⁹ Enfâl 8:41

Hazreti Ali Efendimiz gittiler. Savaş sırasında Hazreti Hamza'ya kılıç geldi. Karşı tarafı parçaladı.

Peygamber Efendimiz o sırada, Ali'ye “*tut da getir*”, diyor. Bunlar gidip getirelim diye telaşlandılar. Ebu Cehil orada direndi. “Onların da kanını almadan gitmem”, dedi. Süvâri şeklinde şeytan geldi. Meydanda idi, meydandan kaçtı. Cebrail indi. Peygamber Efendimiz sordu:

—*Ya Ali, o kaçan kimdi?*

O da cevap veriyor:

—*Ya Resulallah, gönlüme geliyor ki o şeytandır.*

Hazreti Ali Efendimiz o sırada diyor ki:

—*Ya Rabbi, senin Habibinin sözü geri mi kalacak? Beni ona yetiştir, diyor. Ve yetiştir tutuyor.*

—*Şeytan ne yapıyorsun, diye soruyor.*

—*Bana Allah ömür vermiş, güç vermiş, diyor.*

Hazreti Ali Efendimiz dönüyor, Peygamber Efendimiz'e anlatıyor. Şeytana koşup yetişince şeytanın ne yaptığını söylüyor.

Orada durum şudur: Karşı tarafta bin tane yayalar var, atlılar var, silahlılar var. Burada Hak tarafından Peygamber Efendimiz bir avuç toprak aldı. Karşı tarafa doğru savurdu. Allah o sırada bir rüzgâr verdi. Rüzgâra emretti. O da karşı tarafın gözlerine doldurdu. Şimdi burada kırk kişinin gözleri bağlı olsa gözü açık bir insan bir anda onları mağlup eder. İşte orada kaçan kaçtı, ölen öldü. Sağ olan esir oldu.

İşte iki defa toprak atmış Peygamber Efendimiz. Birincisi Hicret'te, ikincisi de Bedir Muharebesi'nde.

Uhud Muharebesi'nde de yenildiler. Zâyiat verdiler. Orada da bir avuç toprak ataydı. Niye atmadı? Veya başka yenildikleri muharebelerde de bir avuç toprak ataydı. Niye atmadı? Demek ki o bir avuç toprak attığı zaman Peygamber Efendimiz kendi iradesinde değil, Allah'ın varlığı onda tecelli etmiş. O el Peygamber Efendimiz'in eli değil, Allah'ın eli olmuş. Küfrün karşısında çarpışıyorlar. Küfür ile iman birbirinin zıddı. (GB2)

...

Resulullah Efendimiz'e Cenabı Hak buyuruyor: “*Habibim seni seven beni sever.*”, “*Habibim seni bilen beni bilir, habibim seni gören beni bulur, habibim bana itaat eden sana tabi olsun*”. Her ne kadar zâhir ulemalar, Allah korusun, nasıl ki Peygamber Efendimiz'in velayetine inanamıyorlar inkâr ediyorlar...

Nedir velayeti? Velayeti Allah'ın varlığıdır, Peygamber Efendimiz'de tecellî etmiş.

Peygamber Efendimiz'in varlığı Allah'ın varlığında yok olmuş.

Bunlar zaten Miraç'ta da olmuş, onlar zannediyorlar ki bir defa miraç yapmış da Peygamber Efendimiz Allah'a gitmiş, gelmiş. Fakat buna zâhir ulemadan zaten inanmayanlar da var. Yalnız bir tek şeyi inkâr edemezler, bunu inkâr etseler onlara kâfir hükmü verilir.

Neden? İsrâ suresinde “*Sübhanellezi esra biabdihi leylen minel mescidil haramı ilel mescidil aksa.*”⁴⁰ buyrulmuş. Bu da ayetle sabit ki Peygamber Efendimiz bir gecede Mescid-i Haram'dan Mescid-i Aksa'ya gitmiş, gelmiş, bunu inkâr edemezler. Bunu inkâr eden kâfir olur. Bunu inkâr etmiyorlar da göklere yükselmesine inanmayanlar var, Miraç-ı saadeti göklere yükselmemiştir veya Allah'ı görememiştir diyenler var.

Bunların sözlerine yine de inananlar var, işte kandırıyorlar. Onlara bir şeyler okuyorlar, bir şeyler söylüyorlar, kandırıyorlar.

Evet, Allah'ın üç nuru var; esma nuru, sıfat nuru, zât nuru.

Esmâ nurundan mana; Evliyaullah'ın velayetidir. Evliyaullah'ta olan nurdur.

Sıfat nurundan mana; Resulullah Efendimiz'in nübüvvet nurudur. O da Evliyaullah'ta mevcut, çünkü varis-i enbiya.

Zât nurundan mana; Allah'ın zâtının nurudur. O da Evliyaullah'ta mevcut. (GBT)

⁴⁰ İsrâ 17:1

...

Peygamber Efendimiz'in nübüvveti var, velayeti var. İşte Peygamberlerin hepsinin de nübüvvetleri vardır, velayetleri vardır.

Nübüvvetleri aşikârdır, mucizeleri onların nübüvvetlerinin delilidir.

Ama velayetleri gizliydi, gizli kaldı. Bu neydi işte?

Peygamber Efendimiz'in nübüvveti Kur'an indi, Miraç yaptı değil mi? Ondan sonra bin bir mucizeler gösterdi değil mi? Peygamber Efendimiz Miraç yaptığı zaman semalara indi, çıktı. Tabii bu da haktır, mucizeye inanmayanlar Müslüman olamazlar. Yalnız şurası var ki farz var, vacip var. İşte farz şüphelessiz delildir. Yani ayette Allah ne bildirmişse ona şüphe olmuyor.

Şimdi Peygamber Efendimiz'in Miraç'ı haktır.

—Mescid-i Aksa'ya kadar gidip gelmemiştir. Nasıl gitmiş gelmiş bir gecede?

Diyen bir insan, bu mucizeye inanmazsa kâfir olur. Çünkü bunu Cenabı Hak ayetle bildiriyor.

Ama Mescid-i Aksa'dan göklere yükselmesine inanmazsa kâfir olmaz. Fakat farzı inkâr insanı küfre götürür; fakat vacibi inkâr ise küfre götürmez, kâfir etmez ama müthiş azaba gark eder. Vacibin inkârı müthiş, çok şiddetli bir azaba insanı duçar eder.

Zaten sünnetin inkârı da şefaatten mahrum koyar. Peygamber Efendimiz ancak sünnetini işleyenlere şefaate edecek.

...

Miraç'ta Cebrail (A.S.), Hazreti Peygamber Efendimizi bir mahâle götürdü;

—Ya Resullullah ben oradan ileri gidemem, benim durağım burasıdır⁴¹, dedi.

Ondan daha ileri ne kadar gitti? Fakat orada bir ifade ediyor. Perde açıldı diyor...

⁴¹ *Âlûsî, Râhü'l-Meânî, XV, 14*

Yalnız Peygamber Efendimiz bir gün Cebrail (A.S.)'e sordu, “*Ya karındaşım Cebrail, sen bu vahiyleri getiriyorsun ama nereden alıyorsun? Kim sana veriyor? Bunları nasıl getiriyorsun?*” Dedi ki;

—Ya Resulullah bir perdenin arkasından bir el veriyor, ben de alıp geliyorum.

Peygamberimiz “*Hele bir aç o perdeyi, kim var orada?*” diyor. Cebrail (A.S.) perdeyi açtı ki Peygamber Efendimiz orada;

—Ya Resulullah senden alıp sana getiriyorum ben. (GB4)

...

İşte efendiler, maneviyat bu, tarikat bu. Zâhirde de Peygamber Efendimiz'e beşer olarak gelmiştir. Nübüvveti zâhirdi. Nübüvvetin delili de Cebrail'dir, vahiydir, Kur'an'dır. Ama tarikata geçince Allah ile Resulullah Efendimiz arasında ne Cebrail var, ne harf var, ne savt var, hiçbir şey yok.

*Murâdın teşrîfi mi'râctan vücûd-u âlemin gezdin
Zemîn ü âsûmânın nûru sensin ya Resulullah*

Peygamber Efendimiz'in Miraç yapmaktan maksadı, vücûd âlemini gezmesidir.

Resulullah Efendimiz cismî Miraç'ı yapmıştır. Ayette sabittir. Bir defa yapmıştır. Ruhî Miraç'ın sayısı yok. Cismî Miraç'ında gezmiş olduğu yerleri ruhî Miraç'ında hep kendi kalbinde seyretmiş.(GB3)

...

Peygamber Efendimiz'e Cebrail (as) geldi. Ayetler geldi. Cenabı Hak onu sevmiş, yaratmış olduğu hâlde Peygamber Efendimiz'in aşkı Miraç yaptırdı ona.

*Bu demi Ahmet başa tâc eyledi
Bu dem ile seyri Mirâc eyledi
Bu dem ile yedi kez Hac eyledi*

Peygamber Efendimiz'in semâda ismi Ahmed'dir. Bu dünyada Muhammed'dir (S.A.V.).

Dem: nefes. Allah'a olan aşkı, Allah'a olan sevgisi ile nefeslerini teneffüs etti. Allah'a olan sevginin, aşkın nihayeti yoktur. Peygamber Efendimiz Miraç yaptı Allah'a olan sevgisinden, muhabbetinden dolayı.

Peygamber Efendimiz'in haricinde de Miraç yapanlar olmuş yine aşka düşenler. Yalnız Peygamber Efendimiz cismi ile, ruhu ile Miraç yapmış. Cismi ile göklere yükselmiş. Onu bir defa yapmış. Ayrıca defalarca, zamanlar boyunca çok Miraçlar yapardı. (GB2)

...

Peygamber Efendimiz'in nübüvveti. Cebrail nübüvvetine vasıta oldu. Allah'tan vahiyleri getirdi. Kur'ânı getirdi. Bir de Cebrail'in olmadığı yerde doksan bin kelâm konuştu Allah ile Miraç'ta. Cebrail onu bu makama kadar götürdü.

Sonra: "Ben gelemiyorum artık ya Resulullah." dedi. Oradan sonra yedi vasıta daha değiştirdi. Ondan sonra Allah ile Peygamber Efendimiz arasında bir şey kalmadı. "*Kâbe kavseyn*" kelimesi onun için inzâl oluyor. "*Kâbe kavseyni ev ednâ, Habibim sen bana iki kaşın yaklaştığı kadar yaklaştın.*" İşte o zaman doksan bin kelâmı konuşuyor. Bu kelâmların otuz binini ashâba bildiriyor. Otuz binini Sıddık-ı Ekber Efendimiz'e bildiriyor. Otuz binini kimseye bildirmiyor. Kendisinde kalıyor.

Hadis-i Kudsilere Peygamber Efendimiz söylememiş. Lafzı Peygamber Efendimiz'in, mânâları Cenabı Hakk'ın, yani Hz. Allah, Peygamber'in ağzından konuşmuş.

Velilerde bu özellikler vardır. Mademki veliler, Peygamber Efendimiz'in velayetinin vârisleri. Âlimler de nübüvvetinin vârisleri. (GB1)

...

Cenabı Hak ayeti kerimede buyurdu. "*Habibim sen bana iki kaşın yaklaştığı kadar yaklaştın.*"

Bazı kaşlar var ki bitişik. Hiç arasında mesafe yok. Anlaşıldı mı efendim. Yaklaştın. Niçin?

Allah'ın zâtından gelen ruh Allah'a ulaşmış.

Ruh mahlûk değildir, ruh Allah'ın zâtına karşı mahlûktur. Mahlûkata karşı ruh mahlûk değildir.

Çünkü niçin? Eğer mahlûk olsaydı Peygamber Efendimiz bahse-derdi. Peygamber Efendimiz niye ruhtan bahsetmedi?

Sordular rûhdan Resulullah cevâbın vermedi

Ol Ebü'l-Ervâh iken setr ettiği hemyana bak

Ruhların anası olduğu halde ruhlardan söylemedi, setretti, gizledi. Ama Cenabı Hak ne buyurdu? “*Habibim o ruhtan soranlara söyle ki ruh Rabbimin emrindedir.*” (GBT)

...

Murâdın teşrif-i miraçtan vücudu âlemin gezdin

Zemin ü âsûmânın nuru sensin ya Resulullah

Hitab-ı “künfe-kân” erdi zuhura geldi akl-ı küll

Feleklere gulgule düştü kamu esmâda yangın var

Saadet burcunun sultanı sensin ya Resulullah

Kamu dertlilerin dermânı sensin ya Resulullah

Dahi hem âlem-i âmâda iken cümle esmâlar

Zuhûr-u âlem-i ayanı sensin ya Resulallâh

Bütün eşyalar esmadır. Seni halk ettim, sonra senin için bu esmaları halk ettim diyor.

Dahi hem âlem-i âmâda iken cümle esmâlar

Zuhûr-u âlem-i ayanı sensin ya Resûlallah

Bütün bu yok olanların zuhûra gelmesine var olmasına sebep sensin.

Zuhurâtın mukaddemdir melâik, ins ü cinden hem

Dü âlemde Ebu'l-Ervâh ki sensin ya Resûlallah

Bu âlemde de öbür âlemde de Ebu'l-ervah sensin. İki âlemde de sensin. Niye? Dünyada Peygamber Efendimiz'e ümmet olmak, ona inanmak, onun sünnetini işlemek, onun şefaatinin kazandırıyor. Peygamber Efendimiz buyuruyor:

“Benim evladım benim peşimden gelendir. Sülbümden gelen değildir”.

Her kim ki Kitap’ı, Sünnet’i yaşıyorsa Peygamber Efendimiz’in evladıdır. Ahirette de şefaata edecek. Şefaata etmezse kurtulamayacağız.

Murâdın teşrif-i Miraç’tan vücûd-u âlemin gezdin

Zemin ü âsûmânın nuru sensin ya Resûlallah

Eğer göklerde Peygamber Efendimiz’in nuru kesilse, güneş ziyasını vermez. Yerden eğer Peygamber Efendimiz’in nuru kesilse hiçbir ot bitmez. Hiçbir şeyde hayat olmaz.

Burada şimdi esrarları var. Sırları var. Miraç’a teşrif etmekte maksadın, vücûd-u âlemin gezdin.

Peygamber Efendimiz’in Miraç’ı ikidir:

1- Ruhun Miraç’ı ile Cenabı Hakk’ın ne kadar varlığı var ise güneş, ay, yıldızlar onları kalbinde seyretti.

2- Cisminin Miraç’ı ile göklere yükseldi. (GB1)

...

Peygamber Efendimiz Miraç yaptığı zaman, Miraç’ta bütün Peygamberlerin ruhları ile görüştü. Gitti Âdem babamızla da görüştü. Ona da selam verdi. Altıncı semâda görüştü, selam verdi ona.

—*Selamün aleyküm, Ya Ata.*

—*Ve aleyna ve aleyküm selam, ya sâdık oğlum Muhammed.*

Böyle selamını aldı. Selamını aldı ama yine de meşgul. Durmadan sağa bakıp gülüyor. Sola bakıp ağlıyor. Peygamber Efendimiz sordu:

—*Ya Ata, neden bu kadar meşgulsün? Sağa bakıp tebessüm edip neşeleniyorsun. Sola bakıp hüzünlenip ağlıyorsun.*

Demiş ki:

—*Ya sâdık oğlum Muhammed, sen de gel sağımdan, solumdan bak.*

Gidip bakıp da ne görsün. Sağa bakınca itaat edip de Cenabı Hakk'ın cennetini kazananları, cennet ehlini görüyormuş. Onları zevkli, sefalı görünce neşeleniyor. Sola bakıyor. Cehennem ehlini, azap çekenleri görüyor. Üzülüyor. (GB2)

...

Peygamber Efendimiz Miraç yaptığı zaman Cenabı Hak soruyor:

—Habibim bana ne hediye getirdin? diye soruyor.

—Ya Rabbi, sen ganisin. Senin hazinelerin dolu. Muhtaç olan benim. İhtiyacı olan benim. Fakirliğimle geldim. Yokluğumla geldim, diyor.

—Habibim! Çok makbul bir hediye getirdin.

Bu amel fakirliği. Ameli güzel işler, işlememiş gibi düşünür. Bir de var ki amel işlemiyor, o değil. Amel için gelmişiz dünyaya. Amel zenginliği nedir? Ben yaptım, ben ettim. Benim şu kadar zenginliğim var. Oruç tuttum, namaz kıldım. Şu hayır-hasenâtı yaptım. Bunları gözümüzün önüne getirirsek olmaz.

Ama bir de var ki yapamadım diye düşünüyor. Allah'ın indinde makbul olan o oluyor. Bütün ilmini, amelini rabitadan bilersen eğer, amel fakirliği oluyor. (GB2)

...

Peygamber Efendimiz, gece sabahlara kadar namaz kılıyormuş. Aişe Validemiz ona:

—Ya Resulullah! Niçin sen bu kadar kendine zahmet ediyorsun? Allah seni 'Rahmeten'lil-âlemîn' olarak gönderdi, diyormuş.

Allah, Peygamber Efendimiz için buyuruyor ki: “*Habibim! Bu kâinatı senin için halk ettim. Seni halk etmeseydim bu kâinatı halk etmeyecektim.*”

Bu kâinat derken “*yerleri, gökleri, melekleri, insi, cinni, cenneti, cehennemini, dünyayı, ahireti, görünen, görünmeyen, ne kadar halkiyet varsa, hepsini senin için halk ettim.*” Böyle iken gece sabaha kadar namaz kılıyormuş, dizleri şişiyormuş. Aişe Validemiz de bunu görüp acıyormuş:

—Ya Resulullah, niçin kendine zahmet ediyorsun. Allah seni büyük halk etmiş. Allah seni ‘Rahmeten’lil-âlemîn’ olarak göndermiş. ‘Rahmeten’lil- âlemîn’sin, niçin kendine zahmet ediyorsun?

—*Ya Aişe! Rabb’ima olan kulluğumu yapmayayım mı?*

Ama Miraç’ta da Cenabı Hak buyurmuş ki: “*Habibim bana ne getirdin?*” Dememiş ki: “Sabaha kadar namaz kıldım. Şu kadar maharetlerim, marifetlerim var.”

Kırk bin mucize göstermiş, kuru hurma kütüğünü yeşertmiş, çürümeye yaklaşmış hurma kütüğünü elleri ile sıvamış, hurma vermiş, on parmağından çeşmeler akmış. (GB3)

...

Peygamber Efendimiz Miraç yaptığı zaman öyle harikalar gördü ki: Bir melek gördü yetmiş bin başı var, her başında yetmiş bin ağzı var, her ağzında yetmiş bin dili var, her dili ile yetmiş bin lisanla, yetmiş bin lügatle Allah’ı zikrediyor. Bu hiç kalemlere sığar mı? Sığmaz.

Bir melek de gördü ki Arş-ı Âlâ’da görmüş olduğu bir derya var. Kürre-yi Arz’da olan okyanuslar ile Cenabı Hakk’ın semâdaki rahmet deryalarının hepsi birleştiği zaman, onun yanında bir katre kalır.

İşte o deryaya dalıyor. Sudan çıkıyor, silkiniyor. Cenabı Hak tüylerinden düşen katrelerden melekler halk ediyor. Bunlar Beytu’l-Ma’mur’u tavaf ediyorlarmış. Allah’ı zikre başlıyorlarmış. Beytu’l-Ma’mur, meleklerin tavaf yeri. Nasıl ki dünyada Kâbe var, Beytullâh var, insanlar tavaf ediyorlarsa. Beytu’l-Ma’mur da meleklerin tavaf yeri.

Meleklerin çokluğuna bakınız ki halk edilen melek Beytu’l-Ma’mur’u bir defa tavaf yapıyor. Kıyamete kadar bir daha ona sıra gelmiyor. Çünkü meleklerde kıyamete kadar ölüm yoktur. İnsanlardaki gibi bir taraftan, doğum, bir taraftan ölüm yoktur. En son kıyamette dünya, insanlar hepsi yok olacak. Onlar da yok olacak. Çünkü Allah’tan başka hiçbir varlık kalmayacak. Hepsi yok olacak. Canlı veya cansız hepsi yok olacak.

İşte o günde, kıyamet koptuğu zaman melekler yok olacak. Onların halkiyeti insanlardan çok evveldir. Hâlâ kıyamete kadar da halkiyeti devam ediyor. Çünkü Peygamber Efendimiz Miraç'ta öyle gördü.

Daha başka neler gördü? Büyük bir derya gördü, çok büyük bir derya. Deryanın ortasında çok büyük bir ağaç var. O ağaç da çok büyük, o ağaç da dünyaya sığmaz. Ağacın dalında bir kuş gördü. Kuş da çok büyük. Kuşun gagasında toprak parçası gördü, çamur. Onu da sordu?

—*Ya Rabbi bu derya nedir? Bu ağaç nedir? Bu kuş nedir? Ağzındaki bu çamur nedir?*

—*Ya Habibim, bu derya benim rahmetim, ağaç da dünya. Bu ağacın dalları var ya, dünyada da o kadar milletler var.*

Hepsi Ümmet-i Muhammed'den mi? Değil. Kaç türlü insan var? Millet olarak değil de inanç yönünden İsevîler, Musevîler, Mecûsîler, putlara tapanlar var, ateşe tapanlar var. Sığıra tapanlar var. Şeytana tapanlar var. Güneşe tapanlar var, sayılmayacak kadar. Bunların hepsi bâtil inanca sahip olmuşlar.

—*Ağacın dalındaki kuş senin ümmetindir. Kuşun ağzındaki, gagasındaki çamur da senin ümmetinin günahıdır. Bu kuşun gagasındaki çamur deryaya düşerse, deryayı bulandırır mı? O kadarlık çamur deryayı bulandırır mı?*

Bulandırmaz. Yani Cenabı Hakk'ın rahmetinin nihayeti yoktur. (GB2)

...

Peygamber Efendimiz'e Cebrail (as) vahiy getiriyordu. O vahiy ona kâfi değil miydi? Ayetleri okuyabilirdi, onlarla amel işleyebilirdi. Kur'anı Kerim'in anlaşılmayan bir tarafı var. Zâhiri var, bâtını var. Zâhirini bütün halka anlattı, bildirdi. Bâtınını kendisi yaşadı.

Neydi: İlim ile Allah bilinir. Amel ile Allah bulunur. Aşk ile Allah görülür.

Ne yaptı? Kırk gün Nur Dağı'nda kendisini hapsedti. Taşın içerisinde ayakta durursa başı taşta değer. Başını egecek ki durabilsin.

Kırk gün Allah'ı zikretti. Allah'a kendisini vermiş. "Gözüme canlı bir şey görünmesin, kulağıma hiçbir şey gelmesin" diye gitti. Bir böceğin çabalaması bile gözüme görünmesin. Bir sineğin çabalaması bile gözüme görünmesin. Burada kırk gün kaldıktan sonra Miraç ona emrolundu.

Mevlid-i Şerif'te ne buyuruluyor?

Gel Habibim sana âşık olmuşam

Bir de buyuruyor ki:

Gece gündüz durmayıp isteyû

Ne ola ki görsem Cemâl'in deyû

Ey Habibim! Gece-gündüz durmadan benim Cemâlimi görmeyi istiyordun. İşte geldin, gördün. Sen bana âşıksın, ben de sana âşık oldum.

Çünkü Cenabı Hak Resulullah'ı muhabbetinden yarattı.

"Habibim, ben seni muhabbetimden yarattım. Sevdim yarattım, övdüm yarattım."

Öyle ise bizde ne var? Bizim Miraç yapmamız nasıl olacak?

Bizim Miraç yapmamız şöyle olacak:

Çok çektim ise iftirâk

Kalması gönlümde merâk

Aşkım bana oldu Burâk (GB3)

...

Aşıklar Allah'ı seven. Maşuk sevilen, âşık sevendir.

Aşıkların Miracı neymiş?

Allah aşkı, Allah sevgisi, Resulullah sevgisi, Meşayih sevgisi.

Çünkü Allah ancak Resulullah'la seviliyor, Resulullah da Evliyaulah'la seviliyor. (GB4)

...

Resulullah Efendimiz, bu tarikatın sahibidir. Bu tarikatın anasıdır. Bu mahviyetin, yokluğun anası *odur*.

Peygamber Efendimiz'in nurunu halk etti, o nurundan bütün bizleri halk etti.

Ebul ervahtır o, ruhların anasıdır o.

Resulullah Efendimiz Miraç'a gitti. Miraç'ı hakır, inanmayan küfre gider.

Nereye; Allah ile Allah'a ulaştı.

Cebrail'in inmesiyle zahir şeriatta her ne kadar vahiy geldiye de fakat maneviyatta ruh-ı musaffa deyince, Allah'ın sıfat nuruna ulaştı. Cebrail yirmi beş yaşındaki bir delikanlı suretinde ona görünmüş, ayan olmuş. Peygamberimiz bayılmış.

Onun için Miraç'a beraber delil oldu, gittiler. Cebrail'in makamına kadar birlikte gittiler. Ondan sonra Cebrail daha gidemedi, orada durdu. Peygamber Efendimiz daha çok gitti. İşte tarikattaki mana budur. (GB5)

...

Zâhir ilminin de mafevki ledünni ilmidir, bâtn ilmidir.

Niçin, neden? Bak! Peygamber Efendimiz'e zâhir ilmi 23 senede geldi değil mi? Kur'anı Kerim 6666 ayettir, 114 sure 23 senede geldi.

Ama Cenabı Hak Miraç'ta doksan bin kelimeyi bir anda ona aktardı. 90 bin kelime ne demek? Cenabı Hak bu 90 bin kelimeyi Peygamber Efendimiz'in gönlüne aktardı, Miraç'ta konuştu. Cenabı Hak Kadîr'dir.

Hazreti Musa Kelîmullah 1001 kelamı 8 seferde konuştu. Hazreti Musa Tevrat'ı almak için Tur Dağı'na 8 seferde gitmiş, 8 parçada getirmiş. Hazreti Musa Tur Dağı'nda Cenabı Hak ile kelim konuşuyordu.

Ama Cenabı Hak Peygamberlere vermiş olduğu nimetlerin, Peygamberlere vermiş olduğu mucizelerin hepsini Peygamber Efendimiz'e vermiş ki, Miraç'ta "Ya Habibim Hazreti Musa'yla

*Turu Sina'da Tur Dağı'nda konuştum*⁴²; (seni arş-ı âlâya aldım, arş-ı âlâda seninle konuşuyorum) buyurmuştur.

Evet, demek ki Cenabı Hak Peygamber Efendimiz ile 90 bin kelime konuşmuş. İşte velayeti budur.

Sonra nübüvveti, tek bir Miraç yapmış, ikincisi yok.

Ama velayetine gelince, velayetinin Miraç'ının sayısı mı var? Yok.

Evet bak!

Murâdın teşrîf-i mi'râcdan vücûd-u âlemin gezdin

Tabii Peygamber Efendimiz'in zâhirde bir cismi vardı. İnsanlar içerisinde görünen, bilinen bir cismi vardı. Ama bundan daha evvel onda bir vücut vardı ki dünyaları cem etmiş, almış içine.

Murâdın teşrîf-i mi'râcdan vücûd-u âlemin gezdin

..

Dahi ilmiyle bî-pâyan değil mi

Peygamber Efendimiz Miraç'ı teşrif etmesinde kendi "vücûd-u âlemin"i gezdirdi. Yani cennetleri, cehennemleri. Göklere gitti, seyretti, geldi ama kendi vücûd-u âlemini gezdirdi. Başka bir kelamda buyuruyor ki:

Vücûdu cümle mevcûdatı câmi'

Dahi ilmiyle bî-pâyan değil mi

Burada Peygamber Efendimiz'in manevi vücudu bütün mevcûdatı cem etmiş, almış içine ki evet,

Dahi ilmiyle bî-pâyan değil mi

Buradaki ilmiyle bî-pâyan demek: Tabii zâhir ilmi var, bâtin ilmi var. Zâhir ilmi ulemada. Âlimlerde bir esrar var ki avam bilmez. Yani âlim olmayanlar ondaki esrarı bilmezler. Tabii Cenabı Hak: "Sizin bileninizle bilmeyeniniz bir değil.", bilen bilmeyenden farklıdır, buyurmuş. Bilen bilmeyenden farklıysa demek her ilmin

⁴² Nisa 4:164

ma-fevkinde bir ilim varsa, bu ilmin mafevkinde olan âlim ondan daha farklıdır. Onun bildiğini o bilmez; onun bildiğini de o bilmez.

Ki işte burada âlimlerde bir esrar var ki âlim olmayan avam onu bilmez, onu bilemez.

Velilerde bir esrar var ki âlimler onu bilmez. (GBT)

...

Peygamber Efendimiz miraçtan sonra cennetlerden, cehennemlerden bahsetti. Cennet hayatını, yaşayanları gördü. Cehennem hayatını, yaşayanları gördü. Peygamber Efendimiz bunları sohbet ederken Ebu Cehil'in kulağına değince gitti. Ne yaptı o kâfir?

Bir çürümüş kemik aldı, insan kemiği, getirdi, avucunda ezdi, üfle-di.

—Ya Muhammed bu nasıl dirilecek?

Cenabı Hak ayeti kerimeyi hemen indirdi. Çünkü o ayetlerin ne için indiklerinin, nüzullerinin sebebi var. Cenabı Hak hemen ayeti kerimeyi Cebrail'le kavuşturdu, indirtti. “*Ya Habibim o kafire, inanmayan kafirlere de ki, sizi yoktan var eden Allah sizi yine diriltecek.*”⁴³ (GB4)

...

Peygamberimiz “*Rahmeten lil âlemîn*”dir. İman hidâyet meselesi.

Cenabı Hak “*Habibim, Benim hidâyet etmediğime sen şefaata edemezsin.*”⁴⁴ buyuruyor.

“*Üzülme Habibim, ben onların kalplerini mühürlemişim. Onlar inanmazlar.*”⁴⁵

Bu ayet özellikle amcası ve kendi kavmi için. Peygamberimiz çok üzülmüş, onu ifade ediyor.

Sair Peygamberleri Cenabı Hak tenkit etmiştir. Peygamber Efendimiz'i ise gönlünü alır gibi teselli ediyor. Niçin? Sair Pey-

⁴³ *Yasin* 36:79

⁴⁴ *Kasas* 28:56

⁴⁵ *Bakara* 2:7

gamberler kavimlerine beddua ettiler. O etmedi. Sair Peygamberler kavimlerine gelen afetlere rıza gösterdiler. Peygamberimiz: “*Ya Rabbi! Bana bağışla bunları.*” dedi.

İşte “*Rahmeten lil âlemîn*” olduğu için o kadar eziyet, o kadar çile, o kadar işkence. Bunları da atıyor. Üç defa, belki de dört defa Allah’ın gadap vahyi geldi. Geri çevirdi, affettirdi. (GB2)

...

Hâlbuki sair Peygamberlere tenkit vardır. Hazreti Musa’ya buyurmuş ki Cenabı Celal: “*Ya Musa, sen benim hikmetlerimden sual etme. Sen memursun, memuriyetini işle.*”⁴⁶. Cenabı Hak daha başkalarına, böyle ikazlarda bulunmuş. Ama Peygamber Efendimiz’e “*Habibim üzülme, biz onların kalplerini mühürledik, onlar inanmazlar.*” diye buyurmuş. Ya bizim de kalbimiz mühürlenmiş olsaydı, inanmasaydık ne olurduk acaba? (GBT)

...

Resulullah Efendimiz’e bir defa Vahşi için Tevbe ayeti geldi. Tevbe ettiler, pişman oldular, kabul oldu. Halbuki Peygamber Efendimiz daha evvel ilan etti. “*Sübhan evine, Süfyan evine sığınanlar kurtulurlar*”.

Sübhan; Kâbe, koruyan, Süfyan da Ebu Süfyan, o da Müslüman oldu. Müslüman olunca gitti, ilan etti “*Süfyan evine, Sübhan evine sığınanlar ölmeyecekler, kurtulacaklar*”. Tabii gitti ilan yaptı, Vahşi duyduğu halde dağlara çıkmış kaçıyor.

—Beni Hazreti Resulullah affetmez. Çünkü ben ona çok büyük bir acı verdim. Çok sevmiş olduğu amcasını öldürdüm. Çok rezil bir durumdayım. Onun için O, beni affetmez. Eline geçersen öldürür, demiş, dağlara kaçıyor.

Allah, “*La taknetu min rahmetillah.*”⁴⁷, “*Allah’ın rahmetinden ümit kesmeyin*” ayeti kerimesini gönderiyor. Peygamberi Vahşi’ye gönderiyor.

⁴⁶ A’raf 7:144

⁴⁷ Zümer 39:53

Evet, onun için günahımızı, kusurumuzu bilelim. (GBT)

...

Cenabı Hak “*Habibim! Benim hidâyet etmediğime sen şefaât edemezsin*” buyuruyor.

Uyanmayanlar için. Peygamber Efendimiz uyanmayanlara üzü-lüyordu. Kendi kavmidir, Mekke halkı. Daha da fazla üzüldükleri vardı. Halk için üzü-lüyordu. İnansınlar, ateşten kurtulsunlar diye.

Bir de var ki, kendi çok yakınları. Onu himaye edenler. Kim bunlar? Ebu Talip, Hz. Abbas, Hz. Hamza. Ama sonunda Cenabı Hak Hz. Hamza’ya, Hz. Abbas’a da nasip etti.

Ebu Talip için de “inandı, inanmadı” diyorlar. Fakat bize göre inanmıştır. Her ne kadar zâhire göre inanmadı denilirse de bize göre inanmıştır. Çünkü o bir siyaset güdüyordu. Kâfirlere karşı Peygamber Efendimiz için diyordu ki: “Gençtir, ben bunu vazgeçiririm.” Onları susturuyordu. Bir taraftan da altı tane oğlu vardı. Onlara diyordu ki: “Aman, sakın Muhammed’e kimseyi söyletme-yin!” diyordu.

Ama burada mademki Peygamber Efendimiz her yerde Cenabı Hakk’tan bizi dilemiş, Peygamber Efendimiz’in şefaati olmadan insanlar cehennemden kurtulamayacaklar. Şefaati olmadan cennete giremeyecekler.

Cenabı Hak Peygamber Efendimiz’i ayık bırakmayacak. Allah Peygamber Efendimiz’e cemâlini gösterecek o bayılacak. Gü-nahkâr ümmetlerin günahı bitince ayılacak “*Hani benim günahkâr ümmetlerim?*” diye baş açık, yalın ayak gidecek. Cehennemden onları kurtarmak için. Ve de kurtaracak. (GB3)

...

Peygamber Efendimiz üç defa şefaât edecekmiş.

Birinci şefaât: Kıyametin ilk başlangıcında Cenabı Hakk’ın gadabı öyle şiddetli olacakmış ki Peygamberler bile “nefsim” diyecekler. Yetkilerini, salâhiyetlerini kullanamayacaklar. Ulemânın açıklamasına göre bu böyle. Cenabı Hakk’ın gadabı teskin olacak Ondan sonra Peygamberler ümmetleri için dilemeye başlayacaklar.

İkinci şefaât: Velilere yetki verilecek. Velilere yetki verilince de dünyada kim onları tanımışsa, kim onları sevmişse, onlar da kimleri evlat edinmişse ahirette onlara sorgu sual olmaz. Ahirette bütün sorumlulukları velileredir.

Üçüncü şefaât: Peygamber Efendimiz günahkâr ümmetini Cenabı Hakk'a affettirecek. (GB1)

...

Resulullah Efendimizde bir esrar var ki onu da öbür Peygamberler bilememişler. Peygamber Efendimizdeki esrarı bilememişler. Onun için bütün Peygamberler Cenabı Hakk'tan Peygamber Efendimize ümmet olmayı dilemişler. Niye dilemesinler? Çünkü onlara da Peygamber Efendimiz şefaât ediyor. Büyük şefaât Peygamber Efendimizin şanıdır.

Mesela diyelim ki bir padişah'tan bir emir çıkar. Bu emir nereye gider? Mülkî amirlere, mesela valilere verilir. Valiler kimlere bu emri verir? Kaza kaymakamlarına. O da kime verir? Yetkili kimselelere verir. O emir en evvel valilere gelir.

Onun için burada Peygamber Efendimiz büyük şefaât kânı odur. Cenabı Hakk'ın öyle bir gadabı tecelli ettiği zaman hiç kimse Allah'tan bir şey dileyemeyecek. Hep kendilerinden korkacaklar, Peygamberler de kendilerinden korkacaklar, nefsi diyecekler. Ama o zamanda bir tek Allah'a karşı ricada bulunan, dileyen, murat sahibi olan, Peygamber Efendimiz olacak. Hiçbirisi korkularından havflerinden bir dilekte bulunamayacak.

Ama Peygamber Efendimizin birinci dilemesinde Allah'ın gadabı hafifleyecek, şiddeti azalacak. O azalmada misal nasıl ki güneş doğunca en evvel ışık yükseklerle vuruyor. Sonra aşağılara iniyor değil mi? İşte Allah'ın rahmetinin tecellisinde, gadabının teskin olmasında en evvel Peygamberler yararlanacak. Peygamberlerin üzerinden havf kalkacak. Ondan sonra onlar da ümmetlerini dileyebilecekler. (GB4)

...

Bu ateşle ihtar edilen on kişinin küfrî inatları tutmuş. Niçin? Peygamber Efendimiz'e hasetlenmişler, Peygamber Efendimiz'den

nübüvveti kıskanmışlar. Niçin? Fakir olduğu için, yetim olduğu için.

—Biz zenginiz, bu kadar zenginler var, bu kadar sahipliler, çevresi olanlar var. Niye bu yetime, bu fakire geldi bu nübüvvet?

Diye, onun nübüvvetini bu yüzden inkâr ettiler, bile bile inkâr ettiler.(GBT)

...

Büyük belâlar, büyük çileler Peygamberlere gelmiş. Peygamber Efendimiz üç gün yiyecek bulamadı. Karnına taş bağladı. Cenabı Hak: “*Habibim! İstiyorsan Uhud Dağı’nı senin için altından halk edeyim.*” dediği hâlde dilemedi. Niçin? Senin benim için istemedi.

“*Ya Rabbi! Sen ümmetimi fakirlikle mi yarlıgarsın? Zenginlikle mi?*”

“*Ben ümmetini fakirlikle yarlıgayacağım.*”

Yani demek ki Cenabı Hak fakirlere fakirliklerinden dolayı acıyor. Kusurlarını fakir oldukları için bağışlayacak. Yarlıgamak bu demek. “*Ben ümmetini fakirlikle yarlıgayacağım.*” Ne kadar merhametli.

Cenabı Hak Kur’ânı Kerim’de: “*Sizin sıkıntıya düşmeniz ona çok ağır gelir, sizin üzerinize çok düşkündür.*” Onun kadar ümmetine hâris, onun kadar ümmetini seven, onun kadar ümmetini kayıran hiçbir Peygamber olmadı.” buyuruyor.

Kâfirler zengin, Peygamber Efendimiz fakir. Zenginliklerinden dolayı Peygamber Efendimiz’in nübüvvetini kabul etmediler. Fakir diye, yetim diye onu hakir gördüler. Nübüvveti ona lâıyk görmediler. Peygamberliği ona lâıyk görmediler. Onlar ne kadar yükselirlerse yükselsinler yani zengin olsunlar ama yine onlar fakirler.

Cenabı Hak ne buyurdu: “*Onlar zenginlikleri ile senin üzerine gurur getiriyorlar. İstiyorsan ben seni onlardan zengin yaparım. Uhud Dağı’nı senin için altın hâline getireyim. İstedığın yere yürüteyim. İstedığın yerde, istediğin gibi harca.*”

İstemedi Peygamber Efendimiz. Ümmeti için istemedi. Gerçi burada fakirlik dünya azabıdır. Biz istemeyelim fakirliği. Ama

Allah'tan gelirse razı olalım. Zenginlik de istemeyelim. O da bizim için tehlikelidir. Ancak “Ya Rabbi! Bizi muhannete muhtaç etme. Açlıkla, çıplaklıkla bizi imtihan etme.” diyeceğiz.

“*Ey Habibim, her umurun orta hallisi hayırlıdır.*” (GB2)

...

Peygamber Efendimiz bize acıdı, bizi kayırdı. Bizim için zenginlik istemedi. Zenginlik Peygamber Efendimiz'e bir şey yapmaz. O bizi düşündü.

Onun ashabından olan damadı Osman-ı Zinnûreyn Hazretleri bir gün Peygamber Efendimiz'e orduya harcamaları için bir torba altın getirip veriyor. “Ya Resulullah bunu orduya harca.” O torbadaki altını döküyor önüne, parmaklarını içine koyarak altınları karıştırıyor. Hazreti Osman-ı Zinnûreyn Hazretleri'nin yüzüne bakıyor. Yanında sahabeler var. Diyor ki: “*Bunlar Affan oğluna zarar vermez.*”

Peki, ümmeti olan Hazreti Osman'a zarar vermiyordu da bu altınlar Hazreti Resulullah'a mı zarar verecek? Niye “*Uhud Dağı'nı altın halk edeyim.*” dedi de kabul etmedi. Bakın dikkat edin.

“*Ya Rabbi sen isyan eden ümmetimi fakirlikle mi yarlıgıyacaksın, zenginlikle mi*”, diye sordu.

“*Ben ümmetini fakirlikleri ile yarlıgarım, fakirliklerine bağışlarım.*”

Bu ne kadar ümmetini seven Peygamber. Bu ne kadar ümmetini kayıran Peygamber. O bizi bu kadar sevmiş kayırmış da biz kendimizi niye düşünmüyoruz? Biz kendimizi niye kayırmıyoruz? Biz Sünnet'i terk edersek bize kim şefa'at edecek? Nasıl kurtulacağız daha. Allah'ın emri de bu değil mi? İnanmış olduğumuz bizi yoktan var eden Allah'ın emri de bu değil mi?

Nasıl bir emri var bize: “*Habibim bana itaat eden, sana tâbi ol-sun.*”

Habibinden gelen emir bize geliyor. İtaat nedir? Kur'ân. Kur'ân'a kim inandı ise, kim Kur'ân'a tâbi oldu ise Allah'a itaat etti.

“Sana tâbi olmayan bana itaat etmiş değildir.” (GB2)

...

Peygamber Efendimiz’in sahabelerinden Salebe bin Hatip vardı. Peygamber Efendimiz’e o kadar muti ki beş vakit namazı onun arkasında kılıyor. Hiçbir vakti kaçırmıyor. Seferlerde ve hazerlerde daima sohbetinde. Bir gün nasıl olmuşsa, Allah ahir akıbetimizi hayır getirsin, Salebe: “Ya Resulullah fakirliği taşıyamıyorum artık.” demiş. “Canıma yetti. Allah’tan bana koyun iste.” demiş.

Çünkü o zaman zenginlik koyundan geliyormuş. Sanat yok, fabrika yok, yatırım yok. Bilhassa Arap çölünde zenginlik koyundan oluyordu. Allah koyunu bereketli halk etmiş. Koyun var ki senede çift yavru veriyor.

Salebe bin Hatip, Peygamber Efendimiz’den koyun istedi. O da:

—*Zenginlik isteme. Hak’tan hayırlısını iste*, diyor.

Ertesi gün yine istiyor. Peygamber Efendimiz yine:

—*Ya Salebe, koyun isteme, Hak’tan hayırlısını iste*, diyor.

Üçüncü sefer de çok fazla ısrar edince:

—*Haydi, Allah sana koyun versin*, diyor.

Koyun veriyor. Sakat, makat bir iki koyunu oluyor. Onlar yavruluyorlar, yavruları yavruluyor. Derken bir sürü koyunu oluyor. Salebe vakit namazlarının birisini, ikisini, üçünü, dördünü, beşini derken koyun sayısı arttıkça cemaate gelemiyor. Daha sonra Cuma’dan Cuma’ya gelmeye başlıyor. Sürüler sahibi oluyor. Fakat öyle bir hâl oluyor ki Cumalara dahi katılamıyor. İbadetini yapamaz hâle geliyor. Malının zekâtını bile vermiyor. Demek ki Allah hakkımızda her şeyin hayırlısını nasip etsin. (GB2)

...

Mevlid-i Şerifin mealinde Peygamber Efendimiz’in Mi-raç’ından bahseden beytinde ne buyuruyor?

Her kaçan kim bu namazı kılalar

Cümle gök ehl-i sevâbı bulalar

Peygamber Efendimiz semavatta, arş-ı âlâdaki melekleri gördü. Bir kısmını rükûda gördü. “*Sübhane rabbiyel azim*” tespih ediyorlar. Bir kısmını secdede gördü. “*Sübhane rabbiyel ala*” tespih ediyor. Bir kısmını kıyamda gördü. Bir kısmını tahiyatta gördü. Meleklerin bu tespihleri, amelleri Peygamber Efendimiz’in hoşuna gitti. Cenabı Hak da bunları ümmetine bahşetti.

Bir insan demek ki namaz kıldığı zaman bütün gökteki meleklerin amellerinin hepsini işlemiş oluyor. (GB5)

...

Peygamber Efendimiz ne buyuruyor?

“*Size 5 şey gelmeden 5 şeyin kıymetini bilin*⁴⁸”

Bunlar ne?

Evvela diyor ki, buyuruyor ki:

“*İhtiyarlık gelmeden gençliğin kıymetini bilin*”

Gençliğin kıymeti neyle bilinecek?

Bu hadis tabîî başka bir hadisi bunun karşısına getirince kıymetin neyle bilineceği açıklanıyor. Nasıl bir hadis?

“*Gençlerin ibadeti 300 mumluk bir lambanın ışığı gibidir. İhtiyarın ibadeti mum ışığı gibidir.*”

Yani gençlikte yapılan ibadet çok sıhhatli, çok ziyalıdır. İhtiyarlıkta yapılan ibadet zayıf ve solgundur.

- *İhtiyarlık gelmeden size, gençliğinizin kıymetini bilin,*
- *Hastalık gelmeden, sıhhatinizin kıymetini bilin,*
- *Fakirlik gelmeden, zenginliğin kıymetini bilin,*
- *Ölüm gelmeden, hayatın kıymetini bilin,*
- *Meşguliyet gelmeden boş vaktinizin kıymetini bilin.(GB4)*

...

Peygamber Efendimiz’e sormuşlar:

⁴⁸ Bilmen Y. 500 Hadis-i Şerif 73

—Ya Resulullah! Kıyamet ne zaman kopacak?

Her sormalarında Mübarek buyurmuş. Her sormalarında işaret zuhuratlarını söylemiş. Şu belirtiler olur. Fakat bir sefer sorduklarında da demiş ki: “*Herkesin kıyameti ölünce kopar.*”

“*Herkesin kıyameti ölünce kopar.*” Nedir? İnsanlar öldükten sonra dirilir. Cennetlik cehennemlik ayrılır. Kabir ya cennet bahçesidir veya cehennem çukurudur. Geçici bir kıyamet. Oradaki sürede bir saat bir sene gibidir. Veya bir sene bir saat gibi kısa sürer.(GB3)

...

Ârifler kıyamete de hakke’l-yakîn inanmışlar. Hâlbuki kıyametin kopacağı hakktır, ama ne zaman kopacağı bildirilmemiş. Peygamber Efendimiz’e defalarca sormuşlar. Ama ne zaman kopacağına dair bir tarih bildirmemiş. Yalnız kıyametin alâmetlerini açıklamışlardır.

Peygamber Efendimiz en son görüşmelerinde Cebrail’e sormuş:

—*Ya garındaşım, bizden sonra yeryüzüne incek misiniz?*

—İneceğim Ya Resulullah.

—*Bizden sonra nübüvvet yoktur. Niçin ineceksiniz?*

—Yine görevli ineciğim, Ya Resulullah.

—*Nedir göreviniz?*

—On defa ineciğim, vazifeli olarak.

—*Nedir bu vazifeler?*

1- Birinde ineciğim, ulemânın ilmini götürceğim.

“Âlim bozulmazsa âlem bozulmaz.” Ne kadar âlim olursa olsun ilmini az bir maddiyata yasarsa olmaz.

2- Birinde de geleceğim, mülkî âmirlerin adâletini götürceğim.

3- Birinde de geleceğim, zenginlerin kanaatini götürceğim.

4- Birinde de ineciğim, fakirin sabrını götürceğim.

5- Birinde de ineciğim, hayrı, bereketi götürceğim.

6- Birinde de ineciğim, hürmeti, itaati götürceğim.

7- Birinde de ineceğim, şefkati, merhameti götüreceğim.

8- Birinde de ineceğim, edebi, hayayı götüreceğim.

9- Birinde de ineceğim, Kur'ân'ı götüreceğim.

10- Birinde de ineceğim, imanı götüreceğim.

Şimdi bunlar tamam olmuş. Ulemâ menfaatlerine göre karar veriyor. Müderris yok. İlmî kavrayış yok. Mülkî âmirde adâlet yok. Zenginlerde kanaat yoktur. Fakirde sabır yoktur. Hürmet yok, büyükten küçüğe şefkat yok. Bunların hepsi tamam. Ne kalmış? Kur'ân'la iman. Kur'ân da yok. Var ama satırda var. Hükmü yok, tatbikatı yok.

Bir tek iman kalmış. İman da çok azalmış. (GB2)

...

Peygamber Efendimizden sormuşlar (S.A.V.).

—Ya Resulullah, senin ümmetinden (günahı kebaireler sayılmış),

—İçki içen olur mu?

—*Beli (evet)*

—Kumar oynayan olur mu?

—*Beli*

—Hırsızlık eden olur mu?

—*Beli*

—Hatta cinayet?

—*Beli*

—Affedersiniz, zina?

—*Beli,*

—Yalan söyleyen?

—*La, la (hayır).*

Benim ümmetimden yalan söyleyen olamaz. Yalan söyleyen benim ümmetimden değil.

Ya, insanları aldatmak da böyledir. Eğer insan görüldüğü gibi olmazsa aldatmış olur, olduğu gibi görünmezse de yine aldatmış oluyor. Aslında bu nereye dayanıyor?

Bakın münafıklığın üç sıfatı vardır. Bunu yine bize Peygamber Efendimiz buyuruyor (S.A.V.). Mesela bir insan;

- Vaadinden hulf ederse (vazgeçerse),
- Emanete hıyanetlik ederse,

Münafıklığın bir sıfatıdır. Eğer vaadinden hulf ederse münafıklığın bir sıfatıdır.

- Yalan söyler, yalanını da inandırmak için yemin de ederse,

Münafıklığın sıfatıdır, bu üç fiilin sahibi münafıktır. (GB4)

...

Öbür dinlere ve Peygamberlere inanıyoruz. Fakat bizim dinimiz İslâm'dır. Kitabımız Kur'an'dır. Peygamberimiz Hz. Muhammed (S.A.V.)'dir. Onun için biz geçmiş ümmetlerden farklıyız. Ama fesat ümmet zamanındayız. Bunu da bilmeliyiz.

Peygamber Efendimiz: “Bir sünnetimi işleyene yüz şehit sevabı var.”⁴⁹ buyuruyor. Bir emri daha var. Ashabına buyuruyor ki:

“Ey Ashabım! Sizler öyle bir zamanda geldiniz ki; Allah'ın emirlerinden onda dokuzunu işleseniz de bir tanesini işlemedeniz helak olursunuz. Ama öyle bir zaman gelir ki, Allah'ın emirlerinin onda birini işlerler, dokuzunu işleyemezler onlar kurtulurlar.”⁵⁰

Bu bir Hadis-i Şerif.

Niçin? Onlar nur-u nübüvvetin içine girdiler. Nur-u nübüvvet zamanında halk edildiler. Peygamber Efendimiz'i gün gibi aşikâr gördüler. Bizler gıyaben biliyoruz. Allah'a şükür ki inananlardanız. Bu da Allah'ın ihsanı, Peygamber Efendimiz'in şefaattidir. Bu zamanda fesat ümmetten değiliz. (GB1)

⁴⁹ İbni Adiy, el-Kâmil fi'd-Duafâ, 2:739

⁵⁰ Tirmizi, Taberani

...

Peygamber Efendimiz de hadisinde buyurmuş “*Benim ümmetim bir taraf, ehl-i küfür bir taraftır*”. Zaten “*Lailahe illallah Muhammedün Resulullah*” diyen ehl-i İslam oluyor.

Fakat bunlardan Peygamber Efendimiz: “*Ümmetim yetmiş üç fırka olacak*” buyuruyor.

Kim bunlar? İşte “*Lailahe illallah Muhammedün Resulullah*” diyenler. Zaten demeyenler ümmeti değil.

“*Ümmetim yetmiş üç fırka olacak, yetmiş iki tanesi fırkayı nâr, bir tanesi fırkayı naci.*⁵¹” buyuruyor.

Fırkayı naci demek bir tanesi ateşten, cehennemden kurtulacak. Ümmetin yetmiş ikisi ise “ila cehenneme” yani cehenneme gidecek. Yani burada yetmiş üç kişiden bir kişi cennete gidiyor, kurtuluyor, yetmiş ikisi cehenneme gidiyor. Rakam büyüdükçe bu ayrım yapılıyor. Yetmiş üç bin kişide bin kişi cennete gidecek, yetmiş iki bin cehenneme gidecek. Yetmiş üç milyonda bir milyonu cennete gidecek, yetmiş iki milyonu cehenneme gidecek.

Ama kim bu fırkayı naci? Zamanımızda şimdi hepsi fırkayı naciye olmuşlar, hepsi diyor ki: “Biz fırkayı naciyiz.” Onun için divanda da Salih Baba buyuruyor:

Yetmiş üç firkanın ser-tâcı benem

Kangısına sorsam der “nâcî benem”

Bildim ki cümlelerin muhtâcı benem

Evet, sizi göreyim bu yetmiş üç firkanın naciye olan fırkasından olalım. Bunu da Allah bize nasip etmiş. Delilleri var, işaretler var. Niçin?

Hazreti Sâmî’den giymişem tâcı

Bu taç bir padişahın tacı değil. Ya, zikir tacıdır. Her kim ki meşayihe inanmış ondan zikir tarifî almışsa, onun başına zikir tacı koyulmuştur.

⁵¹ Ebu Davut: Sünne 1-4596, Tirmizi: İman 18-2640

Hazreti Sâmî'den giymişem tâcî
“Ve'd-Duhâ” yüzüdür “ve'l-Leyli” saçî
Olmak isteyenler fırka-i nâcî
Ziyaret eylesin pîrlerimizi

Demek ki zaten öyle Peygamber Efendimiz'den de sordular.

—Ya Resulallah, bu fırkayı naci hangisidir?

“Fırkayı naci kitaba ve sünnetime sarılanlar. Kitaptan ve sünnetimden kayanlar fırkayı naci değildir. Benim ve ashabımın iziyle gelenler fırkayı nacidir, benim ve ashabımın izinden ayrılanlar fırkayı naci değildir.”

Allah'a şükür biz inanıyoruz ki Resulallah'ın ve ashabının izinde gidenler bizim velilerimizdir. Biz de onların izindeyiz, peşindeyiz. Onların peşinden ayrılmayalım. (GBT)

...

Niye bunlar cehenneme gidiyor? Onlar sözünü söylüyor, özü yok. Sözü ne? “Lailahe illallah Muhammedur Resulullah” diyor ama bu söz dilinde, kalbinde tasdiki yok. Eğer tasdiki olsa, kalbi inansa icraatı olacaktır.

Bu ibadeti olmayanların hepsi kalpten inanmamışlar mı? İnanmışlar ama zayıf bir iman ile bu onları kurtarmaz. O zayıf iman sönebilir de sönmeye de mahkûmdur.

Peygamber Efendimiz bizi aydınlatıyor ve haber veriyor: “İmanu muhafaza eden ameldir.⁵²” Amelsiz iman, rüzgâra karşı olan bir mumun ışığı gibidir. Rüzgâra karşı o mumun ışığının ne kuvveti olur? Işık durur mu, yaşar mı? Yaşamaz, söner. (GB5)

...

Onun için Cenabı Hak, insanları üç sınıf üzerine halk etmiş: ehl-i dünya, ehl-i ahiret, ehl-i huzur.

Ehl-i dünya, dünyayı sevenler. Sadece müşrikler mi dünyayı sever? Müslüman beldesinde doğmuş, Müslüman sülbünden gel-

⁵² Camiu'l-Ehadis cild: 3 s. 452, Hadis no: 9745.

miş, ona Müslüman ismi koyulmuş ve Müslüman'ım diye de övünüyor, geçiniyor. Fakat dünyayı çok seviyor, dünyaperest olmuş. O da cehennemden kurtaramaz. İşte ehl-i nar onlardır. Her kim ki ehl-i dünyadır, o ehl-i nârdır. Dünyayı seviyorsa gideceği yer cehennemdir.

İşte onun için Peygamber Efendimiz “*Ümmetim yetmiş üç fırka olacak, yetmiş iki tanesi fırka-i nar, bir tanesi fırka-i nâci*” buyurmuş.

Ashap sormuşlar, Ya Resulullah, bu fırka-i nâci kim oluyor, hangisidir? Buyurmuş ki “*Benim ve ashabımın izini izleyen fırka-i nâcidir. Kitap’a ve sünnetime sarılan fırka-i nâcidir. Kitap’tan, sünnetten ayrılan fırka-i nârdır. Benim ve ashabımın izini bırakıp izinden ayrılanlar fırka-i nârdır.*”

Düşünelim bu zamanımızda Kitap da icraat edilmiyor, sünnet de yok zaten. Niye? Sünnetlerin yerini bid’atlar almış.

Bid’at hangisi, sünnet hangisidir? Malumunuz sünnet, Peygamber Efendimiz’den görülenler ve ashaptan görülenlerdir.

Cenabı Hak kitap göndermiş, İslâm daha yeni geliyor, geliyor, büyüyor. O zamanda yemelerinden, içmelerinden, oturmalarından, kalkmalarından, konuşmalarından, almalarından, vermelerinden hepsini bir ölçüye, İslâmî ve Allah’ın emri hududuna göre, Cenabı Hakk’ın hoşuna gelecek şekilde yapmışlar. Ama bir de uydukları sünnetler var.

Sünnetler Peygamber Efendimiz’in yaşantısı, amelleri, işlemi, icraatıdır. Sünnette ashabın da payı var, sadece Peygamber Efendimiz’in yaşantısı değil.

Peygamber Efendimiz yapmış bir şey, herkes onu sünnet olarak kabullenmiş. Bir de var ki üç beş tane sahabe bir amel işlemişler, bir iş işlemişler. Bunu sormuşlar. Demişler ki: Ya Resulullah biz bu işi böyle yaptık. Peygamber Efendimiz “*güzel yapmışsınız*” demişse o da olmuş sünnet. Yok, “*bu iyi değil, bunu terk edin*” demişse, o sünnet olmamış.

Öyleyse şimdi İslâm’da bir kıyafet, bir de yaşantı var. Müslüman’ın yemesinde, içmesinde, almasında, vermesinde, oturmasın-

da, kalkmasında, gezmesinde bütün bunlarda bir ölçü var. Ya Cenabı Hak Kur'an ile bildirmiş ya da Peygamber Efendimiz o sünneti kendisi işlemiş. Onda görülmüş bize sünnet olarak kalmış.

Şimdi Peygamber Efendimiz'den ve aştaptan sonra neler icat edilmişse bunların hepsi bid'at olmuştur.

Yalnız burada şimdi bid'atı da ulemâ ikiye ayırıyor: Bid'at-ı hasene, bid'at-ı seyyie diye.

Bid'at-ı hasene hayra doğru, sevaba yönelenler. Bid'at-ı seyyie ise günaha yakın olanlar, şerre kayanlardır. Şimdi biz burada bid'at-ı seyyie mi, bid'at-ı hasene mi olduğunu nereden bileceğiz? Ancak burada:

*Bırak bu masiva ile hevayı
Piri Sâmi gibi bul reh numayı
Delil eyle o zatı evliyayı
Bu berzah âlemin geçmek dilersen
Beka gülşanına göçmek dilersen*

İşte ancak fırka-i nâci kim ve nasıl olduğu burada meydana çıkıyor. Peygamber Efendimiz, “*Kitap’a ve sünnetime sarılanlar fırka-i nâcidir. Kitap’tan ve sünnetimden ayrılanlar fırka-i nârdır. Benim ve aştabımın izini izleyenler fırka-i nâci; benim ve aştabımın izinden kayanlar fırka-i nârdır.*” Buyuruyor.

Bunu biz nereden anlayacağız? Ancak şuradan anlarız; bizim bir önderimiz, delilimiz, Mürşidimiz var, ona Allah bildiriyor. Onun kalbine zuhurat, ilhami olarak Cenabı Hak doğduruyor, bildiriyor. (GB5)

...

Peygamber Efendimiz’in emridir:

“Tefrika yapmayın, bölünmeyin, parçalanmayın.”

Tefrika zamanına ulaştınızsa hakkı nerede gördünüzse oraya gidin. Şimdi hepsi de benimki hak diyor. Biri öbürünü bâtil sayıyor. İslâm’da böyle bir şey olur mu? Ancak birleşmek var. Ancak, şeriat, tarikat var. Evet, şeriat zâhirde birleşmeyi emrediyor. Birleşin. Tefrikaya düşmeyin, kim ki tefrikaya düşüyorsa Kitap’tan Sün-

net'ten ayrılmış. Öyle ise Kitap da birleşmeyi emrediyor. Ayrılmayı yasaklamış. Dikkat edin. Sünnet de birleşmeyi emrediyor.

Demek ki tefrika yapanlar Kitap'tan, Sünnet'ten ayrılmışlar. Ama ne yaptıklarından haberleri yoktur. Bunlar niye bölünüyor ve bölüyorlar? Birincisi benlik. Benim demek, İkincisi menfaat. Lider olurum, geçinirim. (GB1)

...

Fitne öyle bir şey ki Peygamber Efendimiz, Hazreti Ali Efendimize ve Osman-ı Zinnureyn Hazretlerine buyurmuş: “*Ya Osman senin zamanında fitne doğar, zuhur eder. Ashabım ikiye bölünecek. Ya Ali senin zamanında da kılıç oynar, harp olur, ashabımın iki tarafı birbirini kırar.*” buyurmuş. Bunlar hep olmuş.

Demek ki Peygamber Efendimizin sohbetinde yetişen insanlar, daima sohbetlerinde mallarıyla, canlarıyla ona feda eden insanlar şer, fitne onları da bölmüş parçalamış, birbirlerini kırmış geçirmiş.

Fitne ne işte? İyi niyetli olmamak. Nereden doğmuş? Hazreti Osman'ın akrabasını Hazreti Ömer sürmüş ıraklara, yakında bırakmamış. O da getirmiş yakına. Yakına getirmiş onu kendisine sekreter yapmış. Hazreti Osman'dan izinsiz mühürlere kullanmış. O mühürlere bütün Kitap'a, sünnete uygun değilmiş, şeriatın hilafında kullanmış. Mühür Hazreti Osman'ın kullanılıyor görünce Hazreti Osman'ın yanına varıyorlar. Hazreti Resulallah'ın mührü böyle kullanılıyor, senin yaptığın işler böyle deyip ona husumet besliyorlar, kin besliyorlar. Bu büyüye büyüye onu öldürene kadar şehit edip gidiyorlar.

Ama Hazreti Osman onu iyi bir niyetle getirdi. Kötü bir niyetle değil, ama getirdiği insan iyi niyetli değil. Bu arada fitne çıkardı.

Mübarek, akrabasını çok severmiş, akrabasını tutarmış. Bu da Cenabı Hakk'ın emridir. *Akrabanızı sevin, akrabanıza hürmet edin, iltifat edin, ikramda bulunun*⁵³.

⁵³ Bakara 2:83

İşte şer, fitne böyledir. Onları parçalamış, birbirine kırdırmış. Bizim ne gücümüz var? Şerre ve fitneye karşı bizim ne dayanağımız var? Allah'a sığınacağız ki ya Rabbi zamanın şerrinden, fitnesinden bizi muhafaza et. (11.07.1990, Erzincan)

...

Cenabı Hak: “*Ve kûnû meas sadıkîyn*”⁵⁴, “*Sadıklarla beraber olun*” buyuruyor.

Dünyada sadıklarla beraber olursanız, ahirette de onlarla beraber olursunuz. Kurtuluş burada işte.

Velilerimize inansınlar, sevsinler, tasdik etsinler. Onlarla beraber olsunlar ki, Fırka-i Nâcî olabileler.

Ama şimdi Müslümanlar ayrılmışlar. Tefrika çıkmış, ayrılmışlar. Fırka-i Nâcîye davasındalar. Ama bu söz ile olmaz ki. Söz ile olmaz, öz ile olur.

Her kim ki şahsi menfaati için makam, mevkii gözetiyorsa veya makam, mevkiye ulaşmışsa, her kim ki şahsi menfaati için konuşuyorsa, karşındakine garezen konuşuyorsa, onlar Fırka-i Nâcîye olamaz. Sözü de Allah için, işi de Allah için, ameli de Allah için, hizmeti de Allah için olacak ki, Fırka-i Nâcîye olabilsin. İnsanlarda makam mevki bir varlık. Geçemez, amel de bir varlık, geçemez. (GB3)

...

Tariki müstakim, Allah'a giden yol, kitap sünnet yoludur. Peygamber Efendimiz öyle buyurmamış mı? “*Ben ümmetime iki şey bıraktım. Kitap ile sünnetimi bıraktım.*”⁵⁵ “*Her kim ki kitap ile sünnetime sarılırsa onlar kurtulurlar; her kim ki kitaptan ve sünnetimden ayrılırsa onlar helak olurlar.*”⁵⁶

Peygamber Efendimiz bir gün ashabının huzurunda iki daire (iç içe) çizmiş. İki daireyi bir hatla bağlamış. O iki daireyi bağlanmış

⁵⁴ *Tevbe 9:119*

⁵⁵ *Muvatta Kader 3, Suyuti Camius Sağir, Hadis no: 3282*

⁵⁶ *Müsned, 2, 158*

olduğu hatta ufak ufak sağa ve sola çizgiler çizmiş. Buyurmuş ki: “*Bu dairenin biri bizim nübüvvetimiz. Bu dairenin biri de Allah’ın azametidir. Bizim dairemize gelip gireceksiniz ki bu yolu bulasınız*”. Bu daireye girmediikten sonra dışarıdan daha o yola girilmiyor. Çıkışlar var, girişler yok.

Yani Peygamber Efendimiz’in çizmiş olduğu daireyi tatbiki gösteriyor. İkinci bir daireyi bir hatla bağlıyor. Fakat bir daireden, diğer daireye hat gidiyor. O hatta dışarıdan başka bir giriş yok. Ama o hattan dışarıya çıkışları var. Mesela bir caddeyi düşündüğümüz zaman bir caddede giriş yoktur. Ama kör yollar çıkışlar var. Girişi yok ama çıkışları var, oluyor. Böyle ancak girişler, üst geçitler, köprüler oluyor. Her yerde olmuyor ama çıkışları oluyor (tek yön yollar).

Demek ki burada o hattan çıkışlar var, girişler yok. Giriş neredeymiş? O daireye gireceksin ki o hattı bulacaksın. O hattan çıkmayacaksın, o hat ile gideceksin. İşte o daireyi çevirmiş buyurmuş ki: “*Bu daire bizim nübüvvetimiz. Bu daire de Allah’ın azametidir. Bu hat, bize geleceksiniz, bizim dairemize gireceksiniz ki bu hattı bulasınız*.” demiş. Ama bu hat ile gidecek olursanız, bakın bu sağa sola ayrılan çizgiler var, sakın bunlara kaymayın. Bunlara kayarsanız bunların hepsinde bir şeytan var, siz helak olursunuz. Ama bunlara kaymazsanız, bu yol, bu hat sizi Allah’a götürür.

İşte bu da ne? Kitap, sünnet. (GBT)

...

Cenabı Hak “*Allaha ve Resulüne itaat edin.*⁵⁷” buyuruyor. Bu insanlar için istikamet yoludur.

İşte demek ki biz Resulullah Efendimizi de görmedik. Fakat Resulullah Efendimizin o dairesine girmek için, yani o Nur-ı Nübüvvetine dahil olmak için ancak o nuru nübüvveti bize tanıtanı bilmek lazım. De ki canım tanımıyoruz mu? Tanıyoruz ama Hakkel yakın tanımak lazım.(GB4)

⁵⁷ Al-i İmran 3:32

...

Tarikatı anlamak, yaşamak için tarikatın ilk tecelli edecek ve bir insanın, müridin ulaşacağı makamı (fenafışşeyh), nimeti budur. Buna ulaşmazsa nuru nübüvvet, fenafi'r-resul olamaz. Bir de fenafi'r-resul olmak var. Nübüvvet nuruna ulaşmak var, onda yok olmak var. Bir de Cenabı Hakk'ın zat nuruna ulaşmak var ki bu şöyleymiş: Bir meşayihin müridi fenafi'ş-şeyh olduktan sonra onu nübüvvet'e teslim ediyor. Ya Resulullah işte senin ümmetin. Onun için,

Muhammet Beşiril Amet

Çü oldur Varis-i Ahmet

Bizi eder makbul ümmet

Bu meydan-ı Muhammet'tir

Bu bir sırr-ı nübüvvettir

O zaman fenafi'ş-şeyh olduktan sonra şeyh efendisi o müridin cesedini değil ruhunu teslim eder Hazreti Resulullah'a. "Ya Resulullah işte senin ümmetin", der. Peygamber Efendimiz niye buyurdu ki: "*Benim ümmetimin velileri benim varislerimdir.*"⁵⁸ Ona teslim eder. Orada da bir müddet onun bir eğitimi var, bir öğretimi var, bir tahsili vardır. O da bittikten sonra Hazreti Resulullah da Cenabı Hakk'ın zatına teslim eder. Ya Rabbi işte senin kulun, der ona teslim eder. Orada da onun bir eğitimi vardır.

İşte onun için Cenabı Hak "*Ruh Rabbinin emrindedir*" buyuruyor. Orada da bir eğitimi vardır. Orayı da bitirdikten sonra oradan diploma alır. Yani yetki alır. İşte o zaman kâmil ve mükemmil olur. (20.07.1993, Konya)

...

Allah'a şükür. Çok şükür? Gece gündüz yüzümüzü yere koy-sak, şükür secdesi yapsak yine az gelir. Yine az gelir. Cenabı Hak insanı kıymetli halk etmiş. Niçin? Peygamber Efendimiz'i insanlardan halk ettiği için onun şerefidir. Onun hürmetine, onun sevgi-

⁵⁸ Camiu's Sağir 1/384

sine Cenabı Hak insanı kıymetli halk etti. Ama biz de Peygamber Efendimiz’i bileceğiz. Ona da inanacağız. Ona da lâıyk olacağız. Ona lâıyk olmak için onun sünnetlerini işleyeceğiz. Kitap, Sünnet var. Allah’ın indirmiş olduğu Kur’ân’a inanacağız. Ne emretmişse onu işleyeceğiz ki Allah’a itaat etmiş olalım. Sünnet nedir? Peygamber Efendimiz’in sünnetini işleyelim ki ona tâbi olalım. Allah’ın kesin olarak emri de budur.

“Habibim, Bana itaat eden sana tâbi olsun. Sana tâbi olmayan bana itaat etmiş değildir.”

İtaat: Allah’ın emirlerine, inen kitabına inanmak, yasaklardan kaçmak. Zamanımızda ehl-i kitap çok da ehl-i sünnet az. Allah’a şükür. Biz hem ehl-i kitabız hem ehl-i sünnetiz. Bugün zamanımızda kürr-e arz üzerinde küfür hâkim. Bir de İslâm beldeleri var, İslâm toplulukları var, İslâm ülkeleri var. Bunlar da ehl-i sünnet değildir. Yine Kitap, Sünnet Türkiye’de. Ehl-i sünnet cemaat Türkiye’dedir. Evet, devlet İslâm bir devlet değil ama halk Müslüman’dır. Cenabı Hak bu Müslüman halkın başına İslâmî bir devlet getirsin. Tezde, yakında onu da Allah bize göstersiz.

Sadece iman bizi kurtarmaz. Peygamber Efendimiz buyuruyor ki: *“İman yanan bir ışıktır.”*

O ışığı muhafaza eden ameldir. Ameli olmayanın imanı mum ışığı gibidir. Üflenince, ellenince söner. Ama ameli olanın imanı lüks lambası gibidir. O hiç sönmez. *“Eşhedü en lâ ilâhe illallâh ve eşhedü enne Muhammedün abduhü ve resûluh.”* İslâm’ın şartı da Âmentü’nün şartı da hepsi kelime-i şehâdetin içerisinde.

İslâm’ın şartı: savm, salat, hac, zekât, kelime-i şehâdet. Ama bu şart zenginler için beş, fakirler için üçtür. Zenginler hac yapıyorlar, zekât veriyorlar da onun için.

Kelime-i şehâdetin manası: *“Eşhedü en lâ ilâhe illallâh”* Allah’tan başka Allah yok. *“Ve eşhedü enne Muhammedün abduhü ve resûluh”* Muhammed (S.A.V.) de onun hem kulu hem Resulüdür. (GB2)

Burada bir araya gelmek, konuşmak, Sünnet oluyor. Sünneti’ni işleyenler şefaati kazanıyor. Resulullah’ın şefaatinin kim kazana-
cak? Sünneti’ni işleyenler. En büyük Sünnet budur işte.

Peygamber Efendimiz bir gün ashabına buyuruyor ki:

“Sizler yarım saat için Müslüman olunuz.”

Hepsi çok korkuyorlar ve demişler ki:

—Anamız, babamız sana feda olsun ya Resulullah. Müslüman-
lık neden ibaretse bize öğret.

Buyurmuş ki:

“Yirmi dört saat içinde her bir işinizi bırakın, bir araya gelin,
sohbet edin.”

İşte sohbet, Sünnet-i müekkede olan bir ameldir.(GB1)

...

Peygamber Efendimiz: “Ya Rabbi! İhmallikten de tembellikten
de sana sığınırım.”⁵⁹ buyurmuşlar.

Halbuki o ne ihmalcisi ne de tembel. İnsin, cinnin, meleklerin
hepsinden daha gayretli, daha cesaretli. Bütün küfür üzerine yürü-
yor da göz kırpmıyor. Korkak olur mu? Sözünden de caymıyor.
Tembel olur mu? Hayır.

Mübarek zaten 63 yıl yaşadı. Kırk yaşında nübüvvet geldi ona.
Bir zaman yetim, bir zaman fakir. Kırk yaşında nübüvvet geldi.
Kırk üç yaşında tebliğe başladı.

Bütün ömrü boyunca çok cefalar çekmiş. Çok meşakkatler
görmüş. Ama yine de yılmamış. Yine de gözünü kırpmamış. Al-
lah’ın emrini yerine getirmiş. Niye:

“Ya Rabbi; korkaklıktan, ihmallikten sana sığınırım” buyuru-
yor.

“Ya Rabbi, bir saat beni nefsim ile baş başa bırakma.”⁶⁰ demiş.

⁵⁹ Ebû Davud (Sâlat 367)

⁶⁰ Ebû Davud,(Edeb 110)

Bu duaları sana bana yapmış. “Ey ümmetim, siz de böyle sığının!”

Sığınmak demek Allah’a itaat etmektir. (GB3)

...

“Festakim kema ümirte⁶¹”, “Doğru ol, doğruluktan ayrılma” ayeti kerimesi var. Peygamber Efendimiz’e bu ayeti celile gelmeden evvel mübarek lihye-yi şerifinde hiç ak yokmuş, simsiyah karaymış. Bu ayeti kerime nazil olup gelince Peygamber Efendimiz’e bir korku, havf düşmüş, üzerine bir ağırlık çökmüş, sakalında ak olmuş. Peygamber Efendimiz kimin korkusunu çekmiş?

Senin benim korkumu çekmiş. Benim ümmetim doğru olamazlar, istikamet üzerine olamazlar diye korkusunu çekmiş. (GB5)

...

Peygamber Efendimiz: “Ya Rabbi, nefsim ile beni bir saat başbaşa bırakma” buyuruyor.

Bütün Peygamberlerin şeytanı vardır. Peygamber Efendimiz’in şeytanı da Müslüman olmuştur. Şeytan denilince: İki türlü şeytan vardır. Manevi şeytan, insanların içinde olur. Sûrî şeytan, insanların dışında olur. İnsanın içindeki şeytanla dışındaki şeytan bir olursa insanı yanıltıyor. Yoksa yanıltmıyor. (GB1)

...

“İnna fetahna” suresi gelince Peygamber Efendimiz çok mesut oldu, sevindi. Kur’anı Kerim sure sure, ayet ayet yirmi üç senede geldi ama en çok Peygamber Efendimiz’i mesut eden, sevindiren “İnna fetahna” suresi oldu.

Hem de büyüklerimiz dua ettikleri zaman bunu zikrediyorlar. “Ya Rabbi inna fetahna suresinde Habibin hakkında buyurmuş olduğun ferman hürmetine” diye duada zikrederler.

⁶¹ Hüd 11:112

Peygamber Efendimiz'i niye o sure sevindirmiş? Mekke'yi kurtaracak diye mi? Mekke'de doğdu, kendi şehrini alacak diye mi? Değil.

Eğer bu sevinme o olsaydı, Mekke'yi aldıktan sonra Mekke'de kalırdı, Medine'ye dönmezdi. Mekke'yi kurtaracak diye sevinmedi. Beytullah'ı putlardan temizleyecek, Beytullah'ı puthanelikten kurtaracak diye sevindi. (GB5)

...

Peygamber Efendimiz zamanında Fetih Süresi nazil olduğunda “*Şüphesiz biz sana apaçık bir fetih ihsan ettik.*” Mekke'yi git fetihet, sana fethi müyesser kıldım, muvaffak olacaksın, buyurmuştur.

Resulullah Efendimiz, Mekke'ye emirsiz gitmedi. Resulullah Efendimiz'e kalsaydı gitmek istemiyordu. Çünkü kimin üzerine savaşa gidecek? Amcalarının üzerine, halalarının teyzelerinin çocuklarının üzerine gidecek.

Daha önce yapılan üç dört savaş birbirlerinin arasında kendi içlerinde olmuş. İcabında kardeş kardeşiyle savaşmış, babası oğluyla, amcası yeğeniyle, yeğeni dayısıyla savaşmışlar.

Bunlar hangi muharebeler? Bedir Muharebesi, Uhud Muharebesi, Hendek Muharebesi. Bir de Mekke'nin Fethi.

Şimdi Allah'tan emir gelmiş, Mekke'nin Fethi'ne gidecek. Tabii, hazırlık yaptı etraftan Müslümanlar'dan asker toplandı, fethে gidiyor. Bütün Mekke'den gelen, Medine'ye giden muhacirin hiçbirisi Mekke'ye gitmek istemiyorlar. Hepsinin arzuları yani onlar kırılmasınlar, onlar da gelsin Müslüman olsunlar. Her taraftan Müslümanlar geliyor. Onlar da Müslüman olsunlar bunu istiyorlar.

Mekke'den gelenlere Resulullah Efendimiz emretti ki: “*Mekke'den gelenleri bırakmayın, gelsin.*” Medine'den de Mekke'ye gitmeyi yasakladı. Birkaç sene barış yoktu. Öyle oldu ki birkaç sene ne Mekke halkı gelebiliyor Medine'ye ne de Medine'den bir kişi oraya gidebiliyor.

Daha önce maddi işler, dünya alavereleri için bir anlaşma oldu, gelip gidiyorlardı. Ama sonra ahitlerini onlar bozdular. Bozulunca

geliş gidiş kesildi. Cenabı Hak, Fetih Suresi’ni Mekke’yi fethetmek için emir gönderdi. “*Git Habibim, Mekke’yi fethet.*”

Bu arada, Cerade isminde bir hanım Mekke’ye gitmek istemiş. O sahabenin içerisinde Hatip isminde birinin yine Mekke’de dostları, akrabası varmış bir mektup yazıyor. Onlara gelin yine anlaşın, uzlaşın, barışın diye. Yani harp, savaş olmasın kırılmasınlar. Bu Cerade isminde bu hanıma mektubu veriyor. Diyor ki:

—Bunu nerene gizlersin?

—Saçımın örüğünde gizlerim.

—Çok güzel, diyor.

Saçına gizliyor, gidiyor. Demek hanım olduğu için gizli yerden kaçmış, Medine’den çıkmış, Mekke’ye gidiyor. Allah Resulullah’a bildiriyor: “*Mekke’ye haber mektup gidiyor, onu aldır.*”

Hazreti Ali Efendimiz’i gönderiyor.

“*Ya Ali Mekke’ye mektup gidiyormuş. Cerade isminde bir hanımda mektup gizliymiş. Onu koyma geri gönder, mektubu da al.*”

Hazreti Ali Efendimiz, mektubu almaya gidiyor ve kavuşuyor.

—Niye acele ediyorsun? Dön geri sende bir mektup varmış, onu ver.

Diyor ki;

—Bende mektup yok.

—Allah’ın Resülü yalan mı söylüyor? Varmış, ver.

—Yok, diyor.

Arıyor bulamıyor, naçar kalıyor. Diyor ki;

—Resulullah yalan söylemez. Mektubu ver, yoksa şimdi bir yumruk vurursam beynin gözlerinden akar.

Cerade anlıyor ki yumruğu yiyecek. O zaman mecbur kalıyor.

—Dur saçımın arasında, diyor.

Saçını açıyor mektubu alıyor ve kendisini de geri gönderiyor.

Resulullah Efendimiz bütün sahabeyi toplatıyor. Söylüyor ki,

“*Bu mektubu kim gönderdiyse ortaya çıksın.*”

Kimseden ses yok. Diyor ki;

“Söyleyin, Cebrail gelir bana haber verir. Kim bu kusuru işle-
diyse çıksın, aşikâr özür dilesin.”

O zaman Hatip isminde bir tanesi kalkıyor;

—Ya Resulullah bunu ben işledim.

“Niye bunu yazdın?”

—İşte buradakiler oradakiler hep birbirlerinin tanıdığı, bunlar
kırılmasınlar, gelsin anlaşsınlar ve yeniden bir ahit yapsınlar, diye
yazdım.

“Sen Allah’tan daha mı iyi biliyorsun? Sen bu mektubu niye
yazdın, emirsiz, izinsiz, gönderdin.”

Resulullah’tan af diliyor.

“Ben affedemem. Seni ancak Allah affeder. Git ağla sızla, Allah
affederse biz de affederiz.”

Bu Hatip ne yapıyor bilir misiniz? Evinde kendisini bir direğe
bağlıyor. Topuklarından tut da boynuna kadar ip ile kendisini sar-
dırıyor. Üç gün gece gündüz orada ağlıyor, yemiyor, içmiyor. Bağ-
rının kanı gözlerinden gelip akıyor. Ondan sonra Allah onu affedi-
yor. Cenabı Hak Cebrail ile bildiriyor:

“Ya Habibim, Hatip’in bağrının kanı gözlerinden aktı. Artık
onu ben affettim, sen de affet.”

Ya kolay değil İslâmiyet’i yaşamak. Bu zamanda bu kadar ku-
surla, bu kadar günahla, bu kadar noksanlıkla nasıl kurtulacağız?

Ama Allah’a şükür Salih Baba müjdeliyor bak:

Çok salât ile selam olsun Resulü Ahmed’e

Bu kadar isyan ile bizlere demiş ümmetî

Bu kadar isyan ettiğimiz halde yine bize ümmetim demiş. Çün-
kü şefaati haktır, şefaati olmasaydı ümmetim demezdi. (GB5)

...

Hz. Âdem (Cennetten atıldıktan sonra) 200 sene ağlıyor da,
cennette görmüş olduğu bir yazı hatırına gelmiyor. O,

“Lâilâhe illâllah Muhammedür Resulullâh”

Yazısını cennette okumuştı, görmüştü. Hatırına gelmiyor.

Cenabı Hakk'ın muradı ilahiyesi, 200 seneden sonra, demek ki tamamen takdiri ilahi böyle, o yazı aklına geliyor.

Peygamber Efendimizi şefii getiriyor. “Onun hürmetine beni affet⁶²” diyor.

Cenabı Hak da “Ya Âdem, sen bunu nereden bildin?”

Hz. Adem diyor ki:

—Cennette senin isminle ismi yazılmıştı, ondan anladım ki sen hazretin indinde O’ndan daha sevgili kimse olamaz. (GB4)

...

İşte o zaman Cenabı Hak affediyor. Tabii günahları bağışlanıyor. Âdem babamıza Cenabı Hak suhuf indiriyor. Suhuf semavî kitap. İşte onun ameli, ticareti... Öyle ibadet yapacaksın, şöyle kazanacaksın diye emrediyor. (GB1)

...

Manevi nimetler ahiretteki nimetlerdir. Cennetteki nimetlerin hepsi müsavi değildir. Cennette de Makam-ı Mahmud diye bir makamı var. Peygamberimiz’in bir ismi de Mahmud’dur. Peygamberimiz’in isimleri Ahmet, Muhammed, Mustafa’dır, bir de Muhammedü’l-Emin dediler.

Peygamberimiz’e Makam-ı Mahmud verilmiş. (GB5)

...

Peygamber Efendimiz, Bedir Muharebesi’nde muvaffak oldular. Müşrikleri yendiler, bunlardan ölenler oldu. Şehit olanlar oldu. Şehit olanların teker teker elbiseleri ile kanlarını yıkamadan cenaze namazlarını kıldırıldı, defnettiler.

Müşriklerin ölenleri için bir kuyu kazdırdı, hendek. Oraya gömdürdü. Kuyunun ağzına geldi. Onlara hitabetti. Dedi ki:

⁶² Taberani

“Siz bana inanmadınız. Bana eziyet yaptınız. Şimdi inanıyor musunuz? O zaman inanmadınız. Şimdi Hak Peygamber olduğuma inanıyor musunuz?”

Sahabeler soruyorlar:

—Ya Resulullah, onlar öldüler, işitiyorlar mı?

“Onlar sizden daha iyi işitiyorlar”, cevabını veriyor. (GB2)

...

Herkesin bir tane canı var, iki tane değil ki. Haneden bir kimse- nin azalması ile imtihan ediyor. Onlardan bir tanesi ölürse, hane halkı azalır. Haktır. Onunla da imtihan ediyor.

Bu olay ölene haktır. Kalanlara musibettir. Onun için Peygam- ber Efendimiz bağırarak, çırpınarak ağlamayı yasaklamış fakat oğlunu kendisi yıkamış. Yıkarken gözlerinden yaş gelmiş. 7 yaşın- da imiş Hz. İbrahim. Demişler ki:

—Ya Resulullah. Sen bizi ağlamaktan men ettin. Ama sen de ağladın.

“Ben sizi ağlamaktan men etmedim. Aşırılıktan men ettim.”⁶³ demiş.

Yumuşak kalpten, merhametli olanın kalbinden yaş gelir, yüreği katı olanın gözünden yaş gelmez. Cenabı Hak buyuruyor; “Sabre- derlerse bizim onlara ikramımız olacak.”⁶⁴

Demek ki bir evde ölü de olsa bağırarak, çağırarak yasaktır. İslâm’da o da yasaktır. (GB3)

...

Peygamber Efendimiz bir gün duvarın altından ashâbı ile ge- çerken koşmuş:

—Ya Resulullah! Bu duvarın yıkılıp yıkılmayacağını biliyordun niye koştu oradan. Allah sana bildirmiştir, demişler.

Demiş ki:

⁶³ Buhari, Cenâiz 44

⁶⁴ Bakara 2:155

“*Tedbirimi aldım. Takdirini de ona bıraktım.*” Tedbir şarttır. Her türlü zararlardan, tehlikelerden kendimizi koruyacağız. (GB1)

...

“*Elhamdülillâhi Rabbil âlemîn.*” Fatiha Sûresi’ni namazlarda okuyoruz. Âlemlerin Rabbi. Sadece Müslümanların Rabbi değil. Bize Allah’ın en büyük ihsânı inanç. İman cevherini kalbimize yerleştirmiş. Daha başka nimetimiz de var ki sevgili Habîbi’ne ümmet etmiş. Hazreti Âdem’in zamanından beri, bizi seçmiş. Çok kitaplar ve Peygamberler gelmiş geçmiş. 124.000 Peygamber gelmiş, geçmiş. Onlardan da seçmiş. Bizi sevgili Habîbi’ne ümmet etmiş.

Kitap’ımız kitapların üstünüdür. Peygamberimiz, Peygamberlerin üstünüdür. Bütün kitaplar, bütün Peygamberler, bütün âlemler bizim Peygamberimiz için halk edildi. İşte biz onun ümmetiyiz. Bunun için şükredeceğiz ki Allah nimetimizi artırsın.

Hadis-i Şerif’te: “*Benim ümmetimin en hayırlısı, eliyle diliyle insanları incitmeyendir. Benim ümmetimin en şerlisi de eliyle diliyle insanları incitendir.*”⁶⁵ buyruluyor.

Sözümüzle ve hareketimizle kimseyi incitmeyeceğiz ki ahlaki güzel olalım. Peygamber Efendimiz’e lâıyk ümmet olamazsak şefaatine mazhar olamayız.(GB2)

...

Ahlak-ı hamîde sahibi olmak lazım. Bunu Peygamber Efendimiz çok buyurmuş. O kadar hadis vardır ki:

“*Benim ümmetimin en hayırlısı ahlaki güzel olanlar. Benim ümmetimin en şerlisi de ahlaki çirkin olanlar.*”

“*Ahlaki güzel olanlar hiç kimseyi incitmez. Çirkin olanlar insanları incitir.*”

“*Ahlaki güzel olanlar aydınlık gündüzler gibidir. Ahlakı çirkin olanlar karanlık geceler gibidir.*”

⁶⁵ Buhari, İman 4-5, Rikak 26; Müslim, İman 64-65

Allah da Resulullah da meşayihler de hepsi bize ahlakı tavsiye ediyor. Amel ve ibadet ahlakla kıymetli oluyor. Ahlaksız olursa, ameli makbul olmuyor. Kendimize güzel ahlakı örnek alacağız.

Peygamber Efendimiz güzel ahlakı tamam etmek için dünya alemine geldi. Dünya âlemine ahlakı ile örnek oldu. Ahlak düzgünlüğü getirdi, ahlakı tamamladı. Biz de onun ümmeti olmak için onun ahlakı ile ahlaklanacağız. Evliyaullah'lar, veliler; Resulullah'ın ahlakı ile ahlaklanıyorlar. Veliler Resulullah'ın sıfatı ile sıfatlanıyorlar da veli oluyorlar. (GB2)

...

Peygamber Efendimiz bir evlilikte, hanımda dört şeye önem vermiş. Nikah olabilmesi için:

1. Müslüman olması,
2. Asâletli olması,
3. Güzelliği (vücut arızası olmaması),
4. Zenginliği.

Şimdi tam tersini işliyorlar. En sondakini en başa düşünüyorlar.

Bunlar takdirdir. Mukadderattır ama irâdemiz var. Biraz sa'y edeceğiz. İradeyi zorlamadan takdire havale edersek bu da bâtil itikattır. Sağlam bir itikat değildir. (GB1)

...

Fâtımatü'z Zehrâ Validemiz (Seyyid-i Nisâ), hanımlara o şefaata edecek. Peygamber Efendimiz'in verdiği yetki ile azâba girecek hanımları o kurtaracak, hepsini değil.

Şefaata de şöyledir: Bir talebe okur. Mesela on tane dersi var. Bu derslerin dokuz tanesini vermiş. Bir tanesi kalmış. Not değeri olarak diyelim ki beş alması gerekiyor. Ama öğrencinin notu eğer dört ise, heyet beş verip kurtarıyorlar. Şefaata meselesi de böyledir. Muhakkak ki sevabımız, günahımızdan ağır gelirse, kurtulacağız. Eğer günahımız sevabımızdan ağır gelirse kurtulamayız.

Fâtımatü'z Zehrâ Validemiz babasına sormuş:

—Babacığım, ahirette komşu olacak hanımlardan bir tanesini bana haber verir misin?

“Tabii kızım. Filanca mahalledeki filanca evde oturan deve çobanının hanımı. Git ona müjdele. Sen bana cennette komşu olacaksın”, dersin.

Gitmiş görüşmeye kapıyı vurmuş. Hanım:

—Kim o? demiş.

—Ben Fâtımatü’z Zehrâ. Resulullah’ın, iki cihan sultanı Hz. Muhammed’in kızıyım, Hz. Ali’nin zevcesiyim. Cennetin ziyeneleri olan Hasan, Hüseyin’in annesiyim, demiş.

Cenabı Hak Hasan ve Hüseyin Efendilerimiz’in nuru ile cenneti ziyenlendirecek. Arş-ı âlâ’yı da onların nuru ile süslemiş.

Hanım demiş ki:

—Hoş geldiniz, sefâ geldiniz. Ama ben beyimden izin almadan seni içeri alamam, özür dilerim, beni affet. Bugün beyimden izin alayım da yarın oturalım.

Beyimden izin almış. Fakat Hasan Efendimiz ertesi gün annesinin peşine takılmış. Kapıyı vurmuş.

—Kim o?

—Ben Fâtımatü’z Zehrâ.

—Yanında kimse var mı?

—Bir küçük oğlum var.

—Ben oğluza izin almadım. İçeri alamam. Affet beni demiş.

Diğer gün tekrar geldiklerinde. Onlara izin alınmış. Fakat bu sefer de Hüseyin Efendimiz takılmış peşine.

Kapıyı vurunca: Yine soruyor?

—Yanında kim var?

—Oğlum Hasan ve Hüseyin.

—Ben sadece Hasan için beyimden izin aldım. Hüseyin’i söylemedim, diyor.

Özür diliyorlar. Dönmüşler. Diğer gün geldiklerinde kapıyı açmış, içeri almış. Son derece hizmet-hürmet etmiş. Tabii bunlara bir ikramı olacak, getirmiş. Normal ekmek koymuş, su koymuş. Ken-

disi de avludaki güneşte kurumuş ekmele, ısınmış suyu almış. Onu yiyor. Bunlara koymuş olduğu soğuk su ve yumuşak ekmele.

—Niçin sen bu sıcak suyu içiyorsun? Niçin ekmeği güneşte kurutuyorsun? diye sormuşlar.

—Benim beyim sabahtan akşama kadar güneşin altında. Onun yediği kuru ekmele. İçtiği güneşin altında ısınmış su, beyim bu hâldeyken ben nasıl yumuşak ekmele yerim, nasıl soğuk su içerim, buna Allah razı olur mu? (GB3)

...

“Her nefis ölümü tadacaktır.”

Zaten bu dünyada bir kişi kalsaydı, Peygamber Efendimiz kalırdı. Çünkü dünya onun için halk edilmiş. Gökler, yerler, melekler hepsi onun için halk edilmiş. Âşıklardan bir tanesi ne buyuruyor:

Ey bî-vefâ dünya senin elinden

Peygamber-i âhir zaman ne etti?

Güvenilmez düzenine, dengine

Ebubekir, Ömer, Osman, Ali ne etti?

İntikâmın aldı nice kâfirden

Elinden mumu var çağlanır nurdan

Eritti Kâbe'yi puttan küfürden

Aliyyullâh gayrı âsar etti

Nübüvveti yayması için, kâfiri yenmesi için Cenabı Hak ona fırsat halk etti. Kuvvet verdi, cennetten verilmiş bu kuvvet. Hasan ve Hüseyin Efendilerimiz için Peygamber Efendimiz şöyle buyuruyor:

“Hasan, Hüseyin Efendimiz'in nuru ile Allah-u Teâlâ arş-ı âlâyı süslemiş. Ahirette de onların nuru ile cenneti süsleyecek.”

Onun için Cenabı Hak dünyada bunlara çok büyük çileler vermiş. Hiçbir zaman rahat, ferah yüzü görmemişler. Ondan sonra da şehit olmuşlar.

Görün şehzâdeler n'oldu birisi sararıp soldu

Biri susuz şehîd oldu bu aşkın macerasından

Şehzâdeler, Hasan ve Hüseyin Efendilerimiz. Hani onlar Allah'ı çok sevdiler, Allah da onları çok sevdi. Onlara çok büyük aileler verdi. Ama ahirette de Cenabı Hak cenneti onların nuru ile süsleyecek. (GB2)

...

Resulullah Efendimiz “*Gel kızım Fâtıma, gir abamın altına.*” demiş. Fâtımatü’z-Zehrâ validemiz zaten seyyid-i nisâ. Ama yine de Resulullah Efendimiz’in ona bir acıması, bir merhameti olmuş.

Cübbesinin altına almış. O orada iken Hasan Efendimiz gelmiş.

—*Gel Hasan, sen de gel,* dedi.

Sonra Hüseyin Efendimiz geldi.

—*Gel, sen de gel Hüseyin,* dedi.

Sonra Hz. Ali geldi.

—*Ya Ali, sen de gel,* dedi.

Bunların hepsinin başı Fâtımatü’z-Zehrâ validemiz. Resulullah Efendimiz’in önce ona merhameti coşmuş. Onu almış. Aslında onu cübbesinin altına değil, nübüvvetine almış. Mademki diğerleri oğulları. Onun için onları da almış. Hz. Ali Efendimiz’i de almış. Bunlar olmuşlar Âl-i Abâ (aba ehli) olmuşlar. Yani çok kıymet kazanmışlar.

*Ömür sermayesin verdim hebâya
Mukarrib olmadım Âl-i Abâya*

İnsan eğer ömrünü boşa geçirirse Âl-i Abâ’ya yaklaşamaz. Ameli ile ahlâkı ile onlara yaklaşacak. Onlara yaklaşmak Allah’ın nurlarına ulaşmaktır. Allah’ın cemâlini görmektir. Allah’ın rızâsını kazanmaktır. (GB3)

...

*Evlîyalar serfirâzı Nakşibendi Hazreti
Pîrlerimiz giydiler tâcı, abâyı hil’ati
Âlemi kılmış ihâta himmetiyle nisbeti
Biz gulâm-ı Nakşibendiz râh u erkân bizdedir*

Hız. Resulullah'a yaklaşmaktır. Çünkü âl-i abâ, Peygamber Efendimiz'in cübbesidir. O dört kimseyi cübbesinin altına aldı. O dört kişi Ehl-i Beyt oldular. Evlâd-ı Resûl oldular. Evlâd-ı Resûl'a da Ehl-i Beyt'e de insan ne ile yaklaşıyor? Onları sevmekle. Onlarla muhabbet etmekle. Tarikatla insan onlara yaklaşıyor. Onlara yaklaşan kimler olmuş? Veliler olmuş. (GB1)

...

Peygamber Efendimiz'in bir emri var ki: “Zikrin en hayırlısı gizli yapılan, rızkın en hayırlısı da yeteri kadar olandır.”⁶⁶ buyurmuş.

Daha başka bir emrinde Cenabı Hak buyuruyor: “Üd'û rabbe-küm tadarru'ân ve hüfyeh.”⁶⁷, “Beni kalbinizden gizli zikredin” buyuruyor.

Onun için zikirlerin en efdali Lafza-yı Celal'dir.

Çünkü Allah'ın bin bir ismi var. Evet, bin ismi sıfatlarının ismidir, o bir olan Lafza-yı Celal o da zâtının ismidir. (GBT)

...

Peygamber Efendimizin hatme hakkında çok hadisleri var, buyuruyor ki ashabına: “Cennet bahçelerine girin, meyvelerini yiyin.”

—Ya Resulallah, cennet bahçeleri nerelerdir, meyveleri nelerdir, diye soruluyor.

O da diyor ki;

“Cennet bahçeleri zikir halkaları, meyveleri de oradan almış olduğunuz feyiz, muhabbet.”⁶⁸(GB4)

...

İşte Hatm-i Haceyi ifade ediyordum. Yetmiş dokuz Elemneş-rahleke bunun için okunuyor. Ahlak-ı zemimelerin izalesi için. On dört Fatiha, yedi soldan, yedi sağdan okunuyor.

⁶⁶ Ahmet b. Hambel, Müsned

⁶⁷ Araf 7:55

⁶⁸ Tirmizi 3580

Niye böyle oturuyorduk? Niye bu yedi sağdan, yedi soldan?

Çünkü bunlar sünnettir, Peygamber Efendimiz'den kalmış. Peygamber Efendimiz, taşlar ile sahabelerine zikir yaptırdığı zaman, taşları eline almış mübarek, taşlar elinde zikir yapmış. Taşlar harekete gelmiş, taşlar zikir yapıyor. Sağındakine vermiş, o taşlar onda zikir yapmış. O da kendi sağındakine vermiş, yedi kişiye gitmiş, yedinci kişide bu taşların zikri kalmış, hareketi durmuş, zikretmiyorlar daha. Mübarek taşları durdu diye almış, “*Ver bana*” demiş. O yedinci kişiden taşları alınca, yine kendi elinde taşlar zikretmiş. Solundakine vermiş, onda zikretmiş, o da kendi solundakine vermiş, onda zikretmiş, o da kendi solundakine, yedi kişiye gitmiş. Orada da durmuş.

İşte evveli sağdan yedi Fatiha okumanın, sonradan soldan yedi kişinin Fatiha okumasının sebep-i hikmeti budur. (*GBT*)

...

Hatmede silsile okunurken bütün ervahın başta Resulullah Efendimiz'in geldiğine inanacaksınız. Bütün Şeyh Efendilerimiz'in isimleri okunurken onların geldiklerine inanacaksınız. (*GB2*)

...

Teveccüh⁶⁹ de büyük amel. Büyüklerimizin büyük amelidir. Sünnettir, Peygamber Efendimiz de işlemiştir, ashabına teveccüh yapmıştır. Eşrefoğlu Rumi'nin Müzekki'n-nüfus isimli kitabında bu yazar. Peygamber Efendimiz ashabına teveccüh yapmış.

Bir teveccühte mübarek başını sallamış, cezbe almış. Başından sarığının emamesi düşmüş. Oradaki ashab emameyi kapışmışlar. Böyle herkes paylaşmış, herkese tırnağım üzeri kadar parça düşmüş. Onu ömürleri boyunca teberrüken saklamışlar, bunu böyle yazar.

Teveccüh demek yönelmektir. Allah'a yönelmek değil mi? Biz de öyleyse Allah'a yöneleceksek Peygamber Efendimiz hadis-i kutside ne buyuruyor?

⁶⁹ *Gülden Bülbüllere Teveccüh Sohbetleri, 2011*

“Kulum bana bir karış gelirse, ben ona bir adım giderim. Kulum bana yürüyerek gelirse, ben ona koşarak giderim.”⁷⁰ Hâşâ, Cenabı Hak gelmekten gitmekten münezzehdir. (GBT)

...

Buradaki bu amelde (Teveccüh) esmâ nuru tecellî edecek. Evliyaullah’ın velayeti. Sıfat nurundan mânâ, Peygamber Efendimiz’in nübüvveti. Zât nurundan mânâ, Cenabı Hakk’ın zâtının nuru. Üç nur da burada tecellî edecek. Bu üç nur da Allah’ın nuru. Evliyaullah’ın esmâ nuru nübüvvetin içerisinde. Resulullah Efendimiz’in nübüvvet nuru da zât nurunun içerisinde. Onun için bu nur da burada tecellî eder.

Bu nurları kim cezbeder? Ayık olanlar. Ayık kim? Kalbini tamamen boşaltmış. Kalbinden her şeyi çıkartmış. Allah ile kalbini meşgul ediyor. Resulullah ile meşgul etmek. Meşayihi ile meşgul etmek. Bunların üçünün de birbirinden farkı yok. Aynı da değil, gayrı da değil.

Zâttan mânâ Cenabı Allah’ın azametidir, şânıdır, zâtıdır. Sıfat-tan mânâ Peygamber Efendimiz’dir. Peygamber Efendimiz Allah mı? Değil. Cismi ile Allah değil. Haşa, Allah’tan gayrı mıdır? Değil. Niçin? Buyurdu ki:

“Habibim sen bana iki kaşın yaklaştığı kadar yaklaştın.”

...

Peygamberlerin vekilleri vardır ki bunlar ikidir: Bir zâhir ulema, nübüvvetinin vekilidir, varisidir. Bir de bâtın ulema, tarikat yönüyledir.

Şeriat-ı Muhammediye, Tarikat-ı Muhammediye.

Şeriat yönüyle zâhir ulema nübüvvetinin varisleridir. Bunlar şeriat memurlarıdır. Bunlar da lazım, bunlarsız olmaz, evvel o zaten.

Fakat bâtın ulema da tarikat mensuplarıdır, bunlar da Peygamberin velayetinin memurlarıdır. Esas irşat velayetle olur. Zâhirde olmaz, zâhir şeriatla irşat olmaz. Zâhir şeriat irşat edemez.

⁷⁰ Buhari, Tevhid 50; Müslim, Zikr 2, Tirmizi, Da’avat, 142

Eğer zâhir şeriat irşat etseydi Mevlânâ irşat olurdu, İmamı Rabbanî irşat olurdu, Mevlânâ Abdurrahman-ı Câmî irşat olurdu. Sayılmayacak kadar bu büyük âlimler tarikatsız irşat olurlardı.

...

Peygamber Efendimiz: “Benim ümmetimin velileri benim varislerimdir” buyuruyor, bir bu...

Bir de kitaplarda buyruluyor ki: “Bu zamanda tarikâtı inkâr edenler, vakt-i saadette olsaydı onlar nübüvvete de inanmazlardı.”

Çünkü efendiler burada anlamayanlar varsa onlar yanlış anlamasın, tarikât hakttır, tarikâtı inkâr küfürdür; kim olursa olsun. Geçmişte de böyle. Çok âlimler var ki meşayihî, tarikâtı inkâr etmiş, helak olmuşlardır; olurlar da. Tarikat hakttır.

Tarikâtı inkâr, Peygamber Efendimiz’in velayetini inkârdır.

Tarikâtı inkâr “*Ve legad kerremnâ beni âdeme.*⁷¹” ayeti kerimesini inkârdır.

Tarikâtı inkâr, işte Mevlânâ, Abdülkadir Geylani, Nakşibendi Efendimiz Hazretleri, Cüneyd Bağdadi, Sırrı Sakati, Bayezid-i Bistami gibi sayılmayacak kadar çok olan bu velileri inkârdır.(GBT)

...

Silsileyi saydığımız zaman bu halkanın bitimi nerede bitiyor? Peygamber Efendimiz’de bitiyor. Efendilerin efendisidir O.

Ondan geliyor, onda bitiyor. Efendilik ondan geliyor, onda bitiyor. Ama bu efendilik; sen zenginsin, sen mevki sahibisin veyahut da sen ilim sahibisin, hayır bu değil. İrşat olmuşsan, bir meşayihe hizmet görmüşsen, onun rengine boyanmışsan, seni irşat etmişse.

İrşat demek insanların kalbinin açılmasıdır. (GBT)

⁷¹ İsra 17:70

2- Hazreti Ebubekir Sıddık R.A.

Hazreti Resulullah'ın bir defa yüzünü görmüş geçmiş olan sahabedir.

Ama bir de Hazreti Resulullah Efendimiz'in ilk tebliğinde Müslüman olmuş ta ölene kadar küfre karşı malıyla, canıyla çatışmış bütün ömrünce Resulullah'tan ayrılmamış olan var. Bu da sahabedir. Şimdi bunlar bir midir?

Resulullah'ın bir defa yüzünü gören sahabe ise onlardan seçilen Ensar'dır. Neden? Hazreti Resulullah'a yardımcı oldular. Küfürden kurtaran Allah ama kurtarıcı oldular.

Resulullah'a inananlar çok zulüm görüyorlardı. Küfürdekiler dediler “Bize gelin, bu zulmü çekmeyin”. Bunlar ne yaptılar? Ensar'dan seçkin olanlar kızını, hanımını, kardeşini, eşini bırakıp gittiler.

Muhacirundan daha fazla seçkin olanlar *aşere-i mübeşşere*'dir. Cennetle müjdelenmiş on kişidir. Onlardan seçkin olan kim oluyor? Hulefa-i Raşidin, dört halife oluyor. Onların da seçkini kimdir? Ebubekir Sıddık Hazretleri, bire düşüyor. Bu seçilme teke düşüyor.

Bunların delilleri nedir? Cenabı Hak Peygamber Efendimiz'e vahiyle bildiriyor: “İki kişiden biri (Ebubekir) olarak yurdundan çıkardıklarında.⁷²” buyuruyor. Onu hicrete arkadaş veren Allah'tır.

Ondan sonra delili nedir? Ne buyuruluyor: “Peygamberler hariç bütün ehl-i imanın imanını terazinin bir gözüne koysalar, yar-ı garım Ebubekir'in imanını ile hepsini tartarsalar, hepsinden ağır gelir.⁷³”

⁷² Tevbe 9:40

⁷³ Sultan Veled Maarif.

Sonra bir hadis-i şerifte: “*Rabbim benim sadrım ne doldursa gönlüme ben de onun kalbine aktardım.*”⁷⁴ buyuruyor.

İşte bizim yolumuz Sıddık yoludur. Şimdi tarikat sonradan oldu diyenler yalan söylüyorlar.

Tarikatı, Peygamber Efendimiz, Sıddık Ekber Efendimizle hicret yaparken mağarada vermiştir. Bundan ulemânın haberi var, bütün kitaplarda yazar: “*Ya yar-ı gârım Ebubekir, ağzını yum, dışını dışın üzerine koy, dilini üst damağınla birleştir, kalbinden ‘La ilahe illallah’ de.*”

Zaten bunu önceden demişti, zaten ‘*La İlahe illallah*’ demese Hazreti Resulullah’a inanmazdı. En evvel inanan o oldu.

İşte Hazreti Resulullah’a ilk inanması onun nübüvvetine, şeria-tınadır.

Ama mağaradaki bu emir üzerine zikre başladı tarikatı da budur.

Tarikat sonradan icat olmuş diyenler yalan söylüyorlar. Tarikat yok diyenlerin, Allah korusun tarikatı inkâr edenlerin kurtuluşu olmaz. Tarikat hakır.

Çünkü Resulullah Efendimiz’in velayeti var, nübüvveti var. Nübüvveti aşikârdır. Peygamberliğinin, nübüvvetinin delili vahiy geldi. Allah Cebrail’le aşikâr emirler gönderdi.

Fakat Allah’ın Peygamberimiz’e Cebrailsiz, harfsiz, savtsız bildirdikleri var. İşte tarikat budur, velayeti budur. (GB5)

...

Peygamber Efendimiz gelen Kur’anı Kerim’in ayetlerini bütün sûre sûre, ayet ayet geldikçe ümmetine okuyordu, açıklıyordu ve bunları öğrenin diyordu.

Ama Sıddık-ı Ekber Efendimiz’e özel bir sohbeti vardı. Hiç kimsenin bilmediği, hiç kimsenin olmadığı zaman ona sohbet yapıyormuş.

⁷⁴ *Mevsûa etrâfi’l Hadis, XI, 156.*

Nasıl bir sohbet yapıyormuş? Onu bilemeyiz. Yalnız buyuruyor ki: “Allah benim sadrına ne aktardıysa ben de yar-ı garım Ebu Bekir’in sadrına aktardım.” Bundan sahabe habersiz, bilmiyorlar.

İşte velayet yolu budur, tarikat budur.

Şeriat var, tarikat var. Şeriat zahir, tarikat bâtıdır.

İşte Peygamber Efendimiz gelen vahiyleri hadisleri, hadis-i kutsîleri, hadis-i şerifleri hep ümmetine aktarıyordu.

Sıddık-ı Ekber Efendimiz’e sohbeti özel yaparmış. Dört yar-ı Hülefa-i Raşidin’den herhangi bir tanesi gelseymiş sohbeti değişiyormuş. Sıddık-ı Ekber Efendimiz’e olan sohbeti değişiyormuş. Çünkü onlar anlayamıyormuş, kaldıramıyorlarmış. (GB5)

...

Meşayih aşkı, meşayihi sevmektir. Meşayihi sevmek, Resulullah’ı sevmektir. Resulullah’ı sevmek, Allah’ı sevmektir.

Cenabı Hak öyle buyurmadı mı?

Habibim, seni seven beni sever, seni sevmeyen beni sevmez.

Resulullah’ı ne ile seveceğiz ki onu sevebilelim? Vârisi olan velileri seveceğiz ki onu sevebilelim.

Çünkü Peygamber Efendimiz, Sıddık-ı Ekber Efendimiz’e buyurdu:

Senin elinden tutan benim elimden tutmuştur. Sana biat eden bana biat etmiştir. Senin kabulün benim kabulümdür. Senin reddin benim reddimdir. (GB1)

...

Peygamber Efendimiz buyuruyor ki: “Benim mürebbim rabbim.” Peygamber Efendimiz’in mürebbisi rabbisi ise Peygamber Efendimiz de Sıddık Ekber Efendimiz’in mürebbisi olmuştur; bizim yolumuz Sıddık yoludur.

Devr edip vahdet diyarından gelip işbu ile

Vahdet diyarı ne? Allah’tan geldi.

Ne geldi? Ruh geldi.

Bu ruh dolamp geldi.

*Devr edip vahdet diyarından gelip işbu ile
Biz bekâ bülbülleriyyiz konmazız her bir güle
Bir kişinin kim refiki Hazreti Cibrîl ola
Bâb-ı Sıddık'tan açılmış âli-meydân bizdedir*

Bâb-ı Sıddık: Sıddık kapısı oluyor. Sıddık kapısı ise, Peygamber Efendimiz buyuruyor ki: “*Bütün kapılar kapanır, yar-ı garım Ebu Bekir'in kapısı açık kalır.*”⁷⁵ Peygamberimizin böyle bir emri, böyle bir hadisi var.

Ama bu kapılar nerede? Mekke-yi Mükerrerme’de otuz altı tane kapı var. Bir gün umredeyken saydım otuz altı tane kapı var. Bu kapıların isimleri var. Ravza-yı Mutahhara’da on altı tane kapı var. Bir tane de yeni açılmış on yedi tane olmuştur. O Bâb-ı Selamdan girilince karşıda kapı yoktu. Şimdi Peygamber Efendimiz’in ayak ucuna da girmeleri için o kapıyı açmışlar. Bab-ı selam’dan çıkıyor, o kapı (Bab-ı cibril) yoktu. Ondan evvel on altı kapı vardı.

Belki şimdi büyüttüler daha da çoğalttılar. Bu on altı kapının isimleri var. Hep büyük sahabelerin isimleri. İşte Peygamber Efendimiz: “*Bütün kapıları kapanır yar-ı garım Ebu Bekir'in kapısı açık kalır.*” Bu kapılar için büyüklerimizden Seyyid Sıbgatullahi Arvasi: “*Bu kapılar tarikatta elde edilir.*” buyurmuş.

Eğer bu emir Beytullah’taki kapılar olsaydı veya Ravza-i Mutahharadaki kapılar olsaydı o kapıların kapanması lazımdı. Resulullah yalan mı söyler? Hâşâ, Estağfurullah. Şimdi o kapıların kapanması lazımdı. Mademki onlar kapanmadılarsa, hadisler rumuzludur ya bu kapılar tarikatlardır. Bunlar icabında zaman zaman kıyamete kadar kapanır; ama Ebu Bekir Sıddık’ın kapısı açık kalır.

Bu da şudur ki bütün tarikatlara bid’at girmiştir, ilaveler olmuştur. Ama Nakşî tarikatında hiç bid’at yoktur. Niçin?

Bak bizim zikrimizi Resulullah Efendimiz hicret yaptığı zaman mağarada, garda Sıddık Ekber Efendimiz’e şöyle zikri talim ettirmiş:

⁷⁵ Buhari, Ashabü'n-Nebi, 3

“Ya yar-ı garım Ebu Bekir ağzını yum.”, yumdurmuş.

“Dişini dişinin üzerine koy.”, koydurmuş.

“Dilini üst damağa birleştire.”, birleştirmiş.

“Hufyeten, kalbinden zikret, La ilahe illallah de”.

İşte bizim zikrimiz böyle gelmiş. Hiç değişmiş mi? Değişmemiş. (GBT)

...

Peygamber Efendimiz: “Zikrin en hayırlısı gizli yapılan, rızkın en hayırlısı da yeteri kadar olandır.” Buyuruyor.

Fakat Peygamber Efendimiz bir de buyuruyor ki:

“Bütün kapılar kapanacak yar-ı gârım Ebubekir’in kapısı kapanmayacak.”

Kapı ne demektir? Kapı demek tarikatlardır. Tarikatlarda Evliyaullah hak kapısıdır. Bir insan Allah’ı bulmak için varır. Tasavvuf kitaplarında diyor ki: Cenabı Hak her maksada bir kapı tayin etmiştir. Her maksadın bir kapısı vardır. Her maksadı kapısından istemek lazım.

Maksat insanların arzusu, isteği. İnsanlar ne ister? Yiyecek ister. Giyecek ister. Kullanacak eşya ister. Bunların hepsinin bir maddesi var. Yeri var. Onların her birinin kapısı var. Mesela sen bir elbise alacaksın. Bunu manavda, bakkalda bulabilir misin? Manavda, bakkalda yenecek şeyleri bulursun. Muhakkak bir mağazaya gideceksin. Orada da yiyecek maddelerini bulamazsın. Alet, makine almak istersen onların da ayrı mağazası vardır.

Öyleyse Cenabı Hak her maksada bir kapı tayin etmiştir. O maksadı o kapıdan almak lazım. Cenabı Hak da kendisini tanıtmak için, kulların Allah’a ulaşması için bir kapı tayin etmiş. Bir yol tayin etmiş. Bu yol nedir? Tarikattır. Bu yolu bilen Evliyaullah’tır, meşayihdir. Evliyaullah, Hak kapısıdır. (GB1)

...

Peygamber Efendimiz Miraç yaptı. Miraç’tan indi. Miraç’ta sordu:

“Ya Rabbi ben bu Miraç’ı söyleyeyim mi kullarına?”

“Söyle, Habibim.”

“Ya Rabbi kim inanır buna?”

“Ebubekir inanır. Habibim kimse inanmasa o inanır⁷⁶.”

İndi söyledi. Peygamber Efendimiz’in Miracını Ebubekir Efendimiz’i görmeden önce söylediği kişiler inanmadılar. Hâşâ hâşâ.

—Muhammed göklere çıktım, melekleri gördüm. Cenneti, cehennemi gördüm, diyor. Böyle yalancılık olur mu?

Diye inananlar arasında yayıldı. Sıddık-ı Ekber Efendimiz’e dediler ki:

—Gel bak, senin Muhammed diye inandığının yalanı çıktı meydana, diyor ki, “*Ben göklere çıktım; cenneti, cehennemi seyrettim*”.

Sıddık-ı Ekber Efendimiz:

—Kimden işittiniz bunu?

—Muhammed’den işittik.

—Doğrudur. O söyledi ise ben inandım, doğrudur.

O da ne yapmış? Cebrail’in getirdiğini bütün bildirmiş. Bunu herkese bildirememiş.

Bundan ashabının haberi var mı? Hayır. Ama ashabın Kur’an’dan haberi var. 6666 ayet gelmiş. Ashabının önünde okudu, öğretti. 114 sure, 23 senede tamamlandı. Ama Peygamber Efendimiz Miraç’ta 90 bin kelamı Cenabı Hakk’la konuştu. Bir Miraç’ta 90 bin kelam konuşmuş. (GB1)

...

Âşık olanın ciğeri yanar da pişer de

Sevdim seni seydâ-i cihân hayır ve şerde

Görün nice mahbub-u Hudâ var bu beşerde

Sevdim seni seydâ-i cihân hayır ve şerde

⁷⁶ Ebu Cafer Er Riyadün Nadrati 1/403 (322,) Mustafa Necati Bursalı, Hz. Ebubekir S:41

Ama bunu kimse bilmez. Erbabı bilir. Nasıl ki Peygamber Efendimiz'e şikâyet ettiler. Neyi şikâyet ettiler?

Mekke'den Medine'ye hicret etmişler. Medine küçük bir yer. Mekke'ye karşı çok küçük. Orada kalabalık olunca kıtlık oldu. Yemek, yiyecek yetişmedi. Hz. Ebubekir Efendimiz'in kapısından geçenler et, kebab kokusu alıyor. Herkes ekmek bulamıyor. Aç. Onun kapısından geçen kebab kokusu alıyor. Resulullah Efendimiz'e şikâyet ediyorlar.

—Ya Resulullah senin sadık arkadaşım her gün et pişiriyor. Biz ekmek bulamıyoruz. O et yiyor, diyorlar.

Resulullah inanmıyor:

“Bunda bir yanlışlık var”, diyor.

Israr ediyorlar:

—Her gün kokusu geliyor. Dumanı görüyoruz, diyorlar.

“Haydi gidelim beraber”, diyor.

O şikâyet edenleri alıp beraber geliyorlar. Kapıdan sesleniyorlar.

Sünnet'tir. Kapıdan seslenmeden Peygamber Efendimiz içeri girmezdi. Kimin kapısı olursa olsun kapısını çalmadan içeri girmezdi.

Bir de şu vardır: Kardeşin, teyzen, halan, kız kardeşin hariç nikâh düşen bir hanımın evine erkeği olmadan girilmez. Bu da yasaktır.

Neyse, Ebubekir Efendimiz çok seviyor. Resulullah'ı içeri alıyorlar. Hepsi birden otururorken Peygamber Efendimiz soruyor:

“Hani ne ateş var? Ne et var? Ne de kebab?” diyor.

Ama koku geliyor.

“Haydi Ebubekir'in vücudunu koklayın!” diyor.

Kokluyorlar ki koku oradan geliyor.

Diyor ki:

“Ebubekir'in ciğerleri Allah aşkı, Resulullah aşkı ile yanıyor”.

İşte bu da Peygamber Efendimiz'e aşikâr olmuş. Diğerlerine aşikâr olmamış. Bir müridin de yandığını meşayihî bilir, ama başkası bilemez. (GB1)

...

Meşayihler İsevî meşrep, Musevî meşrepli oluyorlarmış. Hz. Ömer meşrebinde, Hz. Ebubekir meşrebinde oluyorlarmış. Hz. İsa hiç kimseye kızmamış. Hz. Musa kızarmış. Hz. Ebubekir kızmamış. Hz. Ömer celâllenirmiş. Bunların birbirinden farkı var mıdır? Yoktur.

Burada bizim anlayacağımız meşayihîte celâl sıfatı da vardır, cemâl sıfatı da vardır. Eğer meşayihîte cemâl sıfatı varsa, o affedici olur. Dünyada olsun, ahirette olsun, affedici olur. Bazı yatırlar da çok büyük bir zât olur. Giderler orada günah işlerler. Bir şey olmaz. Daha küçük bir meşayihînin türbesinde günah işleseler, ona hakaret etseler, söz söyleseler çarpar onu. Muhakkak onlara bir ceza verir. İsevî meşrepli, Hz. Ebubekir meşrepli olanlar affediyor. (GB1)

...

Ebubekir Sıddık Efendimiz'in oğlu Hz. Ömer Efendimiz'in oğlu ile oynuyorlarmış. Oynarlarken anlaşmazlıkları olmuş. Şöyle değil böyle, böyle değil öyle. O sırada Sıddık Ekber Efendimiz'in oğlu (bilerek değil) bilmeyerek bir kelâm sarfetmiş:

—Ey uzun fikirlinin oğlu, bu böyle değil midir?

O çocuk da anlamını gitmiş babasına sormuş:

—Baba bana Ebubekir Efendi'nin oğlu 'uzun fikirlinin oğlu' dedi. Ne demek?

O da anlayamamış. O da gidip Peygamber Efendimiz'e sormuş. Hem şikâyet etmek hem de manasını anlamak için. Fakat sorarken, Sıddık Ekber Efendimiz hemen yanı başına gelmiş. Resulullah:

“*Otur ya Ebubekir*”... demiş. Oturmuşlar.

Demiş ki Hz. Ömer'e:

“*Ya Ömer, ölümü sen nasıl biliyorsun?*”

—Ya Resulullah, her akşam yattığım zaman sabah kalkmam diye biliyorum.

“*Ya Ebubekir, sen nasıl biliyorsun?*”

—Ya Resulullah: Öyle bir nefes ki girer, çıkmaz; çıkar, girmez. Bir nefes aldığım zaman vereceğime bir senedim yok. Verdiğim zaman da alacağıma bir senedim yok. Ben ölümü böyle biliyorum. Demiş.

Resulullah demiş ki:

“*Ya Ömer! Ebubekir ölümü ne kadar yakın düşünüyor. Sen buna göre ne kadar uzun düşünüyorsun.*” Demiş. (GB3)

...

Bilal-i Habeşî Hazretleri, Peygamber Efendimiz’e en çok inananlardan birisinin kölesi imiş. Ama zayıf, siyah. Habeş zencilerinden. Müslüman olmuş. Peygamber Efendimiz’e gelmiş. Ağası bunu duyunca:

—Sen niye gittin Muhammed’e? Gel, vazgeç! diyor.

Onu “*Lâ ilâhe illallâh*” derken duyuyor. Bunun için de ona azap veriyor. Kuma gömüyor. Sıcak ve hararetle bir saatte çıplak olarak yatırıyor kuma. Ellerini ayaklarını bağlıyor. Taşlar koyuyor üzerine ölsün diye.

—Muhammed’e dönme. O da diyor ki:

—Ölsem de dönmem imanımdan. *Lâ ilâhe illallah*, diyor.

Peygamber Efendimiz geçerken bunları görüyor.

“*Ya Bilal devam et. O seni kurtarır.*” diyor.

O gittikten sonra Sıddık-ı Ekber Efendimiz geliyor. O görüyor.

Ağasına:

—Niye bunu böyle yaptın? diyor. O da:

—Muhammed’e döndü, diyor.

—Bu zayıf köleden ne istiyorsun? Sat onu bana ver, diyor.

O da diyor ki:

—Parayla satmam.

Ebubekir Sıddık Efendimiz'in çok akıllı güçlü kuvvetli, becerikli bir kölesi varmış. Herkesin gözü varmış o kölede.

—Satmam ama senin kölenle değişirsen değişirim, diyor.

O da inanmamış bir köle imiş. Hz. Ebubekir:

—Değişirim, diyor.

Sevinerek geliyor. Herkesin gözü olan köleyi veriyor. Diğerini alıyor. Çünkü niye? O Müslüman olduğu için. Kendi kölesinden daha kıymetli. Sevinerek geliyor. İnanmayan köleyi verdim. Bunu aldım diye düşünerek seviniyor.

Diğer adam da diyor ki:

—Bak Ebubekir'i çok akıllı bilirdiniz. O miskin zayıf köleyi verdim de bu güçlü köleyi aldım.

Peygamber Efendimiz'e götürüyor. O da onu müezzın olarak tayin ediyor. (GB1)

...

Hulefâ-i Râşidîn: Dört halife. Bunları birbirinden ayırt etmeyeceğiz. Dördüne de sevgimiz müsâvi olacak. Cenabı Hak da Resulullah Efendimiz'e mübârekler için dört yarım diyor. Her birisinin hususiyetleri var. Allah bile Sıddık-ı Ekber Efendimiz'in sadâkatini, çok doğru olduğunu söylüyor. Gökteki meleklerle onu övüyor, methediyor. Bir seferinde Allah-u Teâlâ diyor ki:

“*Habibim, söyle ki: Ben Sıddık kulumdan râzıyım. O da benden râzı mı?*”⁷⁷(GB3)

...

Cenabı Hak: “*Ve kûnû meas sadıkîyn*” ayeti kerimesinde “*Sadıklarla beraber olun*” buyuruyor. Sadıklar kimmiş? Sadıklar da yine onlar.

Mesela niye Sıddık denildi? Ebu Bekir idi niye Sıddık denildi? Onun sadakatinden dolayı denildi. Onun sadakati neydi? Sadakati Peygamber efendimizi taşıdıkları zaman gelen taşlara kendi vücudu-

⁷⁷ Kenzu'l-Ummal, h. no: 35649

dunu karşı tutuyordu. “Hazreti Resulallah’a o taşlar değmesin bana değsin” diyordu.

Malını, canını ona feda etti. Onun için Cenabı Hak ona Sıddık ismini verdi. Sıddık’ın bir manası da sadıktır.

Bu tarikat da onun yoludur. Tarikat iki yerden geliyor. Biri Hazreti Ali’den geliyor. Biri Hazreti Ebubekir Sıddık’tan geliyor. Hafî zikirler ondan geliyor, cehri zikirler Hz. Ali’den geliyor. (31.1.1984, Konya)

...

İşte bu tarikat da onun yolu, Sıddık yolu. Zaten tarikat başlıca iki şeyden methediliyor. Birisi Hafî Zikir, Sıddık-ı Ekber Efendimize Cenabı Peygamber Efendimiz hicret yaparken Sevr Dağı’nda üç gün kaldılar orada, mağarada verdi.

Allah nasip etti gittik, gördük; fakat üç tane mağara var. Saç ayağı üçgen şeklinde. Mağara-yı ulâ yapmışlar, mağara-yı sâni yapmışlar, mağara-yı sâlis yapmışlar. Üç tane; fakat şimdi her gün birinde mi kalmışlar? Yoksa burada rivayetler mi var? Burada kalmıştır diye. Ama bir tanesi yazılışa göre daha uygun oluyor. Mağaranın bir tanesinin yüksekliği bir taş etrafı açılmış ama çevresinin yarısı açılmış yarısı kapalı on kişi içerisinde halka olabilir. Yüksek de baş da değmez. Bir tanesi de böyle uzun, bir tek buradan giriliyor; fakat onun önü açık. Bir tanesi de var insan böyle süzülerek içerisine giriyor, bir büyük deliği var. Fakat iki taş birbirinin üzerinde, altı da taş üstü de taş. Üstündeki taş kubbe şekline. Ortaya doğru gidenler oturabiliyor, yine ayağa kalkamıyor. Kenarlarına gidenler, yatacaklar ki kenarlarına gidebilsin. O kubbe taşın da etrafı kapalı, delikler var. O daha uygun geliyor. O delikleri güvercin kapattı ya bir tanesi açık kaldı.

İşte bu Sevr Dağı’nda Peygamber Efendimiz Sıddık-ı Ekber Efendimize bu Hafî Zikri, bizim zikrimizi telkin etmiş. Bu inkar edilmez, bütün ülemanın malûmatı var.

Cehri zikirleri Hazreti Ali Efendimiz (kerremallahu veche) Hazretlerini almış dizinin dibine. Ona cehri zikri talim yaptırmış. Tabii bu bizim zikrimiz değil. Fakat ona cehri talim yaptırmış. Başlıca

tarikatların doğuşu ikidir. Ama Peygamber Efendimiz’de yine birleşiyor. Cehri zikirler Hazreti Ali Efendimiz’den neşrediliyor, hafi zikirler Sıddık-ı Ekber Efendimiz’den neşrediliyor. Zamanımıza gelinceye kadar bunlar çoğalmış. Dallara, kollara, şubelere ayrıla ayrıla çoğalmış. (AR1 Sohbet 2)

...

Hülefa-i Raşidîn’de de Sıddık-ı Ekber Efendimiz’in sadâkati daha üstün oluyor. En evvel Peygamber Efendimiz’e inanan o oldu. Peygamber Efendimiz’le tebliğe gidiyorlar. Tebliğde taş yağması yapıyor müşrikler. Taş yağmur gibi geliyor. Peygamber Efendimiz’in etrafında pervane gibi dönüyor. Taş sağına geliyor, sağına sığıyor. Taş soluna geliyor, soluna sığıyor. Arkadan gelirse arkasına sığıyor. Önden gelirse önüne sığıyor. Peygamber Efendimiz:

“Niçin böyle yapıyorsun?” diye soruyor.

—Ya Resulullah, bu taşlar banadır, diyor.

Peygamber Efendimiz bir yara almış Hz. Ebubekir yüz yara almış.

Bu dört halifenin hepsinde aynı özellikler var ama Sıddık-ı Ekber Efendimiz’in cömertliği daha üstün imiş. (GB3)

...

Ebubekir Sıddık Hazretleri hurma lifine sarılmış da namaz kılmış. Cenabı Hak semavat halkının meleklerine: “Benim Sıddık kulumun kıyafetine gireceksiniz.” diye emretmiş. Ve hepsi girmişler. Cebrail bir sefer Peygamber Efendimiz’e o kıyafetle gelmiş. Peygamber Efendimiz sormuş:

“Ya karındaşım Cebrail! Sen hiç bu kıyafetle gelmezdin. Bu ne hikmettir?”

—Ya Resulallah, senin yar-ı gârın Ebubekir, bütün malını Allah yoluna, Resulullah yoluna yok etti. Namaz kılarken giyecek elbise bulamadı. Hurma lifinden dokunmuş hasıra sarındı, namaz kıldı. Cenabı Hakk’ın çok hoşuna gitti. Emretti, melekleri hep bu kıyafete soktu. Ben de bu kıyafete giriyorum, demiş. (GB3)

...

Peygamber Efendimiz hadis-i şerifinde buyuruyor ki: “Şeytan benim suretime giremez.”⁷⁸ Bir de “Biz mir’atullahız” buyuruyor.

Mir’at-ı Muhammed’den Allah görünür daim

Bu Mevlid’de de okuyor:

Zâtıma mir’at edindim zâtını,

Bile yazdım adım ile adını

Cenabı Hak, Peygamber Efendimiz’in nurunu halk etti, zatını mir’at etti, onda zatını seyretti.

Ebu Cehil -lanetullah-, Peygamber Efendimiz’in karşısına geçmiş kendisine yaramaz sıfatları saymış. Sıddık Ekber Efendimiz ise methetmiş. Ebu Cehil -hâsâ estağfurullah-, kötü sıfatları saydıkça, Peygamberimiz de hepsine “*saddakna, doğru söylüyorsun*” demiş. Sıddık Ekber Efendimiz’e de “*saddakna, doğru söylüyorsun*” demiş. Sahabe sormuşlar:

—Ya Resulullah, Ebu Cehil sana o kadar kötü sıfatları saydıkça sen doğru söylüyorsun, diye tasdik ettin. Yar-ı gârin Ebubekir de seni methetti, onu da tasdik ettin. Biz bu sırrı, esrarı anlayamadık.

Peygamberimiz: “*Biz Mir’atullahız, Hak aynasıyız. Ebu Cehil kendi sıfatını gördü, kendi sıfatlarını bana saydı.*” buyurmuş.

Aynanın karşısına kim geçerse kendisini görür. Ayna kendi cismini göstermez, ayna ancak karşısındaki cisimleri gösterir.

İnsan anasını zıddiyetini değiştiriyor ise hakikat aynası oluyor. (GB5)

...

Peygamber Efendimiz ahlâk-ı hamîdeden sohbet ettiği zaman, Sıddık-i Ekber Efendimiz:

—Ya Resulallah, bu ahlâk-ı hamîdeden bende de var mı? diyor.

O da:

“*Ya Ebubekir, sende 79 ahlâk-ı hamîde mevcut, hepsi tamam.*”

⁷⁸ Buhari, Kitâbu't-Ta'bir, 10; Müslim.

Diye buyuruyor.

Tamamlanmış. Niye tamamlanmış? O kadar sahâbenin içerisinde Allah emrediyor: “*Yanına Ebubekir’i al. Hicret et.*” diyor. Mağaraya beraber giriyorlar. Mağarada ona zikir tarif etti.

O dar zamanda, sıkıntılı zamanda düşman peşlerine gelmiş. Mağaranın ağzında gümül gümül gümülüyorlar. “Buraya girmiştir, girmemiştir.” diye konuşuyorlar. O dar zamanda, ne yapmış? Ona tarikat talimi vermiş. Mağarada zikir vermiş.

Öyleyse “tarikat yok” diyenler nedir?

Allah yolunda eşkıyadır. Allah’ın yolunu kesiyorlar. Bırakmıyorlar ki insanlar Allah’a gitsin. Tarikatı inkâr küfürdür. Evliyaulah’ı inkâr küfürdür. Çünkü o zaman Peygamber’in de velayetini inkâr etmiş oluruz. Zaten onlar sadece Peygamber’in velayetine değil ki, nübüvvetine de inanmıyorlar. Vahhabiler var. Bunlar yayılmışlar. Türkiye’ye de sıçramışlar. Allah korusun, Cenabı Hak korusun. Allah onların şerrinden bütün inananları korusun. Onlar nübüvveti de inkâr ediyorlar. (GB3)

...

Allah sevgisi, Resulullah sevgisi ile elde edilir? Resulullah ne ile sevinecek? Vâris-i enbiya olan velileri ile. Niçin? Peygamber Efendimiz, Sıddık-ı Ekber Efendimiz’e nasıl bir vasiyette bulunmuş hasta iken mübarek: “*Ebubekir namazı kaldırsın. Size nasihati o yapsın. İmamınız olsun. Hutbeyi okusun.*” Bu emir olduktan sonra bütün sahabeye, Sıddık-ı Ekber Efendimize özel emri var:

“*Ya yar-ı gârim Ebubekir, sana biat etmiş olan bana biat etmiş olur. Sana biat etmeyen, bana biat etmiş değildir. Senin kabulün benim kabulüm. Senin reddettiğin benim reddimdir. Senin kabul ettiğini ben kabul edeceğim. Senin reddettiğini ben reddedeceğim.*”

İşte bu tarikat böyle. Bu emir hep birbirine devir yapmış gelmiş. Tâ ki ikinci bir defa tazelenmiş. (GB2)

3- Selman-ı Farisi R.A.

Nebî, Sıddık u Selman, Kâsım estü Ca'feri Tayfur

Silsilede üçüncü okunan büyüğümüz Selman-ı Farisi Hazretleri. Birincisi Resulullah Efendimiz. İkincisi Sıddık-ı Ekber Efendimiz. Selman Hazretleri üç yüz küsür sene yaşamış.

Resulullah Efendimiz'in nispeti, nuru, feyzi bunlardan geliyor bize. Resulullah Efendimiz'den de sonraya kaldı. O zaman eski insanlar çok yaşıyorlarmış. (GB3)

...

Peygamberimizin sohbetinde yetişmiş ama maneviyat hil'atini, hırkasını Sıddık Ekber Efendimizden giymiş. Aslında irşad eden hilafete, manevi halifelğe Sıddık Ekber Efendimiz ona vermiş.

Onun büyük sahabe olduğu şuradan anlaşılıyor ki: Bu daha da evvel yetişmiş. Peygamber Efendimizden önce her nebinin dini, kitabı zamanında idi. Kur'anı Kerim ininceye kadar İncil'in aslını yaşayanlar, hakikatini yaşayanlar tam iman ehli olanlar da yetişiyorlardı. Benî İsrailoğullarının nebilere de vardı, velilere de vardı.

Selman-ı Farisi Hazretleri mübarek çok yaşlıymış. Peygamber Efendimize geldiği zaman üç yüz yaşındaymış. Peygamber Efendimizden üç yüz sene evvel kendini İncil'e göre amele vermiş, ibadete vermiş. O zaman İncil'i yaşayanlar bunlara ruhban deniliyormuş. Bu ruhbanlara çok hizmet etmiş. Fakat hiçbirinden nasibi ni alamamış. Hep birbirlerine havale etmişler.

Bir ruhban hizmet etmiş o da onu irşad edememiş. Ona icazet verememiş. demiş ki benim artık tamam oldu, gidiyorum. Sen git filanca ruhban hizmet et de ondan icazetini al. Böyle çok ruhbanlar değişmiş. En sonundaki ruhban Peygamber Efendimize bunu havale etmiş. demiş ki:

—Senin aradığın ahir zaman nebisidir. Yesrib'den zuhur edecek, git oraya.

Medine'nin ismi evvelden Yesrib'miş.

—Şimdi zuhur etmiştir O. Zamanı geldi, git ona, demişler.

Selman-ı Farisi Hazretleri Buhara'dan Medineyi Münevvereye gelmek için kendisini satmış. Başkasına bahşetmiş ama şart koşmuş. Demiş ki:

—Ben sana teslimim, götür beni sat ama Medineyi Münevvereye götür sat.

Böyle bunu alan adam da başka birisine satmışsa ona da şart koşmuş.

—Medine'ye götürüp satacaksın.

Böylece Medineyi Münevvereye gelmiş. Peygamber Efendimiz onu kulluktan satın almış, kurtarmış.

Hendek muharebesinde hendek kazdırmak Selman-ı Farisi Hazretlerinin planıydı. Çok da faydalandılar hendekten. Peygamber Efendimiz çok şeylerde Selman-ı Farisi Hazretlerine çok kıymet veriyormuş.

Hatta Ebuzer isminde bir ehli zakirden bir tanesi vefat etmiş de Hazreti Ali Efendimiz o zamanın “Ene Medineti Bab-ı Ali.”, “*İlim şehriyem ben. Kapısı da Ali'dir.*”⁷⁹ buyuruyor. Hazreti Ali Efendimiz Peygamber Efendimiz zamanında mevtaları o yıkarmış. Bunu da yıkamaya teşebbüs etmiş, Hazreti Ali Efendimizi men etmiş Peygamber Efendimiz: “*Ya Ali sen dur, Selman yıkasın. Ebuzer ehli zakirdi, Selman da ehli zakirdir. Ehli zakirin hâlinden ehli zakir anlar.*” Demiş.

Selman-ı Farisi Hazretleri Peygamber Efendimizden sonra daha Medine'de durmamış, Buhara'ya gitmiş. Sıddık Ekber Efendimizden irşad olmuş, icazet almış. Manevi hil'ati ondan giymiş. Manevi tacı başına orada örtmüş.

İşte bu ilmi şeriatın, ilmi tarikatın Buhara'dan, doğudan doğmasının sebebi Selman-ı Farisi'dir.

Hazreti Ömer (r.a.) hilafetinde Ravza'nın ziyaretine gelmiş. Hazreti Ömer (r.a.) evine davet etmiş. Ona ikramda bulunmuş. Üç

⁷⁹ El- Cami 'us-Sağir 1/415.

kap yemek sofrasına getirmiş. Selman-ı Farisi Hazretleri bunu görünce tenkitte bulunmuş. demiş ki:

—Ya Emirel Müminin Hazreti Resulullah'ın sofrasında üç kap yemek gördün mü ki sen üç kap yemek getirdin?

Hazreti Ömer (r.a.) demiş ki:

—Bu yemeğin biri öğün yemeğimiz. Birisi de sen Hazreti Resulullah'ın büyük sahabesinin, onun hatırası için onun hürmetine ikinci kap oldu. Üçüncüsü de sen benim aziz bir misafirim, kıymetli bir misafirim olduğun için.

O zaman uygun görmüş. Misafirine hürmet çok kıymetlidir.
(4.2.1985, Konya)

4- Kasım bin Muhammed K.S.

Bizim tarikatımızda *altın zincir* var. Bu nedir? *Silsiledir*. Nereden başlıyor? Peygamber Efendimiz'den başlıyor, Sıddık-ı Ekber Efendimiz, Selman-ı Farisi Efendimiz, *Hazreti Kasım*, Hazreti Cafer, Caferi Sadık, Hazreti Tayfur, Bayezid-i Bistami Hazretleri ve zamanımıza kadar geliyor. İşte bunlara sevgi, muhabbet Allah'a muhabbettir. (GB1)

5- Cafer-i Sadık K.S.

Tarikat, şeriattır; mürşit, şeriattır. Çünkü Kur'anı Kerim'de Hazreti Allah'ın mürşide, rabıtaya işaret eden 36 yerde ayeti kerimesi var. Ama başka te'vil ediyorlar, başka manaya alıyorlar.

Ulemalar daha bu kadar güruh-ı evliya geçmiş, sayısını Allah bilir, bunlar hep ulema değiller miymiş?

Bunlar hep ulema imiş. Onlar ilmi daha çok tamamen merkezden almışlar. İlmin kendisini okumuşlar. On iki ilim okumuşlar. Dört mezhepten malularmış.

İmam-ı Azam gibi bir zât bak ne buyuruyor: “*levlâke senetân heleke'n Numan*” buyuruyor. Bu ibare onun kelimasıdır. Ölümüne iki sene kala diyor ki:

—Ben Cafer-i Sadık'ın sohbetini dinlemeseydim, bu ilmim beni kurtaramazdı. Bu ilimle dalalete düşerdim.

Cafer-i Sadık kim oluyor?

Cafer-i Sadık, o zamanın meşayihi.

Cafer-i Sadık, on iki imamın altıncısıdır.

Cafer-i Sadık, bizim silsilede geçiyor: “..Estü Caferi Tayfur”,

Tayfur, Bayezid-i Bistami Hazretleri, Cafer de Cafer-i Sadık hazretleri. Cafer-i Sadık imamlardan, yani Evlad-ı Resul'den, Fatıma evlatlarından altıncı imamdır. İmam-ı Azam Hazretleri onun zamanında yaşamış, onu tanımış, ona gitmiş, iki sene sohbetinde bulunmuş. Yani ondan ders almış, kendisini ona teslim etmiş ve babalığıymış da zaten. (Cafer-i Sadık İmam-ı Azamın annesiyle evlenmiş.) (GBT)

...

Tarikatı yaşayanlarda muhakkak ruhi bir yükselme oluyor. Manevi bir yükselme oluyor. Ondan işte o farklı oluyor. Şeriati olandan farklı oluyor. Eğer olmasaydı, bu farklılık olmasaydı bütün bu

büyük alimler, bidayetden tamamen bu şeriati bilip yaşayan kimse-lerdir, bir de bu tasavvufa girmezlerdi.

İmam-ı Azam mübarek o kelamı konuşmazdı. Öyle bir alim da-ha gelmemiş mağribin afakında. (GB4)

6- Bayezid-i Bistami K.S.

Bizim tarikatımızın isimleri Sıddık-i Ekber Efendimiz'den başlıyor, Sıddıkî deniliyor. Ondan sonra Bayezid-i Bistami Hazretleri'ne gelince Tayfurî ismi koyuluyor. Bizim tarikatımızın bir ismi de Havace yoludur. Bizim tarikatımızın bir ismi de Azîzân yoludur. Bizim tarikatımızın bir ismi de Nakşî'dir (GB5)

...

Mübarek Bayezid-i Bistami Hazretleri, onun kadar genç yaşında veli olan olmamış. Velayette yükselmiş. Bazı veliler vehbî oluyor, kesbî değil. Ama azınlıktadır. Ekseriyetle kesbîdir veliler.

Vehbî olanlar doğuştan bellidir. Konuştuğundan, hareketinden, zeki olmasından, sözlerinden, veli olacağı bellidir. (GB3)

...

Bayezid-i Bistami Hazretleri de çocukluğunda kerametlerini gösteriyormuş. Şeyh Şibli Hazretleri'nin sohbetine gider devam edermiş. Şeyh Şibli Hazretleri'nin de bir sözü var. Hiç evlenmemiş. Ona sormuşlar ki:

—Niye evlenmedin?

Şöyle bir ifade de bulunmuş:

Dediler niçin evlenmedin sen

Dedim ki henüz balığ olmadım ben

Veliliğe varınca balığ olur (GB3)

...

Bayezid-i Bistami Hazretleri böyle imiş. Şibli Hazretleri'nin sohbetlerine devam edermiş. Küçükten bile belli olsa yine de ona bir üstad lazım. Yunus Emre'nin buyurduğu gibi:

Niceleri gittiler mürşid arayı

Arayanlar buldu derde devâyı

Bin kez okur isen aktan karayı

Bir kâmil mürşide varmasan olmaz

Evet, Bayezid-i Bistami Hazretleri, çok akıllı, çok dürüst. Artık parmakla gösteriliyor. Güzel ahlâkları, güzel fiil ile. Şibli Hazretleri'nin sohbetlerine devam edermiş.

Sakın şöhret kazanmayın. Şöhrette afat vardır. İşte, mürşit odur ki: Bir insanın şanını, şöhretini kırsın. İlmını, amelini, her maharetini elinden alsın. (GB3)

...

Nefsini eğer bütün insanlardan değil, hayvanattan da aşağı; bakın, dikkat edin buna! Hayvanattan da aşağı kendini, nefisini görmezse, nefisini bilmiş değildir.

Bayezid-i Bistami Hazretleri, mübarek silsilede Tayfur geçiyor. “*Nebî, Siddik u Selman, Kâsım estü Ca'feri Tayfur*”. Bayezid-i Bistami Hazretleri genç yaşta velayete, kemale ulaşmış yani veli olmuş. Onun kadar genç yaşta veli olan olmamış, yani velayetin altında olmamış. Çünkü küçük yaşta onun şebabetinde harikuladeleri varmış.

Reşahat'ta yazar, Şeyh Şibli Hazretleri'nin sohbetine devam ediyormuş. Fakat Bayezid-i Bistami genç yaşta kendini Allah yoluna vermiş. Ahlakıyla, ilmiyle, kemaliyle, zâhirdeki adabıyla, o kadar çok halka sevilmiş ki o kadar meth ü sena ediliyor ve bütün hep onu parmakla gösteriyorlar. Cemiyette bunu böyle halk içerisinde methediyorlar. Fakat Şeyh Şibli Hazretleri bir gün büyük bir cemaate sohbet yaparken Bayezid-i Bistami Hazretleri de girmiş içeri; oturmuyor, hürmet ediyor, ayakta duruyor.

Eskiden tarikatın bir adabı varmış. Şimdi onu kaldırdılar. Eğer tarikatın adap diye bir şartı tatbik edilecek olursa şimdi hiç kimse müritlik yapamaz.

Nefisini de işte bütün; değil insanlardan, hayvanlardan da aşağı kim görüyorsa, biliyorsa, nefisini o biliyor.

İşte onun için Bayezid-i Bistami Hazretleri, Şeyh Şibli Hazretleri büyük bir cemaate sohbet yaparken sohbetlerine gitmiş. Girmiş içeri, oturmuyor; ayakta, hürmet ediyor. Fakat henüz ayaktaiken

otur demeden mübarek öyle celâlleniyor, cemaatin huzurunda, diyor:

—Yahu sizin methettiğiniz bu hınzır mı?

Haşa Estağfurullah! Şanına layık olmayarakta öyle diyor, bağıyor. Fakat bu kelamı Bayezid-i Bistami Hazretleri reddetmiyor, kabulleşiyor. Diyor:

—Benim nefsim demek ki hınzır sıfatından daha tebdil olmamış.

Üç gün ağlıyor, yemiyor, içmiyor. O ağlamada, bakın irşat bu işte, terakki ediyor. Çok terakki ediyor.

Fakat o, bu kelamı kabulleşiyor, kabulleşmese zaten irşat olmayacaktı, nefsini bilemeyecekti. Nefsini bilmiş ki bu kelamı kabulleşmiş.

Bu anda da ne oldu? Halka karşı onun tenkidi, onu gizledi.

Hani, Veysel Karani Hazretleri ne buyurdu? “Bu halk seni biliyor mu?” “Biliyorlar” “Sen halka kendini unuttur, Allah seni bilsin yeter.”

İnsan halka kendini neyle bildirir?

Şöhretle! Şöhrette afet vardır.

Şöhretten kaçınmak lazımdır. Şöhrette afet vardır. Bir insan nefsinin zaten aşağı görmezse, şöhretten de kaçınmaz, tevazu da yapamaz, değil mi? (GBT)

...

Tayfur da (Bayezid-i Bistami) Evlâd-ı Resul'den. Cafer-i Sadık Hazretleri'ni görmüş. Onun rûhâniyetinde yetişmiş. Hacca niyetlenmiş. Halk tarafından sevilmiş, tanınmış bir meşayih.

Hac zamanı gelmiş, hazırlanmışlar. Öyle bir saat gelmiş. Toplanacaklar, Bayezid-i Bistami Hazretleri'nin başkanlığında Hacca gidecekler. O belli saat ve o belli yere toplanmışlar. O gelmemiş. Niye gelmedi diye merak etmişler. Bir adam yollamışlar.

—Ben gelemiyorum, demiş.

Bütün hacılar demişler ki:

—Ne eksğin varsa tamamlayalım. Paran mı eksik nedir, diye sormuşlar.

—Yok, demiş. Mazeretim var, siz gidin Allah kabul etsin.

Gelemiyorum demesindeki sebep de şu imiş: Sabahleyin belli bir yere toplanıp gideceklermiş. Akşam 6-7 yaşlarında bir çocuk ağlayarak gelmiş.

—Niye ağlıyorsun, demiş.

—Şurada et pişirip yiyorlar da bana vermiyorlar, demiş.

Kalkmış çocuğun dediği yere gitmiş. Bakmış ki yıkık dökük bir bina. Etrafında duvarlar var, üstü yok. Orada da et parçaları var. Bir tarafta da pişiyor.

—Demiş, niçin bu çocuğa et vermediniz? Ağlayarak yolladınız.

—Haramdır diye vermedik, demişler.

—Nasıl olur? Size helal olan şey ona niçin haram olsun?

—Kaç gündür açız. Açlıktan ölmeyelim diye deredeki leşin etinden kestim getirdim. Onu pişiriyoruz, demiş.

Bunu duyunca Hac masrafının parasını onlara veriyor. Gitmesinin sebebi buymuş. Bunu açıklamıyor. Hacc'a gitmiyor. O yıl hacılar Arafat'ta Vakfe'de iken gaipen öyle bir nidâ geliyor ki:

—Ey hüccâc, bu seneki sizin haccınızı Bayezid-i Bistami hürmetine kabul ettim.

Bir kaynaşma oluyor. Kim bu Bayezid-i Bistami diye soruyorlar? Fars hacılarını buluyorlar. Kim olduğunu anlıyorlar. (GB2)

...

Bir de elin, gözün, vücudun sağ iken çalışmamak; ondan bundan yardım dilenmek makbul değil. Niçin? Bayezid-i Bistami Hazretleri silsilede "Caferi Tayfur" diye geçer. O şöyle buyurmuş:

"Üstündeki el, altındaki elden hayırlıdır."

Üstündeki el veren, altındaki el alan. Bir insanda var olacak ki versin. Yok olunca el açar.

"Veren el, alan elden hayırlıdır." (GB2)

...

Şeytan -Allah'a sığınırım- şekil göstermekle, ben de meleğim demekle insanı kandırmaya çalışabilir. Ama Bayezid-i Bistami Hazretlerini kandıramamış.

Bayezid-i Bistami Hazretlerine şeytan aleyhillane gelmiş mürit olmak için. “Beni müritliğe kabul et.” diye onu da kandırmak istemiş. Tabi Cenabı Hak Evliyaullah'a bildiriyor. Evliyaların haricinde herkesi kandırmış, kandırabilir. Evliyaları kandıramaz, evliyaya yaşanamaz. Niye? İşte burada rabıtadaki marifet, özellik budur. Rabıta sahibini de kandıramaz. Çünkü rabıta sahibi rabıtasından başka kimseye inanmaz ki; rüyasında, hâlinde olana inanmaz. Rabıtasından başkasına inanmayacak.

Fakat Peygamber Efendimizin Hadis-i var: “*Şeytan benim suretime giremez*” buyuruyor. “*El ulema veresetül enbiya*”, “*Benim ümmetimin velileri benim varislerimdir*” buyuruyorsa hiç onların da suretine şeytan giremiyor.

Onun için işte burada şeyhi olmayanları kandırmış ve kandırabilir. Niye? O herhangi bir surete girer “Meleğim” der. Suret-i Hakk'tan gelir kandırır. Ama Evliyaullah'ın suretine giremez.

İşte Bayezid-i Bistami Hazretlerine gitmiş ki:

—Ben senin müridin olacağım, beni dergâhına kabul et.

Çünkü maksadı orada onu kandırmak. Fakat onu görünce mübarek demiş ki:

—Bizim dergâhımıza kabulde en evvel biz dış hizmet veriyoruz. Dışta hizmet görüyor ondan sonra içeri alıyoruz. Sen yedi sene dışarıda tuvaletleri temizleyeceksin. Yedi seneden sonra biz seni dergâha alıp sana ders vereceğiz.

Bayezid-i Bistami Hazretleri şeytan aleyhillaneye yedi sene tuvaletleri temizletmiş. Yedi seneden sonra tamam olmuş.

—Hadi beni al dergâha, tamam oldu yedi sene, demiş.

—Öyle hemen tamam oldu deme dur daha vakti var.

O zaman mübarek yatsı vakti camiye gidiyormuş. Feneri ile şeytan aleyhillane önü sıra götürürmüş. Bayezid-i Bistami Hazret-

leri genç, şeytan ise ihtiyar vaziyette görünüyormuş. Oradan bir hanım demiş ki:

—Şeyh oldun da ne oldu, bu kadar da insafsızlık olur mu? Bu ihtiyara feneri vermişin, önüne de düşürmüş götürüyorsun.

Bayezid-i Bistami Hazretleri ona demiş ki:

—Kardeşim veya anne sen biliyor musun bunun kim olduğunu?

—Bilmiyorum efendim.

—Bu iblis, demiş.

—Vay benim iblis olduğumu biliyormuş.

Deyip feneri vuruyor, kırıp kaçıp gidiyor. Yedi sene boyunca affedersiniz tuvaletleri temizlemiş, yani kendisinin iblis olduğunu bilmediğini zannetmiş.

Bir böyle bir de Bayezid-i Bistami Hazretleri bir Ramazan günü sahra sohbetinde yaz mevsiminde, onlar büyük meşayihler çok müritleri var, içeriler almıyor. Sahra sohbetinde sohbet ederken sıcak olmuş, hava ısınmış öğlen vakti demiş ki:

—Herkes istirahat etsin.

Şeytan semada bir altın köşk üzerinde bir nur da göstermiş. Şeytanın nuru kızıl ve sarıymış. Kızıl ve sarı nurundan başka bir nur gösteremezmiş. Nida ediyor:

—Ey kullarım haydi ben sizin kabul ettim oruçlarınızı, yiyin oruçlarınızı.

Semada bunu görüyorlar, sedayı işitiyorlar. Herkes koşuyor suya.

Mübarek Bayezid-i Bistami Hazretleri uyuyormuş. Hemen doğrulup bağırıyor.

—Yemeyin bu şeytandır. Yemeyin şeytandır, diyor.

Şeytan tabi kaybolup gidiyor. Diyorlar ki:

—Efendim sen bunun şeytan olduğunu nereden bildin?

Diyor ki:

—O mekân gösterdi. Sonra sesi bir cihetten geldi. Bir defa Allah'a mekân yoktur, mekân gösterdiği için, semadan sesi geldiği için.

Hakk'tan gelen ses “şes” cihetten gelir. Altı cihetten: alttan, üstten, önden, arkadan, sağdan, soldan. Bu şes cihetten gelmeyen ses, beş cihetten gelse, bir cihetten gelmese yine Hakk'tan değildir.

Kelam-ı kibar da:

Şes ciheti baştan başa kaplamış

Gelir her taraftan Hû-yu muhabbet

Bu nedir? Zikir, Zikirden mânâ Allah'ın nuru. Allah'ı unutmamak. Allah'ı unutmayan Allah'ın nuruna gark oluyor.

Fakat o zaman iblise Cenabı Hak bu fırsatı verirken Hz. Adem Safiyullah şöyle irticada bulundu. “Yarabbi ben senin cennet gibi yerinde muhafaza olamadım. Geldi bana düşmanlığı etti. Cennetten beni çıkarttı. Sen buna bu salahiyeti verdinse ben ve benim evlatlarım kendimizi nasıl kurtarırız”

Dedi Tevhidim ile kurtulasın

Resulum Muhammed bulasın

Onun için iblis, mesela insanlar tarafından salavat çekildiği zaman, besmele çekildiği Allah'ın ismi anıldığı zaman, Peygamberin ismi anıldığı zaman. Evliyaullah'ın ismi anıldığı zaman ondan da kaçar. (31.1.1984, Konya)

...

Cenabı Hakk'ın sıfat-ı subutisi sekiz, sekiz sıfatı var ama zati bir. İşte bu insanın ruhu Allah'ın zatına ulaşıyorsa, bu ruh bu sefer de Allah'ın sıfatlarıyla sıfatlaşıyor. İşte buna vahdet-i vücud deniliyor. İnsanların vahdet-i vücud olması Allah'ın sıfatlarıyla sıfatlaşıyorlar. Allah'ın sıfatlarıyla sıfatlaşmayan bir kimse vahdet-i vücud olamaz. Vahdet-i vücuttan söylerler ama sözünü söylerler, özünden haberleri yok. Özünü yaşayan bilir fakat bildiremez.

İşte Bayezid-i Bistami hazretleri vahdet-i vücutta “Leyse fi cübbeti sivallâh” demiş. Mansur “Ene'l-Hak” vahdet-i vücutta demiş. Hz. Ali Efendimiz vahdet-i vücutta “Ben görmediğim Allah'a secde etmem” demiş.

Bayezid-i Bistami Hazretleri “Benim cübbemin altında Allah'tan başka kimse yoktur” dediği zaman Bayezid-i Bistami Haz-

retleri o halde, o sıfattayken ta yabanda adam affedersiniz merkebinin dövüyor, merkebinin bellerine demir aletle vuruyor, kanıyor. Merkebinden çıkan kan Bayezid-i Bistami Hazretlerinin kalçalarından da o kan çıkıyor. Vahdet-i vücud böyle işte.

Onun için bak: “La Mabude İllallah, La Maksude İllallah, La Mevcude İllallah” bunlar Rufailerin zikirleridir ama biz bunları yapamıyoruz. Bizler için bunlar çok sakıncalı. Niye? Biz dersimizde “İlahi ente maksûdi ve rızake matlûbi” diyoruz. Ne diyoruz burada? “Ya Rabbi maksudum sensin rızanı isterim” Bunu böyle derken “La Mabude İllallah; mabudum Allah, Allah’a ibadet ediyorum.” Ama şimdi “La Mabude ...” bu sıfattayken biz “La Maksude İllallah” makamını düşünmek ya da böyleyim demek yalancı oluyoruz.

“La Maksude İllallah” makamına ulaşırsa bir sâlik o zaman sadece onun hedefi “Zatül Baht” Allah’ın zatından başka bir şey onun kalbine gelmiyor. Allah’ın zatından başka bir arzusu yoktur. Böyleyse eğer “La Maksude İllallah” buyruğunda sadık.

Ama şimdi bizler için “La Mabude İllallah” mabudumuz Allah. Bu makamdayız biz. Çünkü Allah’a ibadet yapıyoruz. Mabud ubudiyet, Allah’a ibadet yapıyoruz. Şimdi böyleyiz ama “La Maksude İllallah” makamını şimdi biz düşünemeyiz. Hani Allah’tan başka bir maksudum yok desek, kalbimiz öyle değilse yalancı oluyoruz.

Bir de “La Mevcude İllallah” Bir insan “La Mevcude İllallah” makamına ulaşmazsa yani mevcudata Allah demek küfürdür. Derler ki “Horasan’da halı dokunmasını işitmişler ama enini, uzununu bilmezler, haberi yok”. Onun için:

Geçmeyenler bilmez çark-ı çemberi

İçmeyenler bilmez ab-ı kevseri

Bunu söylerler hatta haktır bu, ama anlar anlatamaz, bilir bildirmez, görür gösteremez. Onun için bu hâldir, yaşayana göredir. Şimdi bir insan hakikaten öyle “La Mevcude İllallah” makamına ulaşırsa bütün bu mevcudat, bütün bu cisimler bir mir’at oluyor, Allah’ın varlığını gösteriyor. Eğer bu onda yoksa affedersiniz bir hayvana, bir insana Allah’tır demek küfürdür.

Ama “La Mevcude İllallah” makamına ulaşınca bir insan ne oluyor? “La” bak kendisi yok oluyor. Vacibü’l- vücüt olan Cenabı Allah’ın azameti ona görünüyor. Nereden görünüyor? Bütün eşyadan görünüyor. Bütün eşya mir’at oluyor, O’nu gösteriyor. İşte “La Mevcude İllallah” demek o zaman insan da yok, taş da yok, hayvan da yok, ağaç da yok. Bunlar hepsi bir ayna olmuş Allah’ın varlığını gösteriyor. Bunların hepsinden Allah görünüyor. (4.4.1989, *Hanımlar Sohbeti*)

...

Allah’ın sıfat nuru kimde tecelli ederse -o anda, kim olursa olsun- su da boğmaz, ateş de yakmaz, kılıç da kesmez.

Mansur’u asmışlar. “Ene’l-Hak” demiş, asmışlar. Fakat Bayezid-i Bistami Hazretlerini hiçbir kılıç kesmedi.

Mansur “Ene’l-Hak” demiş. “Ben Allah’ım” demiş.

Bayezid-i Bistami Hazretleri ne demiş?

“Leyse fî cübbeti sivallâh.” “Benim cübbemin altında Allah’tan başka kimse yoktur.” demiş.

Mansur’u asmışlar, ama Bayezid-i Bistami Hazretleri’ni asamamışlar, kesememişler. Bu bir defa söylemiş. “Sen böyle konuşuyorsun.” denilince:

—Bir daha öyle konuşunca beni kesin. Katledin, katlim vaciptir, demiş.

Bir daha söylediği zaman o zamanın kesici silahlarının hepsini kullanmışlar. Hiçbirisi kesmemiş, bırakmışlar. Kendisine daha sonra söylemişler:

—Sen yine dedin.

—Niye kesmediniz?

—Efendim, hiçbir şey tesir etmedi.

—Bir iğne getirin bana, demiş.

İğneyi parmağına batırmuş, parmağından kan çıkmış. Demiş:

—Niye kılıç kesmedi, silah batmadı diyorsunuz. Bakın parmağımdan kan çıktı.

—Efendim, kesmedi.

—Öyle ise o zaman Bayezid yoktu. Bu sözler de Bayezid’in değildi. Eğer Bayezid olsaydı, söz de Bayezid’in olsaydı, kılıç keserdi silah batardı. Şimdi Bayezid meydanda. Varlığımdan da haberdarım ben.

İnsanlarda Allah’ın sıfat nuru tecelli ederse o andaki insana hiç bir şey tesir etmez.

“Allah-u nûrun” nûru

Sende kılmış zuhûru

Cismin tecellî Tûr’u

Gönlün me’vâda sâkî

Allah’ın nurundan bir nur sende tecelli etmiş. O zaman senin cismin tecelli Tûr’u olmuş. (GB3)

...

Bayezid-i Bistami Hazretleri buyuruyor ki:

—Bu insanlar korkarlar. Neden korkarlar? Ölümden korkarlar, kabir azabından korkarlar. Ondan sonra en fazla korktukları hesap sual vermekten korkarlar.

İnsanlar çağrılacak. “Gel kulum buraya, sen bu günahları niye işledin?” diye sorulacak.

—Ben ondan korkmam. Ben korkarım ki kulum demez. Gel kulum buraya sen bu günahları niye işledin? Desin, kulum desin de...

—Kulum demezse ne olur benim hâlim? Kulum desin de bütün günahlarımdan dolayı beni cehenneme koyarsa koysun. Yeter ki kulum desin.

Bu kelamı inceliyorlar. Diyorlar ki Cenabı Hak tekellüm ederse, bir kuluna kulum derse ona azap etmez. Yine bir kuluna tekellüm etmezse, kulum demezse ona azap vardır. Cenabı Hakk’ın kulum demesi kulu azaptan kurtarıyor. Kulum dememesi kulu azaba sevk ediyor. (11.07.1990, Erzincan)

7- Ebu'l Hasan Harakani K.S.

Merhameti İlahi, Allah'ın merhameti bir kulda tecelli ederse kâfire de acır, mümine de acır. İşte o Hasan-ı Harakanî'nin kitabında çok şeyler var, hiç akıllar alacak bir şey değil.

Allah'ın sıfatları onlarda tecelli ediyor. Merhamet sıfatı da onlarda tecelli ediyor. Veliysen o zaman sade Müslümanlara değil kâfirlere de acıyorsun.

Nereden geliyor?

Hadiste, Allah'a yalvarmıyor muydu? “*Ya Rabbi sen bunlara tanıt. Sen kendini bunlara tanıt bunlar bilmiyorlar, bildir. Bunlara da hidayet et.*” Hep yalvardığı buydu.

Hazreti Ali ne yapmış işte? Bir kâfir, bir kızla evlensin diye başını ona vermiş, koymuş önüne.

—Al benim başımı kes de muradına nail ol, demiş.

Kâfire boynunu koymuş. Hadise şöyle olmuş: Bir kafir pehlivan bir kıza çok aşık olmuş. Kız tarafı da şart koşmuş. Demişler ki:

—Ebu Talibin oğlu Ali'nin başını getirirsen biz sana kızını veririz. (GB4)

8- Ebu Ali Farimedi K.S.

Ki ba'dez bul Hasan şud bu Ali vü Yusuf est Gencûr

9- Yusuf Hemedani K.S.

Ki ba'dez bul Hasan şud bu Aliyy u Yusuf est gencur

Mürşitler ki mürebbisiz değil. Bak! “*Aliyy u Yusuf est gencur*”, Yusuf Hemedani Hazretleri meşhurdur. Ahmedi Yesevi Hazretleri'nin şeyhi olduğu için bütün kitaplara, tarihlere geçmiş. Ahmedi Yesevi Hazretleri arz üzerinde Türk meşayihlerinin kol başıdır. (GBT)

...

Yusuf Hemedani Hazretleri'nin beş tane halifesinden Hasan Efendi varmış. Onu bir aşk sarmış. İbadetini yapıyor ama çalışmıyor. Dünyaya çalışmıyormuş. Şeyh Efendisi bunu sıkıştırmış.

—Çalışacaksın, çocukların sana emanettir. Çalışmak Allah'ın emridir. Bunları ihtiyaçlı bırakma, demiş.

O da:

—Çalışmaya gücüm yok, demiş.

—Çalışacaksın, demiş.

Fakat Cenabı Hak Yusuf Hemedani'ye bizzat buyurmuş.

—Ya Yusuf! Sana biz akıl gözünün görmekliğini verdik. Hasan'a hem akıl gözünün hem gönül gözünün görmekliğini verdik. Onu dünyada sıkıştırma.

Ama binlerce müridin içerisinde bir tanesine. Asırlar boyunca bütün tarikatlar içerisinde bir tek o. Başka görülmemiş. (GB2)

...

Hızır aleyhisselam gelip Abdulhalık Gücdüvani Hazretlerini buluyor. Otur oğlum, diyor ona sohbet ediyor. Bugün bu yerde, yarın başka yerde. Onu nerede bulursa oraya gelip buluyor. Sohbet ediyor, onu yetiştiriyor.

Öyle yetiştiriyor ki “Tayy-i mekân- Gayb-i rical” makamına ulaştırıyor. Zâhir ve bütün ilminin birleştiği Yusuf Hemedani Hazretleri’ne teslim ediyor. Elinden tutuyor, götürüp veriyor:

—Al, bunun tasavvufta hiçbir eksiği kalmadı. Zâhirde dab eksikliği varsa tamamla da icazetini ver, demiş.

Yusuf Hemedani Hazretleri’nin dergâhında bir süre kalmış. Fakat ona gel benden de bir zikir al dememiş. Ona icazet vermiş. İşte veysi oluyor. Hızır aleyhisselam’dan geliyor. (GB2)

10- Abdulhalik Gücdüvani K.S.

Mübarek Abdulhalik Gücdüvani Hazretleri, bizim hatme-i hâcemizin kurucusu. Bu daha doğmadan Hızır aleyhisselam babasına müjdelemiş. Babası da çok âlim olduğu için Hızır aleyhisselam'la görüşürmüş. demiş ki:

—Senin bir oğlun olacak. İsmi de Abdulhalik koydum ben. Ama öyle bir insan olacak ki, öyle bir veli olacak ki ayakları evliyânın omuzunda olacak.

Çocuk doğuyor, dünyaya geliyor. Fakat Malatya'da yaşıyorlar-mış. Hiçbir başka amacı olmadan sırf oğlunu yetiştirmek için işini, evini, toprağını terk edip Buhara'ya göçüyor. Orada çok pahalı, verimli bir medreseye oğlunu veriyor.

Abdulhalik Gücdüvani Hazretleri medrese ilmini bitirmiş. On iki ilmi bitirmiş. Fetva vermek için dört mezhepten icazet almış. (GB2)

...

Medresede hocasından okumuş, âlim olmuş. Kur'anı Kerim'i tefsir yaparken, Kur'anı baştan başlamışlar, tefsir ediyorlar, müzakere yapıyorlar. Efendim, tefsire çalışırken 8. cüzde bir ayete geliyor. “*Üd'ü rabbeküm tadarru'ân ve hüfyeh.*” “Beni kalbinizden zikredin.” Ayeti kerimesini okurken; bak, hocası defalarca, yüzlerce talebeleriyle burayı okumuş geçmişler. Ama Allah'ın ihsanına bakın, hocasını orada durduruyor;

—Hocam, bu ayeti kerimede Cenabı Hak kalbî zikri, hafî zikri emrediyor. Kalbinizden beni zikredin diyor. Peki, Resulullah Efendimiz de “*İnneş şeytane yecri min ibni ademe mecred-dem ve inni haşitü en yakzife fi kulübiküma şey'en ev kale şerren.*” hadisini buyuruyor. Hocam, Cenabı Hak bu ayeti kerimede beni gizli kalbinizden zikredin, buyuruyor. Ama Allah'ın Resülü de “*Şeytan aleyhillane sizin kalbinizde olan zikirlere de vesvese verir, fesada götürür, iptal eder, battal eder*” buyuruyor.

—Oğlum burada Cenabı Hak böyle buyuruyor. Ama Allah'ın Resulü de böyle buyuruyor. Biz bunu anlayamayız. Bunun bir ehli var. Ehli'den ledünni ilmini elde edeceksin. Bu bâtin ilmine aittir, gideceksin ehlini bulacaksın. Ehli'den bu zikri alacaksın. O zaman Şeytan aleyhiline zikre el atamaz. Gaye ehli'den almaktır, demiş.

Onun için “*Feveylün lil gasiyeti gulubühüm min zikrillah.*⁸⁰” “*çok kimseler zikrederler, zikir onların kalplerine kasavet getirir, gaflet getirir, kalplerini karartır, kalplerini sertleştirir*”, buyrulmuştur.

Bakın kim bunlar? İşte nasıl ki hocası bu zikrin ehli vardır. Ehlini bulacaksın, diyor, işte o zaman bunun ehli kimdir? Diye dert ediyor, merak ediyor. İşte Yunus Emre'nin buyurduğu:

*Niceleri gittiler mürşid arayı
Arayanlar buldu derde devayı*

Ama bir kelam daha var: “Arayan Mevlâsını da bulur, belasını da bulur.”

Onun için burada “Arayan Mevlâsını da bulur”. O da bunu dert etmiş. Cenabı Hak da dert edince ihsan etmiş. Hızır Aleyhisselam'la bunu buluşturmuş.

Hızır Aleyhisselam ile ilk buluşuşunda;

—Otur oğlum, demiş.

Ona bir sohbet etmiş. Bu sohbetten o kadar tat, zevk duymuş ki, yıllar boyunca medresede okumuş olduğu ilimden alamadığı bir zevki orada almış, alamadığı bilgiyi oradan almış.

Ertesi gün gelmiş, yine buna sohbet etmiş, bunu yetiştirmiş. Her gün bir defa gelip bunu evinde, çarşıda nerede olursa olsun gelip buluyor. Hızır Aleyhisselam gelip onu buluyor. Çekiyor bir kenara: “Gel bakayım, otur.” diyor, ona sohbet ediyor. Kitap açmıyor, kiptan bir şey konuşmuyor. İşte kalbi zikri o veriyor.

Onu öyle yetiştiriyor ki, ledünni ilmini, kalp ilmini okuduktan sonra, çok büyük makamlar, çok büyük rütbeler ona veriliyor. Tay-

⁸⁰ Zümer 39:22

yi mekân, gaybi rical makamına ulaşıyor ki bunlar büyük makamlardır. İşte bak! Kutbul evliya, “*ve ila ruhu kutbul evliya ve burhani aşfiya...*” elkabı okunuyor. Kutup demek, baş demek, yani bütün evliyaların başı, kutbul evliya, ulemanın başıdır.

İşte bizim bu teveccühümüz onun ameli, hatmemiz onun ameli, zikrimizde onun yenilemesi var. Hızır Aleyhisselam’dan almış olduğu zikir; nasıl ki Peygamber Efendimiz, Sıddık Ekber Efendimiz’e Sevr dağında, mağarada vermiş olduğu zikir, hafî zikir tekrar orada bir tazeleniyor, yenileniyor. Bir daha Abdulhalik Gücdüvani Hazretleri’nde tazeleniyor. Ondan sonra Nakşibendi Efendimiz’le ikinci bir yenileme oluyor. Ondan sonra bu böyle, bizim hafî zikrimiz böyle devam ediyor. Bu zamanımıza kadar da gelmiştir.

İşte bizim zikrimiz hafî’dir. Cenabı Hak “*Beni gönlünüzden, kalbinizden zikredin*” buyuruyor. Bunun hakkında çok ayetler, hadisler var. Evet, işte bizim amelimiz bu teveccüh, hatme, sohbet bunlar, büyük zât Abdulhalik Gücdüvani Hazretleri’nin amelidir. Abdulhalik Gücdüvani Hazretleri de üveysi, maneviyattan yetişmiş, ledünni ilmini Hızır Aleyhisselam’dan okumuştur.

O üveysi ama bizim tarikatımızda üveysiler azdır. Peygamber Efendimiz’den alıp ta ki bizim zamanımıza kadar, şeyh Efendimiz’e kadar ne kadar meşayih, Evliyaullah sayılmış olsa bunların içerisinde yedi veya sekiz tane üveysi vardır.

Ama bunlar üveysi olduğu halde şerriatsız tarikat olmaz, tarikat-sız şeriat olmaz. Bunlar üveysiler, maneviyattan yetişiyorlar ama zâhirde yine gidip bir meşayıhten izin alıyorlar, icazet alıyorlar. Ve maneviyatın emriyle mesela, diyelim ki bir maneviyattan üveysi olan bir kimse bâtından bir zikir almış. Geçmiş bir ervah ona zikri ni veriyor hâlbuki zâhirde birbirlerini görmemişler. (GBT)

...

Bu (tarikatımızın) isimleri Sıddık Ekber Efendimiz’den başlıyor, Sıddıkî deniliyor. Ondan sonra Bayezid-i Bistami Hazretleri’ne gelince Tayfurî ismi koyuluyor.

Ondan sonra Abdulhalik Gücdüvani Hazretleri’ne gelince Havace ismi geçiyor. Havace ismi Hızır aleyhisselamdan geliyor.

Abdulhalik Gücdüvani Hazretleri'ni Hızır aleyhisselam yetiştirmiştir. Hacegan tarikatu deniliyor.

İşte, *hatme-i havace* ismi de buradan geliyor. Abdulhalik Gücdüvani Hazretleri emri ilahi ile Allah'ın izniyle Resulullah'ın emriyle bunu icat etmiştir. (GB5)

...

Allah, Abdulhalik'in (Gücdüvani) bulunduğu yere Hızır Aleyhisselam'ı gönderiyor. Neden böyle oldu? Hz. Musa'nın:

—Benden daha âlim kimse olmadı.

Demesi Allah'ın hoşuna gitmedi. Onu o kadar zahmetlere, meşakatlere koşturdu. Abdulhalik ne yapmış? Gece, gündüz yalvarmış:

—Bu harfsiz, savtsız (sessiz) ilmin ehli kimdir? Sen bunu bana rast getir.

Diye gece, gündüz yalvarmış. Allah Hızır aleyhisselam'ı göndermiş, Hızır aleyhisselam onu yetiştirmiş. Onun mürşidi Hızır aleyhisselam, evinde, bahçesinde neresi olursa orada bulup yetiştiriyor. Sohbet ediyor. Oyle yetiştiriyor ki, tayy-i mekân, gayb-ı ricâl makamına ulaştırıyor. Onu Yusuf Hemedani Hazretleri'ne götürüyor. Her yönü ile mükemmel olduğu halde diyor ki:

—Belki zâhirinde eksikliği olabilir, yetiştir, sonra da icâzetini ver. Diyor.

O kadar büyük bir âlim, Allah'a sığınmış. Hızır aleyhisselam'ı ona yollamış. Onu yetiştirmiş ki çok ileriye gitmiş. (GB3)

...

Abdulhalik Gücdüvani Hazretleri veysidir. Zaten Gücdüvani Hazretleri Nakşibendi Efendimiz'in de manevi şeyhidir.

Nakşibendi Efendimiz onu görmemiş. İkisinin arasından, iki buçuk asır geçmiş. Abdülhalik Gücdüvani Hazretleri'ni, Hızır aleyhisselam yetiştiriyor. Nakşibendi Efendimizi de Gücdüvani Hazretleri'nin rhâniyeti yetiştiriyor.

...

Nasıl ki bir insan veli olunca tayyi mekân, gayb-i rical makamına ulaşmıştır. Tayyi mekân, gayb-i rical makamı haktır. Ama bu velilere verilmiştir.

Havace Abdulhalik Gücdüvani Efendimiz Hazretleri velayetini aşıkâr etmiş. Bu velilerden (emirledir bu da) zaman zaman velayetlerini izhar edenler olmuş. Ama gizleyen de olmuş. Ama bu niçin böyle oluyor? Bilemeyiz onu. Zamana göre, adamına göre, muhiti-ne göre, yerine göre velayetlerini izhar etmişler. Velayetini izhar edince; velayeti görsek var ya, biz Evliyaullah'ın velayetini görsek dünyadan büyüktür, onun velayeti dünyaya sığmaz. (GBT)

...

*Reşahât*⁸¹'ta yazar, Evliyâ-yı Kebîr isminde bir meşayih. Daha tarikata girmeden hocasından okuyormuş. Çok okumuş hocasından. Hocası da Abdulhalik Gücdüvani Hazretleri. Bizim Hatm-i Hâce'nin kurucusu. Aynı zamanda teveccühü yapan zât. Onun zamanında oluyor bu olay.

Abdulhalik Gücdüvani Hazretleri kasaptan et almış, eti sardır-mış. Ambalajlı, içerisi görünmüyor. Eve götürüyor. Evliyâ-yı Kebîr de ona rastlıyor:

—Efendim, elinizdeki paketinizi ben taşıyayım, diyor.

O da vermiş. Evine kadar gitmişler. Ayrılırken diyor ki:

—Bu paketin içerisindeki et. Biraz sonra gel. Yengen pişirsin de yiyelim. O da peki diyor.

Bir saat sonra hanımı eti pişiriyor. Beraber yiyorlar. O eti yer-ken gönlünde bir sevgi oluşuyor. “Sevilen sevdirmedikten sonra, seven sevemez.” Sevdirdi ama nasıl sevdirdi? Bir ufacık paketi evine kadar taşıdı. Onun da hoşuna gitti. Onun için sevdirdi.

Aslında Evliyâ-yı Kebîr'in hocası başka birisi idi. Ayrıca “Kebîr” ismi ona sonradan verildi. O sevgi onda o kadar ileri gitmiş ki artık onu okutmaz, dershâneye götürmez olmuş, ilmini de bitirmek üzereymiş. Bir gün gitmiyor, iki gün gitmiyor. Hocası

⁸¹ *Reşahat Ayne'l-Hayat, Mevlana Ali b. Hüseyin es-Safî, terc: Necip Fazıl Kısakürek*

bunu aramaya başlıyor. Abdulhalik Gücdüvani Hazretleri'nin sohbetinden ayrılamıyor ki gitsin. O kadar çok seviyor onu ve sohbetlerini.

Sonra hocası bunu aramış. Demişler ki:

—Gitmiş, Abdulhalik Gücdüvani Hazretleri'ne mürit olmuş.

Hocası çok kızmış:

—Vay gitti, o cahillere mi uydu? Ben şöyle yaparım, böyle yaparım, demiş. Aramış, bulmuş:

—Niye gelmiyorsun? demiş.

—O da hocam ben artık ders öğrenemiyorum, demiş.

—Niçin? diye sorduğunda cevap vermiş:

—O mübareğin sevgisi o kadar içime doldu ki, ders yapamıyorum. Satırlara bakıyorum, satırlar birbirine karışıyor, demiş.

Hocası tenkit etmiş. Aradan birkaç gün geçmiş. Yine bununla karşılaşmış, kızmış. Üçüncü defa rastlamış, yine kızmış. O gece hoca bir günah işlemiş. Günah-ı kebâir işlemiş. Bir taraftan da hocası olduğu için saygı gösteriyor. “Niye bana böyle yapıyor-sun?” demiyor. Ama üçüncü karşılaşmalarında, hoca ağzına geleni söylüyor, söylüyor, o da susuyor. En son ayrılırırken diyor ki:

—Hocam sen gece şu günah-ı kebâiri işlersin, gündüz de Allah yolunda gidenlerin yolunu kesersin, diyor.

O zaman hoca sanki kurşunla vurulmuş gibi şaşırıyor. Bunların hak yolunda olduğunu, üç günde keramete ulaştığını kabul ediyor. Bu defa hoca ayaklarına kapanıyor.

—Aman diyor. Hakkını bana helal et. Sizin yolunuz da hak şeyhiniz de hak, sözünüz de hak. Beni de o dergâha kabul edin, diyor. Onu da götürüp dergâha kabul ettiriyor.

İşte buradan anlıyoruz ki meşayih sevgisi ne büyük sevgidir ki dünyayı bir defada içerisinden çıkarıp atıyor. Allah'ın emri olan ilmi de atıyor insan içinden. İlimin de bir makama kadar geçerliliği var. O ilimden de geçmesi lazım. Geçemiyor, mürşitsiz geçemiyor o ilimden. İlim de bir perdedir. İlim de bir varlıktır. Götürür, götürür bir istasyona kadar götürür. Orada kalır. Oradan öbür tarafa da

bir vasıta lazım. Allah'a giden vasıtalar: ilim, amel; şeriat, tarikat, hakikat, mârifet.

Şeriat, satırdaki ilim. Tarikat, kalpteki olan ilim. Kalpteki ilim Allah sevgisi ile Allah aşkı ile elde edilir. Medreseden, hocadan elde edilmez bu. Herhangi bir sanatkâr ister ki çırağını kendisinden fazla usta etsin. Ki o da ondan iftihar duysun. Hocalar da isterler ki talebeleri ilerlesin. Ama hepsine değil, hangisi ilerleyecekse ona önem veriyorlar. Zeki olana, kavrayacak olana önem veriyorlar.

Abdulhalik Gücdüvani Hazretleri'ne de hocası çok önem veriyormuş. Onu âlim çıkarırsın da kimmiş bunun ustası desinler.

“*Meth-i nakış, nakkâşa yakışır.*”

Yani ne demek olur? Bir nakış gördünse, beğendinse, o nakışı methetme. O nakışı işleyeni methet. Nakışta ne var ki? Nakış olmamış ki. Onu bir işleyen olmuş. Öyleyse maharet işleyendedir. İşleyen methodilecek.

Abdulhalik Gücdüvani Hazretleri nasıl ki bir paketini taşıması ile Evliyâ-yı Kebîr'i kendisine cezbetti, ona Allah sevgisini hissettirdi. Meşayih sevgisi, Resulullah sevgisi, Allah sevgisi üçü de aynıdır. Onu kendine bend edince ona satır ilmini daha okutmaz olmuş. “Kitabı açıyorum, yazıları okuyamıyorum.” demiş. Hocası bile onu zor anladı. Hocası âlim olduğu hâlde onun günahını bu ilmi öğrenen bildi. (GB2)

...

Abdulhalik Gücdüvani Hazretleri'nin Evliyâ-yı Kebîr isminde bir müridine vasiyetnâmesi var. Ama o vasiyet hepimizdir. Çünkü bu tarikatın kurucusu Abdulhalik Gücdüvani Hazretleri bizim hatmemizin, teveccühümüzün sahibi odur. O icat etmiştir. Bu vasiyetnâme nedir?

Evvela diyor ki:

“Şöhret kazanma! Şöhrette afat vardır.”

Onun için bizim büyüklerimiz tarihlere geçmemişlerdir. Şöhrette afat vardır. (GB3)

...

Derviş, Allah için her işini bırakmış, Allah için dünyayı çıkartmış da toplanmışlar. Sizler de dünyayı çıkarttınız ki geldiniz buraya. Hepiniz dervişsiniz.

Derviş az bir ibadet yapana, sofu olana diyorlar. Olmaz. Bunlarla ve kıyafetle dervişlik olmaz. Kürk ile post ile dervişlik olmaz.

Hâce Abdulhalik Gücdüvani Hazretleri'ne sormuşlar:

—Niçin sarık bağlamıyorsun? Niçin cübbe giyinmiyorsun?

Demiş ki:

—Sarığı hoca bağlar. Cübbeyi derviş giyer. Ben hoca değilim, derviş değilim. Ben utanıyorum, hicâp duyuyorum. Niçin?

Sanar kim kendini bir âdem olmuş

Kıyafet düzmek ile olmuş eşrâf

Böyle buyuruyor: Kendini hoca kıyafetine sokmuş. Derviş kıyafetine sokmuş. Sanıyor ki kıyafeti ile adam olmuş. Kıyafet ile insan derviş olmaz. Ancak gönlünden her şeyi atmış olacak. Derviş, dünyadan da geçmiştir. Ahiretten de geçmiştir. Bir dost, bir post kalmıştır. Post, cesedi. Dost, Allah'tır. Oturtturmuş dostu postun üzerine. İşte derviş budur. Dervişlik kadar yüksek bir makam yoktur. Derviş kıyafetle olmaz. (GB2)

...

Bizim tarikatımızın kurucularından Havace Abdulhalik Gücdüvani Hazretleri'nin bize vasiyeti var. Bu amel onun amelidir. Bizim hatmemiz, teveccühümüz onun amelidir. Emri ilahi ile emri Resulullah ile o kurmuştur.

Bak, onun bize vasiyeti var, Ey oğul diyor:

—Şöhret kazanma, şöhrette afet vardır.

—İsmi hüccetlere yazdırma.

—Zâhirini gözetme, zâhir gözetmek bâtını harap eder.

—Camiden, cemaatten geri kalma, şol şart ile ki imam müezzin olma.

Bakın burada bile geride durma var. Ama bu zamanda hadisler varsa “*İnsanların hayırlısı, insanlara hizmet görendir.*⁸²” buyruluyor. Öyleyse bir de “*Vazifeyi ehline verin.*⁸³” emri vardır. Bu emirlere göre, tabii ehli olan vazifeden kaçmayacak.

Niye bu böyle buyrulmuş? Belki o zamana buyrulmuştur. Ve-yahut da zâhir var, bâtın var. Herkes hoca olacak, hepsi imam olacak değil. İmam cemaatle olur. Yani ben illa imam olacağım, deme de. Ama illa ben cemaatle namaz kılacağım de. Camiye git, cemaatten geri kalma. Ama illa ben imam olacağım, deme. Elbet tabii oraya gidenlerin hepsi Müslümanlar, oraya layık olan bir imam olacak, o ayrı bir şey. Ama ölçüsü böyle; ‘Camiden, cemaatten geri kalma, şol şart ile ki imam-müezzin olmasın’.

—Evinin mescit eyle.

Bir insan camiye, cemaate giderse evini nasıl mescit edecek? Evin halkına namaz kıldır, demek oluyor. (GBT)

...

Abdulhalik Gücdüvani Hazretleri ne buyurmuş?

—Zahirinizi gözetmeyin, zahirinizi gözetirseniz batınıınız harap olur.

Elbiseyle mi gözetmeyin demiş? Elbiseyi burada kastetmemiş.

Kendinizi amelle süslemeyin, amelle gözetmeyin. Zahirinizi gözetmeyin, zahir gözetmek batın harabatına işarettir.

Yani hepsi geliyor mahviyetin başına. İşte bunu anlatamıyosun. (GB4)

...

- Nazar Der Kadem.
- Hûş Der Dem.
- Halvet Der Encümen.
- Sefer Der Vatan.

⁸² *Hadis Kudsi*

⁸³ *Nisa 4:58*

Tarikattaki şartlar bunlar.

Hûş der dem:

Nefesinden ayık olmak. Onun için boş nefeslerini değiştir. Ayık ol, haberin olsun. Yani nasıl? Alırken Allah, verirken Allah. Bunu insan çarşıda satılmaz ki alsın. Babasından miras da kalmaz. Çalışmak ve sa'y ile elde edilir.

Nazar Der Kadem:

Yüzüne bakma, ayaklarının önüne bak. Bugünkü devirde olmayacak bir şey. Ayağının önüne bakarken ya araba çiğner ya bir yere çarpılırsın.

Fakat yine de olacak. Yasak olan şeylere bakma. Mesela: Affedersiniz, sokaklardaki açık, çıplak hanımlar. Bunlardan kurtaramıyoruz. Ama bir kere yolumuzu seçmek için bakarız. Ama ikinci defa bakarsak bu göz zinasıdır. Burada sen günah işliyorsun. Nasıl terakkî edeceksin sen?

Sefer der Vatan:

Bir meşayih bulmak için çıkacaksın. Ama kendi muhitinde varsa icap etmiyor. Hatta bir demir ayakkabı alacaksın, onlar yıpranana kadar mürşidini arayacaksın.

Halvet der Encümen:

Burada çok sır var, esrâr var. Kendini halvete çek. Halbuki bizim tarikatımız halvet tarikatı değil. Bizdeki halvet nedir? Halktan kaçmak değil. Ahlâk-ı zemîmelerden kaçmaktır. Biz bunları bilmeyiz. Ama terakkî ettirmeyen, bilinen beş şey var. Mesela: Kin, gazap, haset, gurur, kibir; hiddetinden dolayı insanlara vurmak, kırmak, incitmek.

Bu 79 ahlâk-i zemîmeler zarardır. Her birisi bir teşkilattır. Bu 79 ahlâki zemîmeden kurtulanlar hakikate ulaşırlar. Bu kadar ahlâk-ı zemîmeden insan sadece şeriatla kurtulamaz. Tarikatsız atılamaz ahlâk-i zemîmeler. Bir zararlı ağaç vardır. Birisini kesersin. Ama kökünden yine çıkar. Başını, dallarını keserler. Kökünden yine çıkar. Kökünü sökmek lazım ki bir daha çıkmasın, insanın kâmil olması için kin, gazap, gurur, kökünden sökülecek. Bir kimseden zarar görüyorsun. Ona kin tutmayacaksın.

Gazap: Kimseyi kırıp incitmeyeceksin ki gazabından kurtulmuş olasın.

Haset: Herkesin varlığını, sağlığını isteyeceksin ki hasetin olmasın.

Kibir: Kendini beğenmeyeceksin ki kibirli olmayasın.

Gurur: Kendinin asaletinden, marifetinden, maharetinden, güzelliğinden, sıhhatinden dolayı gurur olmasın ki bu duygudan da kurtulasın.

Tarikatı anlamış yaşamışsa, mürşidinin duasını almışsa, mürşidinin himmetini almışsa, bunlardan kurtulmak kolaydır. Bunlar kökünden sökülür, atılır. Bir daha dal çıkarmaz.

İyiliğe karşı iyiliği genelde herkes yapar. Gayrimüslimler de yapar. Ama kötülüğe iyilik insanların kârı değil, âriflerin kârıdır.(GB3)

...

Allah'ı bulmak isteyene, huzura gitmek isteyene bir meşayih lazımdır. Bir meşayih bulmak için de ne lazımdır?

“Sefer der vatan” diye tasavvufta bir kaide var. “Sefer der vatan”, bir de “Nazar ber kadem” var.

“Sefer der vatan” tarikatla şart koşulmuş, bir talip demir ayak kabı giyecek, demir değnek alacak, bunların ikrarına kadar meşayih arayacak. Fakat bu, tarikatlara göre değişir. Bazı tarikatlarda “Sefer der vatan”ı meşayih bulduktan sonra emrederler. Bizim tarikatımızda ise meşayih bulana kadar “Sefer der vatan” vardır. Meşayih bulana kadar talip arayacak, meşayih bulduktan sonra daha aramayacak.

Yani bakın! Bazı tarikatlarda da, seyahat tarikatları var, meşayih bulurlar, meşayih onlara seferi emreder. O çok meşakkatli ve çilelidir.

Onun için, Allah'a şükür bizim tarikatımız bütün tarikatların en kolay ve bütün tarikatların en kisası, kesesidir. (GB4)

...

Nakşibendi Efendi niçin buyurmuş ki:

—Eğer arz üzerinde Havece Abdulhalik manevi evlatlarından, yetiştirdiklerinden bir tane bulunsaydı, Mansur’u dar’da astırmazdı, oradan geğirirlerdi.

Halbuki kendisi Abdulhalik Gücdüvani Hazretleri’nin manevi evladıdır. Abdulhalik Gücdüvani Hazretleri onun manevi şeyhidir. Onu zâhirde görmemiş, aralarından iki buçuk asır zaman geğmiş. Ama Abdulhalik Gücdüvani Hazretleri’nin ruhu Nakşibendi Efen-dimiz’in ruhunu yetiştirmiştir. (*GBT*)

11- Arifi Rivegeri K.S.

Abdulhalik Gücdüvani Hazretleri'nden sonra yetiştirmiş olduğu *Arifi Rivegeri* Hazretleri var, bu bir; ikincisi Mahmud İncir Fağnevi; üçüncüsü Ali Ramiteni; dördüncüsü Muhammed Baba Semmasi; beşincisi Emir Külal; altıncı Nakşibendi Efendimiz.

Bak kaç tane geçmiş aradan? Bunların hepsi mesela 50'şer sene olsa araları ne yapar? 300 sene yapar. 30'ar sene olsa yine 150'nin üzerinde yapar. Bunlar birbirini görmemişler. Ama bunların, 5 tane zâtın ruhu Nakşibendi Efendimiz'i yetiştirmiş. Esas hafî zikri veren Abdulhalik Gücdüvani Hazretleri olmuş. Öbürleri de feyiz vermişler, onlar da bir hizmet görmüşler. (*GBT*)

12- Mahmud İncir Fağnevi K.S.

Mahmud İncir Fağnevi hazretlerinin halifesi Ali Ramiteni mübarek zamanında sahra sohbetine çıkarmış. Cemaat çok içерlere sığmıyor, sıcak oluyor. Bir açık hava sohbetinde büyük cemaate sohbet yaparken herkes görmüş yüksekten bir akbaba isminde bir kuş gelmiş. O kuş tam cemaatin üzerine gelince doksan derece inmiş aşağı. Azîzân (Ali Ramiteni) Hazretlerinin tepesine konacak kadar alçalmış ona böyle fasih açık olarak;

—Ya Ali merdan ol, demiş.

Bunu kuş demiş. Azîzân Hazretleri de mübarek cesedi çok bereketliymiş. Öyle büzülmüş ki yumruk kadar kalmış. Velilerin hepsinin cisimleri çok değişik olur.

İşte Azîzân Hazretleri o kuşun o hareketine, sözüne karşı öyle küçülmüş. Hemen kuş çekmiş gitmiş. Oradaki bütün insanları cezbe almış, hep kendilerinden geçmişler. Hiç ayık kimse kalmamış. Bir zamandan sonra ayrılmışlar. Ayıldıktan sonra sormuşlar;

—Efendim bu ne hikmettir? Sana çok yüksekten gelen o kuş niye senin tepene konacak kadar indi ve sana bu kelamı söyledi, sen de o kuşa karşı niye bu kadar kldn? demiş ki;

—O kuş değildi, o kuş benim mürşidim Mahmud İnciriyyil Fagnevi Hazretlerinin ruhuydu. Ben ona sordum ki efendim böyle acele nereye gidiyorsunuz? O da dedi ki;

—Allah'ın dostlarından bir tanesi halet-i nezide can vermede. Allah'tan diledi;

—Ya Rabbi dostlarından bir tanesini gönder bana yardımcı olsun.

—Ben de onun, Allah'ın emriyle yardımına gidiyorum. (GB4)

13- Ali Ramiteni K.S.

Azîzân (Ali Ramiteni) hazretleri mübarek fakirmiş, ama çok fakirmiş. İcap ediyormuş ki gelen misafirine bir tas çorba koyamıyormuş. Bir gün iki tane böyle çok şahsiyetli, müridi veya müritlerinden hatırlı kimseler misafir olarak gelmiş. Azîzân hazretleri bu misafirlerine böyle çok ilgi göstermiş, hürmet etmiş içeri almış.

On sekiz yaşında bir genç, Deli Yusuf, sokaklarda hopluyor, geziyor. Böyle ameli, bir şeyi de yok. Bu genç bakmış ki Azîzân şeyh efendi bunlara çok iltifat ediyor. Aldı içeri girdi. Bu hemen gidiyor annesine. Diyor ki;

—Anne şeyh efendinin iki tane misafiri geldi ve şeyh efendi onlara çok hürmet ediyordu, iltifat ediyordu. Şeyh efendinin onlara ikram edecek bir şeyi yoktur. Sen bir yemek pişir götürüyüm, onlara ikram etsin.

Annesi de demiş ki;

—Benim işim var, ben şimdi yapamam.

Bırakmamış annesinin eline sarılmış, ayağına sarılmış.

—İlla yapacaksın.

Ballı paça isminde bir yemek yaptırmış, götürmüş. O yemeği götürdüğü zaman Azîzân hazretlerinin misafirlere ikram edecek bir şeyi kalmamış. Mübarek için çok üzüntü sıkıntı olmuş, kendini dışarı atmış.

Dışarı atınca o gençle o yemek elinde karşılaşmış. Demiş ki;

—Efendim tenezzül buyurun, kabul edin. Bunu validem gönderdi, misafirlere ikram edesiniz.

Böyle edeple, tevazuyla, usulüyle vermiş. Bu çok hoşuna gitmiş. Bu yemeği almış, dönmüş içeri misafirlere yedirmiş. Misafirleri yolcu etmiş. Bu o kadar hoşuna gitmiş ki o genci sokaklarda aramış bulmuş.

—Gel oğlum buraya, demiş.

İçeriye almış.

—Senin bu hizmetin tam yerinde oldu, beni çok mesut etti memnun etti, sıkıntıdan kurtuldum. Sen de benden ne istiyorsan iste.

O da demiş ki;

—Senin gibi olmak istiyorum, demiş.

—Yok oğlum onu sen taşıyamazsın, başka iste. Başka dünyalığın, ahiretliğin ne istiyorsan iste, demiş.

Genç düşünmüş, düşünmüş.

—Hiçbir şey istemiyorum senin gibi olmak istiyorum, demiş.

İkinci bir sefer bunu ikaz etmiş. Demiş;

—Oğlum ölürsün bak.

Düşünmüş;

—Ölürsem öleyim efendim, senin gibi olmak istiyorum, demiş.

Bunun elinden tutmuş halvet hanesine almış buna bir nazar etmiş. Yani bir bakmış.

İşte demek ki Mevlana'nın sözü, mübareğin sözü hilaf değil.

Yek nazar eylese arif-i billâh

Aslı kemhareyi mücevher eyler

Arif-i billâh, Allah'tan ayık olanlar bir nazarlarıyla (nazar, bakıştır) kara taşı mücevher altın yapar.

Bu kara taştan mana on sekiz yaşında ameli olmayan deligöz sokaklarda hoplayıp zıplayan birisi.

Neymiş onun kalbi? Kara taşmış.

Ne yapmış orada? Mücevher altın yapmış.

Üçüncü bir seferde; “işte ölürsem öleyim efendim senin gibi olmak istiyorum”, demiş. O da mecbur ona bir nazar etmiş, Hak gözüyle bakmış.

Cenabı Hak işte “*O veli kulumun gören gözü benim gözüm.*” buyuruyor. Ama bu her zaman olmaz tabî.

Ona bir bakmış, bu bakışta o on sekiz yaşındaki gencin sinni (yaşı) doksan yaşındaki Azîzân hazretlerinin sinni gibi olmuş. Zahir ve batın ilmi, kemali, vücudu, şahsiyeti hep Azîzân (*İki Aziz*) hazretleri gibi olmuş. Ama kırk gün ne yemiş, ne içmiş, ne konuşmuş. Kırk günden sonra ölmüş. (GB4)

...

Nakşî tarikatında bu zikir (mağarada verilmiş) değişmemiş. Ama diğer tarikatlarda değişmiştir. Nakşî'nin diğer kollarında da bazıları cehri zikir yapıyorlarmış. Nakşî demek hafî demek, gizli demek.

Azîzân Hazretleri büyüklerimizden. Ali Ramiteni Hazretleri silsilede okunuyor ya “*Ve ila ruhi valihi fi muhabbeti Mevlahül ganiyyül maruf bi Hazreti Azîzân Havace Aliyyir Ramiteni.*” Cehri ile hafîyi birleştirmiş. O da emirle olabilir. Emirsiz olmaz. (GB1)

...

Azîzân Hazretleri cehri ve hafî zikir yaptırıyormuş. Ona sormuşlar, çok ağır meseleleri sormuşlar. Hafî zikrin delilleri, ayetleri var. Cehri zikrin de hadisleri vardır.

Şimdi sormuşlar:

—Siz cehri zikir yaptırıyorsunuz? Ne niyetle yaptırıyorsunuz? Bunun hakkında ayet hadis var mı?

Cevabı şöyle vermiş:

—Bizim dervişler ölüme hakke'l-yakîn inanmışlar.

Hakke'l-yakîn inanmak: Her nefesi son nefes gibi almak. Her nefeste nefesini aldı mı “Tamam son nefesim” diyor. “İlk ve son nefesim.” diyor. Alınca “Bir daha alamam.” diyor. Verince “Bir daha veremem.” diyor. Ölümün görüldüğü bir nefestir. Çıktı ise girmez, girdi ise çıkmaz. Hakke'l-yakîn bilmek böyle bilmek imiş.(GB3)

...

Son nefeste de hadis-i şerifte geçer “*Lek kulu men taküm şahadeten la ilahe illallah.*” Burada buyuruyor ki: “*Son nefesinizde la ilahe illallahu cehri söyleyin.*” delilimiz budur, demiş.

Haklı olduğunu söylemişler, kabul etmişler. (GBT)

...

Büyüklerimizden Azîzân Hazretleri zamanında zâhir ulema buna bir sual açıyor. Nasıl bir sual açıyor? Diyorlar ki:

—Cenabı Hak ilmi ezeli de ruhları halk etti. Onlara “*Elestü bi rab-biküm.*”⁸⁴ fermanı oldu. Ben sizin rabbiniz değil miyim? diye Cenabı Hakk’ın ruhlara bir emri oldu. Ruhlar da cevap verdiler. Birtakım ruhlar, *küftuku*, cevap verdiler.

Ama ahiri ervahta, bu ruhlar bütün dünyadan gelip geçtikten sonra, artık hiçbir canlı kimse kalmayacak. Ondan sonra bu sefer de “*li menil mülkül yevm.*”⁸⁵, “*Hani bu mülke benim diyenler?*” emri olacak. O zaman cevap yok, olmuyor da. Cenabı Hak kendi sorusuna kendisi cevap veriyor, “*lillahil vahidil kahhar.*”⁸⁵

Cenabı Hak halk ettiği zaman ruhlar “*Elastikü bi rabbiküm*” fermanına cevap verdiler de ama insanlar yok olduğunda ruh yok olmuyor. Çünkü var olan ceset, yok olacak ceset. Evet, dünyadan insanlar geçtikten sonra Cenabı Hakk’ın “*li menil mülkül yevm*” emri var. Niye o zaman cevap vermediler de Cenabı Hak kendi sorusuna kendisi cevap verdi?

Böyle bir soru açıyorlar. Diyor ki:

—Ezeli ervah, tekellüf-ü ilahinin başlangıcıdır. Ahir ervahta ise tekellüf-ü ilahinin emri kalkmıştı. Yani Allah’ın emri o zaman ruhlara o başlangıcı, emri ilahi teklif edildi. Ama ezeli ervahta Allah’ın emri ilahi kalktı.

Değil mi? Ölülerde şimdi namaz, oruç, abdest, ibadet var mı? Hayır. Şer, günah, haram, var mı onlarda? Yok. Ama biz onları yok oldu mu diyeceğiz? Yok oldu dersek o zaman ahirete olan inancımız yok olur.

İnsan öldükten sonra yok olur denirse “*vel basu badel mevî*” Âmentünün bir şartını inkâr etmiş olur. Bunu inkâr edince küfüre

⁸⁴ Araf 7:172

⁸⁵ Mümin 40:16

gider. Onun için burada ahirete inanmak da imandandır. Ahirete inmayan “*vel basu badel mevî*” öldükten sonra dirileceğine inmayan, Müslüman olamıyor. (GBT)

...

Mevlânâ (Celalettin Rumi) Hazretleri mübarek Azîzân Hazretleri'nin zamanındaymış. Ama Mevlânâ oğlunu Azîzân Hazretleri'nin sohbetine göndermiş.

—Git oğlum, Azîzân Hazretleri'nin sohbetinde kendini iyice yetiştir, kendini olgunlaştır, kendini orada pişir, demiş.

Onun için Mevlânâ oğluna icazet vermemiştir. Mevlânâ'ya sormuşlar:

—Efendim sizden sonra yerinize, kaim makamınıza kim oturacak?

—Hüsamet-tin Çelebi, demiş.

Her sorduklarında Hüsamet-tin Çelebi, demiş. Fakat aşikâr olarak değil de özel olarak sormuşlar:

—Efendim Sultan Veled hakkında ne buyuruyorsunuz?

İki oğlu var biri Alaaddin, biri Sultan Veled. Alaaddin babasına muhalefet etti. Şems'e ihanet edenlerle beraber oldu. Ama Sultan Veled babasına çok inandı, teslim oldu. Babası onu Azîzân Hazretleri'nin sohbetine gönderdi, dedi:

—Git oğlum, Azîzân Hazretleri'nin sohbetine bir sene kal dinle, orada kendini yetiştir.

Zâhir emirde Mevlânâ Sultan Veled'e hilafet vermemiş. Hüsamet-tin Çelebi halifem demiş. Bir seferinde Sultan Veled için ne buyuruyorsun, demişler.

—O pehlivandır, pehlivanın vasiyete ihtiyacı olmaz, demiş.

Ondan sonra Hüsamet-tin Çelebi de dâhil bütün ihvan onun başına toplanmışlar.

İşte üveysiler var, o da üveysi oluyor. Üveysiler var ki onlara zâhir emir maneviyattan verilir. Yalnız zâhirdeki meşayihlerin ona izin vermesi şudur ki yani kimse itiraz etmesin, sen bu yetkiyi nereden aldın? demesinler. (GBT)

...

Bu Azîzân Hazretlerine de Mesnevi’de bir beyit vardır

Eğer hal olmasa razı dilagah ehli uhbada

Nur olmaz mübeccelsin kemal ehli Buhara’da

Mesnevi’de Azîzân Hazretlerini methetmiş. (9s Konya)

...

Azîzân Hazretlerinin müridinin bir tanesinde bir hâl tecelli etmiş. Böyle aşîkâr uçuyor havada herkes görüyor. Şeyh efendi demiş ki;

—Oğlum bu sırrı ifşa etme, onu gösterme, demiş.

O yine yapıyor, bunun elinden almış daha uçamıyor. Gelmiş demiş ki;

—Benim uçmamı ver.

—Vermem, sen taşıyamıyorsun, ifşa ettin, demiş.

Bu sefer yalvarmış, istemiş, niyetini bozmuş. Demiş ki;

—Ben bunu ya vuracağım ya da tehditle alacağım, bunu alacağım.

Bunu dolandırıyor. Bir gün mübarek Azîzân Hazretleri büyük bir bağ içerisinde, bahçesinde gezerken bakmış ki kimse yok yanında;

—İyi fırsat, demiş.

Bir kama almış gitmiş vuracak.

—Benim hâlimi ver.

Vermezse ona kamayı vuracak. Bakmış ki o bir çoban, Azîzân Hazretleri değil çoban şeklinde görmüş.

—Allah, demiş.

Çıkmış uzaklaşmış ki bakmış yine o. Yine dönmüş onu çoban şeklinde görmüş. Sanki başı kıyafeti bir sürü otlatan çoban şeklinde. Demiş ki;

—Bu beni oynatıyor, aldatıyor.

Çekmiş kamayı, demiş ki;

—Benim hâlimi ya vereceksin ya da seni şimdi vuracağım.

Göğsüne dayamış kamayı. O mübarek de bir bakınca bunun kama elinden düşmüş, yıkılmış, çırpınmaya başlamış. Sonra kamayı almış eline onun boğazına koymuş. Ayılmış tekrar kendisine gelmiş. Müride demiş ki;

—Sen beni vurmaya geldin ama şimdi ben seni keseyim mi?

O da demiş ki;

—Efendim eğer benim hâlimi vereceksen kesme, vermeyeceksen kes.

—Al veriyorum ama bir daha ifşa etmeyeceksin.

Vermiş. (GB4)

...

Bizim tarikatımız Nazenin Tarikatı, bir ismi Nazenin Tariki, bir ismi Azîzân Tariki, bir ismi de Hâcegan, Hocalar Tariki; çünkü bütün büyük hocalar, âlimler bizim tarikimizden geçmişler.

Azîzân kıymetli demek; nazenin çok kibar, nazik bir tarik, kibar bir tarik. (GBT)

14- Muhammed Baba Semması K.S.

Muhammed Baba Hazretleri o zamanın büyük meşayih tebliğe giderken güreş meydanının kenarından geçiyormuş. Emir Külal Hazretleri güreşçilik yapıyormuş. Olur ya gençlik hali gücü var, sıhhati var, güreşçilik yapıyormuş. Şeyh Hazretleri;

—Bir kalabalık var orada, nedir? Demiş.

Bakmış ki orada güreş var, güreşi seyrediyorlar. Şeyh hazretleri atını çekmiş. Yanında çok mürit var, o güreşçileri seyretmiş. Müritler de zannetmişler ki güreşi o da seyrediyor. Onların da gönlüne gelmiş. Demişler ki:

—Ne hikmeti var ki şeyh hazretleri bu bidat olan bir şeyi seyrediyor.

Tabii ona aşikâr oluyor. Allah Evliyaullah'ın gönlüne doğurur. Evliyaullah muttasıf yaşayandır, Allah bildiriyor. Onların gönlüne böyle gelince diyor ki:

—Ben burada bidat olan bir güreşi seyretmiyorum. Burada bir merdan-ı Hüda var, ona bir kanca takacağım.

Bu arada seyrederken, Emir Külal Hazretleri de güreşte hasmıyla çarpışırken Muhammed Baba'ya gözü çarpmış. O iki göz birbirine çarpınca işte orada kancayı ona takmış. (GBT)

...

Muhammed Baba Hazretleri müridi Emir Külal Hazretlerini güreş meydanından çekmiş getirmiş. O da güreşçi. Herkes çok görüyor, uygun bulmuyor güreş yapmasını.

Çünkü Fâtıma evlatlarından geliyormuş. Bir tanesi vurgulamış.

—Neden bidat işliyor? Ne lüzumu var? demiş.

Güreşi seyrederken o anda gaflet gelmiş. Uyur uyanıklık arasında bir hâl oluyor. Kendisi çamura batmış. Sıçradıkça batıyor. Sıçradıkça batıyor. Güreşteki Emir Külal Hazretleri geliyor. Elin-

den tutup, çamurdan çıkarıyor. O anda gözünü açıyor. Açıyor ki Emir yakınına gelmiş onun yüzüne bakıyor ve diyor ki:

—Fatıma evlatlarının gücünü bu yönde de kullanıyorlar ki, çamura düşenleri kurtarınlar. (GB1)

...

Nakşibendi Efendimiz Hazretleri hem daha doğmadan evvel o zamanın en büyük meşayihlerinden Muhammed Baba Semması Nakşibendi Efendimizin köyünün muhitinden geçiyor. Köyün ismi “Kasrı Hinduvan”. Buhara’ya on iki fersahlık bir mesafedeymiş. O köyün muhitinden ihvanlarıyla beraber geçerken o köyün hududuna gelmiş, irakta, daha köye girmeden köye doğru dönmüş istinşak-ı hava yapmış, derin bir nefes almış. Hikmetini sormuşlar:

—Nedir efendim sizin bu köye doğru derin bir nefes almanızdaki hikmet nedir? Buyurmuş ki:

—Buradan büyük bir merdan-ı Hüda’nın kokusunu aldım. Henüz dünyaya gelmemiş. Öyle bir merdan-ı Hüda ki bunun ayakları bütün zirûh-ı evliyanın omuzunda olacak.

Böyle buyurmuş mübarek. Artık ne kadar yol gelmişler. Yine bir dem çekmiş. Demiş ki:

—Bu koku çoğaldı. Muhakkak o dünyaya gelmiştir. Gidelim de onu ziyaret edelim.

İhvanlarıyla beraber köye gitmişler. Muhammed Baba’yı Nakşibendi Efendimizin babası veya dedesi tanırlarmış. Çocuğu getirmişler, zaten getirmeseler onun için köye gitti isteyecek. Onu ziyaret edelim, dedi. Getiriyorlar çocuğu, Muhammed Baba ismini Muhammed Bahaeddin koyuyor. Diyor ki:

—Ben bunu oğulluğa kabul ettim.

O zaman Emir Külal Hazretleri Muhammed Baba’nın hizmetindeymiş. Emir Külal de Evlad-ı Resul Fatıma evlatlarından. O da çok büyük Evliyaullah fakat henüz daha irşad olmamış, ona izin verilmemiş. İşte o zaman Emir Külal’e demiş ki:

—Ya Emir Külal, bu çocuk bize yetişemez. Ben ihtiyarım, Piri faniyim. Bizi bulamayınca size gelir. Ben bunu oğulluğa kabul

ettim sana da teslim ediyorum. Nispeti aliyyeyi bundan diriğ etmeyeceksin (esirgemeyeceksin).

O da kalkmış elini göğsüne almış:

—Emrin başım üstüne efendim. Ben sizden almış olduğum nispeti diriğ edersem mert değilim.

Böyle bir yemimde bulunmuş. Nakşibendi Efendimiz büyümüş, Emir Klal Hazretlerine dehalet etmiş. Fakat Emir Klal Hazretleri onun sohbet şeyhiymiş. (*B 15.03.1985*)

15- Seyyid Emir Külal K.S.

Emir Külal Hazretleri, Evlâd-ı Resulullah'tır.

Emir'in annesi diyor ki:

—Emir benim karnımda iken şüpheli bir şey yediğim zaman o karnımda beni rahatsız ederdi. Ondandır sonra anladım ki bu sıradan bir insan değil. Büyük bir insan olacak.

Sonra genç iken güreş meydanında yine kerametini göstermiş. Nakşibendi Efendimiz, Emir Külal Hazretleri'nin elinden tutup ders almamış. Her zaman onun sohbetine gidiyor. Sohbetini dinliyor. Hizmetini görüyor. Tekkenin iç işlerini, dış işlerini görüyor. Sohbetlerini dinliyor. Zikir yapılacağı zaman kaçıp gidiyor.

Emir Külal Hazretleri ona emir vermeseydi, tarikati kuramazdı. Zâhirde bir hücceti, bir delili olacak. O zamanın meşayih ve ulemâsı, yine de itiraz etmişler. Kurmuş olduğu zikir usulüne itiraz etmişler:

—Şeyhimiz Emir Külal Hazretleri bunu böyle yaptırmıyordu. Nereden alıyorsun böyle? demişler. (GB1)

...

Nakşibendi Efendimiz Emir Külal Hazretleri'nden icazet alıyor. O da Evlad-ı Resul'den. Büyük bir Evliyaullah. Bugün Bursa'daki Emir Sultan Hazretleri oğludur. Dört tane oğlu vardı, dört oğlundan birisidir. (GB2)

...

Emir Külal Hazretleri Nakşibendi Efendimiz'in manevi şeyhidir. Ta ki tarikata girmeden evvel sabavette de kerametleri varmış.

Ehl-i aşk bu yolda sararıp solup

Anladılar pîrsiz olmaz bir kulup

Harfi savtı olmayan mektep bulup

Allah ruhu temiz halk etmişse, o sabavetinde de mükellef olduktan sonra da Allah'a hiç isyan etmez, hiç günah işlemez. Al-

lah'ın emrini yapar. Ama onun da bir özelliği vardır, bir terakkisi vardır, kerameti de vardır, bir kemâl sahibi de olmuştur. Fakat bu mürşitsiz olmuyor. Onun yine bir mürşide ihtiyacı var. Mürşit onun ateşini yakacak, çakacak. Kalbindeki ateşini çakacak. (GBT)

...

Bizim tarikatımız Nakşî tarikatı. Nakşî tarikat diye niye söyleniyor? Yani, Allah sevgisi kalbimize nakış gibi işleniyor. Onun için Nakşî deniliyor. Bu tarikata “Nakşî” ismi nereden konulmuş? Nakşibendi Efendimiz Hazretleri zâhirdeki mürşidinden zikir talimi almamış. Zâhir mürşidi kimdir?

Emir Külal Hazretleri. Ona çok hizmet etmiş. Himmet almış ama, ondan zikir almamış. Çünkü Emir Külal Hazretleri “*Lâ ilâhe illallâh*” çekerek cehri zikir yapıyormuş. Başını sağa sola çeviriyormuş. Nakşibendi Efendimiz sohbetlerini dinliyormuş. Çünkü Emir Külal Hazretleri Evlâd-ı Resul, sabavette kerametini gösteren bir kimse. Büyük bir evliya. İşte onun sadece sohbetlerini dinliyor. Nakşibendi Efendimiz, Abdulhalik Gücdüvani Hazretleri'nin revhâniyetinden almış. Onlar birbirlerini zâhirde görmemişler.

Emir Külal Hazretleri sohbet yapıyor. Nakşibendi Efendimiz hizmetini yapıyor, himmetini alıyor. Onu çok severmiş, Emir Külal Hazretleri. Ama ihvanlar haset ediyorlar. Niye haset ediyorlar? Bir yönde onlar da haklı.

Bizde mesela, icabetse, Şeyh Efendimiz sohbet ediyor. Sohbeti dinliyoruz, hatmeden kalkıp gidiyoruz. İşte müritler gelip:

—Ya Şeyh Efendimiz'in sohbetini dinleme veya zikire katıl, diyorlar.

Mübarek buyuruyor ki:

—Ben sizin zikrinizi inkâr etmem. Hak'tır. Ama sizin yaptığınız gibi yapmam.

Nakşibendi Efendimiz, Emir Külal Hazretleri'nin tekkesinde o zamanda kullanılan testiler, küpler, çömler yapıyor. Topraktan yapıyorlar, karıyorlar. Toprağını getirenler ayrı, çamuru yapan ayrı, şekil verenler ayrı. Bir taraftan yapılıyor bir taraftan fırında pişiriliyor. Fırını her gün yakarlarmış. Güveçleri, çömlerleri koyar-

larmış, sabaha kadar pişirmiş. Sabahleyin alırlarmış. Fırını her gün bir derviş yakıyormuş. Bir gün Nakşibendi Efendimiz'e demişler ki:

—Bugün sıra sende. Fırını yakacaksın.

Fırının bir yanma saati var. Vakit geçmiş. Yine yakmamış. Daha vakit geçmiş yine yakmamış. Tabii, bunu sevenler var, sevmeyenler var.

Sevmeyenler:

—Fırını yakmazsa, çömler pişmez, sabahleyin ne yapacağız, Şeyh Efendimiz kızar, diyorlar.

—Kardeşim siz karışmayın. Sabahleyin güneş doğarken pişmiş olarak alacaksınız, demiş.

Onda olan harâret fırını kızdırmış, çömlerleri pişirmiş.

Sabahleyin fırını açıyorlar ki altın gibi olmuş çömler, üzerinde “*Lâ ilâhe illallâh*” yazıyor. Bir türlü bakamıyorlar. Gözlerini kamaştırıyor. Çömlerleri antika olarak saklıyorlar.

Bundan dolayı da Nakşibendi Efendimiz'e bu isim veriliyor. Nakış nakış çömler çıktıği için. (GB3)

16- *Şâh-ı Nakşibendi (Muhammed Bahaeddin)K.S.*

Nakşibendi Efendimiz'in ismi Muhammed idi. Niçin nakşî ismi verildi? Tarikatına ve kendisine niçin Nakşibendi denilmiş? Bunda hârikulâdelikler var. Bu emir ona, görülmüş de onun için verilmiş.

Emir Klal Hazretleri'ne hizmet görüyor. Hizmetinde hiç eksiklik bırakmıyor. Bedenî ve malî hizmetini görüyor. Bedeni ile tek kede çalışıyor. Sâdık bir şekilde çalışıyor.

Tarikat reislerine Peygamber Efendimiz emrediyor. "Zikri şöyle yap" diyor. Ama Nakşibendi Efendimiz doğmadan önce onun büyük bir âlim olacağını tasavvuf âlimleri haber vermişler. (GBI)

...

Bizim tarikatımızı kuran Nakşibendi Efendimiz de veysidir. O da zâhir bir çalışmayla, zâhir bir kazanmayla, zâhiri olarak elde etmemiş. Manen elde etmiş.

Onun mrşitleri hem Abdulkadir Geylani Hazretleri, Necmettin-i Kübra Hazretleri, Ahmed-i Çeştiyye Hazretleri, Shreverdiye Hazretleridir. Bunlar onun manevi mrşitleridir. Bak, kelamı kibar şöyle:

*Aşkına Hazreti Piri Tagi'nin
Reis-i evliyâ dîn çerâğının
Hakikat bahrinin çâr ırmağının
Keştibân eyle o deryâya bizi*

Demek ki Nakşibendi Efendimiz'in nispeti bir deryadır, dünyayı ihâta etmiştir.

Ama bu derya nereden meydana gelmiş? Çâr ırmak; dört ırmaktan mana nedir?

İşte dört büyük zâttan feyiz almış, dört büyük zâttın ruhu onun ruhuna hizmet görmüş.

Yalnız Nakşibendi Efendimiz'in tarihi yakındır. Ne zaman?

Osmanlılarda Fatih Sultan Mehmet zamanında. Bu Abdulkadir Geylani, Necmeddin-i Kübra, Ahmed-i Sühreverdiyye, Çeştiyye Hazretleri ise ne kadar çok evvel yaşamışlar. Asırlar geçmiş aradan. Mümkün mü bunları zâhirde görmemiştir.

Ama Nakşibendi Efendimiz onların ruhundan yetişmiş, onların ruhundan feyiz almış. Onların ruhu nasıl ki bir hoca, bir öğretmen okulda talebesine ders vermişse onların ruhları da ona ders vermiş.

Bu nasıl olur?

Evvela mürşidi Abdulhalik Gücdüvani Hazretleri'dir. Abdulhalik Gücdüvani Hazretleri'nin de hocası Hızır Aleyhisselam'dır, "Havace" ismi oradan geliyor.

Hızır Aleyhisselam Abdulhalik Gücdüvani Hazretleri'ni yetiştirmiş. Nakşibendi Hazretleri onu da görmemiş, aralarından iki buçuk, üç asır var.

Demek ki burada anlaşılır; her şey misalle anlaşılır, hani fakülte okuyan bir talebenin tarih hocası olur, coğrafya hocası olur, işte edebiyat hocası olur. Bunlar da böyle onun ruhuna bir hocalık yapmışlar. (GBT)

...

Nakşibendi Efendimiz'in dört nehirden almış olduğu feyiz bir derya olmuş. Silsilede geçiyor: "Ve'l Kâdiriyyeti ve's Sühreverdiyyeti ve'l Kübreviyyeti ve'l Çeştiyye". Bunların hepsi geçmişte büyük tarikat kurucuları. Onun için Nakşibendi tarikatı bütün tarikatların en büyüğüdür. Bu tarikata layık olalım. (GB3)

...

Peygamberimiz'e Makam-ı Mahmud verilmiş, bir de zahirde Cenabı Hak: "Kâbe kavseyni ev ednâ" buyuruyor. Allah'a öyle yaklaşmış ki iki kaşın birbirine yaklaştığı kadar yaklaşmıştır.

Bir insan demek ki bu nimetlerden istifade eder, ama ne kadar yükselse ne kadar gitse oraya gidemez. Ama oraya kadar da yol açıktır. Çünkü bu kelâmda:

Himmet-i evliya bize yâr iken

Şâh-ı Nakşibendi ser-hünkâr iken

Seyyid Tâhâ Sıbgatullah var iken

“Kâbe kavseyn”e dek seyranimız var

İşte bu ayeti kerime, “Kâbe kavseyni ev ednâ” “Habibim, sen bana iki kaşının yaklaştığı kadar yaklaştın” buyuruyor. Demek ki insanlar için oraya kadar yol açıktır, gidemez başka. Gidebildiği yere kadar gidebilir.

İşte bu yolu Peygamber Efendimiz’den sonra Nakşibendi Efendimiz kadar giden olmamış. Bu kelâm onu ifade ediyor.

Tabii orası Peygamber Efendimiz’e verilen bir makamdır, oraya ulaşılmaz. Ne kadar yükselsek oraya da yaklaşıyoruz. Yaklaştıkça daha bir nimetimiz farklı oluyor.

Nakşibendi Efendimiz Mansur Hazretleri hakkında ne buyuruyor? Muhyiddin Arabi Hazretleri, Mansur Hazretleri Nakşibendi Efendimiz’den evvel yaşamışlar.

Bunlarda vecd âleminde şeriata, imana ters düşen kelâmlar olmuş, Mansur “Enel Hakk” demiş. Hâlbuki bunu Mansur’un kendisi söylememiş, Mansur bir alet.

Sanki boş bir boruya, kamışa üfürsen ondan ses çıkar. Çıkan ses borudan çıkıyor ama ona bir üfüren var. Üflenmese bu ses oradan çıkmayacaktı.

Mansur asılmış ama Mansur’un asılmasında bir sır, bir esrar var. Mansur’u asmışlar Mansur’un dökülen kanlarından “Enel Hakk” yazılmış. Hani bin tane adam “Enel Hakk” dese de assalar onların dökülen kanlarından “Enel Hakk” yazılmaz. Ama Mansur’un kanıyla “Enel Hakk” yazılmış. Düşen her bir katre kanı nereye düşmüşse “Enel Hakk” yazılmış.

Koca vücuttan boşalan kanlar “Enel Hakk” yazılmasını diye onun önüne geçmek için vücudunu yakmışlar. Bu sefer de külleriyle “Enel Hakk” yazılmış. Dicle Nehri’ne külleri atmışlar ki şirki önlesinler. Onun sözünün küfür olduğunu ilân ediyorlar. Ama edemiyorlar, Dicle’ye atmış oldukları küller çıkmış suyun üzerinde yine “Enel Hakk” yazılarak gitmiş. Daha da buna mâni olamamışlar. O zaman küfrünü kaldırmışlar, maktul bu sözünde hatalı söy-

lememiş, küfür söylememiş, küfre gitmemiştir. Mansur'un sözü hakır, biz anlayamamışız, demişler. (GB5)

...

Himmet-i evliyâ bize yâr iken

Şâh-ı Nakşibendi ser-hünkâr iken

Yani hünkâr demek baş demek, padişah demek. Ser hareketli, canlı ve güçlü demektir.

Seyyid Tâhâ Sıbgatullah var iken

“Kâbe Kavseyn” e dek seyrânımız var

Açık yani, Kâbe Kavseyn'e dek yol açıktır, gidebiliyorsan git.

Gidilir mi? Gidilir.

Evliyaullah'tan 5 tanesi o makama ulaşmış, “Kâbe Kavseyn” makamına ulaşmış.

Kim bunlar?

Mansur Hazretleri, Muhyiddin-i Arabî Hazretleri, Bayezid-i Bistami Hazretleri, Nakşibendi Efendimiz Hazretleri, bir de Necmettin-i Kübra Hazretleri.

Fakat o dört tanesini o makamdan aşağıya indirmişler. İdare edememişler orayı.

Mesela diyelim ki bir kaymakamı vali etmişler, valiliğe tayin etmişler. Valiliği idare edememiş, demiş ki ben burayı idare edemiyorum; inmiş aşağı, kaymakamlığa.

Misal yani... Hâşâ...

Bunlar idare edememişler o makamı, inmişler aşağıya. Ama Nakşibendi Efendimiz idare etmiş ve o makamda kalmış. Reis-i Evliya seçilmiştir.

Mansur'un “Ene-1 Hakk” demesi indirmiş onu, o makamdan aşağı, idare edememiş.

Muhittin-i Arabî Hazretlerinin yine o sözü...

Bayezid-i Bistami Hazretlerinin o sözü: “Leyse fi cübbeti si-vallâh” Demiş.

Halbuki aslında makamlarından terfi etmemişler.

Yani velayetinden yüksek bir makamı idare edememişler, oradan inmişler velayete, velayet makamında kalmışlar.

Yani tenzil etmemişler.

Ama Nakşibendi Efendimiz o makamda kalmıştır. Onun için Reis-i Evliya seçilmiş.

Bakın Nakşibendi Efendimiz buyuruyor ki:

—Eğer arz üzerinde, bütün dünya üzerinde, Havace Abdulhalik evlatlarından (manevi evlatlarından diye açıklıyor) bir tane bulunsaydı Mansur’u oradan geçirirdi, astırmazdı.

Ama bu manevi evlatları kim?

Kendisi ve kendisinin yetiştirdiklerinden bahsediyor.

Hakikaten böyledir.

Nakşibendi Efendimiz zuhur ettikten sonra, onun şöhreti dünyaya yayıldıktan sonra, daha kimsede o hal tecelli etmemiştir.

Edenler olmuşsa da geçmişler, ısrar etmemişler, yok dememişler.

Evet, onun için bak:

*Tarîkimiz Tarîk-ı Nakşibendi
Kamu ehl-i tarîkin ser-bülendi
Kolumuz Hâlidî’dir dil-pesendî
Girenler hâb-ı gafletten uyandı*

Bizde böyle, bir de buyuruyor ki:

*Tarîk-i Nakşibendi Hak yoludur
Ana dâhil olan cümle velidir*

Ama yeter ki, oraya dahil olduktan sonra orada sebat etsin ve tarikatının, meşayihinin şerefini muhafaza etsin. (GB4)

...

*Himmet-i evliyâ bize yâr iken
Şâh-ı Nakşibendi ser-hünkâr iken*

Himmeti evliyâ; bizim pirllerimiz, bizim silsilemizdeki veliler, irşad memurları, tebliğ memurları değil. Tebliğ memurlarında o kadar yükselme olmaz. Ama irşad memurlarında olur.

Onun için bizim silsilemizdeki velilerin himmeti çok büyüktür, çok boldur. Onların himmeti bizim ile beraber olursa diyor. Şâh-ı Nakşibendi Efendimiz de ser-hünkâr. Buradaki anlam şudur: Mademki bu tarikat, Nakşibendi Efendimiz'in ise bu tarikatta çalışanlar Nakşibendi Efendimiz'e gidinceye kadar buradaki meşayihlerden, her meşayih kendi makamına kadar götürür, kendi makamından ileri götüremez.

Bu neye benzer? Bir usta var, çırağını yetiştirir. Kendisi ne bilirse onu öğretir. Ama çırakta kabiliyet varsa, kendisinden daha üstün bir usta bulur. Maharet, mârifet sahibi olur. Bazı çıraklar kendi kabiliyeti, kendi zekâsından dolayı, ustasından daha ileri geçiyor. Zâhirde bu böyle oluyor. Ama mâneviyatta her meşayih kendi makamına kadar müridini götürür. Oradan ileriye geçiremez. Fakat mürit geçebilecek durumda olursa, onu silsiledeki büyükler geçirirler. Nakşibendi Efendimiz'e kadar ilerletirler, o makama dâhil ederler. Kelâm-ı kibârda onu ifade ediyor:

Himmet-i evliyâ bize yâr iken

Bizim büyüklerimiz -hâşâ estağfurullah- hepsi yetkili. Nakşî'nin on iki kolu var, sadece bizim kolumuz değil. Mademki Nakşibendi Efendimiz yetkilidir. Sair kollardaki terakkî eden bir müridi ileriye götürecektir bir üstat lazım. Çünkü meşayihini geçecek. İşte o zaman onu Nakşibendi Efendimiz'e götürür. Çünkü o reis-i evliyâ seçilmiş. O “*Kâbe Kavseyn*” makamına ulaşmış. Oraya kadar götürürse o götürür. Ondan başkası götüremez. (GB2)

...

Necmettin Kübra Hazretleri düşmüş aşağı makama. Ulaşmış olduğu makamı idare edememiş. Zâhirdeki eksiklikleri: Necmettin Kübra Hazretleri insanlara vereceği nazarı bir kediye, bir rivâyete göre de köpeğe vermiş, onun için makamını idare edememiş. Aşağıya inmiş. Kübreviye Tarikati vardır. Onun reisi, kurucusu, silsilede geçiyor ya: “*Nakşibendiyyeti ve'l Kâdiriyyeti ve's Sühververdiyyeti ve'l Kübreviyyeti ve'l Çeştiyye.*” (GB3)

...

Zaten böyle, bütün tarikatların içerisinde, en yüksek makamları, en yüksek mevkileri, en yüksek rütbeleri Nakşibendi tarikatında almışlar, takmışlar.

Diğer tarikatlarda o yüksek makamlara ulaşamamışlar.

Bütün Türkiye’yi araştırdığın zaman, Nakşibendi silsilesinden gelip geçen meşayihlerin hepsi Kutup, Gavs’tır.

Ekserisi Kutup, Gavs geçmektedir.

Ama bak her asırda Kutup da bir tane oluyor, Gavs da bir tane oluyor.

Tebliğ memuru var, irşat memuru var, Gavs var, Kutup var.

Nerede?

Meşayihlerin, velilerin içerisinde.

Nasıl ki mesela, zahirde millet içerisinden parlamento seçiliyor, geliyor meclise değil mi?

Kaç tane mebus var parlamentonun içinde? Millet içinden seçilmiş gelmiş.

İşte veliler de parlamento gibi halktan seçiliyor. Fakat bunların içinde irşat memurları var ki onlar da bakanlar gibi.

Onların içinden de seçilen Gavs, Gavs-ı azam da başvekil gibi.

Veliler parlamento, mebuslar gibi.

Kutbu’l-irşat var bakanlar,

Gavs-ı azam var başvekil,

Kutbu’l-aktab da Cumhur Reisi.

Bizim tarikatın, Nakşibendi tarikatının rütbeleri bunlardır.

Askerîdir, siyaseti de askerî, eğitimi de askerî, rütbesi de askerîdir.

Artık er’den mareşale kadar rütbeleri götür. (GB4)

...

Bu kadar evliya var. Veliler “cem’l-cem”dir. Velilerin cem’l-cem olması neye benzer? Askeriyedeki rütbeli paşaları düşünelim. Tuğgeneralden başlayıp ta generale kadar paşaları düşünün. Onların hepsi rütbeli paşadır.

Ama bu cehri zikir yapanların rütbeleri sivildir. Nahiye müdür-lüğünden başlarmış, kaza kaymakamı, vilayet valisi diye gidiyor.

Ama bizim Nakşî tarikati, askeriyedir. Erden başlıyor mareşale kadar gidiyor. Tarikata giren bir kişi er oluyor. Artık onun kabili-yetine, çalışmasına göre ona makam, rütbe veriliyor. Onbaşı, ça-vuş, üstçavuşlar, astsubaylar, subaylar, generaller böyle gidiyor.

Kutbu'l-aktab ve Gavs ikisi aynı değilse de, Gavs da bir tane oluyor. Kutbu'l-aktab da bir tane oluyor. Kutbu'l-aktab bir rütbe daha üstündür. Yani Kutbu'l-aktab, Cumhur reisi; Gavsu'l-azam da Başvekil. Birer tanedir, iki tane desen olmaz.

Ama Kutbu'l-irşatlar çoktur. Kutbu'l-irşatlar da bakanlar gibi-dir. Evliyalar da o mecliste toplamış olan parlamento gibidir. Hal-kın içerisinde seçilmiş vekiller parlamentoya gitmiş. Beş yüz, altı yüz tane parlamenter olmuş. Onların içinden bakanlar seçilmiş, Başvekil seçilmiş, Cumhur reisi seçilmiş. Gavsul azam bir tanedir. Kutbu'l-aktab bir tanedir. Kutbu'l-irşatlar çoktur. Kutbu'l-irşat olmayanların diğerleri de irşat memurudur. (GB5)

...

Aşkına Hazreti Piri Tâgi'nin

Reis-i Evliyâ din çerâğının

Nakşibendi Efendimiz Reis-i Evliyâdır. Din çerağı, dinde onun kadar hizmet gören olmamış. İslâm'ı onun kadar yayan olmamış.

Hakikat bahrinin, çâr ırmağının

Pîr, mürşid. Pîran, silsile. Bizim silsilemiz, altın zincir halkadır. Piri pîran, kendi pirinden başlayarak bütün silsiledeki pirlerden, hatta Peygamber Efendimiz'den yardım talep ediyor.

Destgirim ol cemi-i pîr ü pîran hürmeti

"Küntü kenz" in padişahı, ruh-ı sultan hürmeti

Küntü-kenz'in padişahı, Hazreti Allah. Cenabı Hakk'ın zâtının büyüklüğünü kendisi biliyor. Kimse bilmiyor onu. Ruh-i Sultan, Peygamber Efendimizdir. (GB2)

...

Peygamber Efendimiz’i rüyada görmek için çok salavat-ı şerife getiriyorlarmış, çok ameller işliyorlarmış ki rüyada görsünler diye. Rüyasında görene Resulullah Efendimiz buyurmuş ki:

“Bizi görmek isteyenler Muhammed Bahaeddin’i gitsin ziyaret etsinler. Bizim sohbetimizi dinlemek isteyen gitsin, onun sohbetini dinlesinler.”(GB5)

...

Şâh-ı Nakşibendi Efendimiz, reis-i evliyâ. Geçmişte ve gelecekte ne kadar evliyâ varsa hepsinin başı seçilmiş.

Peygamber Efendimiz rüyalarında görenlere böyle emredermiş. Nakşibendi Efendimiz üveysi olduğu için, Peygamber Efendimiz zikirleri şöyle yap, müritleri şu şekilde yetiştir diye emretmiş.

Nakşibendi Efendimiz’in bir emri var. Buyuruyor ki:

“Ben Bârigâr-ı Resulullah’tan içeri girdim.”

Bârigâr-ı Resulullah, nurdan atlas çadır. Yani fenâ fi’r-resûl olmuş. Nübüvvete dâhil olmuş.

Evet, içeri girdim diyor.

“Ol Hazret sâir velilere yapmış olduğu ikramdan fazla olarak bize ikramda bulundu.”

Bütün hepsi vâris-i enbiyâ olduğu hâlde. İkram da şudur:

“Benim kabrimin yüz fersah mesafede dört yönüne (Sadece Doğu değil, Batı-Kuzey-Güney) defnedilen cenazelerinin kabir azabının şefaatinin bana verdi.”

Ama iman ehli için, bu da her iman ehli için değil. Ameli olmayan iman ehli azap görecektir. Azap biticidir, geçicidir; ama nâr ise geçici değildir. Eğer insanların imanı var da ameli yoksa o tabii azap görür. Günahına göre, dünyadaki cezasına göre azap görür. Azap geçicidir, o kadar yanar.

Bir de var ki ehl-i nâr var. Onlar ebedî kalır cehennemde, ebedî çıkmazlar. Evet, bunların kabir azabını kaldırdı. Allah bunlara şefaate edecek. Halifelerinden Alaaddin’e de (aynı zamanda damadı) kırk fersahlık bir yerin şefaati verildi. Bizim tarikatımızda da en

ufak bir veliye bir bölgenin, bir fersahlık yerin şefaati verilir.
(GB2)

...

Arz üzerinde en çok duyulan ve bilinen tarikat Nakşibendi'dir.
Niçin? Elhamdülillah,

Evliyalar serfirâzı Nakşibendi Hazreti

Nakşibendi Efendimiz evliyaların başıdır. Serfirâzdan maksat evliyâların en yükseği. Daha ileri gitmiş, yükselmiş, reis-i evliyâ seçilmiş. Evliyâların başıdır.

Pîrlerimiz giydiler tâcı, abâyı, hil'ati

Yani Nakşibendi tarikatında yetişenler taç, aba, hil'at giyerler.
Bu hil'at manevi. Taç, manevi taç. Manevi abâ.

Taçtan mana, manevi bir padişahlıktır. Fakat bu taç öyle bir taç ki maddi padişahların tacına benzemez. O zikir tacıdır. O Cenabı Hakk'ın nurundan, feyzinden elde etmiş olduğu bir taçtır. Çünkü bir talip tarikata girip ders alınca, onun başına taç koyuyorlar. Bu zikir tacıdır.

Evliyâlar serfirâzı Nakşibendi Hazreti

Pîrlerimiz giydiler tâcı, abâyı hil'ati

Âlemi kılmış ihâta himmetiyle nisbeti

Biz gulâm-ı Nakşibendiz râh u erkân bizdedir (GB1)

...

Nakşî neye deniyor? İnsanların kalbine nakış işleniyor. Bir boya vardır. Bir de işleme vardır. Bir eşyaya bir nakış işlenirse, o nakış oradan gitmez. Bir de yapmacık vardır, üzeri boya ile yapılır. O silinir gider. İşte bizim tarikatımız böyledir. Kalbimize işlenir. İşleyen kim oluyor? Meşayihimiz.

Niye buyuruluyor:

Ekseri nakşında kaldı görmedi Nakkaş'ını

Ama Nakşîler nakışta kalmıyor. Bu görünen eşyalar var ya, bunları kastediyor.

Ne yapmış, kim yapmış, bilmiyorlar. Ama bilen var mıdır? Vardır. Sadece nakışı değil ki, nakkaşı gören var. Kul Allah'ın Cemalullahını müşahede etmezse, Allah'ın ruyetine mazhar olmazsa nakışta kalıyor. Aldın bir eşya, üzerinde nakış var; ama bunu kimin yaptığını, kimin işlediğini bilmiyorsun. Bunu yapmanı görmek, bulmak lazım. Maharet, mârifet budur. Onun için:

Ekseri nakşında kaldı görmedi Nakkaş'ını

Bu kim? Tarikatları olmayanlar veya başka tarikatlar. Nakşil olmayanlar. Hâşâ, tarikatların hepsi haktır. Ama yalnız şöyledir:

Nefisleri ile bir de kalp yoluyla gidenler var. Muhalefet-i hevâdan başlayanlar var. Muhabbetü'l Mevlâ'dan başlayanlar var.

Cehri tarikatlar, riyâzet tarikatları, uzlet tarikatları, seyahat tarikatları var. Onların ameli diyor ki mesela: bir belde veriyor, orayı yaya gezeceksin. Hiç vasıtaya binmeden. Aç da kalsan, çıplak da kalsan, ölsen de bu beldeyi gezeceksin.

Bir de uzlet tarikatı var. Halktan kendisini hapsediyor. Değil halk ile, kendi mahremleriyle bile görüşmüyor. Evladı ile, hanımı ile de görüşmüyor.

Bir de riyâzet tarikatları vardır. Ölmeyecek kadar çok az yerler, içerler. Öyle etlisi sütlüsü ile yemek yeme yoktur. Bir çeşit gıda yiyor. Diyelim ki bir parça ekmek ile zeytin yiyor veya bir parça ekmek ile bir dilim peynir veyahut üç tane hurma yiyor. Ölmeyecek kadar 24 saatten 24 saate nefesine gıda veriyor. Bu da böyle kendini terbiye ediyor. Bunlar muhalefetü'l-hevâdan başlayanlar.

Ama bizimki böyle değil. Muhabbetü'l Mevlâ'dan başlıyor. Onun için Nakşibendi Efendimiz buyurmuş ki:

Sair tarikatların nihâyetteki kârını biz bidâyete getirdik.

Onlar çalışırlar, çalışırlar en son ulaştıkları kârı biz başlangıçta müride veriyoruz, diyor. (GB1)

...

Nakşibendi Efendimiz, Hacc'a gittiği zaman, tabii Buhara'dan yolları Bağdat'tan geçiyor. Bağdat çok eski büyük şehirdir. Bağdat'ta böyle bir çarşıdan geçerken bakmış ki bir mağazada on sekiz

yaşlarında bir genç çalışıyor, yüzünde böyle nuru Muhammedi parlıyor.

Tabii, onlar insan sarrafıdır. İnsanı gördükleri zaman bilirler, ölçerler, tartarlar. Nasıl bir insan olduğunu bilirler. Onlar kalp tasarrufuyla kalplere nazar ederler.

Onu böyle nurlu görünce kalbini kalbiyle meşgul etmiş. Bakmış ki gencin başında mağazada çok kalabalık var. Kimisi mal, fiyat soruyor, kimisi para veriyor, kimisi mal seçiyor, beğeniyor. Her birisine ayrı ayrı cevaplar veriyor. Öyle bir başında büyük kalabalık, çok büyük bir meşgale içerisindeymiş. Bakmış o genç hiç Allah'ı unutmuyor. Allah'ı hiçbir saniye, bir nefes Allah'tan gafil olmuyor, onu öyle görmüş.

Hicaz'a gitmiş, Beytullah'ı tavaf etmiş. Tavaf yedi şavttır, yedi şavt bir tavaf sayılıyor. Her dolanmaya bir şavt deniliyor. Yedi defa dolandıktan sonra Beytullah'ın kapısında Mültezime denen dua yeri vardır. Bu vacip olan bir amel oluyor. Makam-ı İbrahim'de namaz kılınıyor. O da bir vacip olan bir ameldir. Ama bunlar yedi defa tavaf edildikten sonra yapılıyor. Tavaftan sonra Mültezime'de dua yapmak, Makam-ı İbrahim'de namaz kılmak vacip oluyor.

Nakşibendi Efendimiz bir cemaatle tavaf yapmışlar. Mültezime'de dua yapıyorlmuşlar. Mültezime'de duada seksen beş yaşındaki bir ihtiyara bakmış ki, Allah'tan dünyalık istiyor. Ona da acıyor.

Dönüp geldikten sonra diyor ki:

— İki kimse içimi sızlattı. İki kimseye özüm, içim yandı. Birisi on sekiz yaşındaki bir genç elli bin filürü liralık hasılat yaptı. Başında büyük kalabalıkla muhataptı. Allah'ı hiç unutmadı. O genç yaşta öyle bir kemale ulaştığına çok gıpta ettim. Birisi de seksen beş yaşında, Beytullah'ı tavaf ettik, Mültezime duasında Allah'tan dünyalık istiyor. Onda olan cehalete, gaflete de acıyarak içim yandı, diyor. (GB5)

Nakşibendi Efendimiz buna çok gıpta etmiş, on sekiz yaşında, bu genç yaşta bunu nasıl böyle kazanmış diye.

Bu kemali nasıl elde etmiş?

Bütün şeriat, tarikat, ibadet, zikir, fikir, bütün hepsinden maksat kalbi uyarmak, kalbi diriltmektir.

Kalp dirilince artık o insan daha kendisini Allah'tan gafil edemiyor. Her ne kadar zahirde meşgul olursa olsun o, Allah'ı daha unutamıyor. İşte Cenabı Hak da zaten öyle buyuruyor:

“Ayakta, otururken, yatarken, hatta her halde beni zikredin.⁸⁶” buyuruyor. Daha başka zikir ayetleri var. Çok zikredin buyuruyor.

Cenabı Hak “Ancak sizin kalbiniz zikrullah ile mutmain olur.⁸⁷” Sizin kalbinizi ancak zikrullah doyurur, başka bir şey doyurmaz, tatmin etmez, buyuruyor.

Nakşibendi Efendimiz o'nda bunu görünce gıpta etmiş ve sormuş. demiş ki:

—Sizin tarikatınızın bidayeti nedir, nihayeti nedir?

O da demiş ki:

—Bidayeti muhalefetül heva'dan başlar, nihayeti muhabbetül Mevla'ya ulaşır.

—Ne kadar çetin, demiş.

—Efendim sizinki nedir?

—Muhabetül Mevla'dan başlar, muhalefetül heva'ya ulaşır.

—Ne kadar kolay, demiş.

Muhabetül Mevla'dan başlayıp da, muhalefetül heva'yı terk etmek çok kolay oluyor.

Ama muhalefetül heva'dan başlayıp, muhabbetül Mevla'ya ulaşmak çok çetindir, çok uzuyor.

⁸⁶ Al-i İmran 3:191

⁸⁷ Ra'd 13:28

Ne demek oluyor? Mesela diyelim ki, bir köyden diğer bir köye gideceksin, yakın bir yolu var. Tam böyle bir hatla çizilmiş, o köye gidiyor. Veya o köyü bulamıyorsun, oraya batıya doğru, doğruya doğru köylerden dolaşıp gidiyorsun. Halbuki oradan doğrudan geçecektir. Mesela bir kilometre yol yerine, on kilometre yol dolunup, oraya geliyorsun.

Bu böyle işte; muhalefetül hevadan başlayan tarikatların yolu uzuyor ve çok çetindir.

Bir de şu var ki onlar Cenabı Hakk'ın isimleriyle, esmalarıyla zikrediyorlar. Cenabı Hakk'ın bin bir ismi vardır. Bin bir isminin içinde doksan dokuz tane esmayı hüsnâ, güzel isimleri var, seçkin isimleri var. Fakat haşa, hepsi güzel de, nihayet seçkin olandır.

Bir de zatına mahsus olan bir ismi var ki,

Bu da “Lafza-i Celal”, “Allah” ismidir.

Allah'ın zatına mahsus olan bir isimdir.

Diğer isimler, bütün sıfatlarına mahsustur.

Onun için işte, diğer isimleriyle, Allah'ın öbür isimleri, bin bir ismiyle zikir edenler, esma nurundan başlıyorlar. Ondandır sonra sıfat nuruna geçiyorlar, sıfat nurundan da zat nuruna geçiyorlar.

Halbuki bizde burada esma nuru, sıfat nuruyla uğraşmıyorlar.

Ya?

Doğrudan doğruya zat, senin hedefin Allah'ın zatıdır diyorlar.

Allah'ın zat nuruna doğru direk geçiyorlar. Bu da işte Lafza-i Celal'dir. Hani bütün diğer sair isimleriyle Allah'ı zikredenler, ahiri sonunda bu Lafza-i Celal'e getiriyorlar. Allah kelimesine geliyorlar. Bu da kalpte yazılı olan bir şey. Kalpte yazılıymış. (GB4)

...

Sair tarikatlarda bütün nefsanî arzularını terk etmedikten sonra aşkı ilahiye duçar olamıyorlar. Yani onlar kalplerinde Allah aşkıyla cezbeye kapılamıyorlar, daha doğrusu aşk onların kalbinde tecelli etmiyor. Onlar bütün sofıyane ibadetle, terakkileri ibadetledir. Ve bütün nefsanî arzularını geçmekledir.

Ama ne oluyor? En son, bunlar bütün nefساني arzularından geçtikten sonra tek bir arzuya kalıyorlar. İşte o zaman onların kalplerinde Cenabı Hakk'ın sevgisi tecelli ediyor.

Fakat Nakşı tarikatında öyle değil. Nakşı tarikatında hemen tarikata girildiğinde insanın kalbinde Allah sevgisini, onun kalbinde tulû ettirirler.

Şöyle buyruluyor;

*Bir kimseye kim yâr ola tevfk-i hidâyet
İrfân ile deryâ oluben kalbi çoşar da
Gönlünde tulû' eyler anın aşk u muhabbet
Görün nice mahbûb-ı Hudâ var bu beşerde
Sevdim seni seydâ-yı cihân hayır ve şerde
Aşık olanın ciğeri yanar da pişer de*

Nakşı tarikatında bu var. Onun için buyruluyor;

*Tarikımız Tarîk-ı Nakşibendi
Kamu ehl-i tarîkin ser-bülendi
Kolumuz Hâlidî'dir dil-pesendi
Girenler hâb-ı gafletten uyandı
Zuhûrâtı Pirimden söylerem ben
Bu yolda cânı kurbân eylerem ben*

Bir de buyruluyor ki;

*Tarik-i Nakşibendi Hak yoludur
Ona dahil olan cümle velidir*

İşte Nakşibendi Efendimizin emirlerini burada gösteriyor. Bizim tarikatımızda ders verildiği zaman, mesela istiğfardan sonra el tutulduğu zaman;

—Tarikatı Nakşibendiye'de Hz. Şeyh Efendimizi şeyh efendiliğe kabul ettin mi? Sorusuna, 'Ettim' demek kifayet etmiyor.

—Kabul Ettim, denilecek.

‘Kabul’u vuslat imiş. İlla ‘kabul’ kelimesi olacak. Eğer ‘kabul ettim’, der de sözünün üzerinde durursa, tamam onun Kabulü Vuslat’tır. (GB4)

...

*Daireyiz hem kudümüz cismimiz neydir bizim
Aşk u sevdâdır gıdamız bağırmız meydır bizim
Virdimiz ismi celâl’dir kalbimiz “Hay”dır bizim
Zikrimiz ihvâ-durur esrar-ı Kur’an bizdedir*

Nakşibendiler daireyi çevirip de hatmeye oturdukları zaman onların âzâları zikir âleti olur. Daha ney’e, kudüme hacet kalmaz. Niçin? Bizim bütün gıdamız da aşk, sevdâdır. Bu Allah aşkı, Resullullah aşkı, meşayih aşkı. Zikrimiz de lafza-i Celâl’dir. Allah zikri yapa yapa kalbimiz dirilir. Bütün âzâlarındaki damarlar kalbe bağlıdır. İnsanların kalbi dirilince kalbindeki hareket âzâlara aksediyor. Bütün âzâlar zikir yapıyor.

Ney, Mevlevîlerin zikir âleti. Kudüm de Safevîlerin veya Kadirîlerin zikir âletidir. Haktır. İnkâr edilmez de yalnız bid’at karışmıştır. Alındığı gibi değildir. Mevlevî tarikatını Mevlânâ Celaledin Rûmî kendisi kurmuş. Gerçi Şems gelmiş onu irşâd etmiş ama, tarikatı kendisi kurmuş. Fakat o semâ yaptığı zaman, ihvanlar da beraber dönüyormuş. O sırada yerden havalanıyormuş. Semâya yükseliyormuş. Bu şöhret olmasın diye emretmiş. Demiş ki:

—Benim ayaklarımın yerden kesildiğini gördüğümüz zaman, bir tabak alın vurun. Ses çıkarsın ki şugul olsun. Ben kendimi toparlayayım. Semâya yükselmeyeyim.

Emir vermiş. Böyle yapmışlar. Fakat ondan sonra onu tebdil etmişler. Değiştirmişler. Daha başka ilâveler yapmışlar. Onun vermiş olduğu emir gibi kalsaydı, def girmeyecekti. (GB1)

...

Nakşibendi Efendimiz Hazretleri’ne sormuşlar:

—Efdal-i zikir “*lâ ilahe illallah.*” Sizin için de bu efdal-i zikir midir?

O da buyurmuş ki:

—Efdal-i zikir “*lâ ilahe illallâh*” ama bize göre değil. Bize göre o ibadettir. Bizim için efdal olan zikir, kalbi Allah ile meşgul etmektir.

Onun için her 5 vakit namazın peşinde vird olarak 11 defa “*lâ ilahe illallâh*” okuyoruz. Nakşibendi Efendimiz’den tâ bugüne kadar gelmiştir.

Farz namazlarda selamdan sonra 5 defa “*Estağfurullah*” ondan sonra “*Allâhümme ente’s selâm ve minke’s selâm*” okuyoruz. Bunun da sebebi şu: Peygamber Efendimiz günde 70 defadan fazla istiğfar yaparmış⁸⁸. Biz de bunu şöyle taklit ediyoruz: 5 vakit namazın farzlarından sonra 5 defa “*Estağfurullah*” çekiyoruz, 25 oluyor. 25 tane de günlük dersimizde çekiyoruz, oldu 50. 25 istiğfar da hatmemizde okuyoruz oldu, 75. (GB2)

...

Mâsivanın illetinden pâk edip bu gönlümü

Kıl tarîk-i Nakşibend’in hâdimi Allah için

Bütün tarikatlar haktır. Ama hepsinin üstünü Nakşibendi tarikatıdır. Niçin? Nakşibendi tarikatı hakkında ayetler, hadisler var?

Cenabı Hak: “*Beni gizli kalbinizden zikredin*” buyuruyor.

Peygamber Efendimiz: “*Zikirlerin en efdali gizli yapılandır*” buyuruyor.

Allah rızası için beni Nakşibendi tarikatına hizmetçi olarak kabul et ki mâsivâ gönlümden çıksın, paklansın gönlüm, diyor. Eğer mâsivâ gönlümüzden çıkmazsa, Allah korusun helâk oluruz. Kurtulacağımız yoktur. Çünkü Cenabı Hak, ehl-i dünyayı ehl-i nâr halk etti. Ehl-i dünyaya necât yoktur. Kurtuluş yoktur. (GB1)

...

Tarikatların sayısı çoktur. Sayısını Allah bilir. Bir Hadis-i Şerif’te şöyle buyuruluyor:

⁸⁸ Buhari, Daavât 3, Tirmizi, Tefsîru sûre (47) İbni Mâce, Edeb 57

“Allah’a giden yollar mahlukatın nefesinin adedinin çokluğu kadardır”.

Allah’a giden yollar çoktur. Niye? Çünkü Cenabı Allah’ın bin bir ismi vardır. Her bir isim için zikir yapılır. Onun için tarikatların sayısı çoktur. Veya bazıları iki üç isimle, iki üç esma ile zikir yaparlar. Onun için çok oluyor.

Fakat Nakşibendi tarikatında bir esrar var. Nasıl bir esrar var? Sair tarikatlarda bilhassa cehri veya riyâzet tarikatlarında insan dünyadan çekilir. Ölmeyecek kadar yer. İbadete kendilerini veriyorlar. Nefislerini terbiye ediyorlar. Ondan sonra kalplerinde aşk tecellî ediyor.

İnsanın kalbinde aşk tecellî ederse, bu dünyayı da çıkarır, ahireti de çıkarır. Cennet de bir arzudur. İnsanlar ne için ibadet yapıyorlar. Cennete gitmek için veya cehennemden kurtulmak için.

Ahiret bâkî, dünya fânidir. Dünyayı sevmek haramdır. Dünya insanı batırır. Ahiret haktır. Fakat insanların kalbinde aşk tecellî ederse, o zaman ahireti de çıkarır gönlünden. Sonra kendi cismini de sevmez. Canını da sevmez. (GB1)

...

Tarikat cümle haktır olma zâği

Ki dört misbâhı var birdir çerağı

Diyor ki tarikatlar bütün haktır bunlara muhalefet etme, inkar etme. Dört misbâhı vardır ama çerağı birdir.

Dört misbâh burada lamba manasındadır.

Misbâh burada dört çar-yar-ı güzün efendilerimiz.

Çerağ ise ışıktır, nurdur.

Peygamber Efendimizin nuru nübüvveti bunlarda görülmüştür, bunlardan tecelli etmiştir, diyor. Dört misbâhı vardır. Fakat yalnız tarikatlar cümle haktır ama tabii bir insan mesela bir talip hangi tarikata girmişse o tarikatı benimsemiş ki girmiş. O tarikatı öbür tarikatlardan üstün görmüştür ki girmiştir.

Mesela bugün dört mezhep var, dördü hak mezhep midir? Evet, Hepsî dört mezhebi kabullenseler de mesela Şafî mezhebinde olan-

lar, (hak mezheptir) Şafî ile amel ederler fakat Hanefî ile amel edemezler.

Şafî ile her ne kadar amel etseler bile Hanefî mezhebi ser (önde gelen) mezheptir. Ser mezhep olduğunu onlar da kabul ediyorlar. Çünkü niye?

İmam-ı Şafî, İmam-ı Azam'dan daha alimdi diyemezler ki. İmam-ı Azam hepsinin hocasıdır. İmam-ı Azam'dan daha iyi üstün bir alim, içtihatçıların içerisinde gelmemiş ki. İmam-ı Azam hepsinin hocası olduğu için, hepsinden daha üstün olduğu için Peygamber Efendimiz onu methetmiş; İslam'ın nurudur, güneşidir. Onun kadar bir alim gelmemiş ki onun ser mezhep olduğunu takdir etmesinler, ederler.

Şafî mezhebinden birisi İmam-ı Azam'ın mezhebini takdir eder. Mezheplerde böyle olduğu gibi tarikatların da hepsi haktır. Ama tarikatlardan Nakşibendi Tarikatı hepsinin makbulüdür. Hepsinin üstünüdür.

Niye?

Bak Peygamber Efendimiz, “*Bütün kapılar kapansın yarığarım Ebu Bekir'in kapısı açık kalsın.*” buyurmuş. (GB4)

...

Nakşibendi halifelerinden Sadeddin Kaşgarî Hazretlerinin zamanında oluyor. Kendisi de evladı Resulden, çok da insan irşat ediyor. Muhammed Şemseddin-i Rucî Hazretleri ona gelmiş ve halifesi olmuş, çok alim ve genç yaştadır. Onun da gönlüne bir tarikat sevdası düşmüş, bir meşayih sevdası var. Ama daha henüz tanımadan evvel mürşit arıyor, çok aramış, aramış, neticede Kaşgar vilayetine gelmiş. Orada:

—Burada tarikat var mıdır? Meşayih var mıdır? diye sormuş.

Orada demişler:

—Cehri zikir yaptıran Nurettin Havafî isimli bir zahir meşayih varmış.

Zikri de cehri yaptırmıyormuş. Zahir meşayihî, zahir ilmiyle ilim yapan; varlıktaymış. Daha da fazla böyle şatafatlı, şöhret, şan arayan, isteyen birisi, gizlenmiyor.

Onun için bu tarikatların hepsi mahviyete düşemezler. Allah korusun! Ne olur düşemezlerse? Keramete ulaşırlar, keramet onları perdeler. Onlar zannederler ki kemalata ulaştılar. Halbuki insanlıkta kemalat mahviyettedir, keramette değil. Keramet bir gün varlık oluyor.

İşte bu zat, Nurettin Havafî Hazretlerinin zikrine gitmiş. O bakmış ki cehri zikir yapıyorlar. Bir musiki var; yani hem seda var hem hareket var, başlarını çeviriyorlar, bağırarak zikir yapıyorlar. Hoşuna gitmemiş:

—Başka yok mu daha, diye sormuş. Demişler:

—İşte Nakşi halifelerinden filanca var.

Oraya gitmiş, hakikaten bakmış, orada bir kalabalık, bir izdiham, daha böyle fazla göze çarpan, görülen bilinen insan, cemaat orada. Küçük yerdeler, mahalle içerisinde, böyle çok aşikâr olan bir yerde değil. Bir mescitte, bir küçük mahalle mescidinde zikir yapıyorlar. İkinci vaktiymiş, ikindiden sonra (bizim hatmemiz var ya) hatme okuyorlar, böyle halka olmuşlar. Zikir yapıyorlar ama, ses yok, hareket yok. Tabii bunları da güzelce seyretmiş. Çok taacüp etmiş ve o aralık gönlünden Allah’a iltica ederek yalvarmış.

—Ya Rabbi külli şey’e kadirsin sen. Her şeyi bilen, her şeye kadirsin sen, ama oradakileri gördüm seni zikrediyorlar, bağırıyorlar, çağırıyorlar. Ses ve hareket var orada, seni zikrediyorlar. Bunlar da seni zikrediyor ama, burada ne ses var ne hareket var. Bundaki esrar nedir ya Rabbi? Onlar da seni zikrediyor, bunlar da. Demiş.

Onlar da zikirten fariğ olmuşlar. Hatme-i Hâvace bitmiş, zikirleri bitmiş. Şeyh efendi bakmış ki, mescidin kapısından bir genç seyrediyor. Buna “ileri gel” demiş ve şu ifadeye bulunmuş (bu da tasavvuf kitabı Reşahat’ta yazılıdır). Hani o gönlünden niye bu böyle diyor? Onlar da bağırıyor çağırıyorlar, bunların zikri, burada katiyen hiç ses yok, bunun esrarı, sırrı nedir diye düşünmüştü.

O veli onun gönlündekini şüğülleri söylüyor. Diyor ki:

—Niye tereddüttesin? Ve devam ediyor;

Şüphesiz nadânı âblâr kârıdır

Zikirde beyhude feryâd eylemek

Nahnu akrabu sırrın fehmetmeyüb

Hazır, gaib gibi yâd eylemek (GB4)

...

Diyor ki: “Ne tereddüt ediyorsun? Şüphe yok ki onlar fehmedemiyorlar, anlayamıyorlar. Cenabı Hak: “*Kulum ben sana şah damarından daha yakınum.*” buyuruyor. Şah damarı da kalbimizde olduktan sonra Allah kalbimizde. Daha niye bağıralım? Hazır olan bir şeyi gaipteymiş gibi aramak...” Tabii kendisi âlimdi zaten. Kendisini ona teslim ediyor. Yakın zamanda, az zamanda çok büyük bir insan oluyor. (GB1)

...

Nakşibendi halifelerinden Sadeddin Kaşgarî Hazretleri, Evlad-ı Resul’den ve 32 tane halife irşad etmiş. Halifelerinden Mevlânâ Alaaddin çok âlim olduğu için dinî mecmualar yazıyormuş. 32 halifesinin hepsinden ilminden dolayı daha üstün. Bir bahar mevsiminde kitabını tamamlamış. Şöyle bir gezmeye çıkıyor. Giderken şeyh efendisinin tekkesinden geçiyor.

—Şeyh Efendim’in bir elinden öpeyim, diyor.

Zâhirde şeyh efendisine mecmua yazdığından hiç söz etmemiş. Ama o kerameti ile onun gönlündekini bilmiş. Demiş ki:

—Mevlânâ Alaaddin mecmua mı yazıyorsun? Demiş. O da:

—Evet. Demiş.

—Amel işlemek istiyorsan Allah ile meşgul ol. O sana yeter. Demiş.

Ama bu ona ait. Bu kadar âlimler var. Onlar için değil. İslâm’ı hizmet vermişler. Onlara bu söz değil. Mevlânâ Alaaddin böyle bir makama gelmiş ki kitap yazmak ona mâni oluyormuş. Sonra tekrar sormuş:

—Mevlânâ Alaaddin, köyü gezmeye mi gidiyorsun? Demiş. O da:

—Evet. Deyince:

—Sen eğer köyü gezmeye gidiyorsan Allah'tan gafilsin. Eğer Allah'tan gafil değilsen niçin gezmeye gidiyorsun?

Bir gün de Mevlânâ Alaaddin Mesnevi okuyor. Mesnevi dört kitaba tercümedir.

—Nedir o elindeki? Diyor.

—Mesnevi... Diyor.

—Mevlânâ Alaaddin o Mesnevi'yi okumakla bir şey anlayamazsın sen. Diyor.

Âlim olan bir kişi niye anlayamasın? Mesnevi de Arabî, Farisî hepsi karışık var.

Buna rağmen diyor ki:

—Sen Mesnevi'den bir şey anlayamazsın. Öyle çalış ki o Mesnevi'deki manalar senin kalbinden doğsun.

Bir gün de buyurmuş ki:

—Mevlânâ Alaaddin şüphe yok ki Cenabı Hazreti Allah eşyayı '*ve hüve bi külli şey'in muhî't*'.

Mevlânâ âlim. Mevlânâ korkmuş.

—Yok, yok, demiş şeyhi.

—Ben seni sınıadım. Cenabı Hazreti Allah eşyayı '*ve huve bi külli şey'in alîm*'.

'*Ve hüve bi külli şey'in muhî't*' demek, azameti ile eşyayı halk ve ihâta etmiş oluyor. '*Ve hüve bi külli şey'in alîm*' demek. Eşyayı ilmiyle halk etmiş oluyor.

Cenabı Hak eşyayı ihâta etmiş olduğu zaman, insan eşyayı kullanamaz. Ama insan kendi varlığından kurtulunca eşya da yok oluyor. Kendisinin bulunmadığı yerde hiçbir şey olmaz ki zaten.

“Varlığı olmayan bir insan eşyayı nasıl kullanabilecek?” Bunu yine hazmedememiş. Bunu üç defa tekrar etmiş. (GB1)

Nakşibendi Efendimiz de buyurmuştur: *Tasavvufta şüpheye düşülecek kelâmları iyice biliyorsunuz, anlatın. Açıklansın. Ama bilmiyorsanız anlatmayın. Ağzınıza çok büyük lokmayı almayın, boğulursunuz. (GB1)*

...

Nakşibendi Efendimiz'den sormuşlar: Sizin tarikatınızın bidâyeti nedir, nihâyeti nedir?

Buyurmuşlar ki:

Bizim tarikatımızın bidâyeti de Âmentü billâh, nihâyeti de Âmentü billâh.

Yani bidâyeti de Allah'ın varlığına inanmak, nihâyeti de Allah'ın varlığına inanmak.

Yani bu altı şarttan başlıyor İslâm. Bu altı şart ile insan sona eriyor. Kemâle ulaşıyor.

Bir Hak talibi, cismi ile şeriatta; akli, ruhu ile tarikatta; sırrı ile vuslattadır. (GB1)

...

Başlangıcı da âmentübillah, nihayeti-sonu da âmentübillah. Yani ne demek olur?

Hani bir mürit, daha irade sahibi, tarikata girmiş ama âmentünün şartlarına inanıp yaşayacak, değil mi?

Evet, bir marifete ulaşmış birisi var. Velilerin en yüksek makamına ulaşmış. Onlarda şimdi âmentü yok mu? Onlarda da âmentü var. Âmentünün şartlarını onlar da yaşıyorlar.

Fakat müridin âmentüsü onlarınkine göre mecazdır.

Onların âmentüleri müridinkine göre hakikattir.

Mürit mesela ne yapıyor? Âmentüye inanmış, icraatlarını yapıyor, kendisi yapıyor, iradesi var.

Ama onlar kendileri yapmazlar. Onlar bir alettir. Allah'ın kuvveti, kudreti onlara yaptırıyor. İşte mecaz-hakikat bu demek oluyor.

Ama mecaz hakikate köprüdür. Mecaz olmasa hakikate ulaşamaz.
(GBT)

...

Bırakın ki insanlara hayvanlara bile merhamet lazım. Onlara da acımak vardır.

Nakşibendi Efendimiz Hazretleri ne yapmış? Affedersiniz, uyuz mu uyuz bir yaralı köpeği yanına gelmiş bakmış. Çünkü uyuz kolay kolay iyi edilemiyor. Uyuzun yedi seneliği var, on iki seneliği var. Yedi sene o köpeğin yaralarını yıkamış ilaçlamış. Temizlemiş, ilaç sürmüştü.

Ama o köpek yedi sene sonra o yaradan kurtulduktan, sıhhat bulduktan sonra ne yapmış? Affedersiniz böyle arka ayaklarının üzerine kalkmış, ön ellerini açmış, böyle göbeğini çullamış, kurulmuş. Uzun bir uluma yapmış. Ellerini açmış uludukça Nakşibendi Efendimizin o zaman kalp gözü açılmış. Feth-i bâb olmuş.
(26.9.1991 6B)

...

Nakşibendi Efendimiz on iki yaşındaymış. Tabii Nakşibendi Efendimiz daha doğmazdan evvel onun büyük bir insan olduğunu tespit etmişler. Çocukken onda büyük harikuladeler görülmüş. Molla İbrahim isminde ulemâdan birisi varmış. Bu ulemâ da zamanında toplanıp ilmi din, din bahsine giriyorlarmış. Şükür bahsi için toplanmışlar, şükürden bahsedecekler. Ulemâ toplanmışlar fakat bahislerini bitirememişler, gün tayin etmişler, bir daha toplanalım demişler.

İkinci bir toplanma zamanı gelince Nakşibendi Efendimiz'e, dayısı olan Molla İbrahim demiş ki:

—Ya iki gözümün nuru Muhammed Bahaeddin. Bizim şükür hakkında bir toplantımız var. Daha önce ulemâ toplandı fakat bir karara varamadık, bir daha toplanacağız gelir misin?

—Götürürsen gelirim, demiş.

Yine ulemâ; kul şöyle yaparsa şükreder, şu kadar ibadet yaparsa, şükreder, ahlâk-ı hamide sahibi olursa şükreder diye konuşmaya

başlamışlar. Molla İbrahim Nakşibendi Efendimiz’i çocuk ama ilim ve kemal sahibi olduğunu biliyor. Onlara karşı sormuş:

—Ya iki gözümün nuru Muhammed Bahaeddin, sen de şükür hakkında bir şey bahseder misin?

Mübarek hiç düşünmeden tereddüt etmeden demiş,

—Şekertüm kefertüm.

Hep ulemâ orada bir tiksinişler, o nasıl bir sözdür: *Her kim ki şükrettim derse kâfir olur*. Yani ben şükrettim, şükürümü eda ettim derse kâfir olur. Ulemâ hazmedememiş, anlayamamışlar.

O zaman demiş ki:

—Kul nerede şükür etmek nerededir. Cenabı Hak, kula sayısız nimet vermiştir. Kulun bütün Allah’a olan ibadeti, itaati en basit ağzında olan otuz iki dişinden bir dişinin karşılığı değildir. (GB5)

...

Allah tarikatımızı anlamak, yaşamak nasip etsin. Allah’a şükür. Tarikatımız Nakşibendi. Allah cemaatimizi arzusuna ulaştırın. Tarikatımızın en son makamına ulaştırılsın.

Tarıkımız Tarık-i Nakşibendi

Kamu ehl-i tarikin serbülendi

Bütün tarikatlardan üstün bizim tarikatımız. Ben söylemiyorum. Kelâm-ı kibâr söylemiş:

Girenler hâb-ı gafletten uyandı

Zuhûratı Pirimden söylerem ben

Allah’a şükür. Çok şükür. Zamanımızda battal tarikatlar da var. Küfrî tarikatlar da var. Allah onlardan bizi korumuş, muhafaza etmiş.

Küfrî tarikat hangisi? Şeriatı olmayan tarikat küfrî tarikattır. Hak değildir onlar. Bâtıldır. Tarık-i Nakşibendi’ye dahil olanlar eğer o yolu takip ederlerse muhakkak veli olacaklar, velayete ulaşacaklar. Eğer o yolu takip ederlerse, Allah kaydırmazın. (GB1)

...

Mevlânâ: “*Ne olursan ol, gel...*” demiş.

Bak, Nakşibendi Efendimiz de ne buyuruyor?

Bizim dergâhımız günahkârların dergâhı. Günahı olanlar gelsin bize, günahı olmayanları biz istemiyoruz.

Yani buradaki anlam, buraya gelsin de günah işlesin anlamına değil. Yani kendilerini günahkâr bilsinler. Günahlarını bilerek gelsinler.

Bir de buyuruyor ki:

Âlâyı, ednâyı seçmek mürşid-i kâmilin kârı, kemâli değildir. Ameli değildir.

Sen iyisin, sen kötüsün demezler. Evet efendim, Allah'a çok şükür. Bak nimetimiz büyük. Nimetimizin kadrini, kıymetini bilelim. (GB1)

...

Bizim tarikatımızda kabiliyet şart. Nakşibendi Efendimiz buyuruyor ki: *Biz kabiliyet de veririz. Hiçbir tarikatta bu yoktur.* Kabiliyet, yani biz müridin kalbini değiştiririz. Kelâm-ı kibârda buyuruyor ki:

*Kâbiliyyet bizde olmazsa meşâyih neylesin
İster ise mürşidi olsun Muhammed Hazreti*

Kabiliyet veririz diyor. Ama senin bir kabın var kirlenmiş, eskimiş. Daima yemek yiyeceğin bir kap veya senin için çok lazım olan bir kap kirlenmiş, paslanmış, eskimiş.

Bir tanesi tazeler o kabı, taze kap verir. Eğer onun kıymetini bilirsen o kap artık eskimez de kirlenmez de paslanmaz da.

Herhangi bir insan var ki kullandığı âlet sanki taze alınmış gibi. Hâlbuki yıllar boyunca kullanmıştır. Bazısı da vardır ki onu tezden eskitir.

O verilmiş olan kabiliyet, kalbimiz. Kalbimizi muhafaza edeceğiz. Onlar muhabbet vermekle veya onların himmeti nazarı, manevi görevleri var, hizmetleri var. (GB3)

...

Nakşibendi Efendimiz Hazretleri ihvana hizmet olsun diye kışlık ve yazlık ayrı tekke yaptırmış.

Nakşibendi Efendimiz Hazretleri ne yaparmış? İhvanlara hizmet olsun diye 'ilkbaharda kışlık yapıları sökün', diye emredermiş sökermişler. 'Yaza göre yapın yapıları', dermiş yaparmışlar. Sonbaharda da 'bu yazlık yapıları sökün' dermiş, sökermişler. Bu böyle devam edermiş. Bir ilkbahar söküşünde veya sonbahar söküşünde ihvanlar demişler ki:

—Kurban bir takım kışlık yapalım, bir takım da yazlık yapalım. Yaz olunca yazlıkta, kış olunca kışlıkta kalırız. Mübarek demiş ki:

—Acizleniyor musunuz? Ben size hizmet olsun himmet alasınız diye böyle yaptırıyorum. Benim size hiç ihtiyacım yok, demiş mübarek.

Orada bir sele varmış.

—Sizin hizmetinizi bir sele de görür. Git sele, taş, kum getir.

Sele yuvarlanmış gitmiş taş kum dolmuş gelmiş. Demiş:

—Size hizmet olsun diye böyle yaptırıyorum. (GBT)

...

Nakşibendi Efendimiz'in çok halifeleri vardı. Birisi de Muhammed Parisa Hazretleri idi. Parisa: genç demek, civan demek.

Bir gün Nakşibendi Efendimiz evinde otururken Muhammed Parisa, on sekiz yaşında, kapıya gelmiş. Kapıyı çalmış. Hizmetçilerine demiş ki:

—Çık bakayım kapıda kim var?

Görevli gelmiş demiş ki:

—Bir Parisa yani bir genç var.

—Sen Parisa imişsin. Demiş.

Bu Parisa ismi oradan kalmış. Onu çok seviyormuş. Bu yol, yokluk yolu. Nakşibendi Efendimiz reis-i evliyâdır. Ne kadar evliyâ varsa hepsinin başıdır. Böyle iken Muhammed Parisa'nın ayaklarının altına yüzünü iki defa koymuş.

Birisinde çamur karıyorlarmış, yaz mevsimi.

Hizmet de üç çeşittir:

- 1- Bedenî hizmet.
- 2- Mal ile hizmet.
- 3- Hem mal hem beden ile hizmet.

Bedenen hizmet daha makbul oluyor.

Yine bir yaz mevsiminde; ustalar tutulmuş, çamurlar karılmış, evler yapılıyor. Nakşibendi Efendimiz de biraz istirahat edeyim demiş. Herkes de istirahate çekilmiş. Muhammed Parisa Hazretleri de çamur kararken küreği döşüne dayamış, kendinden geçmiş. Nakşibendi Efendimiz dolaşmış bakmış ki herkes istirahatte. O ayakları çamurun içerisinde. Kürek döşünde kendinden geçmiş vaziyette. Hemen ayaklarına yüzünü koymuş.

—Yâ Rabbi, bu çamurlu ayaklar hürmetine Bahaddin'e rahmet et.

Demek ki: Allah'ın en hoşuna giden şey: acziyetimizi bilmek, mahviyete düşmek. Allah bundan razı oluyor. (GB3)

...

Nakşibendi Efendimiz'in, Muhammed Parisa Hazretleri'ne iltifatları, methiyeleri çok farklı imiş. Ulemâ bunu araştırıyor. Niçin, neden bu kadar terakkî etmiş? Amel ise, hepsi işlemiş. Velayet ise hepsi velayete ulaşmış.

Ama velayete geçenlerde de farklılık vardır. Velayet ki velilerde de farklılık var. Ulemâ inceliyor. Muhammed Parisa Hazretleri diğerlerinden farklı ne amel işlemiş ki bu dereceye ulaşmış? Diyolar ki Muhammed Parisa Hazretleri bütün tasavvufta, şeriatta olan amellerinin kârını, kemâlini yokluk deryasına atmış. Sahip olmamış da onun için bu kadar terakkî etmiş. Emsallerini geçmiş. Emsali veliler içerisinde mârifete ulaşmış.

Şeriatını, amelini, ibadetini, tarikatını yapacaksın da bunlara hiç itibar etmeyeceksin. Hepsini yok edeceksin. Gönlünden çıkaracaksın. O zaman en yüksek makama da ulaşırsın. (GB2)

...

Nakşibendi Efendimiz'in zamanında rabıtaya put demişler. Yani 'bir mürit namazda, rabıta gönlüne, aklına gelirse puttur' demişler. Nakşibendi Efendimiz, ulemâyı davet etmiş, toparlamış. Onları kendi eliyle yedirmiş içirmiş. Demiş ki:

—Mollalar bir müşkülüm var, bunu halledin.

—Buyur efendim.

Onların kendi ifadeleri ile şimdi kendilerini bağlıyor.

—Siz demişsiniz ki namazda rabıta puttur, öyle mi?

—Evet, dedik.

—Peki, huzurla namaz kılmak kimlere mahsustur?

—Müntehiye, demişler.

—Müptedi huzurla namaz kılamaz değil mi?

—Evet.

Müptedi irade sahibi, müntehi iradesinden kurtulmuştur. Müptedi cüz'î iradesine sahip ama müntehi cüz'î iradesini sarf ederek küllî iradeye geçiyor.

Küllî iradeye geçince Cenabı Hak: "*O veli kulumun düşünen aklı benim aklım, uzanan eli benim elim, konuşan dili benim dilim, işiten kulağı benim kulağım, düşünen aklı da benim aklım.*" buyuruyor.

İşte buna akl-ı cüz, akl-ı kül diyorlar. İnsanlar arasında cüz'î irade, küllî irade söylenir. Bunun anlamı nedir?

Cüz'î irade bizlere Allah'ın vermiş olduğu bir iradedir. Kendimizin hareketi, yememiz, işte ibadet olsun, ticaret olsun seçimimiz.

Allah insanlara cüz'î aklı vermiş kârını, zararını bilsin. Yararlı olan nedir, zararlı olan nedir onu bilsin. (GB5)

...

—Namaz nasıldır? Avamın namazı var, havasın namazı var. Huşu ile kılınan namaz var, bir de şuğul ile düşünceli kılınan namaz var. Bu namazlar nasıl olur?

Müptedinin namazı var, müntehinin namazı var. İrade sahibinin namazı var, iradesi küllî iradeye geçenin namazı var. Huzur kim-

dedir? Huzurla, huşu ile namazı kim kılar? Müntehi âlemine geçenler. Müptedi, irade sahibi namaza durduğunda ne olur? Malı gelir aklına, alacağı gelir aklına, vereceği gelir aklına, evladı gelir, ailesi gelir. Bütün bunlar gelir, eşi dostu gelir gönlüne. Gelir mi? Gelir. Bunlar hep nefsi için sevilenler, nefsi için düşünülenler bunlar put olmuyor da, Allah için sevmiş olduğun bir veli gelirse gönlüne put mu olur? demiş.

O zaman ayağına kapanmışlar;

—Efendim, biz bunu böyle idrak edemedik, demişler.

Evet, rabıta gönül bekçisidir. Rabıta gelmezse gönlümüze, sade namazda değil her zaman bu böyle, Rabıta gönlümüzde olmasa neler gelir gönlümüze?

Ama rabıta sevgisi olursa hiçbir şey gelmez, girmez gönlüne. Niye sevmeyelim rabıtayı? Zaten Cenabı Hakk'ın emri “*Ve kunu maessadikiyn*” buyurmuş. İşte burada, zâhirde meşayihe tabii olduk, ders aldık, ona hürmet ettik, hizmet gördük, himmet aldık. (GBT)

...

Ama biz namazda bile şuguldan kurtulamıyoruz. Her şey gönlümüze geliyor. Gelsin Allah'a şükür, namazda cihat var. Geleni at, tutma; at, tutma. Geleni atacak tutmayacak. Bizim kârımız bu, cihat yapacağız. Geleni atacağız. Büyük kârımız, namazda kârımız budur.

Mübarek işte buyuruyor ki:

—Müptedinin namazı ile şugulsuz namazı kimler kılar, demiş.

Ulema demiş ki:

—Şugulsuz namazı kılan huzur sahipleridir.

—Müptedi huzur sahibi değil. Namaza durduğu zaman oğlu gelir gönlüne, hanımı gelir, işi gelir, malı gelir, alacağı gelir, vereceği gelir; birisine kalbi buğuz etmiştir o gelir, bir insana kini vardır o gelir. Bunlar gelir, bunlar put olmaz da Allah için sevmiş olduğu bir meşayih mi gelir kalbine put olur, demiş. (GBT)

...

Rabita haktır. Rabita olmazsa, biz gafletten ayrılamayız. Bizi gafletten kurtaran rabitadır. Onun için kelâm-ı kibârda geçer:

Ey tahâretten habersiz rabita bilmez habis

Nasıl ki tahâreti olmazsa, abdesti olmazsa, insan pis olursa... Rabıtası olmayanın da kalbi pistir. Niçin? Cenabı Allah:

“Kalbinizde neyi beslerseniz mâbudunuz odur.”

Kalpte rabita sevgisi olduğu müddetçe bir kalbe başka sevgi gelmez. Hepsini atar. Rabita sevgisi Allah içindir. Rabıtayı unutursa, Allah’ı da unutur. Rabıtayı unutmazsa Allah’ı unutmaz. (GB3)

...

İnsan hayalden nakşa geçiyor. Hayal ede ede nakşa geçiyor. Hayal demek unutmamak veya da gözünün önünden kaçırmamaktır.

Onun için burada her içtiğinizi, her aldığımızı, her verdiğinizi onunla; kalktığınız zaman, oturduğunuz zaman, namaz kıldığınız zaman, yemek yediğiniz zaman, bir vasıtaya bindiğiniz zaman, şeyhiniz rabitanızla beraber, rabıtayı unutmuyacağız, şeyh efendimizi unutmuyacağız. Bize lazım olan budur.

Çünkü burada Nakşibendi Efendimizin emri böyle;

—Bizi taklit edin ki unutmayasınız. Bizi taklit etmezseniz unutursunuz. Bizi unutursanız bizden ayrı düşersiniz. Bizi unutmazsanız biz sizinle beraberiz. (GB4)

...

Nakşibendi Efendimiz: *“Bizi nerede anarsanız, biz oradayız”* buyuruyor.

Büyüklerden kimi anarsanız o oradadır. (GB1)

...

Buhara’da olan çok mühim bir şey, mezar taşlarına tarikat yaşlarını yazarlarmış.

Bizim tarikatımızın kaynağı Buhara’dan geliyor, Nakşibendi efendimiz orada medfundur.

Buhara’da mezar taşlarında yazıyormuş:

3 yaşında, 5 yaşında, 8 yaşında, 10 yaşında, 15 yaşında, 30 yaşında... 30'u geçen yok!

Bunu bilmeyen gitmiş, mezarlara bir Fatiha okurken kabristanda, yazıları görmüş, taaccüp etmiş.

—Bu insanlar böyle genç ölüyorlarsa bu nesil nereden geliyor?

Oranın halkının birine sormuş:

—Niçin buranın insanları böyle genç ölüyorlar?

—Sen ne anladın bu yazılanlardan?

—Onların gerçek yaşları değil, tarikata girdikten sonraki yaşlarıdır. Tarikattan evvel geçen ömürlerini saymıyorlar. (GB4)

...

Tarikattan maksat terakkidir.

Nakşibendi Efendimizin dört tane Seyfettin isminde müridi varmış. Belki müritleri çoktur ama Seyfettin ismindeki bu dört tanesi normalde de ilerideymiş. Bunlar: Mahbub Seyfettin, Makbul Seyfettin, Makul Seyfettin, Merdut Seyfettin'miş.

Makbul Seyfettin zaten makbul olmuş. Evliyaullah'a makbul olan Resulullah'a da makbuldür, Allah'a da makbuldür. Yani Nakşibendi Efendimize makbul olan Allah'a da makbuldür, Resulullah'a da makbuldür.

Mahbub olan da sevilen de güzel zaten. Evliyaullah'ın güzel dediği Allah'ın indinde de Resulullah'ın indinde de güzeldir.

Bir de makul. Makul de hoş görülmüş.

Bir de Merdud Seyfettin varmış. O Merdud Seyfettin ise; Nakşibendi Efendimizin zamanında davetler varmış. Artık maddiyatı olanlar Nakşibendi Efendimizin ahabını davet ediyorlarmış. O merdud Seyfettin de ticaretle çalışıyormuş. Fakat bu davetteki maksadı;

—Ben davet edeyim de bana dua etsin, malım artsın, on iki bin altın sahibi olayım.

Niyeti buymuş. On iki bin altın sahibi olmak. Develeri var, işte adamları var. Tüccar, memleketten memlekete mal götürüyor, satıyor. Oradan oraya götürüyor, ihracat ithalat neyse yapıyor.

Bu bir gün Nakşibendi Efendimizi müritleriyle beraber davet etmiş. Çok bol yemekler, çok çeşitli leziz yemekler de yaptırmış. Nakşibendi Efendimizin zamanında da ziyafetlerde yemeklerin peşinden tatlı geliyormuş. Çeşitli çeşitli tatlı geliyormuş. O da tatlıyı yapmamış. Masrafı çok güzel, yemekler çok, çeşitli bol yapmış; tatlıyı yapmamış, tatlı yok. Şâh-ı Nakşibendi Efendimiz latife ile demiş ki;

—Mevlana Seyfettin, hani tatlı da yokmuş, tatlıyı niye getirmedi?

Deyince hoşuna gitmemiş, bu kelam ağırına gitmiş. İçerisinde bir itiraz kaynamış.

—Ben bu kadar masraf ettim bir de tatlı yok dedi. Cemaatin ortasında bunu bana nasıl söyler?

Bu itiraz büyümüş sohbetinden kesilmiş. Sonra Nakşibendi Efendimiz buna demiş ki;

—Senin maksadın on iki bin altın sahibi olmak, on iki bin altın sahibi ol.

Olmuş ama Nakşibendi Efendimize de itirazı büyümüş büyümüş ve bu sefer de inkâr etmiş.

Onun için biz de dikkat edelim. Allah bu nimeti bize nasip etmişse münkiri olmayalım, nimetimizin kıymetini bilelim.

Neyle bileceğiz bu nimetin kıymetini?

Amellerimize, hatmemize devam edeceğiz, günlük dersimizi yapacağız. Evvabin namazını, teheccüd namazını... Yani o kitapta (ders) ne yazılmışsa onları tatbik edelim. Bizden ondan fazla bir şey istemiyorlar. Ama onları eksik bırakmayalım.

Bir de ihvanları sevelim, ihvanlarda kusur görmeyelim.

Gadabımızı yenelim. Gadap; bizde mademki bir muhabbet varsa bu muhabbetin zıddı gadaptır. Nasıl ki bir ateşe suyu serpersin

sönerse; yanan bir ateşe veya yanan bir ışığa, muma üflersen sönerse, gadap da ne yapıyor? Muhabbeti söndürüyor.

Sonra bir de bizim ahlak-ı hamide sahibi olmamız lazım. Bütün amellerimizden daha da çok meşayihimizin hoşuna giden, meşayihimize makbul olan amel; güzel ahlak sahibi olmamızdır.

Bunlar öyle ki bir mürit birisini incitirse onların hoşuna gitmez, onlar da incinirler. (GB4)

...

Seyfettin on iki bin altına malik olmuş ama dünyası da gitmiş, imanı da gitmiş. Öyle bir hâle gelmiş ki Nakşibendi Efendimiz'in yüzünü görmüyor. Arkasından hakaret ediyor.

Bir gün o kadar ileri gitmiş ki... Arkasına yaslanarak:

—Oh, şeyhsizlik ne güzel! demiş.

Böyle helâk olup gitmiş.

Yine Nakşibendi Hazretleri'nin dört tane de İsmail isminde müritleri varmış. İsmail ismindeki müridine emir verilmiş.

Tekkeye çok su lazım olmuş. Dereden suyun arka (su yolu) çevrilmesi lazımmış. Ve İsmail'e söylemiş.

—Git dereden su bağla gelsin. Demiş.

O da gitmiş. Orada ark dolu imiş. Biraz oturmuş, beklemiş. Suyu bağlamadan gelmiş, ihmal etmiş. Gelince Nakşibendi Efendimiz sormuş:

—Hani su?

—Efendim, temiz değildi. Üzerimde de bir ağırlık vardı, bağlamadan geldim.

Dizlerine vurarak:

—Eyvah! Su yerine kanını akıtsaydın senin için daha hayırlı olurdu. Demiş.

Bir-iki saat çalışsaymış suyu bağlayacakmış. Tembellik etmiş. Beklemiş, beklemiş gelmiş. Evliyaullah'ta durma olmaz. Onu bir hizmete göndermiş. Hizmet görürse bir ihsan, bir himmet alır.

Hizmitsiz himmet alınmaz.

Orada bir tembellik var. Allah tembelleri sevmez. Meşayih de sevmez.

Yani “ölene kadar kanın akaydı. Suyu bağlayaydın senin için hayırlı olurdu.” Öyle söyleyince bunda bir hastalık meydana gelmiş. Hasta olunca gitmiş evine, öyle bir kötü hasta olmuş ki ailesi çocukları bile istemiyor. O zaman demişler ki:

—Git Muhammed Parisa Hazretleri’ne o seni Nakşibendi Efendimiz’den dilesin.

Onu çok seviyormuş. Fakat hastalanan mürid başkasına gitmiş. Gittiği kimse de demiş ki:

—Bu bizim işimiz değil. Biz bu işe şefaathçi olamayız. Muhammed Parisa Hazretleri’ne git.

Gitmemiş, gelmiş. Yollayan kimse dayısı imiş. Gelince:

—Ne yaptın? diye sormuş.

—Fılan kimseye gittim. O da Muhammed Parisa’ya gönderdi. Demiş.

Orada da bir ihmallik yapmış, tembellik etmiş. Gitseymiş başıslatacakmış. Çünkü ihvanın içerisinde Nakşibendi Efendimiz’in Muhammed Parisa’dan fazla sevdiği kimse yokmuş. Onu kırmazmış. Ona da gitmemiş. Gitmeyince o hastalık onda çoğalmış. Nihâyet o hastalıkla ölmüş. Onun için kelâm-ı kibarda:

Kıyamazsan başa cana

Irak dur girme meydana

Bu meydanda nice başlar

Kesilir hiç soran olmaz

Allah yolunda canın başın kıymeti olmaz. Candan baştan geçemiyorsan girme buraya. (GB3)

...

Zâhirde bizim annemiz, babamız vardır.

Tarikatta, maneviyatta bizim esas babamız meşayihimizdir.

Nakşibendi Efendimiz Hazretleri mübarek, onun babası sert mi-zaçlıymış, dergahta hizmet veren dervişlere biraz sert kumanda ediyormuş.

—Gelin, gidin, oturun, kalkın.

Nakşibendi Efendimiz, tabii Evliyaullah'tır, Allah'ın sıfatlarıyla sıfatlaşıyor, onda bir merhamet sıfatı tecellî etmiş, babasının bu tazyikine sabredememiş, demiş ki:

—Babacığım bak, bu dervişler Allah için gelmiş burada hizmet veriyorlar, sen bunlara böyle sert olma, biraz yumuşak ol.

Babası celallenmiş mübarek:

—Sen mi benim babamsın, ben mi senin babanı? Sen bana akıl mı öğreteceksin? demiş.

—Evet, zâhirde sen benim babamsın ama maneviyatta da ben senin babanı. Sen benim tenimin babasısın, ben de senin ruhunun babasıyım. (GBT)

...

Nakşibendi Efendimiz buyurmuş ki:

İbâdet on cüzdür. Dokuzu helâl lokma.

Ne kadar ibadet yapıyorsa, diyelim ki on bölüm, dokuzu helâl lokma olacak. (GB1)

...

Yani bir insan ne kadar yaşarsa yaşasın, ömrü boyunca Allah'ın olan ibadetinin, itaatinin onda dokuzu helal lokmadır.

Bedeni amel, bir de mâli amel var insanlarda değil mi? Gerek bedeni ameli olsun, gerek mâli ameli olsun, ömrü boyunca yapmış olduğu ibadetin, itaatin onda dokuzu helal lokmadır.

Öyle buyuruyorlar ki bir insanın kursağına, yani midesine bir haram lokma gittiği zaman o, kırk gün boyunca kanına aksediyor ya! Mideden kana geçiyor, kandan da iliğinden, damarından kırk günde temizlenirmiş. Kırk gün sürermiş. Onun için o kırk gündeki ibadeti makbul olmuyor. Helal lokma yemediği için.

Onun için “İbadet on cüzdür dokuzu helal lkma.” buyrulmuş. Lokmada ihtiyat da budur. (GB4)

...

Nakşibendi Efendi'nin kelâmı da şudur:

Öyle çalışın ki kimseye br olmayın, yr olun.

Br: yoksul...

Yani siz çalışmayıp yoksul olacak yere siz çalışın da onlara yardım edin. alışmak var. Ama usulü ile helal olanı kazanın. (GB2)

...

Nakşibendi Efendimizin bir emri fermanı var: *Sevilen sevdirmedikten sonra seven sevemez.* İşte onun için biz burada aldanmayalım. Saygımızı, sevgimizi kendimizden bilmeyelim. Kendimizden bilirsek bu bizi aldatıyor. (11.07.1990, Erzincan)

...

Nakşibendi Efendimiz'in emri budur: *Her kelamı mahallinde konuşun, her işi mahallinde düşünün.*

Mahalli olmayan yerde konuştuğunuz kelimadan bir fayda elde edilmez.

Mahalli olmayan yerde dşnmenizden de bir kr elde edemezsiniz.

Yani bir işi bir mahalli var değil mi? O işi görülecek ama başka yerdesin veyahut da o işi daha zamanı gelmedi; o işi yapılması için belli bir günü, saati var. Günü gelsin, saati gelsin de oraya git, ondan sonra o işini gr. Onu düşünmek o işi bitirmez. (GBT)

...

Nakşibendi Efendimiz bir yere davete gittiği zaman ya tavuk keserlermiş veya hindi keserlermiş. Getirin bakayım, dermiş. Zayıfsa kabul etmezmiş. Gtrn bunu kesmeyin, dermiş. (GB3)

...

Nakşibendi Efendimiz ne giyerse taze bir aba veya pardösü ne giyerse dermiş ki: *Bu filanca hocanın, ben emanet giydim, öleceğim, ona verilecek.*

Böyle düşünülürse ona sevgisi olmaz, ona meyletmez. Giyme-
de, yemede sevgisi olmazsa insanların ne yerse yesin ne giyerse
giysin. Yeter ki nefsin bir arzusu olmasın. Nefsin arzularını terk
etsin. (GB2)

...

Nakşibendi Efendimiz mübarek, kendi ihvan kardeşi Arif-i
Dikgirani Hazretleri'ne o kadar hürmet yapıyor ki niye hürmet
yapıyor? Hâlbuki Nakşibendi Efendimiz emsalini geçmiş, yani
ziruh-u evliya'yı geçmiş. Ona daha kavuşan yok, öyle olduğu halde,
ziruh-u evliya, bütün reisi evliya seçilmiş olduğu halde bir ihvan
kardeşine o kadar hürmet ediyormuş.

Niye ediyor? O ihvan kardeşi bir gün evvel gelmiş Şeyh efendi-
sine inabe etmiş diye. Ona o kadar hürmet ediyormuş.

Hürmeti ne? Yolda giderken ondan ileri gitmiyormuş, yürümü-
yormuş. Akarsuda abdest alıyormuş. Onun aşağısına geçmiyormuş,
o kadar hürmet yapıyormuş. Niye efendim yapıyor hürmetini? Bir
gün evvel ders aldığı için.

Şimdi zaten bizim tarikatımız askeriye dir, biliyor musunuz?
Askeriyede de var. Bir gün evvel giden, bir gün sonra gidenen
kıdemi var.

Evet, böyle yapıyormuş. İkinci bir ameli de şu: Büyük bir ce-
maat huzurunda sohbet ederken dışarıdan gelen birisi Nakşibendi
Efendimiz'in namını işitmiş, sözünü işitmiş, ziyaretine gelmiş. Çok
uzaktan gelmiş, girmiş cemaatin içerisine ama mürşit hangisi bile-
memiş. Cemaate sormuş nerede? Sora sora gelmiş makamını bul-
muş. Bunu öğrenmek için:

—Sizin büyüğünüz kimdir burada? Demiş.

Nakşibendi Efendimiz orada bir gün evvel ders alan müridi gös-
termiş.

—Bizim büyüğümüz budur. Bu akşam boy abdesti aldı, tövbe
namazını kıldı, bütün günahlarını silkti attı. Yeni, dünyaya gelmiş

gibi anadan doğmuş gibi kaldı. Günahsız olduğu için bizim büyüğümüz bu, demiş.

Şimdi burada da eski ihvanlar, yeni ihvanlardan böyle bir istimdat talep etsinler. Rabitalarına şefi getirsinler. (GBT)

...

Nakşibendi Efendimiz zamanında, başka bir meşayih vefat etmiş. Bir müridi ile beraber o meşayihin cenazesinde bulunmuş. Bakmış ki çok ağlıyorlar, bağıyorlar. Meşayihin de müthiş bir azabı varmış. Onun o hâlini mübarek görüyor. Nakşibendi Efendimiz o yanındaki müridine demiş ki:

—Ben ölünce ölümün nasıl olduğunu size gösteririm. Siz de sakın bunlar gibi yapmayın.

Bu mürid bu sözü aklına koymuş. Kulağına küpe etmiş takmış. Mübarek Nakşibendi Efendimiz hastalığında gelenlerin hepsi ile konuşuyor. Neşeli, keyifli, herkese ayrı ayrı iltifatlarda bulunuyor. İki tane Alaaddin isimli müridi varmış. Birisi Alaaddin Attar -damadı-, diğeri Alaaddin Gücdüvanî. Alaaddin Gücdüvanî'ye “Âlâ” dermiş. Bu gelmiş hastalığında.

—Âlâ sofrayı indir, taam ye. Demiş.

O da indiriyor, bir iki lokma alıyor. O mübareğin hastalığından zaten isteği yok. Emrine muhalefet etmedi. İki lokma aldı, kaldırdı. Yine bir gözünü açtı.

—Âlâ sofrayı indir, taam ye. Demiş.

Yine gözlerini yumdu. Bir iki lokma aldı, kaldırdı. Üçüncü defa yine açtı.

—Âlâ sofrayı indir, taam ye...

—Taamı iyi yemek lazım. İşi de iyi işlemek lazım. Demiş.

İşte, orada mübareğin vefatı da olmuş.

Önceden beri “size nasıl ölüneceğini göstereceğim” dediği müridi bakıyor ki: Ellerini kaldırmış dua ederek, süzülerek ruhunu teslim ediyor.

İşte, bunu göstermiş. *Ben ölünce ölüm nasıl oluyor? Size gösteririm. Siz de bunlar gibi çulğunluk yapmayın. (GB3)*

17- Alaaddin Attar K.S.

Nakşibendi Efendimiz'in ilk irşat etmiş olduğu daha hayattayken “*Alaaddin bizim hayli yükümüzü yükledi*” buyuruyor. Mübarek Nakşibendi Efendimiz'in zamanında o da ayrı bir dergâh kurmuş. Mürit toplamış başına, sohbet etmiş, onları irşat etmiş.

Nakşibendi Efendimiz'in Halifesi, Alaaddin Attar. Alaaddin Attar Hazretleri'nin halifesi Nizameddin Hamuş. Nizameddin Hamuş Hazretleri'nin halifesi Sadeddin Kaşgarî. O Evlad-ı Resul'dendir. Sadeddin Kaşgarî Hazretleri otuz iki tane de o irşat etmiş, halife çıkarmıştır. (GB5)

...

Nakşibendi Efendimiz'in yetiştirdikleri çoktur. Onlardan hizmet yönüyle, himmet etmiş olduğu Muhammed Parisa var. Muhammed Parisa çok sadıkane hizmet görmüş.

Onu o kadar çok severmiş ve onun hakkında çok emirleri var. Fakat Nakşibendi Efendimiz'den sonra hizmete geçmemiş, damadı olan Alaaddin Attar geçmiş.

Nakşibendi Efendimiz'e kaç defa sormuşlarsa sizin yerinize kim geçecek? Kimin başına toplanacağız? Muhammed Parisa'nin demiş. Muhammed Parisa'ya da demiş ki:

—Sana büyüklerin nispeti tecelli edecek, el verecek. Ama yolun üzerinde bir kara taş var. Taş kalkmayınca sende bu olmaz.

Kara taştan mana kendi mübarek vücuduymuş. ‘Ben gitmedikten sonra dünyadan sende bu sıfat el vermez’, demek istemiş. En son nefesinde ölüm anında sormuşlar kim geçecek? O zaman demiş ki:

—Niçin bana bu zamanımda teşviş veriyorsunuz? Hâkim Havsullah Veteran Hazretleri sizi o şerefle şereflendirecek. O size bildirir, demiş.

Muhammed Parisa da ihvanlar da Alaaddin Attar Hazretleri'nin başına toplanmış.

Şimdi niye böyle olmuş? Demek ki, Alaaddin de üveysi zahirde, Nakşibendi Efendimiz'in damadı. Hizmet görmüş, himmet almış ama bir de Resulullah Efendimiz'den emir gelmiş.

Zahirde bir Mürşit, halifeye “sen artık bu işi yap” diye icazet veriyor, izin veriyor, bu biliniyor. Bir de üveysilere Resulullah Efendimiz emrediyor. (GB5)

...

Nakşibendi Efendimiz, halifelerinden Muhammed Parisa Hazretleri'ni çok seviyordu. Çok da makamı ileride ama o istiğrak hâlinden geçememiş. Geçemeyince halka çok yararlı olamamış. Alaaddin Attar Hazretleri şuurlu imiş. Muhabbet, cezbe gelince kendisini muhafaza ediyormuş. Kendisini kaybetmiyormuş. Halka sohbet ediyormuş. (GB2)

...

Alaaddin Attar, Nakşibendi Efendimiz'in hem halifesi hem de damadıdır. Nakşibendi Efendimiz'den sonra Alaaddin Attar'ın müritlerinden Hacc'a gidenler olmuş. Çok hizmet görmüş, himmet almış ve terakki etmiş birisi Hacc'a gidiyormuş. Daha evvel ondan Hacc'a gitmek için izin almış. Ondan sonra gelip Şeyh Efendisi'ne:

—Bana ne gibi tavsiyeleriniz var efendim?

—Orada mücavir kalan Evliyaullah'tan Abdülkebiri Yemeni var. Ona selamımı götür. Hacc farızası vazifelerinin haricinde boş zamanlarında onun sohbetini kaçırma, sohbetinde bulun.

Şeyhinin emri en evvel bir umre tavafını, umre sa'yını yapmış. Ondan sonra Abdülkebiri Yemeni ile görüşmüş. Onun da büyük bir cemaati varmış, riyazet tarikiymiş.

Her gün oruç tutuyormuş. Senenin beş günü oruç haramdır. Dört gün Kurban Bayramı'nda, bir gün Ramazan Bayramı'nda oruç tutmak haramdır. Bu beş günden maada seneyi hep oruçlu olarak geçiriyormuş.

Orucunu neyle tutuyormuş, neyle açıyormuş? Bezden bir dağarcığı varmış, içerisinde arpa unu varmış. Akşam iftar edeceği zaman topraktan yapılmış ufak bir çanağı varmış, ona zenzemi koyuyormuş. O dağarcığındaki kırılmış arpa ununu üç parmağı ile

dördüncü parmağını katmıyor bir defa, iki defa da değil, ne kadar alıyorsa çanakdaki zemzeme bırakıyormuş. Arpa bulaması yapıyor, karıştırıp içiyormuş. İftarı da sahurı da buymuş. Bu şekilde yıllar boyu oruç tutuyormuş.

Şeyh Efendisi'nin emrini tutmuş, görüşmüş, elini öpmüş.

—Size Şeyh Efendim'in selamı var.

—Kimdir Efendin?

—Buhara'dan Şâh-ı Nakşibendi Efendimiz'in halifelerinden Havace Alaaddin Attar.

Nakşibendi halifesi deyince:

—Siz azizlersiniz, diyor.

Bizim tarikatımızın bir ismi de Azîzân yoludur. Bizim tarikatımızın bir ismi de Sıddıkî yoludur. Bizim tarikatımızın bir ismi de Havace yoludur. Bizim tarikatımızın bir ismi de Nakşî'dir, bir ismi de Tayfurî'dir.

Bu isimler Sıddık-i Ekber Efendimiz'den başlıyor, Sıddıkî deniliyor. Ondan sonra Bayezid-i Bistami Hazretleri'ne gelince Tayfurî ismi koyuluyor.

Ondan sonra Abdulhalik Gücdüvani Hazretleri'ne gelince Havace ismi geçiyor. Havace ismi Hızır aleyhisselamdan geliyor. Abdulhalik Gücdüvani Hazretleri'ni Hızır aleyhisselam yetiştirmiştir. Hacegan tarikatı deniliyor.

İşte, *hatme-i havace* ismi de buradan geliyor. Abdulhalik Gücdüvani Hazretleri emri ilahi ile Allah'ın izniyle Resulullah'ın emriyle bunu icat etmiştir.

Ondan sonra Azîzân Hazretleri'ne gelince tarikatımıza Azîzân ismi konulmuştur. İşte siz azizlersiniz, buyuruyor.

Nakşibendi Efendimiz Yakub Çerhi Hazretleri'yle ilk görüştüklerinde “*ma Azîzân*” “*Biz azizlerdeniz.*” demiştir.

—Siz azizlersiniz. Peki, siz Şeyh Efendiniz'in huzuruna gittiğiniz zaman size ne ifade ederdi ne emrederdi?

—Efendim, biz şeyh efendimin huzuruna gittiğimiz zaman şeyh efendimiz daima şu tavsiyede, emirde bulunurdu: Bizim huzuru-

muza geldiğiniz zaman içinizdeki bütün dünya şuşullarını çıkarın atın. Allah'ı anaraktan gelin.

—Siz ne derdiniz ona?

—Biz de sükût ederdik.

Şeyh Efendi ne demiş?

—Yahu, siz ne kadar dún-i himmet insanlarsınız.

Niye bu kadar himmetsiz kalmışsınız?

—Efendim ne diyecektik?

—Siz niye demiyorsunuz, biz Allah'ı bilmeyiz, biz Allah'ı fehmedemeyiz bilemeyiz, biz seni biliriz.

Burada yanlış anlaşılmasın! Çünkü Allah'a bizim gıyabî imanımız var. Peygamber Efendimiz'e imanımız var. (GB5)

...

Alaattin Attar Hazretleri müridi Abdülkebiri Yemeni Hazretlerine birçok şeyler sormuş. Birçok öğrenmediği şeyleri oradan öğrenmiş. Birçok makamlar haller görüntüler orada ona görünmüş. Tecelli zevki onun sohbetinde açılmış ya şöyle olmuş:

Beytullah'ı tavaf ederken Beytullah'ın örtüsünden bir tecelli görmüş. Cenabı Hakk'ın sıfat nurunu örtüden görmüş. Cenabı Hakk'ın sıfat nuru sıfatlardan görünür.

Abdulkebiri Yemeni Hazretleri abdallar sınıfındaymış. Asla et yemezmiş dermiş ki:

—Bir canlı ki iki gözü vardır. Cenabı Hakk'ın bütün halkiyetini hikmetlerini seyrederek de onu nasıl öldürür yerim,

İşte bu Alaattin Attar müridi daima boş zamanlarında onun sohbetine gidiyor sohbetini dinliyor. Bir gün sohbetinde bir danişment, bir hoca sohbetine itiraz etmiş.

—Şu şöyle olmaz, beni ikna et, demiş.

Mübarek onu ikna etmeye çalışmış, sohbeti bırakmış. Çok büyük cemaati var. İkna etmiş, fakat hoca:

—Tatmin olmadım, demiş.

Bir daha ortaya söz atmış. Ama her soruda sohbet kesiliyor. Ce-maat de o hocaya, danışmente kızıyorlar:

—Sen niye Şeyh Hazretlerinin sohbetinin önüne geçiyorsun, diye.

Bir, iki, üçüncüde o hoca Şeyh Hazretlerine böyle:

—Şüphem var yine tatmin olmadım, demiş.

Mübarek böyle dizlerinin üzerinde havalanmış:

—Nedir şüphen? Demiş,

Böyle buna bakmış. Hoca orada düşmüş kriz geçirmiş ölmüş. He-men kucaklayıp götürmüşler.

Şimdi Buhara'dan gelen Alaattin Attar müridinin gönlüne gelmiş ki:

—Bu büyük bir Evliyaullah bunu niye affetmedi? Buna kahret-ti. Bunun kusurlarını affede-ydi.

Ona demiş ki:

—Be acem sana bir سوال var, cevap ver. Kabzası yere perki-miş iki ağızlı kılıç veya süngü ucu da sivri. Deli bir kimse gelir açar çıplak bağrını onun üzerine düşer. O kılıç onu deler. Orada kabzanın şimdi ne kabahati var.

Mürit:

—Kabahati olmaz efendim, demiş.

—Evliyaullah Cenabı Hakk'ın tıgıdır. O kendisi çarptı bize he-lak oldu, biz ona çarpmadık, demiş.

Bu mürit Beytullah'ın örtüsünden bir tecelli görmüş. Ondan sonra gitmiş daha sohbet dinleyememiş. Daha evvelce Abdulkebiri Yemeni Hazretlerinin sohbetlerine devam ediyormuş çok istifade ediyormuş. Bu tecelliden sonra artık daha sohbeta kulak vermemiş, gönlü gitmiş örtüdeki tecelliye. Ama sohbeta gitmesi emir:

—Boş kaldığın zamanları onun sohbetinde geçir.

Bu sefer geliyor sohbeti anlayamıyor, gönlü orada. Yine istiyor ki gitsin orada o tecelli görmüş olduğu Beytullah'ın örtüsünde gör-

müş olduğu bir nuru görsün. Gidiyor göremiyor, geliyor sohbeti dinleyemiyor, gönlü orada.

Bu sefer mübarek ona:

—Be Acem her zaman, her yerde tecelli eden bir nuru hakikat sade Beytullah’ın örtüsünden mi görünür?

İşaret etmiş:

—Şundan da görünür, şundan da görünür.

Neye işaret ettiyse mesela insana, insandan; duvara duvardan, ağaca ağaçtan, taşa taştan böyle. O zaman Beytullah’tan görmüş olduğu bir nuru bütün eşyadan görüyor. İşte buna tecelli zevki deniliyor. Orada açılmış. (9s Konya)

...

Alaaddin Attar Hazretleri, Nakşibendi Efendimiz’in üçüncü halifesidir. Onun zamanında ehl-i sünnet âlimleri ile mutezile âlimleri Ruyetullah hususunda bir çatışma yapmışlar. Bahse dalmışlar. Onlar Ruyetullah’ı inkâr ediyorlar. Ehl-i sünnet âlimleri:

‘Ruyetullah vardır’, ‘Haktır’ diyorlar. Hayli bir çatışmadan sonra ehl-i sünnet âlimleri aciz kalıyorlar. İkna edemiyorlar. Her iki taraf da çok deliller getiriyorlar.

Cenabı Hak: “*Sen beni göremezsin.*” buyurdu. Bu onların elinde bir delil oluyor. Ayetlerin tevili vardır, tefsiri vardır. Ulemâ tevili de yapar, tefsirini de yapar. Ehl-i sünnet olanlar ikna edemeyince Alaaddin Attar Hazretleri’ne koşuyorlar.

—Efendim din gidiyor. Sen bize yardım et. diyorlar.

O zaman Alaaddin Attar Hazretleri diyor ki:

—Siz bana onların âlimlerini getirin.

Gidiyorlar, getiriyorlar. Diyor ki bunlara:

—Ben size Ruyetullah’ı hakke’l-yakîn göstereceğim. Yalnız şartımız şudur: Üç gün tahâretle, nezâfetle bizim sohbetimizde bulunacaksınız. Boy abdesti alacaksınız. Sabahleyin geleceksiniz, ikindiye kadar bizim sohbetimizde bulunacaksınız.

Bir gün yapmışlar, iki gün yapmışlar, üçüncü gün ikindi zamanında bunlara Mübarek, manevi gözü ile bakmış. O gözü bunlara isabet edince ne olmuş. Hepsi sökülmişler, yere serilmişler, cezbe almış bunları. Bayılmışlar. Kendilerinden geçmişler. İradelerini kaybetmişler. Çırpınmışlar. Ağızlarından köpükler saçılmış. Bağırılmışlar. Ayılınca, ayılan ayağına kapanmış.

—Haktır, kabul ettik Ruyetullah'ı. Sen de Hak meşayih bir velisin. Biz de tarikata gireceğiz. Kabul et. Demişler.

Hepsi de ihvan olmuşlar. (GB1)

...

Sürüsünü yedirmez kurt ile kuşa

Zâhirden kurt, kuş yoktur. Nedir? Mübarek Nakşibendi Efendimiz Alaaddin Attar'a özel muamele yaparmış. Her an gözünden ayırmazmış. Diyormuş ki: “Gözümden ayırırsam sel kaldırır.”(GB1)

...

Alaaddin Attar Hazretleri sekeratı mevt ölüm hastalığında iken müritleri:

—Ne tavsiye edersiniz bize, demişler.

O da demiş ki:

—Havace Hazretleri (şeyh efendisi) bize taklit emretti, biz hâlâ taklit üzerindeyiz. Ben de size taklidi emrediyorum, taklidi tavsiye ediyorum, demiş. (GB5)

18- Yakub Çerhi K.S.

Nakşibendi Efendimiz Hazretleri'nin çok âlim olan, kemâl ehli müritleri varmış. Onlardan yetişkin kimseler var, çok âlimler var. Ama en fazla ilmi olan, o zamanın ulemasının içinde ileride olan, âlim olan halifesi Yakub Çerhi Hazretleri varmış. Bu Yakub Çerhi Hazretleri çok âlimmiş. Buhara'da zâhir ilmini bitirmiş, müderris olmuş. Dört mezhepten fetva vermek için icazet almış.

Bu neye benziyor bu dört mezhepten fetva veren kimse? Nasıl ki askeriyede paşalar var. Paşa olmak için kurmay olacak, kurmay olmayan paşa olamıyor. Bu da dört mezhepten fetva veren bir âlimse, bu da bir general demek oluyor.

Evet, böyle bir âlim Buhara'da uzun boylu kalmış ve orada tahsilini bitirmiş, icazetini almış, memleketine gidiyor, memleketinin ismi Herat'mış. Bütün Buhara'nın eşraflarıyla, ulema, umera (yönetici) memur, devlet erkânıyla ve âlimlerle, meşayihlerle, zengin esnaflarla teker teker hepsiyle görüşmüş. Nakşibendi Efendimiz'le görüşmeye gidince elini öpmüş ondan dua istemiş, sonuçta genç kendisi. O da demiş ki:

—Sen benden dua istiyorsun bizim duamız kabul müdür? Diye buyurmuş.

Kitapta yazıyor, olmuş bir macera kayıtlıdır. Bizim duamız kabul müdür, buyurmuş.

—Kabuldür efendim, demiş.

—Senden bir delil isterim, demiş.

Nakşibendi Efendimiz. Ayet okumuş, çünkü âlim. Demiş ki:

—Cenabı Hak buyuruyor ki, “Biz bir kulumuzu seversek kullarımıza sevdirebiliriz.” Benim delilim bu. Halk seni çok seviyor. Allah seni seviyor ki bu insanlara sevdirmiş. Nakşibendi Efendimiz de:

—Ma Azîzân, demiş.

Yakup Çerhi Hazretleri daha önce gece uyurken bir rüya görmüş. Rüyasında ona demişler ki:

—Molla Yakup medrese ilmini bitirdin, müderris oldun, hoca oldun. Bundan sonra da azizlerin ilmini oku. Azizleri bul, azizlerin ilmini oku.

Bu gördüğü rüya o kadar zevk vermiş ki “Nurlu bir kimsenin söylediği azizlerin ilmi nedir? (Bu nurlu kimse Hızır aleyhisselam)”.

—Yâ Rabbi bu azizler kimlerdir? Azizleri nasıl bilirim? Diye merak etmiş. Nakşibendi Efendimiz’e gidince bu rüya çok işlemiş.

Nasıl mübarek öyle buyurmuşsa rüya aklına gelmiş, canlanmış rüya. Orada işte gayrı ihtiyarı Nakşibendi Efendimiz’e gönlü ak-mış. (GBT)

...

Ona çok büyük muhabbeti, sevgisi o anda gelmiş. Ama çantası elinde ayrılmıyormuş, gidiyor işte, o arada diyor ki:

—Efendim, bizi hatırı gönlünüzden çıkarmayın. Bize dua edin.

Ona şu cevabı veriyor:

—Bizim gönlümüzde gayrı olmaz.

Allah’tan başka bir şey bizim gönlümüze gelmez, diyor. Gayrı nedir? Yani Allah’tan başka ne varsa bunlar gayrıdır. Mübarek:

— Bize bir teberrük bırak ki onunla seni hatırlayalım.

O da bakmış ki bir şey bulup verememiş.

—Fark etmez sen bizden bir hatıra al. Bu hatırayla bizi unutma, bizi unutmazsan biz sizinle beraberiz.

Başındaki takkesini onun başına koymuş. Bunun üzerine daha çok muhabbeti artmış.

—Bu takke ile sen bizi unutma, biz seninle beraberiz. (GB5)

...

Nakşibendi Hazretleri sadece ona değil çok kimselere bunu demiş: “Bizi unutmayın biz sizinle beraberiz. Bizi taklit edin ki unutmayasınız.”

Taklit ise hayalî rabıttadır. Bizi taklit edin ki unutmayasınız. Bizi unutursanız bizden ayrı düşersiniz.

Bizi unutmazsanız biz sizinle beraberiz ama bizi taklit edin ki unutmayasınız. (GB5)

...

Ayrılmış memleketine gidiyor, çok gitmiş. Gideceği yolun yarısından çoğunu gitmiş, azı kalmış. Bir noktaya gelmiş ki daha gidemiyor. Hiç gücü yok, daha ileri adım atmaya gitmeye gücü kalmıyor. Attığı ayakları geri gidiyor, dönüp tekrar geliyor. Hem de çok büyük bir suç, nedamet, pişmanlık ile kendisine diyor ki,

—Bana rüyamda azizlerle olun demişlerdi. O da biz azizlerdiniz, dedi. Ben niye bıraktım onun yakasını?

Şimdi korkaraktan geliyor. Diyor ki acaba daha beni kabul eder mi? O bir fırsattı, ben niye kaçırdım, ondan ayrıldım? Bu havf ile dönüyor.

Buhara’da tanınır bir meczup varmış. Yani deli gibi görünür ama aslında deli değiller.

Şimdi deliler üçe ayrılır: “cünun”, “mezcup”, “mecnun”. Cünun, esas deli olan, aklî dengesi bozuk olanlardır. Mezcup, deli gibi görünür ama deli değildir. Mecnun da fazla bir sevgiyle bir yere bağlanmasıyla, canından çok fazla sevmesiyle olan bir haldir.

Evet, bu meczuba yolda rastlamış. Bakmış bu meczubun elinde bir çubuk var. Toprak yolda çubukla çizerek hatlar çekiyor. O da demiş ki ben bu meczubun hatlarını sayacağım. Eğer tek gelirse benim için iyi olacak.

Peygamber Efendimiz: “Allah tektir, tek olanı sever.”⁸⁹ buyurmuş ve bunu da kendisine bir yevm tutmuş. Hatları saymış tek görünce onda bir ferahlık olmuş. Beni kabul eder mi daha diye çok korkuyor, çok havfı var. Mezcup ona demiş ki git işin rast gelecek. Bununla da bir ferahlık olmuş.

Gelmiş aşkımdan Nakşibendi Efendimiz’i bulmuş:

—Efendim beni kabul edin, demiş.

⁸⁹ Buhari, Teheccüd, 33, Savm, 60.

Mübarek ona öyle bir sert çıkmış davranmış ki:

—Biz geç kabul ederiz, güç kabul ederiz. Biz kendimizden kabul edemeyiz. Yat bu gece bakalım, ne zuhur eder? Kabul edilecek olursan, kabul ederiz.

Şimdi, o gece uyumamış. Büyük bir âlim, sabaha kadar yüzünü yere koymuş ağlamış. Gözünün yaşları yattığı yerden akmış, gitmiş. Öyle ağlamış, Allah’a yalvarmış ki.

—Ya Rabbi, ben bir refaha, feraha, saadete ulaşmak isterken bu ne mihnete meşakkate düştüm? Ya beni sabahtan kabul etmezse ne olur benim hâlîm?

Mübarek buyuruyor ki ben ömrü hayatımda öyle bir sıkıntılı, bunaltılı, dar bir gece geçirmedim. Nakşibendi Efendimiz sabahtan geliyor:

—Kabul oldun.

Diyor ve dersini veriyor. Müritliğe kabul ediyor ve dergâhta hizmet görüyor. Yakub Çerhi Hazretleri de bir halifesi oluyor.

Halifeler içerisinde en âlimi, en fazla ilmi ile ileride olanı odur. Nakşibendi Efendimiz, dünyasını değiştirirken o çok genç imiş, en sona o kalmış. (GB5)

...

Ondan sonra daha gitmiyor. Öyle bir âlim her şeyini terk ediyor, Nakşibendi Efendimiz’in hizmetinde kalıyor.

Fakat bir gün ona diyor ki işte bu noktaya geliyor: “*Arzatmi imanı ilmi ledünni ilmi Yakubu*” misal buyuruyor. Diyor ki:

—Molla Yakup ilim ikidir. Bir ilim var ki (sadır ilmi) insanoğlu gider bir medresede bir hocadan tahsilini yapar, oradan icazet alır. Bu insanoğlunun elinde bir hüccettir. Bir ilim de var ki (sadır ilmi) velilerin ilmi, onu okumak lazım onu elde etmek lazım, diyor.

Onun için bunun nasıl bir ilim olduğunu bilemiyor ki. Ama bir gün mübarek Nakşibendi Efendimiz onun ayağına basıyor. Ayağına basınca onun kalp gözü orada açılıyor. Öyle bakıyor ki dünya, yerler, gökler, ay, yıldız bunları hep kalbinde seyrediyor, içinde seyrediyor.

Evet, insanlarda kalp âlemi vardır. Kalp âlemi açılmazsa o ilmi okuyamaz. O satırda olmayan ilim oradadır. Ama kalp âlemi açılırsa onu okuyabilir. Açılmazsa orayı okuyamaz. (GBT)

...

Nakşibendi Efendimiz:

—Kalbini bilen, maksudunu bildi, buyuruyor.

Başka bir mürit ona kalbinden bir şeyler söylemiş bu da ona söylemiş ki:

—Hayır, onun kalpten ne haberi olacak, onda tecellî eden ufak bir hal, demiş.

Yakub Çerhi hazretlerinin ayağına basmış, ayağına basınca kalp âlemi açılmış. Kalbi büyümüş bütün dünya, yerler, gökler, ay, güneş hepsini almış kalbinin içerisinde, derununda kalbinde seyrediyor.

Korkmuş, çekmiş ayağını, o hal ondan geçmiş, üç defa daha basmış ayağını ve demiş ki:

—Bak, Molla Yakup, işte kalp âlemi budur. O derviş bir ufak halinden bahsetmiş, nerede kalp âlemi? Kalbini bilen maksudunu bildi, kalbini bulan maksudunu buldu, kalbine eren maksuduna erdi, demiş.

Burada maksut nedir?

Bilinecek Allah'tır, bulunacak Allah'tır, ona ulaşılacak Allah'tır. (GBT)

...

Cenabı Hak mükevvenatta ne halk etmişse insanların kalbinde hepsinin bir hakikati vardır. Ama kalbin açılması lazımdır. Kalp açılacak ki onlar vücut bulsun, onlar görülsün. Kalbin seyri budur. (GB5)

...

Mevlana ismi sadece Mevlana Celaleddin Rumi'ye mahsus değildir. Her asırda, dünya üzerinde en ileri gelen bir âlimin, ilmiyle onun emsali, eşi yoksa ona Mevlana ismi verilmiş.

Misal Mevlana Abdurrahman-ı Cami var. Mevlana Yakub Çerhi, Nakşibendi Efendimiz'in halifelerindendir. O kadar yetiştirmiş olduğu ve çok medh ü sena ettiği halifeleri var iken onlara Mevlana ismi verilmemiş. Onlara Havace Alaaddin, Havace Bahaeddin, Havace Seyfeddin isimleri verilmiş. Fakat Yakub Çerhi Hazretleri'ne Mevlana Yakub Çerhi ismi verilmiş. Çünkü o da asrın en büyük âlimiymiş. (GB5)

...

Nakşibendi Efendimiz'in halifelerinden Yakub Çerhi Hazretleri'ni Hoca Ubeydullah Hazretleri bulmuştu (Hâce-i Ahrar ismiyle geçiyor). O, çok meşayihler ile samimi olmuş, onlara hizmet etmiş, onlarla dostluk kurmuş, ama hiçbirinden de ders alamamış. Hiç birisi ders vermemiş ona. Araya araya bulmuş. Neyi aramış?

Muhammed Bahaeddin Nakşibendi Efendimiz'e yetişemedim de onun elinden tutanı bulacağım, diyor. Yakub Çerhi Hazretleri'ni en son neticede bulmuş. Yakub Çerhi Hazretleri onun niyetini bildiği için, ne demiş:

—Tut bu elden.

Elini uzatıp demiş ki:

—Bu el Nakşibendi Efendimiz'in elidir. Nakşibendi Efendimiz bize buyurdu ki: “*Senin elinden tutan benim elimden tutar, senin kabulün benim kabulüm, senin reddin benim reddimdir.*”

Bak işte demek ki bizim tarikatımızda Nakşibendi Hazretleri'nin, Yakub Çerhi Hazretleri'ne böyle bir emri varsa; Yakub Çerhi Hazretleri ondan sonra gelene, o da ondan sonra gelene, o da ondan sonra gelene...

Onun için kelâm-ı kibârda;

Beraberdir Piri Sâmi Mevlâsı

Daim cezbederler me'vâya bizi (GB1)

19- Ubeydullah Ahrar K.S.

Ubeydullah Ahrar Hazretleri ise Yakub Çerhi Hazretleri'nin halifesidir. Bizim nispetimiz ondan geliyor.

Evet, Nakşi tarikindeniz ama Nakşibendi Efendimiz'in halifeleri vardır. Silsilede zaten okunuyor ya “*Ali Baba Külali Nakşibendi estü Alaaddin pesez Yakub-u Çerhi Hace i Ahrarı şüud meşhur.*”

Evet, Ubeydullah Ahrar Hazretleri Türk asıllıdır. Fakat bu mübareğe Allah büyük ihsanda bulunmuş. Onun sabavetinde büyük insan olacağı görülüyormuş. Kendisini belli etmiş, kerametler gösteriyormuş.

O büyüdükten sonra okumuş fakat medrese ilmini tamamen bitirememiş, mânileri olmuş. Her okumaya başladığında bir arzusu olmuş ama okuyamamış, yarıda kalmış.

Ama yine de o zamanın ulemâsı içerisinde bütün çetin meseleler ona intikal ediyormuş, o çözüyormüş. Ubeydullah Ahrar Hazretleri doğu havalisi illerini bölge bölge hep gezmiş. Herat, Horasan, Azerbaycan, Maveraünnehir, Taşkent, Semerkand, Buhara hep gezip meşayih aramış.

Babadan kalma bir serveti varmış, zenginmiş. Sonra Allah ona daha çok zenginlik vermiş. Bütün meşayihleri gezmiş, ziyaret etmiş. Nerede bir meşayih duymuşsa böyle görüp geçmemiş onunla bir teşrik-i mesaisi olmuş, bir dostluğu olmuş ve ona hizmette de bulunmuş. Mâlen ve bedenen hizmetlerde bulunmuş. Bilhassa en çok Nizameddin Hamuş Hazretleri ile kalmış. Nizameddin Hamuş Hazretleri onu mürit etmek istemiş ama edememiş.

Hâlbuki Nizameddin Hamuş Hazretleri de Nakşibendi Efendimiz'in yetiştirdiği halifelerinin (Alaattin Attar) halifesidir. Ubeydullah Ahrar Hazretleri gençliğinde bir rüya görüyor. Aslında rüya da değil böyle uyku ile uyanıklık arasında bir hal görüyor.

Bakıyor ki bir tepe var. Tepenin de önünde geniş bir saha var. O sahada çok büyük kürsüler kurulmuş. Oraya bütün Evliyaullah'ın

ervahı geliyor, toplanıyor. Resulullah Efendimiz'in geleceği bekleniyor. Bakıyor ki Nakşibendi Efendimiz geliyor, hep ervah kalkıyorlar, kıyam ediyorlar. Onun da kürsüsü var, kürsüsüne geçip oturuyor. Peygamber Efendimiz gelince şöyle ervaha bir nazar ediyor.

“Gel Ubeydullah. Beni sırtında şu dağın tepesine çıkar.” diye sesleniyor. Peygamberimiz'i sırtlıyor tepenin başına çıkarıyor. Peygamberimiz de eliyle onun başını okşuyor ve sırtını sıvazlıyor.

“Ben sende bu kuvvetin olduğunu biliyordum. Ama ervâhın görmesi için böyle yaptırdım.” diyor.

Yani bu kuvvet manevi bir kuvvettir. O rüyayla Nakşibendi Efendimiz'e meylediyor, bir aşk oluyor. Ona aşkı sevgisi ile bâtinî yoluyla üveysi oluyor. İşte o sevgi onu dolandırıyor, Nakşibendi Efendimiz'in elinden tutanı bulacağı, diyor. Çok meşayih var araştırmış ama Nakşibendi Efendimiz'in halifeleri de kalmamış, gitmiş.

Neticede Herat'da Yakub Çerhi Hazretleri'ni bulmuş. Yakub Çerhi Hazretleri'ne gitmiş, bulunca mübarek hemen daha buna nereden geldin, nereye gidersin, demeden diyor ki:

—Tut bu elimden, bu elden tutan Nakşibendi Efendimiz'in elinden tutmuştur.

İşte bu noktaya geliyoruz. Nakşibendi Efendimiz buyurdu ki:

“Senin elinden tutan benim elimden tutmuş olur. Sana biat eden bana biat etmiş olur. Senin reddin benim reddim, senin kabulün benim kabulüm.”

Peygamber Efendimiz'in Sıddık-ı Ekber Efendimiz'e olan emri burada bir daha tazeleniyor. Zaten bizim yolumuz onun yolu, Sıddık yoludur. Başlangıcı oradan geliyor. (GB5)

...

Yakub Çerhi Hazretleri;

—Tut bu elden. diyor.

Ama tutmuyor.

Çok bir arzu ile sevinerek gitti. Tutmuyor. Niye tutmuyor?

Yakub Çerhi Hazretleri'nin yüzünü sevmemiş. Zâhirdeki yüzünü sevmemiş. Aşîkâr etmiyor ama çekiyor elini tutmuyor.

İçinden diyor ki: “Ben bu yüzü sevmedim. Ben bu yüze rabîta yapamam.”

O zaman Çerhi Hazretleri:

—Bu yüzü sevmedinse, rabîta yapamazsan, şu yüze rabîta yap. Diye işaret yapıyor. Yüzünden perde kaldırıyor. Manevî yüzünü gösterince kendisinden geçiyor. O kadar hâl görmüş. O kadar tasarruf güçleri ile karşılaşmış. Fakat o yüze dayanamamış. Bayılmış, düşmüş. Ayılınca:

—Tut. Demiş.

Tutmuş o zaman elini. O anda irşad etmiş.

Demiş ki:

—Sen müritleri üç yönden Allah'a götürürsün.

1- Cezbe yolu,

2- Nef'i isbat yolu,

3- Şugül-ü bâtın yolu

Şimdi başka tarikatlar şugül-ü bâtînî kabullenmiyorlar. Küfür sayıyorlar. Ama bizim tarikatımızda şugül-ü bâtînla da irşad ediyorlar. Ama şugül-ü bâtînî onların anladığı gibi değil. Bakınız Salih Baba nasıl ifâde ediyor:

Bilmezem kimden kime şekvâ edem bu gönlümü

“Lâ”yı gördüm firkat-i Mevlâ'ya düştüm gel yetiş

Bir de şu var:

Tevbe kıldım sıdk ile sen Şâh'a biat eyledim

Olmuşum her bir kusurun nâdimi Allah için

Şugül-ü Bâtın: Mürit bir şeyi düşünmek istemiyor. O geliyor. Geline atmak için çalışıyor. Bazan atamıyor. Orada bir işkenceye düşüyor mürit. Bir meşakkat, bir ezilme. Orada terakkî ediyor işte.

Bazı tarikatlar da cezbeyi hoş görmezler. Bizim tarikatımızda cezbe çok süratli bir vasitadır. 75.000 ders çekenle beraber cezbe sahibi terakkî eder. 1000 ders verirler. 5000 ders verirler, sen çek-

me derler. Çünkü onda cezbe var, aşk var, muhabbet var. O aşk, o muhabbet onu terakkî ettiriyor.

Cezbe, nef'i isbattan daha süratli gidiyor. O kadar ders çekiyor.

Demek ki şugül-ü bâtinî, müridin istemediği düşünceler. O, ona üzüntü, azap veriyor. Bunlar için Allah'a sığınyor. Rabıtasına sığınyor. Mühim olan sığınmaktır. Onunla da terakkî ediyor.

İşte Ubeydullah Hazretleri o kadar salahiyetli irşad etmiş oluyor. Fakat bunun bu derece çabuk ve bu kadar salahiyetli irşad edişini diğerleri tenkit etmişler.

—Niçin bu Türk gencini bu şekilde irşad ettiniz? diye.

Yakub Çerhi Hazretleri de buyurmuş:

—Her gelen Ubeydullah gibi gelsin. İrşad olup gitsin. O bize tam geldi. Fitolini çarşıdan almış. Gazını doldurmuş, fitilini takmış, camını takmış. Ancak bir ateşleneceği kalmış. Diye cevap vermiş. (GB1)

...

Ubeydullah Ahrar Hazretleri zamanının çok büyük bir cezbe sahibi ve daha çok meşayihleri gezmiş. Allah ona öyle bir ihsan etmiş ki sabavette, doğuşta Allah ona vereceğini vermiş.

Bir defa doğmuş annesinin memesini kırk gün emmemiş, ona bir şey olmamış. O zaman bardaklarla yedirecek bir şey yok. Kırk gün sonra annesi iyice temizlenmiş, yıkanmış ki ondan sonra annesinin memesini emmiş bu bir. İkincisi artık yürümeye başlamış, konuşmaya başlamış, ondan böyle harikulade kelimeler böyle hareketler görülmüş ki insanlar hayret ediyorlar. Veli olduğu sabavetinden belliymiş. Zaten dedesi meşayihmiş, dedesinin iki tane oğlu varmış, torunları varmış.

—Getirin oğullarınızı ben gidiyorum. Onlar gelsin ziyaret edeyim, demiş.

Onların hepsini ziyaret etmiş, Ubeydullah Ahrar Hazretleri o zaman körpeymiş. Onu o kadar sevmiş, o kadar koklamış ki:

—Bu büyük bir insan olacak, büyük bir veli olacak, demiş.

Dedesı tebşır etmiş. Ana dedesi meşayih, baba dedesi de meşayih, iki tarafı da meşayih. Şimdi bu Ubeydullah Ahrar Hazretleri yedi yaşında okula giderken çamurdan geçeyim derken ayakkabısı çamurda kalmış, çekmiş almış. Ayakkabısını almak için biraz onunla meşgul olmuş, zikrinde bir boşluk olmuş. O ayakkabıyı alıncaya kadar gönlünde bir zikir boşluğu görmüş. Ayakkabıyı giymiş, karşısında çift süren bir amcaya görünce kendi kendini dövmüş. Elinin tabanını vurmuş yüzüne öyle kendini dövmüş ki parmaklarının eseri, izi yüzünden kaybolmamış. Demiş ki:

—Şu amca bu kadar zahmetli iş görüyor, Allah'ı unutmuyor. Sen bir ayakkabıyı alıncaya kadar niçin Allah'ı unuttun?

Sonra diyor ki:

—On iki yaşına kadar ben herkesi böyle biliyordum. Allah'tan gafil kimse yok, diye böyle biliyordum. On iki yaşına bastım anladım ki bu sade bendeymiş. İnsanlarda gaflet var.

Kendisi çok da zengin babadan varlığı var. Bu bütün doğu halvalilerini gezmiş, çok meşayihlerle karşılaşmış. Böyle görüp geçmemiş, onlarla dostluğu olmuş, onların peşine gitmiş onlara bedenî hizmeti, mâlî hizmeti olmuş. Fakat hiçbirinden ders almamış. Ubeydullah Hazretleri'ne ders verememişler. Bizim nispetimiz de oradan geliyor, kendisi Türk'tür, Türk asıllıdır.

Taşkent şehrinde yaşıyor, fakat şehre bağlı bir köyde de Ömer Dağıstanî isminde bir dayısı varmış. Meşayihтен, o da cezbe sahi-biymiş. Onu sık sık görmeye gidermiş. Bir gidişinde:

—Gel şehzade geldin mi? Demiş.

—Geldim efendim, demiş.

—Şehirde ne var, ne yok? Demiş.

Şehirden havadis soruyor. Demiş ki:

—Efendim güzel, bir şeylik yok.

—Havafilere ile Tirmizîleri nasıl görüyorsun sen?

Nurettin Havafî isminde bir zâhir meşayihî varmış. Yani çok ilmiyle, zenginliğiyle, müridinin çokluğuyla tanınıyor, merkezi

yerde bir tekkesi var, cehri zikir yaptırıyor. Cehri zikirler daha çok şatafatlı oluyor, görünüyor, insanı çekip alıyor.

Bir de Seyyid Kasım Tirmizî varmış ki onun böyle varlığı yok, kendisi de yaşlıymış, onun da müritleri varmış ama azmış. Bir mahalle içerisinde, mütevazı bir yerdeymiş. Ama Havâfîlerinki çok merkezi iyi bir yerdeymiş.

İşte buna sormuş:

—Ne var, ne yok şehirde; Havafîleri ile Tirmizîleri nasıl görüyorsun sen?

—Efendim bunların sözlerini anlayamıyorum.

—Neden? Demiş.

—Havafîler diyor ki: “Hep ondan.” yani Allah’tan.

Tirmizîler de diyor ki: “Hep o”.

Reşahat’a açın bakın, orada yazılıdır. Evet, demiş ki:

—Havafîlerinki doğru, Tirmizîlerin yanlış.

Sonra mübarek sohbet etmiş. Ubeydullah Ahrar Hazretleri bakmış ki sohbette hep Tirmizîlerin sözünü ispat ediyor. Havafîlerinki doğru, dedi ama sohbette hep Tirmizîlerinin sözünü takdir ediyor. Sonra diyor:

—Anladım ki bunu dile getirmek olmuyormuş.

Zaten kelamı kibarda geçiyor:

Kendiyi kendi göre kendi bile

Bakısın eydemezem gelmez dile

Bu macera kitapta yazılı sonunda böyle bir ibare var.

Demişlerdir ki: “Söyleyene bakma, söyletene bak!”

Hâlbuki demek olur ki: “Söyletene bakma, söyleyene bak!” (GBT)

...

Yani yaşayan insan zaten ifade edemiyor.

Yaşamayan da zaten onun sözünü söylediğinde iftira oluyor, galat oluyor, yalan oluyor.

Mesela şimdi “La Mabude İllallah, La Maksude İllallah, La Mevcude İllallah” sözleri bir talipte hâldir.

“La Mabude İllallah”; mabudum Allah.

Ama “La Maksude İllallah” makamında, o hâl onda tecelli et-medikten sonra “maksudum Allah” demek, kazıplık (yalancılık) oluyor. Niçin?

Maksudum Allah diyen bir kimse tamamen kendini her şeyden kurtaracak. Yani Safiye makamına ulaşacak. Tamamen her şeyi kalbinden silecek, atacak. Sırf Allah ile olacak ki maksudum Allah demesinde sadık olsun; kazıp olmasın.

Bir de mesela “La Mevcude İllallah” var. Yani bir insan “La Mevcude İllallah” makamına ulaşmadıktan sonra mevcudata Allah dese küfürdür, diyemez. Ama o “La Mevcude İllallah” makamına ulaşır, haktır. Amennâ ve saddaknâ insan bu makama ulaşıyor. Fakat o ne oluyor?

Onun gözünde kendi, bütün varlıkları ve cisimleri yok oluyor, kayboluyor. Bu sefer bütün cisimler Cenabı Hakk’ın varlığına bir mirat-ayna oluyor. Böyle müşahede ediyor. Zaten kendisi olmadığı halde kendisinden, kendi varlığını yitirdikten sonra bu böyle oluyor.

Ondan sonra kendi varlığına geldikten sonra yine bütün cisimlerde meydana çıkıyor. O zaman bu cisim Allah diyemez, küfürdür. Çünkü Cenabı Hakk’a hâşâ mekân olmaz. İman ne? Cenabı Hak noksan sıfatlardan beridir. Allah’a noksan sıfat isnat edilmez ama o hâlde zaten noksan sıfat yok, kalmıyor ki. Ayıldıktan sonra yine cisimler meydana sıfatta çıkıyor, onlara diyemez. İşte diyor ki;

Kendini kendi göre kendi bile

Bakısın eydemezem gelmez dile

Zamanında bunlar yaşanmıştır. Belki şimdi böyle yaşatmıyorlar da. Yani yaşatmıyorlar ne demek? Bunu halka göstermiyorlar.

Olan var mıdır? Yaşayan vardır ama ancak bunu hıfzeden için. (GB4)

Ubeydullah Ahrar Hazretleri dünyadaki en büyük noksanlığım benim evliliğimdir diyor. O zaten büyük zât ama yine onu kendisine noksanlık görüyor. Ama biz onu anlayamayız.

Bir de buyuruyor ki: “Bir defa Allah demek bin ömürden hayırlıdır”, Bu hangi Allah demek?

Ruhunun Allah demesi, nefsinin değil.

Nefsi bin defa Allah dese, ruhu bir defa Allah dese. Ruhu bir defa Allah demek nefsi yüz bin defa Allah demekten daha kıymetlidir.

Nefsi Allah diyor bunu kendi iradesiyle, kendi varlığıyla söylüyor. Ama ruhun Allah demesi kendi varlığı, kendi iradesi gidiyor. *Ruh Rabbinin emrindedir. “Gulirruhü min emri rabbi”*. Onu Allah dediriyor veya Allah diyor. (26.9.1991 6B)

...

Hace Ubeydullah Ahrar Hazretlerinden bizim nispetimiz geliyor. O da ne yapıyormuş? O da böyle fakirlere, bilhassa ağır hastalara bakarmış. Bir gün üzerinde para bulunmamış. Bir adamı perişan görmüş.

—Niye böylesin? Aç mısın? Demiş. Adam da:

—Açım, demiş.

Almış aşçıya girmiş. Parası yok mübarek. Demiş ki:

—Bu sarığımı al, karşılığında bunun karnını doyor, açmış.

Başının sarığımı vermiş, onun karnını doyurmuş.

Hace Ahrar hazretlerinin amelîymiş; dışarıdan şehre gelen gariplere tanısın tanımasın, kim olursa olsun, illâki onlara yedirecek, içirecek, ikram edecek. Onlardan dua talep ediyor. Bunu amel edinmiş. Bir gün de köylünün bir tanesi -namaz, abdest yok, terk-i salat- affedersiniz merkepleriyle galle (buğday) getirmiş, şehirde satmış veya boş çuvallarını almış gidiyor.

O anda da bir dalgınlıktaymış. Bunların dalgınlığı öyle maddiyat, dünya için değil. Belki de o an için bir vecd âlemine geçmişti. O muhabbetin fazla gelmesinden dolayı bir sarhoşluk, bir mestlik meydana gelmiştir. O hal ondan geçtikten sonra aniden gözünü

açıyor ki yabancı bir adam gidiyor merkepleriyle beraber. Hemen peşine koşuyor. Diyor ki:

—Amca dur, bu benim amelimdir. Her şehre dışarıdan gelen köylü, kentli kimse, tanıdığım tanımadığım kim olursa olsun onlara illâki ben bir ikram ediyorum. Açsa yediriyorum, bir ikramda bulunuyorum. Sana bu ikramımı yapamadım. Bu fırsatı kaçırmış olmayayım. Her neyim varsa sana ikramımı yapayım. Yedireyim, içireyim veya başka bir arzun, isteğin varsa yerine getireyim.

Bu adam ne diyor?

—Yahu ben köylüyüm, bak ayaklarımda çarık. Namaz yok, abdest yok sen benden ne duası istiyorsun? Estağfurullah.

—Dön sana ikramımı yapayım ya da bana hakkımı helâl et, dua et öyle git, diyor.

—Beni bir daha geri çevirme epey uzaklaştım. Ama sen benden ne dua istiyorsun.

—Seni yolundan edecek hâlimiz yok. Ne olursan ol benim amelim. Ben senden dua talep ediyorum. Peki o ne diyor?

—Ben işitmişim ki Türk meşayihleri derlermiş ki -Zaten Hâce Ubeydullah Ahrar Türk asıllıymış- “Her gördüğünü Hızır bil, her geceyi Kadir bil.” Sen galiba Türk meşayihlerinin ameliyle amel işliyorsun.

Sonra adam:

—Peki Allah arzuna ulaştırırsın. Ne istiyorsan Allah isteğini versin, demiş.

O da orada feth-i bâb olmuş (kalp gözü açılmış). Yani ne ise matlûbu, arzusu ne ise ona ulaşmış. (26. 9.1991 6B)

...

Abdurrahman Cami Hazretleri ki onun kadar büyük bir âlim gelmemiş. Hatta beş yüz sene içerisinde, beş asır boyunca yeryüzüne böyle tek bir alim gelmemiş.

Hâce Ahrar Hazretleri zamanında beraber yaşamışlar, maceraları var. Şimdi bir su, dere akarmış. O dere muhiti görüyormuş ve kayıksız da karşıya geçemiyorlarmış. Suyun bu tarafı Abdurrah-

man Cami Hazretlerinin bölgesi, diğer tarafı da Hace Ahrar Hazretlerinin bölgesiymiş. Abdurrahman Cami Hazretlerinin bölgesinden, diğer tarafa Hace Ahrar Hazretlerinden ders almaya gidiyorlarmış.

—Nereden geldin?

—Karşıdan.

—Karşıda Abdurrahman Cami duruyor da sen buraya niye geldin? Diye sorarmış. Derlermiş ki;

—Efendim biz gidiyoruz, ders vermiyor. Kendisinden ayık değil hiç kimseye ders vermiyor. Onlara demiş ki;

—Şöhret kapısını kapatmış, varlık kapısını açmış.

Bir kelamında diyor ki:

—Eğer bizim muradımız mürit toplamak olsaydı dünyada hiçbir meşayihe mürit bırakmazdık, kaptırmazdık; hepsini toplardık.

Abdurrahman Cami Hazretleri ki o kadar ilmiyle beraber ders vermezmiş. Peki, niye? İradesinde değil, insanlarla irtibat sağlamıyor. Hep Hak ile irtibatlı.

Ama meşayih kâmil-mükemmil olursa; onun Hak ile de irtibatı var, halk ile de irtibatı var. Halktan da irtibatı kesilmez, Hak'tan da irtibatı kesilmez.

İşte böyle Hak ile irtibat edenlerin çokları ne yapmışlar? Halka dönememişler. Onlar tebliğ yapamamışlar, görev yapamamışlar, hizmet yapamamışlar.

Abdurrahman Cami Hazretlerinin zamanında zahir ulema tarikata çok karşıymış ve zahir ulemanın batın ulemayla bir çatışması oluyormuş. Zahir ulema batın ulemaya hiç yer vermiyor, hep biziz diyorlar. “*El ulama varis-i enbiya.*” fermanına onlar sahip oluyorlar, velileri sahip ettirmiyorlar. Fakat ne zaman ki Abdurrahman Cami Hazretleri tarikata girince hep dilleri boğazlarına kaçmış. Ne demişler?

—Ya insaf edelim artık. Beş asır boyunca arzın üzerine tek gelen bir âlim Abdurrahman Cami Hazretleri, o da hocalığı bırakıp da dervişliğe gittiyse, dervişliği kabulleştirse, dervişlik hocalıktan üstündür.

Bunu takdir etmişler. Velilerin hocalardan daha üstün olduğunu, kıymetini takdir etmişler. (GB4)

...

Dervişin bir tanesinin bir keşkülü bir de merkebi varmış. Başka da bir şeyi yokmuş. Evi, malı yok, işi yok, parası yok geziyormuş. Geze geze bizim büyüklerimizden Hacı Ahrar-Ubeydullah Ahrar Hazretleri'nin ismini duymuş. Onu bir ziyaret edeyim demiş. Ona giderken uğramış olduğu köylere sormuş, 'Bu köy kimin?' Hacı Ahrar Hazretleri'nin, 'Bu kimin?' hep sormuş. Hep Hacı Ahrar Hazretleri'nin demişler. Bu dervişin gönlü karışmış. Demiş ki:

—Böyle meşayih olmaz, şeyhliğini söylediler, ziyaretine gidiyorum ama gitmeme de değmez, görüşmeme de değmez. Böyle meşayih mi olur, dünyayı zapt etmiş?

Ama mübareğin 3000 tane ırgatı varmış. Dervişin gönlünde tamamen itiraz kaynamış. Neyse gitmiş tekkesine görüşmüş. Bir iki gün misafir kalmış. Bu sefer de bir gün Hacı Ahrar Hazretleri, onun gönlünde ne kadar da bu olsa, acımış ona, ikaz etmek istemiş. Çünkü:

Küllü boş değildir aşka düşenler

Katre düşmeyince sel uyanır mı

Buyruluyor. O da mademki Allah için bir derviş olmuş işi yok, gücü yok bir seyahate çıkmış ise, Allah'ın ihsanı acımış onu ikaz etmek istemiş, yani onu münkirlikten kurtarmak istemiş.

Münkir demek bir hakikati inkâr etmek demektir. İnkâr demek, küfür demektir. Onu kurtarmak için Hacı Ahrar Hazretleri:

—Derviş baba, ben de seninle beraber biraz seyahat yapayım, demiş.

Ters istikamete gitmişler, doğu istikametinden gelmişse, batı istikametine gitmişler, çünkü onun gelmiş olduğu istikamete gitmeler oraları öğrendi, hep sordu öğrendi. Ters istikamete gitmişler, geldikleri köylere hep demiş ki:

—Nöbetçisi biziz, bekçisi biziz.

Böyle devam etmiş, dervişin itirazı daha çok kaynamış, artmış.

—Böyle meşayih olmaz, dünyayı zapt etmiş, demiş.

O gün akşama kadar gitmişler. Bir mezarında, köyünde misafir olmuşlar. Oradan kalkmışlar tekkeye dönmüyorlar, yine ters istikamete gidiyorlar. Derviş soruyor:

—Efendim, nereye gidiyoruz?

—Ben sana demedim mi biz arkadaş olduk, beraber seyahat ediyor, gidiyoruz.

—Efendim benim merkebimle keşkülüm tekkede kaldı, onu alayım.

—Ben bu kadar emvali bıraktım gidiyorum da sen bir merkebi bırakamıyor musun, sen bir merkepten geçemiyor musun? Demiş. O zaman derviş ayılmış.

—Eyvah, benim bu merkebe olan muhabbetim kadar, onun malına mülküne muhabbeti yokmuş, demiş. (GBT)

...

Hace Ahrar Hazretleri bizim büyüklerimizden, onun zamanında bir müridiyle yolculukları olmuş. Fakat kış mevsimi altı saat yürüme yol varmış. Kaç fersah gelirse artık yaya yürüyüşüymüş. Niyetleri var ama hiç bu altı saatlik yolda tutunacak, muhafaza olacak bir yerleri yokmuş. Kış, soğuk, canavar korkusu da varmış.

Oradan güneş batacağı zaman müridine “beraber gidelim”, demiş. Her ne kadar oradaki ev sahipleri kalın demişlerse de tabii Evliyaullah’a, meşayihe itiraz olmaz. “Gideceğiz” demişler, ev sahipleri daha bir şey dememişler. Fakat yanında beraber müridini bir korku almış. Gönülden demiş ki:

—Hace Ahrar Hazretleri bu dar zamanda gidelim diyor. Bu altı saatlik yolumuzda köy yok, tutunacak yer yok. Kış var şiddetli. Canavar olur. Nasıl gideriz.

Bunun içerisine korku gelince mübarek ismini demiş “korkma gün batmadan gideriz”. Öyle deyince “ben inandım, korku benden çıktı”. Diyor ki:

—Gidiyoruz, gün batıyor, dağa yaslanmış, gözüm güneşte. Güneşi oraya bağladılar daha batmıyor, duruyor. Altı saatlik yolu

bitirdik biz şehre girdik güneş birden battı, kayboldu. (18.01.1988, Mersin B)

...

Hace Ubeydullah Ahrar Hazretleri'nin oğlu imam Muhammed Yahya çok âlimmiş. Ondan ders almış, ona hizmet görüyormuş. Bunda hacca gitmek arzusu olmuş. Hacca gitmek için müsaade istemiş. O da böyle bir huzur yapmış demiş ki:

—Oğlum bu sene seni hac kafilesinde göremiyorum.

Haccı çok arzu etmiş, Resulullah Efendimiz'i çok arzuluyor, onu görmek istiyor, Ravza'sını ziyaret etmek istiyor. Çok ısrar etmiş:

—Peki, git, demiş.

Git, demiş ama ilkin oğlum bu sene seni hac kafilesinde göremiyorum, demişti. Fakat gitmiş, geri dönmüş gelmiş. Çok yol gitmiş tabii beraber gidenler var. Bir yerde ki hastaymış, yatmış bir rüya görmüş. Zaten onların rüyası da hâldir.

Rüyada hâl demek; uyur uyanıklık arasında görülüyor. Bakmış ki Hicaz tarafından babası mübarek ayakkabılarını çeviriyor Buhar'a'ya. Bu uyanıyor ki o daha Resulullah Efendimiz'e olan aşkı babasına oluyor. Daha Resulullah Efendimiz'e gitmeye mecali yok, babasına gitmek istiyor, dönmek istiyor, duramıyor. Atına eğer vurmaya mecali kalmıyor, çıplak atı sürüyor, diyor ki:

—Siz gidin ben daha gelemiyorum, ben babama gidiyorum.

Babasının da bir makamı var. Nerede? Tekkesinde oturduğu bir yer var. Bakıyor ki orada iki makam var. Birisi babasının makamı onu biliyor. Biri de Resulullah Efendimiz'in makamı. İkisi de bir yerde. Birisi Resulullah Efendimiz makamında birisi de babası; fakat babası da Resulullah Efendimiz'e benziyor. Hangisi babası, hangisi Resulullah Efendimiz olduğunu bilemiyor. Yalnız bu makamın babasının makamı olduğunu biliyor. Oturuyorlar ama hangisi Resulullah Efendimiz, hangisi babası olduğunu bilemiyor. Orada seyrederken bakıyor ki babası makamında yok oldu. Resulullah Efendimiz'in makamında var oldu, orada görünüyor. Babası makamıyla yok oldu, Resulullah Efendimiz'in makamında var oldu. (GBT)

20- Muhammed Zahid K.S.

Muhammed Zâhidu Dervîş Muhammed, Hâcegî, Baki

21- Dervîş Muhammed K.S.

Muhammed Zâhidu Dervîş Muhammed, Hâcegî, Baki

22- Hâcegî Emkenegî K.S.

Muhammed Zâhidu Dervîş Muhammed, Hâcegî, Baki

23- Muhammed Bakibillah K.S.

*Muhammed Zâhidu Dervîş Muhammed, Hâcegî, **Baki***

24- İmam-ı Rabbani (Ahmed Faruki Serhindi) K.S.

İmam-ı Rabbani Hazretlerinin çok büyük eserleri var, yazıları var. O eserleriyle tanınmış ve unutulmaz. İmam-ı Rabbani Hazretleri o kadar ilmiyle kendisini Muhammed Bâkî Hazretlerine teslim etmiş. İmam-ı Rabbani Hazretlerini Muhammed Bâkî Hazretleri on sene okutmuş. (15.12.1989, Hanımlar Sohbeti)

...

Tarikat memurları ise onlar ruhlara amirlik yapıyorlar. Şeriat amirleri ise, zahirde cisimlere amirlik yapıyorlar. Cisme, nefse yani onlar ne veriyorlarsa veriyorlar ne ürettiyorlarsa ürettiyorlar.

Ama tarikat meşayihî ruhadır. Meşayihin iki yolu vardır. O da: Zahir ilmi, batın ilmi. Birleşenlere ne diyorlar?

Zülcehaeyn çift kanatlı diyorlar.

Mesela bunlardan İmam-ı Rabbani hazretleri, Necmeddin-i Kübra hazretleri, İmam Gazali hazretleri, İmam-ı Azam hazretleri, ondan sonra daha başka çok, sayılamayacak kadar. Nakşibendi Efendimiz, Abdulkadir Geylani Efendimiz hep ne bunlar? Zülcehaeyn bunlar çift kanatlı. Hem zahir ilmîni bitirmişler, alim olmuşlar. Ondan sonra tasavvuf ilmîne girmişler, bir meşayih vasıtasıyla, bir meşayihin duasıyla, himmetiyle onlar, ruhlarını da geliştirmişler, ruhlarını da makamına ulaştırmışlar. (GB4)

...

Bir gönülde kenz açılmaz ta ki pürnûr olmadan

Yani bir kalpte “küntü kenzen mahviyyen” fermanıyla, o gizli hazine kalpte biliniyor, kalpte bulunuyor.

O hazine afakta bulunmuyor, afakta bulamamışlar. Asla ve asla şimdiye kadar arayanlar afakta bulamamışlar. Eğer afakta bulsalar, o İmam-ı Rabbani, o mübarek İmam-ı Azam, o İmam-ı Gazali, onlar çok alimlerdi, onlar bulurlardı. Onlar bak nerede buldular?

Onlar gittiler neticesinde bir gönül sahibine gönülden bağlandılar ki buldular. Bu da Allah'ın emri, gönülden bağlandılar. O zaman o gizli hazine onlar için aşikar oldu. (GB4)

...

Velilerde de bir esrar var ki bir ilim var ki onu âlimler bilemiyor. Bilseler zaten muhalefet etmeyecekler. Ama ne kadar muhalefet ederlerse etsinler, bugün mesela büyük âlimler gelmiş geçmiş arz üzerinden. Kimler? Mesela çok bilinen eserleri ile yazıları ile kitapları ile bilinen kimler var? İmam-ı Rabbani Hazretleri, Mevlânâ Celalettin-i Rûmî Hazretleri, İmam-ı Gazali Hazretleri, Necmettin-i Kübra Hazretleri, ondan sonra Abdurrahman-ı Câmî Hazretleri. Bunlar zâhirde de çok büyük eserleri ile tanınmış, bilinmişler. Bak! Bunlar âlimlerdi, çok büyük âlimlerdi daha niye tasavvufa, tarikata girdiler? Yunus Emre bunu ifade ediyor. Ne buyuruyor?

Niceleri gittiler mürşit arayı

Arayanlar buldu derde devayı

Bin kez okur isen aktan karayı

Bir kâmil mürşide varmasan olmaz (GBT)

...

İmam-ı Rabbani'nin Mektubatı'nda mevcuttur. İmam-ı Rabbani mübarek bir beyanat vermiş. Demiş ki,

—Hace Muhammed Bahaaddin böyle buyurmuş: “Biz sair tarikatların nihayet kârını bidayete getirdik yerleştirdik.” (GB4)

25- Muhammed Masum K.S.

Müceddid, Urvetül Vüskâ v Seyfeddn Seyyid Nur

26- Şeyh Seyfeddin K.S.

Müceddid, Urvetül Vüskâ v Seyfeddn Seyyid Nur

27- Seyyid Nur K.S.

Müceddid, Urvetül Vüskâ v Seyfeddn Seyyid Nur

28- Mazhar Can-ı Canan K.S.

Habibullahi Mazhar, Şahı Abdullahı Mevlana

29- Abdullah Dehlevi K.S.

Mevlana Halidi Bağdadi Hazretleri Zulcenaheyn'dir (çift kanatlı), Üveysi ve çok büyük bir alimdir. Medrese ilminin dört ilmini bitirdikten sonra ona ne olmuş?

Abdülkadir Geylani Hazretlerini çok seviyormuş, onun sülalesindenmiş. Abdülkadir Geylani sultanı evliyadır, yani Evliyanın sultanı.

Kutbul Arif, ne demek? Ne kadar Evliyaullah varsa hepsinin kutbu, başıdır.

Böyle olduğu halde Mevlana Halidi Bağdadi Hazretleri, Abdülkadir Geylani Hazretlerine (zaten kendisi Bağdatlı) gidiyor, daima türbesini ziyaret ediyor, çok ağlıyormuş, himmet bekliyormuş. Bir gün Abdülkadir Geylani Hazretlerinin türbesinden alıyor cevabı;

—Oğlum Molla Halid diyor, benim tarikatıma bidat karıştı. Sen Azîzân tarikatına git.

Bizim tarikatımızın bir adı da Azîzân tarikatı, Hacegan tarikatı, Nazenin tarikatı,

Nazenin; kibar, çok nezih.

—Sen Azîzân tarikatına git, diyor.

—Nerededir bu Azîzân tarikatı, diyor.

—Sen Beytullah'a git. Orada Beytullah'a ilk gidişinde kimi bulursan onunla görüş, diyor.

Bağdat-Beytullah tabî çok uzak yol, bu gidiyor, kaç ayda gidiyorsa gidiyor. Beytullah'a girdiği zaman bir adam görüyor. Beytullah'a ayaklarını uzatmış böyle horlayarak uyuyor.

Bunu kerih görüyor. Burada da böyle hareket olur mu, diyor. Bu hoşuna gitmiyor ve yanına gitmek istemiyor.

Bu arada adam elini yakasına götürüp canlı bir şey öldürüyor. Ne terbiyesiz adam cinayet de işledi, diyor. (Beytullah'ta bir sinek

öldürmek cinayet yerine geçiyor, orada haram sınırı var) O arada bu adam doğruluyor;

—Molla Halid gel hele, diyor.

—Bu benim Molla Halid olduğumu nerden biliyor, diyor. İlerliyor yanına gidiyor.

— Molla Halid, sana bir sualım var cevabını ver, diyor.

— Buyur efendim, diyor.

Adam diyor ki;

—Bir insan Halil'in yapmış olduğu binaya arkasını verirse Celil'in yaptığı binayı seyrederse ne lazım gelir.

Celil'in yaptığı binadan mana burada Molla Halid'in kalbinden bahsediyor.

—Bir şey lazım gelmez efendim, diyor.

—Ama Molla Halid sen nasibini burada alacaktın, kaçırdın. Gel Hindistan da beni bul, diyor.

İşte bu adam Abdullah Dehlevi Hazretleri imiş.

Molla Halid;

—Geylani Hazretleri bana ne dedi, ben ne ettim, ne iş yaptım. Abdulkadir Geylani Hazretleri bana böyle, böyle dedi, ben niye böyle onu karşıladım, diye çok büyük nedamet duyuyor. (GB4)

...

Mevlana Halid gidiyor. Bakın şimdi orada, Beytullah'ta onu kerih görmeseydi, orada irşat olacaktı, Abdullah Dehlevi Hazretleri onu irşat edecekti.

Ama ilminden geçirmek böyle oluyor. Aynı Şems de Mevlana Hazretlerini ilminden geçirmek için böyle yapmıştır. Cahillğe düşürmüştür. Cahillerin yapmadığı hareketleri yaptırmıştır. Onu ilminden geçirmek için, şöhretini kırmak için, halkın gözünden düşürmek için yapmıştır.

Şöhrette afat vardır. İnsanlarda ilim de bir varlıktır, amel de bir varlıktır. Şöhret de bir varlıktır. Onun için bunlardan geçmek kolay değil, insan bunlardan kolay geçemez.

İşte Mevlana Halid Bağdadi Hazretleri yedi senede Hindistan'a gitmiş ki Abdullah Dehlevi Hazretleri dünyasını değişmiş, kaim makamı yerinde, orada Hz. Ziyaeddin duruyor.

Abdullah Dehlevi Hazretleri, Ziyaeddin Hazretlerine ölmeden evvel diyor ki;

—Bağdat'tan Molla Halid geliyor, o gelinceye kadar ben dünyamı değiştiririm, ama ona gereken muameleyi yap onu iyi yetiştir, diyor. Manevi gücün, kuvvetin, maharetin neyse ona işle.

Böyle tembihliyor.

Mevlana Halid geliyor görüyor ki gördüğü adam değil. Eyvah, diyor. Ama Ziyaeddin Hazretleri;

—Merak etme hiç değişen bir şey yoktur. Senin gördüğün Hazreti Pir seni bana ısmarladı. Sen korkma, hizmetini gör alacağını alırsın, diyor. (GB4)

30- Mevlana Halidi Bağdadi K.S.

Mevlana Halidi Bağdadi Hazretleri, tarikatımızda kol reisimizdir. Çünkü hem zahiri müceddid hem bâtinî müceddid. Zahir şeria-
te de çok hizmeti var. Bâtin tarikatta da hizmeti var ki kol ayırmış-
tır. Nakşî tarikatından kol ayırmış ve Nakşî tarikatının kollarının
içerisinde en makbulü, en kıymetlisi Halidi koludur.

Mevlana Halid Hazretleri 365 tane halife çıkarmış. Her gün bir
halifenin duasını yapmış, icazet vermiş. Bunları üç kitaya da gön-
dermiş. (GB5)

...

Halidi Bağdadi Hazretlerine Hindistan'da tekkeye yedi sene su
taşıttırıyorlar, sakalık yaptırıyorlar. Ağacın ucuna küfeler bağlanır,
omuzda dereden su taşırılar. Bunlara saka, hamal derler. Omuzları
yara olmuş, yaraları kabuk bağlamış, kabuklar kalkınca kanıyor-
muş.

Bir Ermeni hanımı varmış. Onun kapısının önünden suyu götü-
rürken, o Molla Halid'in yaralarını kanamış görünce, bu hanım
onun yaralarına bakmış, onu tedavi etmiş. Pamuk getirmiş, o yara-
ların üzerine zorla ısrar ederek koymuş.

Bunu Ziyaeddin Hazretleri görmüş.

—Molla Halid o nedir, demiş.

O da demiş ki,

—Efendim, ben bunu rızamla koymadım, filanca madam getirdi
yaranın üzerine yemin verdirdi, zorla koydu, diyor.

—Gel o zaman, gel diyor Ermeni hanımın o yaralar için yazığı
geldi de bizim yazığımız gelmez mi, Hazreti Resulullah'ın merha-
meti gelmez mi, Allah'ın rahmeti sana gelmez mi, diyor. O zaman
ne yapıyor? İrşat ediyor.

Molla Halid Bağdat'ta da kalmıyor Şam'a gidiyor, yerleşiyor.
Halidi Bağdadi Hazretlerinin türbesi Şam'dadır.

Şimdi şunu ifade edelim; çok büyük zat, zamanının dünya üzerindeki, belki kıyamete kadar veya ondan daha evvel gelenler hiç onun kadar büyük hizmet gören olmamış. Hem zahir hem batın Zülcenaheyn, bir asrın da Müceddididir. Zülcenaheyn çift kanatlı demektir.

Zahir şeriatı da çok büyük hizmetleri olmuş, tarikatta da hizmeti olmuş. Müceddid olmayan, batın müceddid olmayan tarikatın kol ayıramıyor. Emirle oluyor, Resulullah Efendimizin emri ile oluyor.

İşte Mevlana Halidi Bağdadi Hazretleri Nakşibendi'den kol ayırmış buna Halidi kolu denmiş. İşte bu bizim kolumuzdur.

Mevlana Halidi Bağdadi hazretleri 365 tane halife çıkarmış, irşat etmiş. Yani her gün bir halifeye icazet vermek için dua etmiş, yarın, bir gün, öbür gün 365 günden bir gün boş geçmemiş hepsi dolu. (GB4)

...

Bizim tarikatımızın kolumuzun reisi Mevlana Halidi Bağdadi Hazretleridir. Tarikat reisleri, tarikat kurucuları, nasıl kurmuşlarsa onların izinden dışarı çıkmak isyandır, insanı asarlar. Onun için Nakşibendi Efendimiz buyuruyor ki:

—Benim tarikatıma bid'atı kim katarsa onun davacısı benim. Huzuru Resulullah'ta onun davacısı benim, davacısı olacağım.

Nakşibendi'nin Halidi kolu reisi Mevlana Halidi Bağdadi Hazretleri büyük zattır. O Resulullah Efendimize demiş ki:

—Ya Resulullah sen izin ver ben tarikatı biraz açayım, manevi yatı biraz açayım. Bunlara biraz bir şeyler göstereyim. Gelsinler hep bu tarikata girsinler.

Peygamber Efendimiz “*asla, hayır olmaz, tarikat sırdır, sır işfa olmaz*” demiş.

Çünkü bak Mansur'u bile astılar. Mansur'u niye astılar? Azıcık sır verdi. Mansur nasıl bir sır verdi? Hata söylemedi, yalan söylemedi, isyan etmedi. Mansur hakikati söyledi.

Mansur değil can söyledi,

*Can içre canan söyledi,
Ol ruh-ı sultan söyledi,
Keşf eyleyip esrarını,*

Yani esrarını, sırrını keşfetti, ifşa etti. Tarikatın reisi Peygamber Efendimiz, şeriat da onun tarikat da. Nasıl ki şeriatta bir eksikliği-miz olunca günah oluyor. Tarikatta da kıl kadar eksikliğe Peygam-ber Efendimiz rıza göstermez.

O kadar canlarıyla mallarıyla Peygamber efendimize savaşa- rında bütün fedakârlık ettiler. Fakat Sıddık Ekber efendimize sade- ce tarikatı açtı ona bildirdi. Öbürlerine bildirmedi. Hadis-i şerifinde buyuruyor ki “*Rabbim benim sadrım ne doldurduysa ben de yarı- garım Ebubekir’in göğsüne aktardım.*” Bak bundan ashabın haberi yoktu. Sıddık Ekber efendimize özel sohbeti oluyormuş. Sıddık Ekber Efendimize sohbet yaparken Hz. Ömer geldiği zaman sohbe- ti değişiyor. Sıddık Ekber Efendimize olan sohbeti Hazreti Ömer hazmedemiyormuş, anlayamıyormuş.

Şimdi onun için Evliyaullah’lar, meşayihler, yetkileri vardır ama göstermezler. İfşa etmezler. (20.8.1989, Hisarcık)

...

Bu teveccüh bizim Nakşibendi Tarikatı’nın Halidi kolunda var. Öbür kollarında yoktur, yalnız bu kolunda var. Sair tarikatlarda zaten yoktur. Her tarikatın bir usulü var. Toplu zikir yaparlar, me- sela ferdi, özel zikir yaparlar. Bizde de toplu zikrimiz işte bu hat- medir, teveccühtür. Ama teveccüh tabii herkes tarafından her za- man olmuyor, her yerde olamıyor. Bu da bir ayrı bir emirdir. (GBT)

...

Bu kadar tarikat var. Hangi tarikatta cezbe var? Bu ağlamalar, bu bağırımlar, bu çırpınmalar hangi tarikatta var?

Halidi kolunda var. Adıyaman’la bizde var. Birçok tarikatlar var. Şimdi burada saymayalım onları. Onlarda niye cezbe yok? Çünkü onlar nefis yoluyla terakki ediyorlar. Yani ibadetle, amelle terakki ediyorlar. Bizde ibadetten fazla terakki cezbededir. İnsanın

kalbindeki Allah aşkından, Resulullah aşkından, meşayih aşkından bu cezbe doğuyor. (GB1)

...

Biz Nakşibendi tarikatının Halidi kolundanız. İstiğfar ettik, el tuttuk. Bununla tamam olmadı. Bu ancak Allah'ın emridir. Cenabı Hak, bize tövbe ayeti göndermiş. Her zaman istiğfar yapacağız. İstiğfarı dilimizden bırakmayacağız. İstiğfar: “*Estağfurullah*” tır. Peygamber Efendimiz günde 70 defa istiğfar yapıyormuş. Hâşâ, o kusur mu işlemiş? Hayır o bizim için istiğfar yaparmış.

“Ümmetim, siz de her zaman istiğfar yapın.”

Çünkü Cenabı Hak, bizi noksan halk etmiş. Daima her hâlimiz noksanlık. Yememiz noksanlık, içmemiz noksanlık, oturmamız noksanlık, kalkmamız noksanlık, hepsi noksanlık.

Noksanlık denilince: İnsanlar günah işliyorlar. Noksanlık bunu sayıyorlar. Hayır! Sadece bu değil noksanlık, İnsan ârif olmadıktan sonra her türlü noksanlığı işler. Noksandır. Ârif kim? Ârif Allah'ı hiç unutmamandır. Yerken unutmaz, içerken unutmaz, alır unutmaz, verir unutmaz. Yatar, kalkar, oturur, hiç unutmaz. Zaten Cenabı Hak da öyle buyuruyor:

“Beni ayakta zikredin, otururken zikredin, yatarken zikredin, gezerken zikredin. Beni çok zikredin.”

Onun için ârif kim? Ârif bunlar? Ârif olmayınca insanlar noksanlık yapar. Allah'ı unutaraktan almış olduğumuz o nefesler de bizim için noksanlıktır. Allah'ı unutaraktan atmış olduğumuz adımlar da bizim için noksanlıktır. Noksanlığımız çok. Cenabı Hak, noksanlarımızı ikmal edenlerden etsin.

Demek ki bizim tarikatımız Nakşibendi tarikatının Halidi kolu. Her tarikatın bir usulü vardır. Bizim tarikatımızın usulünde önce bir boy abdesti alınarak tarikata giriliyor.

Cenabı Hak, kulun amellerini niyetine göre kabul eder. Hâlis niyet nedir? Bir insan işlemiş olduğu amelini inanaraktan yapıyorsa hâlis niyet bu oluyor. (GB1)

...

Allah'a Şükür bizim tarikatımız Nakşibendi tarikatı. Bu duyulan, bilinen, yayılan en fazla bir tarikat. Fakat Nakşibendi tarikatının kolları var. Biz Halidi kolundanız, onu da tanıyın. Çünkü sorarlar bir yerde. Hangi tarikattansın? Nakşibendi tarikatındanım dersiniz. Bunu ğrenmiŐsiniz. Ama hangi kolundan sorulduğu zaman o cevapsız kalırsa mahcup olursunuz. Halidi kolundanız. Bizim tarikatımızda, Halidi kolunda boy abdesti var. Boy abdesti alınmadan tarikata girilmiyor. (19.07.1993, Konya)

31- Seyyid Abdullah K.S.

Mevlana Halid Hazretleri Beytullah'tan asıl memleketine gidiyor. Orada Seyyid Abdullah adında amcasının oğlu var, yaşlıymış buna durumu anlatıp diyor ki;

—Beraber gidelim Hindistan'a,

O da (Seyyid Abdullah),

—Hindistan'a gitmemiz bir sene sürer, buraya gelmemiz bir sene sürer, belki orada iki-üç sene kalırız, burada çoluk var, çocuk var. Bunlar ne olacak, diyor. Gel birimiz gitsin, birimiz burada kalıp, ikimizin de evinin ihtiyacını görsün, oraya giden ne kazandıysa, yarısını burada kalana versin.

Seyyid Abdullah yaşlı imiş, sen git ama ne kazandıysan yarısını bana vereceksin, diyor. O da peki, diyor. (GB4)

32- Seyyid Tâhâ Hakkari K.S.

Himmet-i evliya bize yâr iken

Şâh-ı Nakşibendi ser-hünkâr iken

Seyyid Tâhâ Sıbgatullah var iken

“Kâbe kavseyn”e dek seyrânımız var

Şimdi burada himmeti evliya denilince ta ki Resulullah Efendimiz'den alıyor. Bir de bağlanmış olduğumuz, sevmiş olduğumuz Mürşidimize gelinceye kadar bunların hepsinin bize himmeti vardır.

Himmet-i evliya bize yâr iken

Bunlar daraldığın zaman bize yardım ederler. Bizi kurtarmaya çalışırlar. Fakat Şâh-ı Nakşibendi'miz ser-hünkâr'dır. Ser-hünkâr çok seri, ileri gitmiş demek. Ser-hünkâr ülke padişahlarının içerisinde en çok ileri gidendir.

Seyyid Tâhâ Sıbgatullah var iken

Seyyid Tâhâ Sıbgatullah, şeyhi Mevlana Halidi Bağdadi Hazretleri, tarikatımızda kol reisimizdir.

Bu kadar manevî büyüklüğü, kıymeti var. Seyyid Tâhâ Sıbgatullah da hem zahir hem bâtın, üveysidir.

Seyyid Tâhâ'nın halifesi Sıbgatullah da, Seyyid Tâhâ'ya zahirde hizmet görmüş ondan icazet almıştır. Resulullah Efendimiz'den ona bizatihi emir gelmiş. Üveysiler öyledir. Üveysilere her ne kadar Resulullah Efendimiz'den bir emir verilse bile, zahirden de bir Mürşitten ona bir emir olacak ki itiraz etmesinler. Yani sen nerden aldın bu görevi, kimden aldın, kime hizmet gördün, diye. (GB5)

33- Seyyid Sıbgatullah Arvasi K.S.

Seyyid Sıbgatullah Arvasi üveysidir. Ama Seyyid Tâhâ Hazretleri'ne gitmiş, bulmuş. Ondan icazet almış, ona da zâhirde bir hizmeti olmuş. Zâhir meşayihine de bir hizmeti oluyor, ondan da bir icazet alıyor. (GBT)

...

Emanet Sıbgatullah'a dayandı

Cemâli hak boyasıyla boyandı

Sıbgatullah nedir?

Sıbgatullah: Allah boyasıdır. Ama Sıbgatullah da, büyüklerimizden bir velidir, bir zattır, Seyyid Sıbgatullahi Arvasi, üveysiymiş. (GBT)

...

Seyyid Sıbgatullahi Arvasi Hazretleri mübarek Gavs diye tanınmış, zamanın Gavs'ıymış. Molla Halid Öleki isminde bir tane çok büyük âlim varmış. Doğuda, şarkta âlimler çok olur, bu hepsinden daha çok âlimmiş. demiş ki:

—Seyyid Sıbgatullah'ın zahir ilmi yoktur, bu insanları niye başına toplamış. Bu insanları aldatıyor, kandırıyor. Ben ona gidip ağır dinî, tasavvufa ait meseleler sorayım da insanlardaki olan itibarını, kıymetini kırayım.

On tane çok ağır tasavvufa ait soru hazırlıyor ve onun huzuruna gidiyor. Daha hemen o soracağı soruları sormadan onun aklından sorular alınıyor, gönlünden siliniyor, unutuyor.

Ama Seyyid Sıbgatullahi Arvasi Hazretleri onun unutmış olduğu hem sorularını hem cevabını söylemeye başlıyor. Birini söylüyor, diyor ki bu tesadüftür; sonra ikincisini söylüyor, tesadüftür. Dördüncüsünü, beşincisini söylüyor, daha tesadüf diyemiyor. Diyor ki ne tesadüf bu, ayaklarına kapanıyor. Kendisini ona teslim ediyor, hocalığından da vazgeçiyor.

Hâlbuki çok talebeleri var, molla yetiştiriyor, onlara icazet verecek. Onlara ben bundan vazgeçtim, bırakın gidin diyor. Ben buldum bulacağımı, diyor. Artık ona hizmet etmeye başlıyor.

Seyyid Sıbgatullahi Arvasi Hazretleri'nin cemaatinde çok âlimler varmış. Cemaatin içerisinde çok hocalar varmış. Fakat Halid Öleki'yi namaza geçiriyormuş.

Bir gün gönlüne gelmiş ki:

—Buna Gavs diyorlar ama Gavs'lar insanların bilgisini elinden almış. Hakikaten Gavs ise ben namaza geçiyorum. Benim de bilgimi alsın.

Namazı kıldırılmaya geçmiş. Fatiha'yı değil Sübhaneke'yi bile okuyamamış. İklemiş, düşünmüş, olmamış. Gavs arkasındaymış, Gavs'ı çekmiş yanına, o namaza devam etmiş. Tamamen Gavs olduğuna tatmin olmuş.

Burada efendiler, silsileyi okuduğumuzda Gavs-ı azam geçiyor. Bakın şeyh efendilerimizin bizim büyüklerimizin isimleri hep Kutup, Gavs geçiyor. Zaten öyledir, bütün Kutup'lar, Gavs'lar Nakşî tarikatından ve bizim koldan gelmişler.

Burada bizim Şeyh Efendimiz de zamanın kutbudur. Silsilede buyuruyor: “Şeyhü'l ekber, kutbu'l-aktab” (GB5)

...

Seyyid Tâhâ Sıbgatullah deyince, Sıbgatullah da Seyyid Tâhâ'nın halifesi ama kendisi topallıyormuş. Bir tarafı çalınır gibiymiş, yani yürürken aksarmış. Fakat o da üveysiymiş, Resulullah Efendimiz hilafeti bizatihi ona vermiş. Seyyid Tâhâ da ona icazet vermiş, ondan da mezun olmuş.

Seyyid Tâhâ Sıbgatullah var iken

“Kâbe kavseyn” e dek seyrânımız var (GB5)

Not⁹⁰: Gavs'ın almeti olarak üç husus: Gavs karşısındaki kişinin zihnen meşgul olduğu şeyi Allah'ın bildirmesiyle bilir, Al-

⁹⁰ Gülden Bülbüllere Tasarruf Kitabı, Bölüm: İsmail Karakaya, 2021

lah'ın izniyle karşısındakine bildiğini unutturur ve vücudunda sonradan meydana gelme bir noksanlık bulunur.

...

Seyyid Sıbgatullahi Arvasi Hazretleri Gavs ismiyle tanınmıştır. Gavs isminin de delilleri çoktur. Evet, sadece sözde değil, onda harikuladelerden, işaretlerden, emarelerden Gavs'lık işareti aşikâr görünmüştür.

Bunun dört tane halifesi varmış. Bir tanesi Abdurrahman Meczip. Bir tanesi Abdurrahman Tagi. Bir tanesi Molla Halid Öleki. Bir tanesi oğlu Şeyh Bahaeddin. Bunların dördü de birbirinden üstün âlimler. Bu Abdurrahman Meczip Allah'ın zât nurunda kalmış, oradan daha geçememiş. Vecd âleminde kalmış, bir daha kendisine, iradesine gelememiş. Hiç kendisine gelememiş ki kimseye bir sohbet etsin veya onları irşat etsin. O öyle istemiş, öyle kalmış.

Gavs'ın huzurunda bunların hilafetini verecek, mübarek demiş ki:

—Sizin arzularınız, istekleriniz kabul olacak ne istiyorsanız isteyin.

Hepsi bir şey istemiş. Abdurrahman Tagi Hazretleri demiş ki:

—Benim kıyamete kadar gelen neslimden, ailemden ilmi şeriat, ilmi tarikat eksik olmasın, ben bunu istiyorum.

—Tamam, demiş.

Molla Halid Öleki demiş ki:

—Ben ömrümün sonunu kadar bu aşk, cezbeyle beraber gideyim, benden alınmasın. En sonunda şahadet rütbesini istiyorum.

—Tamam, demiş.

Abdurrahman Meczip da demiş ki:

—Ölene kadar ben iştirah âleminden ayrılmak istemiyorum.

—Tamam, demiş.

Ondan sonra mübarek demiş ki:

—En iyisini Abdurrahman Tagi istedi.

İşte onun için bak, bir asır geçti ama onun oğullarından, torunlarından belki 50-100 tane âlim gelmiştir, halen devam ediyorlar. Hem meşayih olarak, hem hoca olarak halen devam ediyorlar. Öyle âlimler ki, tarikati, şeriatı anlamışlar. (GBT)

...

Bugün hâlâ Nurşin’de tarikat ilmi ve tekke devam ediyor. Ehli ilim orada. Meşayihler yine orada çok. Bu Molla Halid Öleki 93 Harbi’nde tek başına Rus ordusu ile savaşmış. Ruslardan bir alay süvari öldürmüş. Şehit olmuş. Cesedi de kaybolmuş. (GB3)

...

Büyüklerimizden Seyyid Sıbgatullahi Arvasi Hazretleri bizim neyimiz oluyor? Bir, iki, üçüncü dedemiz, manevi dedemiz. İsmi, Gavs’ı Hizan Seyyid Sıbgatullah. Gavs ona verilen bir isim. Gavs demek, baş demek, velilerin başı. Velilerin başına Gavs deniyor. Evet, zaten Gavs’mış.

Gavs’lığı zâhirde görülmüş çok kimseler tarafından bilinmiş ispat edilmiş. Bu mübarek Bitlis’in Hizan kazasından. Van’a tebliğe gitmiş. Van da bir akşam sohbetini dinleyen cemaatin içerisinde (hep Şafi onlar) bir tanesinin sohbet hoşuna gitmiş, Gavs’ı sevmiş, ders almış, gitmiş, boy abdestini almış tövbe namazını kılmış, sabahtan da dersini yapmış. Bir günlük dersliymiş, bir günlük hizmet görmüş. Fakat adamcağızın üç-beş tane keçisi varmış. Gitmiş ki keçisinin bir tanesi ölmüş. Hanımı gelmiş acizlenmiş, beyini öyle tehdit etmiş ki:

—Git tespihi geri götür ver, bu ders bize iyi gelmedi bak, keçiyi öldü, öbürleri de ölür.

O da biraz saf adammış. Zaten onun saflığı onu kurtarıyor. Gitmiş demiş ki:

—Seyda kurban! Ben ders aldım sizden, gittim. İşte boy abdestimi aldım, tövbe namazımı kıldım, sabahtan dersimi yaptım. Bizim hanım gitmiş ki keçileri sulasin veya yemlesin. Keçinin bir tanesi ölmüş. Geldi beni çok tehdit etti, çok tazyik etti. ‘Bu inabe bize iyi gelmedi. Geri götür, ver bunu, öbür keçiler de ölür, bunu ver.’ dedi.

O da demiş ki:

—Peki, yapmıyorsan yapma.

Öyle aradan yirmi sene geçmiş. Yirmi sene sonra mübarek Seyyid Sıbgatullah Gavs Hazretleri ikinci namazında imam, cemaate imamet ediyor. Kendisi kıyamda, kıyam farz, kıraat da farz. Kıyamda böyle elini sallamış.

—Defol, demiş.

Birini kovar gibi veya birini iter gibi defol, demiş. Namazı kılmışlar, namazı kıldıktan sonra arkasındakiler bütün müderris molla. Demişler:

—Seyda kurban, sen namazda bu hareketi yaptın, bu sözü de söyledin. Namazımıza bir noksanlık gelmedi mi?

—Hayır. Ben onu irademle yapmadım ki. Gayri ihtiyari oldu, demiş.

Evet, insan namazda da gayri ihtiyari ne yapsa, cezbe de gelse düşse, yuvarlansa, ağlasa, bağırса yine namazı nerdeyse kalker. Namazı, kıyamda mıydı, rükûda mıydı, secdede miydi aynı yerden namazına devam eder, yine bozulmaz. Ama hareket iradesiz, gayri ihtiyari olursa...

—Efendim sebep neydi? Demiş ki:

—İşte, filanca tarihte yirmi sene evveldi. Van'da bir akşam sohbetimizde bir tanesi ders aldı. Sohbetimizi dinledi dersini aldı. Gitti boy abdestini almış, tövbe namazını kılmış, bir günlük sabah-tan da dersini yapmış. Hanımı buna razı gelmemiş, keçileri ölmüş diye buna tazyik etmiş. 'Dersini geri ver.' demiş. İşte o adam ölü-yordu. Haleti nezide can veriyordu. Şeytan da göğsüne çökmüş imanını almak istiyordu, şeytanı kovdum, attım. Onun imanını kurtardım.

—Seyda kurban, o inabesini geri verdi o nispetinizden çıkmadı mı, ayrılmadı mı?

—Evet, çıktı, ayrıldı ama Nakşîlerin şanına düşer mi ki bir günlük hizmetini görsün. Onun elinden tutsun, bir günlük de hizmetini görsün de onu şeytana kaptırsınlar, demiş. (GBT)

...

Tasavvuf kitaplarından “Minah” isminde Seyyid Sıbgatullah Arvasi Hazretleri’nin bir sohbet kitabı var. Kitapta iki şey var bizim dikkatimizi çok cezbedecek, şöyle yazıyor:

“Nuh Aleyhisselam ululazim bir Peygamber idi, oğlu babasına inanmadı, tabii tufanda boğuldu gitti; ebedi cehennemden de çıkmayacak. Ashabı Kehf de Benî İsrail’in velileri idi. Onlara Kıtmir isminde bir köpek tabi oldu, onlarla gitti, Kur’an’da geçiyor. Allah Ashabı Kehf’e yapmış olduğu muameleyi, onlara tabi olduğu için o köpeğe de yaptı.

Nuh Aleyhisselam bir Peygamberdi, oğlu babasına tâbî olmadı, boğuldu gitti. Ebedi de cehennemde kalacak. Ashabı Kehf’in köpeği ise cennette yaşayacak”.

Kitapta kendi mezheplerinden misal veriyor, halbuki köpek pis bir hayvandır. Şafililerde, o da hak bir mezhep, köpek insana kuru iken sürüldüğü zaman insanın abdesti kaçır, yaş iken sürüldüğü zaman onun sürüldüğü yer yedi defa sabunla yıkanması gerekir. Böyle olduğu halde diyor:

—Kıtmir, Ashab-ı Kehf’in yani Benî İsrail’in velilerine takıldı peşlerine gitti, Allah onu diriltip onlarla beraber cennette yaşatacak. (GBT)

...

Seyyid Sıbgatullah Arvasi Evliyaullah’tan, tasavvuf kitabında öyle yazıyor. Diyor ki: “*Bu zamanın insanlarından tarikatı, meşayihî, evliyayı inkâr edenler eğer vakti saadette olsaydı, onlar nübüvveti de inanmazlardı.*”

Çünkü Cenabı Hak: “*Ve lekad kerremna beni âdem’e.*” buyuruyor. Kerameti, evliyayı inkâr etmek küfürdür. (GB5)

34- Abdurrahman Tagi K.S.

Bizim büyüklerimizden, şah dedelerimizden, Abdurrahman Tagi hazretleri, (Bitlisin Nurşin kasabasında oturanların hepsi bunun talebeleridir, onun halifelerinin halifeleri, evlatları, torunlarıdır) evvela başka bir tarikata, cehri tarikata, riyazet tarikatlarından birine hizmet ediyormuş.

Hangi tarikatta ise, riyazeti çok yapmış.

Kendisi de zaten büyük bir âlim, ismi asrın müceddidi geçiyor. Her asırda bir müceddid geliyor. Bir asrın müceddidi imiş.

Silsilede geçiyor:

“Ve ila ruhi sultan’l- arifin ve kutbil aktabil vasilin....Müceddidi asar’s- selefi vet tabiine,.....”

Müceddid geçiyor.

Böyle olduğu halde kendisi mübarek, riyazet tarikatında çalışmış, uzun yıllar boyu nefsinin istediklerini yedirmemiş ve nefesine doyuncaya kadar eklemek de yedirmemiş. (GB4)

...

Neticede Gavs-ı Âzam Seyyid Sıbgatullah Arvasi Hazretlerini bulmuş. Buna yeniden ikinci meşayih olarak sarılmış. Evvelki tarikatının meşayihini bırakmış. Yenisine öyle bir şekilde sarılmış ki, onu ilk gördüğünde gönlü akmış. Daha ayrılmak istememiş.

Kış mevsiminde. O yörede de çok kış oluyormuş. Şeyh Efendisini görmek için gece gündüz muhabbeti gelince çıkıp geliyormuş. Veya akşam geldiği zaman bakıyormuş ki sohbet bitmiş, hatme dağılmış, tekkenin kapısının önünde bekliyormuş. Huzur yapıyormuş. Kar yağıyormuş, karın altında kalıyormuş. Kar onun üzerini kapatıyormuş. Sabahleyin tekkenin dervişleri karları temizleyerek yol açmak isterlermiş. Seyyid Sıbgatullah Arvasi onları ikaz edermiş:

—Aman dikkat edin. Şu kar tümseğinin altında Molla Abdurrahman var. Onu incitmeyesiniz, dermiş.

Meşayih için tebliğ sünnettir. Gavs ile beraber kırk gün tebliğde gezmiş. Kim Peygamberimiz'in vârisi ise tebliği yapar.

Biz kendimizi meşayih olarak görmeyelim. Fakat bize bir emir vermişler. Biz emir kuluyuz. Meselâ bu akşam burada çok izdiham vardı. Herkes bunalmıştı. Bütün insanlar ayakta idi. Bir abdest için ayrıldım buradan. Sonra meyve getirdiler yemedim. Dedim ki Ramazan Bey'e:

—Bu cemaat bu kadar sıkıntı içerisinde. Ben bu meyveyi nasıl yiyeyim?

Çünkü vicdan azabı duydum. Bana gerek Hacı Hanım gerekse başkaları işte şöyle yoruluyorsun, böyle yoruluyorsun diyorlar. Ben aldırış etmiyorum. Çünkü bu vazife bize verilmişse bundan iki türlü korkumuz var. Birincisi vazifemizde noksanlık yaparsak, Allah korusun bize büyüklerimiz kahr yaparlar. İkincisi de vebal var. Ben gitmesem. Bir yerde otursam. Maddi durumu müsait olanlar gelir. Sıhhati mâni olmayanlar. Bir de zamanı müsait olanlar gelir. Biz gelemeyenlerin vebalinden korkuyoruz. Ders alacak ihtiyar bir kişi gelebilir mi? Gelemez. Onun için tebliğ vardır. Gezmemizin sebebi budur. Ve de sünnettir.

İşte, Gavs Sıbgatullah hazretleri de kırk gün doğuda dolaşiyor. Molla Abdurrahman da yanında. Her köyde bir gün kalmışlar. Doğuda büryan denilen bir yemek vardır. Kuzuyu keserler, gövdesini parçalamadan bir kuyu vardır. Orada ateşi yakarlar. Küpün etrafını sıvıyorlar. Hiç hava almadan orada o pişiyor. Altında pilav yapıyorlar. Çok lezzetli bir yemek oluyor. Buna büryan derler. İşte her gittikleri köyde büryan yapmışlar. Getirmişler. Piri Tagi Hazretleri, müritleri ile beraber yiyorlar. O sırada:

—Gel Abdurrahman, yemeğin yumuşak ve lezzetli yerlerinden ye Abdurrahman, ye Abdurrahman. Sen yıllar boyu hiç et yemedin. Sen ye bu etleri. diyor.

Kırk günden sonra teveccüh yaparken Abdurrahman Tagi'ye de el vurmuş. Sırtına vurunca kalp gözleri açılmış. O zaman elini dizlerine vurmuş. Hayıflanmış:

—Eyvah. Boşuna yıllardır açlık çektim. Boşuna susuzluk çektim. Boşunaymış. Kırk gündür Gavs ile beraber geziyorum. Kırk gündür Gavs bana kuzu döşünü yediriyor. Bir saklamda (vurmada) beni maksadıma ulaştırdı. (GB1)

...

Abdurrahman Tagi Hazretleri'nin oğlu Ziyaeddin halife çıkacak mertebeye ulaşmış. O dönemde sülükte işkence çok oluyor, sülükte insan ölüyor, yeniden diriliyor. Gönlünden geçirmiş ki:

—Hem şeyhim hem de babam. Bana evladı olduğum için şefkati vardır. Mümkün olduğu kadar kolay geçirtir, demiş.

Abdurrahman Tagi Hazretleri hemen demiş ki:

—Ziyaeddin'i alın, gelin.

Çıkarmışlar, getirmişler. Bir insanın sülükten çıkacağı zaman koltuklarına iki tane adam girmezse yürüyemiyormuş. Çünkü bir taraftan aşk-ı İlahi onu ihata etmiş. Bir taraftan da nefsin gıdasını vermemiş. Koltuklarına girmiş, getirmişler. Gelince demiş ki:

—Oğlum Ziyaeddin! İlmine güvenme. Şeytan aleyhi'l-laneyi düşün (çok âlimmiş.). Ameline güvenme. Belam bin Baura'yı düşün, demiş.

Belam bin Baura isminde bir âbid varmış. Ameli çokmuş. Çok amel işlemiş. Çok kerametleri varmış. Fakat imansız gitmiş. Mürşidi yokmuş. Çünkü itimat edin, mürşidi olmayanlar da amel varlığı olur. Varlık ise şeytanî sıfattır. Ama mürşidi olan amel varlığına düşmez.

—Babana güvenme. Nuh aleyhisselamın oğlunu düşün.

Nuh aleyhisselam büyük Peygamber fakat oğlunu kurtaramayacak ateşten. O zaman demiş ki:

—*Baba himmet, oğul hizmet.* Burada baba oğul yok. Hizmetini gör de himmetini al, demiş. (GB1)

...

Abdurrahman Tagi Hazretleri tebliğe giderken mübarek, bir yayladan geçiyormuş. Tebliğ meşayih için sünnettir. Dağlık oralar tabii. Mevsim yaz. Köylüler çıkmışlar yaylaya. Koyununu, keçisini

alan çıkmış. Şaflilerden bir tanesinin de 3-5 tane keçisi varmış. Oradan giderken:

—Seyda bırakmam seni, benim misafirim olacaksın, demiş.

Onu alıkoymuş. Sonra keçisini sağlamış. Sütü pişirmiş, bir parça arpa ekmeğini de önlerine koymuş.

—Seyda, kurban. Bundan başka var da getirmediyse Allah benden sorsun, sen de buna tenezzül edip yemezsen Allah senden sorsun.

Yemişler, sohbet olmuş. Yatacağı zaman getirmiş altına bir hasır veya keçe. Yaylada nerde olacak yatağı!

—Seyda bundan başka yatağım var da getirmediyse Allah benden sorsun. Sen de bunda yatmazsan Allah senden sorsun, demiş.

Ne buyuruyor:

—Hayatımda öyle tatlı, öyle leziz yemek yemedim. Ömrü hayatımda o sütle arpa ekmeğindeki tadı, yemiş olduğum gıdaların hiçbirisinde bulamadım. Hayatımda öyle rahat bir yatakta yatmadım. Öyle rahat etmişim ki teheccüd namazına işte orada kalkamadım. (GB1)

...

*Arifin Hak iledir Hak'tır özü
Anların Kiblesidir şeyhin yüzü
Kavm-i Nemrudiler istemez bizi
Biz hafid-i Piri Tağı olmuşuz
Piri Sâmî'nin çırağı olmuşuz*

Burada Hafidi yani Piri Tağı'nin torunuyuz, Piri Sami'nin de çerağıyız. Evet, maneviyatta bunlar babalarımız, dedelerimiz oluyor.

Şeyh Efendimiz, bir müridin meşayihi, maneviyatta babasıdır. Batında babası meşayihidir.

Zahirde annesi, babası olduğu gibi tarikatta da bir müridin babası meşayihidir. (GB4)

35- Muhammed Sami Erzincani K.S.

Piri Sami Hazretleri, Piri Tagi Hazretleri'ne hizmet gördüğü zaman, mübareğin irşadı bir sene bile sürmemiş. Piri Sami Hazretleri âlimmiş de. Darü'l-Ünyan isminde o zamanın fakültesini bitirmiş. Hem rüştiye mekteplerine muallimlik yaparmış hem de medrese hocalarına hocalık yaparmış. Erzincan'da o zaman Terzi Baba'nın kolundan ders almamış. Kadirî kolundan Hacı Saffet Efendi var, ondan da almamış, âlimmiş. Fakat sohbetlerine gidermiş.

Erzurum'a gitmiş. Erzurum Müftüsü'nün önüne iki diplomayı da koymuş:

—Bana görev verin, demiş. Müftü:

—Hocam biraz gezin dolaşın aklımıza gelsin, demiş.

O da çarşığı gezerken, türbeye rastlıyor, Habib Baba Türbesi var. Oraya bir Fatıha okumuş, ziyaretini yapmış. Oradan bir ses gelmiş ona: “Nurşin! Nurşin!” demiş.

Oradan geliyor müftünün yanına.

—Bu Nurşin neresi? diye soruyor.

—Nurşin, Bitlis'in kasabası. Hocam orada boş yer var. Gel seni gönderelim oraya. Bir rivayet böyle.

Fakat Horasan Müftüsü'nden dinlediğim de şu oldu:

Piri Sami Hazretleri Erzurum'a gitmiş, Hacı Ahmet Efendi ile tanışmış. Piri Tagi Hazretleri'nin bir halifesi de o. Orada çalışmak, ders almak istemiş, vermemiş. Bakmış ki irşadı yakın. Almış götürmüş Piri Tagi Hazretleri'ne. O da bir sene dolmadan icazetini vermiş. Sonra dedikodu olmuş. Bakmış ki ihvanın sistemi bozuluyor. Molla Kasım isminde bir tanesi varmış. Ona demiş ki:

—Hocayı al git Gavs'ın türbesine. Ne görürsen gel söyle.

Almış gitmiş. Türbeye rabıta yapmışlar. Bakmışlar ki, orada divan kurulmuş. Bütün ervâh geldi oraya. Resulullah Efendimiz'in ervâhi da geldi oraya. Bir tanesi teknil verdi.

—Hocayı getirin, demişler.

—Hocanın başına tacı koyun, demiş.

Kürsünün üzerinde, tacı koymuşlar.

—Kılıcı beline bağlayın.

Bağlamışlar.

—Asayı eline verin.

Vermişler. Dönüp gelmişler ve anlatmış:

—Paşam ben böyle gördüm.

O da dönüp demiş ki:

—Daha itiraz yapmayın. Hoca bize tam geldi. Fenerini almış, gazını koymuş, biz de bir ateş çaktık.

Şimdi Hoca Halife olmuş gidiyor. Piri Tagi Hazretleri mübarek, halifesini yolcu ediyor. Ata bindirmiş. Atın yularını tutmuş. Bu da dikkatlerini çekmiş. Niye böyle yapıyor diye?

Piri Sami Hazretleri de mübarek, onun böyle yapmasından başındaki sarığını sarmış boynuna. Başını eğerek tutmuş öyle. İşte harfsiz, savtsız konuşma bu.

Yolcu ettikten sonra sormuşlar.

—Seydâ hiç görülmemiş bir şey. Bir meşayih bir müridini bu şekilde yolcu etsin?

Demiş ki:

—Öyle yapmasam hiç nisbet koymuyordu. Hepsini götürüyordu.

Merak edenler hocaya sormuşlar?

—Hoca sen niye öyle yaptın?

—Piri Tagi Hazretleri bana öyle iltifatta bulundu. Ama ben utandım. Hicâbımdan başka bir çare bulamadım. Başımdan sarığı çıkarıp, boynuma doladım. Dedim ki: “Ben bu kapının köpeğiyim.”

Evet. Allah bir kuluna verirse kimin oğlu, kimin kızı sorulmaz. Hepsi onun kulu ama âlimden zalim, zalimden âlim. Ama azınlık-tadır.

Çünkü: “*Her şey aslına rücû eder.*” fermanı vardır. (GB3)

...

*Gönderdi Sâmî'sin ol Piri Tâgî
Erzincan şehrinde kurdu otağı
Sâmî'dir cihanın hem şeb-çerâğı
Bizim de ahd ile peymânımız var*

Şimdi beyit, Piri Tagi'nin mezunu olup, irşat olup geldiğini söylüyor.

*Gönderdi Sâmî'sin ol Piri Tâgî
Yani hilafet verdi, gönderdi.*

*Erzincan şehrinde kurdu otağı
Dergâhını Erzincan şehrine kurdu.*

Sâmî'dir cihanın hem şeb-çerâğı

Sami'dir bütün dünyaya beyaz ışık dağıtan. Şeb, beyaz; çerağ da ışık.

Öyleyse beyaz ışık gördüğümüzde bizim de ahd-i peymanımız var. Biz ona ahit verdik, biat ettik, bağlandık. (GB5)

...

Elinizde mevcut olan Salih Baba Divanı var. O bütün rabitasına söylemiş, rabitasından söylemiş, zaten ona rabitası söyletmiş. Hiçbir kelamında rabitasından bahsetmediği var mı? Bulamazsınız. Her kelamında rabitasından bahsetmiş. Niye buyuruyor ki;

*Bihamdillah kamu varım sen oldun
Her eşyâda talebkârım sen oldun
Neye baksam seni anda görürem
Bu manâdan mededkârım sen oldun (GBT)*

...

Bir anda eyledi irşad Salih'i

Peki ama niye herkes bir anda irşad edilmiyor? Piri Sami Hazretleri'nin kırk bin müridi varmış. Bir tek Salih'e vurmuş. Bu da velayetinin büyüklüğünü belirtmiş, ruhu terakkî etmiş. Çünkü Salih hiçbir şey bilmeyen mürit imiş; tahsili yok, ilmi yok, bedeni arızalı, sakat imiş, bir tarafı çalık. Ama sanatkârmış. O zamanda av tüfekleri yaparmış.

İşte, Piri Sami Hazretleri “Salih söyle...” demiş O da söylemiş. Nereden söylemiş? Allah'ın kudretlerinden söylemiş. Başkaları ne kadar âlim olursa olsunlar. Salih kadar bilememişler.

Çok âlim bir kişi Salih'le karşılaşınca hayret etmiş.

—Ne kadar âlim! demiş. Etrafindakiler:

—Efendim, o ümmî, demişler.

—Nasıl olur?

—Efendim mürşidi var, demişler.

—Ha! Evet. Onun mürşidinin büyüklüğü onu söyletiyor.

Evet insanların kalbi bir anda da açılır. Bir saatte de açılır, bir günde de açılır. Bir ayda da açılır. Bir yılda da açılır. On yılda da açılır. Kırk yılda da açılır. Kırk yılda açılmayınca bir daha açılmaz. (GB3)

...

Bizim tarikatımızda, tarikat boyunca, o bir tane (Salih Baba) olmuş, Onunki bir emirdir.

Salih gibi vardır çok ehl-i diller

Piri Sâmî bahçesinde bülbüller

Piri Sami'nin velayetinde gelişen, ona dahil olan, müritlerin ruhları. Salih gibi çok varmış. Bu da bir arzuymuş.

—Salih söyle! demiş. O da:

—Söylemek bir mârifet midir? demiş.

Çünkü Salih ihvanlar içerisinde çok mahcup bir kimse. Ümmî, bir şey bilmiyor. Kimse onu ihvan yerine de koymuyor.

Öyle birisi. Mübarek söylemeye başlamış. Kırk gün devam etmiş. Kırk günden sonra:

—Yeter Salih kes, demiş.

O da kesmiş. Kelamlar sona ermiş.

Yeter ettin bu Salih'e it'âbi

Bir zaman gösterdin yevmü'l hisâbı

Şimdi arzeylersin ümmü'l kitabı

Büsübütün lâl ettin dillerimizi

Yunus Emre'nin söylemesi daha devamlı sürmüştü. Devamlı da söylemiş. Peyderpey söylemiş. Salih Baba kırk gün devamlı söylemiş. Çok kelâm-ı kibarlar var ama hiç birisi Salih Baba'nın sanat yönünü tutmuyor. Bütün sözleri getiriyor, rabitasına bağlıyor. Her kelamında rabitasından bahsediyor. Kendisinden de bahsediyor. Bütün hepsinde öyle.

Bakın şimdi:

Piri Sâmî gibi sâhib-irşâdı

Bulup kapısında kılak feryadı

Hiçbirimiz bulamazık necâti

Bizim delilimiz ol olmayınca

Salih bu sözlerin yalan olamaz

Her beşer suretli insan olamaz

Her bir kimse ehl-i irfân olamaz

Kırk yerden yarılmış kıl olmayınca

Burada olduğu gibi önce rabitasından söz ediyor. Sonra kendi kelamını söylüyor. (GB1)

...

Piri Sâmî himmetleri boldurur

Çok, bol himmetiyle,

Bir gün olur bu Salih'i güldürür

Bu Salih'i güldürür nedir?

Bu Salih'i Ruyetullah'a mazhar eder.

İnsanlarda şad olmak, irşat olmak, vuslatına ulaşmak budur. Anlaşıldı mı efendim?

Çünkü bu ceset nasıl olsa yok olacak, gidecek. Ruh, bakidir. Ruhun arzusu budur, ruhun isteği budur.

Tekbir eyler cenazemi kıldırır

Buyurmuş. Şimdi buradan anlaşılmasın ki hani ölecek de cenazesini kıldırarak.

Salih Baba'yı çok tanıyıp bilenler vardı. Piri Sami Hazretleri'nden sonra vefat etmiş, evvel değil ki, çok sahih rivayetler, ispatlar, deliller var. Evvel vefat etmiş olsaydı da cenazesini şeyhi kıldırırdı, namazını kıldırırdı.

Tekbir eyler cenazemi kıldırır

Zahiren ölürüm de benim cenazemi kıldırır, hayır, o değil.

Yani beni benliğimden kurtarır, varlığımdan kurtarır, öldürür, “*Mûtû kable ente mûtû*.”⁹¹, “*Ölmeden önce ölünüz.*” sırrına mazhar eder.

Şimdi kelâmlardan öyle seçkin anlaşılıyor ki böyle “*Mûtû kable ente mûtû*” sırrına mazhar eder öldürür, demesi başka bir kelâmdan:

Hazreti Pirin yedinden mest edelden Salihâ

“Mutu kalbe ente mutu” ile tebşir olmuşuz

Diyor ki, Hazreti Pirin yed-i kudret, elinden tuttuğum gibi veya tutulduğu gibi onlar “*Mûtû kable ente mûtû*” sırrıyla tebşir, müjdeleliyorlar. Ama az zamanda, uzun zamanda, yakın zamanda, artık onun kabiliyetine bağlıdır. (GB5)

...

Salih gibi vardır çok ehl-i diller

Piri Sâmî bahçesinde bülbüller

Solmaz şükûfeler, dikensiz güller

Niye böyle buyurmuş? Salih gibi çok ehl-i diller vardır. On tane, yüz tane değil. Piri Sami bahçesinden mânâ onun velayetine dâhil olan müritleri çok. Onlar da ehl-i dil ama onlara emir yok.

⁹¹ Ömer Dağıstani, Fetvalar, S.149.

Salih, riyasız amel işleyen. Salih bir insanın isminden ibaret değil. Amel işleyenlerin hepsi Salih'tir. Fakat burada Salih demişse bütün Salihlerden bahsediyor. (GB2)

...

Piri Sami Hazretlerinin zamanında Erzincan'da Zileli üç tane kimse askermiş, yine o zamanda ordu varmış. Orada bir kışla varmış ki o kışlada güya derler ki yedi sene askerlik yapmış iki kardeş birbirini orada görememiş, bulamamış. Askerlik de çokmuş o zaman, askerlik yedi seneden az değilmiş.

Galada askerlik yapıyorlarmış. Piri Sami Hazretlerinin müritlerinden Molla Bilal isminde böyle hoca, âlim birisi de askermiş. Tokat Zileli üç tane asker arkadaşı varmış, Bunlar işte bir sohbette bu Zileliler demişler ki.

—Ya bu Erzincan'da meşayih yaşar derler ama hani ya. Bizler bir şey görmedik, duymadık, işitmedik, demişler.

Bu adam onların sözüne karşılık demiş ki:

—İzin alın da bu akşam sizi bir yere götürüyüm.

Bu üç Zileliyi almış Piri Sami Hazretlerinin sohbetine götürmüş. Birinin adı Ahmet, birinin adı Mehmet, birinin adı Mahmut'muş. İsimleri de güzel.

Sohbet olmuş. Sohbet esnasında Piri Sami Hazretlerine bu askerlerin o kadar muhabbetleri gelmiş ki; ama iki tanesinin gelmiş, bir tanesinininki yok. Gönüllerine gelmiş ki:

—Çok mübarek zat ama biz askeriz, ders alırız. Ondan sonra askerliğimiz de yakındır, terhis olup gideceğiz. Biz Zile'deyiz, bu Erzincan'da.

O zaman tren yok, otobüs yok, vasıta yok. Zile'den Erzincan'a gitmek hayli bir mesele. Bu yola gidilmez.

Mübarek de sohbet esnasında şöyle buyurmuş:

—Bir meşayihin dört tane müridi olursa, biri şarkta olur, biri garpta olur, biri cenupta olur, biri şimalde olur. Dünyanın dört köşesinde olur. Bunların dördü de aynı saat, aynı dakikada halet-i neziye gelseler, yani ruhlarını teslim edecek olsalar. Bunların can-

larına, imanlarına şeytan aleyhillane musallat olsa o aynı anda dört müridini de şeytan aleyhillaneden kurtaramazsa o meşayihe yazıklar olsun, topraklar olsun o şeyhin başına. Nerede kaldı ki Zileli Ahmet, Mehmet.

Yani onları mı kurtaramayacak, demiş.

Bu arzu Zileli Ahmet'le Mehmet'in gönlüne gelmiş. Ama Mahmut'un ismi hiç anılmamış.

O zaman daha tereddüt kalkmış ikisi Mübarek Piri Sami Hazretlerinden ders almışlar fakat öbür bir tanesi almamış. Zaten o bir tanezinin ismi anılmamış.

Meşayihlerin burada zahirine, batınına inanmaktır. Zaten Salih Baba öyle buyuruyor,

Oların ruhlarının yok kararı

Dolaşırlar zemini asumani

Onların ruhları kapalı kalmaz. Hayatta olsalar bile yine bedende kapalı değiller, onlar mekân yaparlar. Ölseler bile kabirlerinde kapalı değildir. Zaten onların ruhları kapalı değil. Onların ruhları gezer. Kur'anı Kerim'de de haber veriyor.

Oların ruhlarının yok kararı

Dolaşırlar zemini asumani

Olar bu âlemi devran ederler

Bulurlar derde düşen nativani

Yeter ki biz dertli olduğumuzu bilelim, onlardan da dermanı isteyebilelim. Ama zahirdeki dert gibi değildir. (28.10.1985, Konya)

...

Erzincan'da Piri Sami Hazretlerinin sohbetlerine Paşa olduğu halde ve bir de Vali, Piri Sami Hazretlerini duymuşlar, gitmişler. İçeri girmişler demişler:

—Bir şeyh varmış, adamları irşat ediyormuş.

Cemaatin kimisi oturuyor, kimisi ayakta. Müridin bir tanesi el bağlamış böyle ayaktaymış, boyun bükmüş duruyormuş. Ona bir görev

mi verilmiş yoksa o sohbet esnasında sohbe devam ediliyormuş da ona yer mi kalmamış, bir tanesi ayaktaymış.

İşte Paşa devam etmiş:

—Siz insanları irşat ediyormuşsunuz. Nasıl irşat ediyorsunuz? Geldik bizi de irşat et.

Piri Sami Hazretleri:

—Evet, bak şu derviş gibi bir saat sen de dur, bir saat boyun bük, el bağla seni de irşat edeyim.

O da:

—Kalk kalk bu adamları kandırıyor, demiş.

Çıkmış gitmişler.

Gururuna yedirememiş. Paşa bu kadar adamın arasında el bağlar da boyun eğer mi?

Öyle midir? Evet kendisini çok yüksek makamda görüyor. O derviş gibi bir saat tazim etseydi onu irşat ederdi. Çünkü niye? O paşa iken, dünyada mevki sahibi iken alçalıyor. Gururunu kırıyor, nefisini ayaklarının altına alıyor, onu çığnıyor. (10.07.1990, *Erzincan*)

...

Piri Sami Hazretlerine Muhammed Beşir Hazretleri hizmet görürken onun hizmeti salih ve bambaşkaymış. Şeyh efendisi onun yüzüne karşı hiç sevdiğini bildirmiyor; ama arkadan daima sevdiğini herkes biliyor, görüyor, hissediyor, söylüyor, methediyor.

Bir de hatip bir hoca varmış. Müritlerin içerisinde ilmiyle kendisini çok üstün gören biriymiş, Piri Sami Hazretleriyle geziyorlarmış. Bu Muhammed Beşir Efendi Hazretlerine hasetleniyormuş.

—Ben ondan daha çok âlimim, Ben ondan daha çok bilgiliyim, ben ondan daha çok her yönümle layığım, niye Piri Sami Hazretleri buna bu kadar kıymet veriyor da bana hiç vermiyor.

Diye böyle hasetleniyormuş.

Fakat bir gün Piri Sami Hazretleri Erzincan'dan Refahiye Kazasına-Erzincan'ın ilçesidir- gitmiş. Erzincan'a yetmiş dört kilomet-

redir. Burada Melihşerif isminde bir köy var. O köyde bulunuyormuş. Piri Sami Hazretlerinin de şeyh efendisinin dergâhından yani Bitlis'in Nurşin'den misafirleri ziyaretine gelmişler. Gelmişler ki Piri Sami Hazretleri Erzincan'daki dergâhında yok.

—Nerede, diye sormuşlar. Demişler ki:

—Refahiye'de tebliğe gitti.

Tarikatta bu bir adaptır. Şeyh efendisinin oradan gelmişler demişler ki:

—Burası da bir dergâhtır, burası da bir makamdır; ancak biz burayı ziyarete geldik. Buradan ötesini ona bırakalım. Biz buraya geldiğimizi bildirelim de gel derse gidelim; gelme derse belki O gelir buraya.

Erzincan'daki dergâhı ziyaretten sonra Piri Sami Hazretlerine bir pusula yazıp bir dervişle göndermişler. Yani geldiklerini bildirmişler.

Piri Sami Hazretleri de sohbet ediyormuş. O hatip hoca da sağ tarafında kurulmuş oturuyormuş, Cemaat da çok, Muhammed Beşir Hazretleri de böyle geride ayakta duruyormuş. O gelen adam getirmiş, pusulayı vermiş. Piri Sami Hazretleri bakmış ki Şeyh efendisinin dergâhından gelen yakınlarından akrabalarından veya dervişlerden çok memnun olmuş. Bir tazim göstermiş, pusulayı öpmüş başına koymuş. Yanındaki hatip hocaya vermiş. Hoca da pusulaya baktıktan sonra Piri Sami Hazretlerinin kucığına atmış. Piri Sami Hazretlerinin bu o kadar ağrına gitmiş ki mübareğin rengi tagayyür olmuş, çok mahzun olmuş. Çok üzüntü duymuş.

Bu sefer pusulayı almış Muhammed Beşir Efendi Hazretlerine uzatmış. Ayaktayken gelmiş pusulayı elinden almış, üç defa başına koymuş. Pusulayı ayakta yüzüne karşı okumamış. Geri de gitmemiş, oturmamış da. Yarım sağ tarafını şeyh efendisine dönmüş. Yarım çökmüş, tam oturmadan pusulayı okumuş. Üç defa öpmüş başına koymuş, eline vermiş.

—Efendim çeşminiz ruşen olsun, demiş.

Yani gözünüz aydın olsun. Bundan bu iltifatı görünce mübarek biraz önce çok mahzun olmuştu, tagayyür olmuştu ya, artık açıl-

miş, neşelenmiş. Pusulayı almış ama Muhammed Beşir Efendi Hazretlerine bir tokat vurmuş. Bir tokat vurduktan sonra zahirde onu tenkit etmiş gibi “git” demiş.

O gitmiş ama mübareğin neşesi açılmış. İşte o zaman hatip hocaya demiş ki:

—Hoca insaf et, merhamet et. Muhammed Beşir Efendiyi seviyorum diye sen hasetleniyordun. Sen burada beni öyle yaptın ki ayaklarının altına alıp çiğnemekten beter ettin. Pusula nerden geliyor? Benim Şeyh efendimin dergâhından gelen dervişler göndermişler. Onlardan geliyor. Sen bu pusulayı aldın baktın paçavra atar gibi benim önüme attın. Beşir Efendi ne yaptı pusulayı? Bak ne kadar tazim hürmet getirdi. Şimdi Beşir Efendiyi ben mi seviyorum, O kendisi mi sevdiriyor?

Ondan sonra bu meclis dağılmış.

Mehmet Efendi isminde biri varmış. O da Piri Sami Hazretlerinin yanında böyle biraz serbest konuşabiliyormuş. Tenhada bulmuş, elini öpmüş. Demiş ki:

—Efendim bir tereddüdümüz var. Bunu bize aydınlat.

—Nedir?

—Beşir Efendinin o hareketi sizin hoşunuza gittiye Beşir Efendiye o tokatı niye vurdunuz da takdir ettiniz? Bundaki sır, esrar neydi?

Buyurmuş ki:

—Onun o hareketi bizim çok hoşumuza gitti, biz de ona bir iyilikte bulunduk. Bizim o tokadımız, tekdirimiz ona bir iyilikti. Onun aleyhi için değil, iyiliği içindi. Eğer biz onun hareketinin hoş olduğunu ona bildirseydik onda bir varlık olurdu, benlik gelirdi. Onun ameli bizim çok hoşumuza gitti, ona bir varlık olmasın diye vurduk elinden aldık.

Ama o ne yapmış?

Piri Sami Hazretlerinin pusulayı alıp da bir tokat vurup, “çık git” demesine, demiş ki:

—Ne kadar bir noksanlık yaptım.

Diye üç gün âh u enîn etmiş ağlamış. O ağlamasında çok terakki etmiş.

Eskiden tarikatın her hâli icâp ettiği zamanlarda aşikâr oluyormuş. Yani müridi hâlinden haberdar ediyorlarmış. Hâlinden, makamından haberdar ediyorlarmış. Şimdi böyle bir şey yoktur. O zaman öyle aşikârdan vurup elinden alıyorlarmış, şimdi de müridin hiç haberi olmadan nefsinin başına vurup elinden alırlar. Elinden almaları ne?

Zaten müride bir hâlinden haberdar etmezler. Bir amelinin karşılığını ona göstermezler. Göremediği gibi mürit ancak bir mahviyete, bir acziyete düşer. Ama bu okşayıp tora düşürmek her yiğidin kârı değildir, Her insanın kârı değildir bir kimsenin manevi varlığını elinden alsın da ona mahviyetini bildirsin. Ancak bu da Allah'ın bir ihsanı, Allah'ın lütfudur. Allah'ın vermiş olduğu bir yetki, kuvvettir.

Burada acizâne ifademiz olur ki “biz tarikata girdik de hizmetimizi de az çok neyse varsa biz bir şey görmedik, bir şey bilmedik, bize bir şey göstermediler, bir şey olmadık” denilmesin. Bu bizi aldatır. Zaten göstermezler. (AR1 Sohbet 1B)

...

Bu tarikatın kurucusu Abdulhalik Gücdüvani Hazretleri bizim hatmemizin, teveccühümüzün sahibi odur. O icat etmiştir. Bu vasiyetnâme nedir?

Evvela diyor ki:

“Şöhret kazanma! Şöhrette afat vardır.”

Onun için bizim büyüklerimiz tarihlere geçmemişlerdir. Şöhrette afat vardır.

Mübarek, Erzincan'da Terzi Baba isminde bir zât var. Kerametleri var, meşhur bir zattır. Fakat Şah Dedemiz olan Piri Sami Hazretleri demiş ki: “Eğer Terzi Baba'nın derecesinde halife çıkartsam iki yüz tane çıkarırım.” demiş ve bu sahihtir. Fakat: “Şöhret kazanma, şöhrette afat vardır. İsmi hüccetlere yazdırma.” (GB3)

...

*Anın dervişleri kalmaz gaflette
Çoklarını irşâd eyler sohbetle
Cemâlin görenler kalır hayrette
Mest olur yiğidi Piri Sâmî'nin*

Piri Sami müceddiddir. Bir asrın müceddidi. Zülcenâheyn, zâhir ve bâtın ilmini bitirmiş. Seydâ-yı Taği Hazretleri manevi dedemiz oluyor.

Şeyh Efendimiz Dede Paşa'nın üstü Muhammed Beşir Efendi. Onun üstü Muhammed Sami Hazretleri. Onun üstü Abdurrahman Taği Hazretleri.

İşte Adıyaman'la biz oradan ayrılıyor. Hatta Piri Taği Hazretleri'ne biz onlardan daha yakınız. Niçin? Piri Taği Hazretleri'nin bir halifesi Şeyh Fethullah. Ondan sonraki Hazreti Diyâuddin. Onun halifesi Ahmed Haznevî. Sülaleden hep âlim gelmiş. Hem zâhir şeriati hem de tasavvufu öğrenmişler. Sonra Şeyh Abdulhakim Hazretleri sonra da Muhammed Raşit. O beşinci oldu.

Bize gelince birincisi Piri Sami, ikincisi Muhammed Beşir, üçüncüsü Dede Paşa. Allah'a sığırım, biz kendimizi meşayih yerine koymuyoruz. Sayıya da katmıyoruz. Sayıya katmış olursak dördüncü oluyoruz. Evet, muhabbetinizi muhafaza edin, muhabbetinizi gizleyin. (GB2)

36- Muhammed Beşir Erzincani K.S.

Muhammed Beşir Hazretlerine yetişemedik ki onu bilmiyoruz. İsmimi koymuş. 1930 doğumluyum, O, 1932 de vefat etmiş, dünyasını değiştirmiş. Hiç hatırlayamıyorum.

Yalnız babam köyde, o şehirde otururdu. Köy evlerinde yazın oturulan yere aşkane deriz. Serin olsun diye evin ön duvarı yarıya kadar yüksek, önünde bir açıklık vardır. Dedemin oraya gelip minderde oturduğunu ve beni kucağına aldığını hatırlıyorum; ama simasını hatırlayamıyorum. Cübbesi sarı olarak hatırıma geliyor. Uzun boyluymuş, yani babam da kardeşlerim de benden uzundur. Ebrahim'den daha uzun vücutlu olan Halim vardır. Büyük kardeşim var, o da uzun. Zaten bir tane benim küçüğüm almış yedide İstanbul'da vefat etti. O hepsinden uzun boyluydu, fakat o kadar dolgun değildi.

Neyse içlerinde ben hırda kalmışım işte. Ama benim üzerime bir sene bile tam olmadan benim kız kardeşim gelmiş. Hiç annemin memesini emmemişim, mama ile büyütmüşler. Çok zayıf düşmüşüm. Gençliğimde de gene çok zayıftım, askerlikte de çok zayıftım. Babam güçlü, kuvvetliydi. Dedem de (Muhammed Beşir Hazretleri) yani iri yarıymış, uzun boyluymuş. Çok aşkı, muhabbeti varmış. Onda öyle bir aşk varmış ki, hem de sesi çok güzel, Davudi gibi sesi varmış.

Zamanında Erzincan'daki Paşa, valiyle beraber Ramazan'da köye gelmişler. Bizim köyümüz ileriden beri büyük köydür. Köyün de Nuri Bey isminde bir ağası varmış. O Nuri Bey'e misafir gelmişler. Bu paşa Nuri Bey'e demiş ki:

—Bize bir paşa teravihi kıldırarak birini bul.

O da, Nuri Bey de dedemi çok severmiş. O da, Nuri Bey de Piri Sami Hazretlerinin müridiymiş.

Nuri Bey bir gün tekkeye gelmiş, karyolaya kuş tüyü olan bir yatak sermişler. Yatağı görmüş dedeme demiş ki:

—Hoca gel buraya.

Koltuğundan kırmızı lira parası, altınları çıkartmış vermiş.

—Ben burada ölürüm, sabaha çıkmam. İşte bu altınları benim cenazeme harca, demiş.

Yatmış sabahtan kalkmış, karyoladan aşağı inmiş gelmiş köye. Nuri Bey iyi imtihan oluyor, çok ihlaslı bir adam.

İşte Nuri Bey’e Paşa gelmiş.

—Bize Paşa teravihi kıldıracak birisini bul, getir, demiş.

O da haber vermiş, dedem gelmiş. Dedem teravihi biraz seri kıldırılmış. Sesi de çok güzel, Kur’ân’ı çok düzgün okurmuş. Benim diyen onun yanında “Eûzü” çekemezmiş.

Evet, namazı kıldırıdıktan ondan sonra Paşa askerlik tezkeresini yazmış, vermiş. Askere öyle gitmemiş. Babam da askere gitmemiş. Babam imammış, o zaman imamları askere almamışlar.

Şimdi bizim dedemiz Erzincan’ın yerlisi değil, dışarıdan Gazi-antep’ten gelmedir. Oraya da nereden gelmiş bilmiyorlar. İki kardeşlermiş: Hasan ve Hüseyin. Hüseyin dedemin babasının ismidir. Küçük kardeşinin ismi Hasan’dır. Hasan ile Hüseyin’in babalarının ismi Musa’dır. Musa Efendi iki oğlu ile Erzincan’a gelmiş. Erzincan’ın çok yakınında Küpesük Köyü (Saztepe) vardır, Erzincan’a sekiz, dokuz kilometredir. O köye gelmiş yerleşmişler. Oradan Üzümlü’ye yerleşmişler, şimdi kaza oldu. Üzümlü de zaten on beş, on altı kilometredir.

Musa Efendi Üzümlü’de dedemin babası Hüseyin’i evlendirmiş. Bir senelik evliyken, oğlu Hüseyin ölmüş. Dedem ana rahminde dünyaya gelmeden babası ölmüş. Musa Efendi oğlu ölünce o acıyla “burası bana iyi gelmedi” demiş, almış oldukları araziye satmış. İşte şimdi bizim Karakaya Köyüne, eski ismi Keleriç’e gitmiş. Orada bir gelini, bir torunu ve bir de oğlu varmış. Orada dedem yedi yaşına girdiğinde dedesi ölmüş. Ama annesi bir tek oğlunu almış büyütmüş, evlenmemiş kocaya gitmemiş. Evet, Musa Efendi ölmüş; kalmış Hasan Efendi, bir de dedemin annesi ve dedem yedi yaşındadır.

Dedemin amcası Hasan Efendi, babasının zamanında köyden ayrılıp bırakıp gidememiş. Babası vefat edince gurbete, İstanbul'a gitmiş. İstanbul'da Sultan Hamit'in kayıkçısı olmuş. Orada hayli bir para kazanmış. Ev almış, yer almış, zengin olmuş.

Fakat dedem on altı yaşına girdiğinde amcası gelmiş köydeki yerlerini satmış. O zaman dede mahrumu varmış. Dede mahrumu olunca dedeme mal kalmıyor. Dedesinin malı amcasına kalıyor. Yine Hasan Efendi gelmiş vereceğini vermiş, geri kalanını satmış koymuş gitmiş.

O zaman dedem de on altı yaşındaymış onu evlendirmiş. Dedemin de ilk çocuğu babam olduğu için şimdi bilmeyenler bu bunun babası, bu bunun oğlu diyemezlermiş. Dedemin üç aileden on üç tane oğlan-kız çocuğu olmuş. İlk ailesinden dört kız, üç oğlan olmuş, en büyüğü babamdır.

Şimdi Piri Sami Hazretlerinin iki taraftan icazeti varmış. İstanbul'da bir fakülte bitirmiş. Rüştüye Mekteplerinde muallimlik, öğretmenlik yapmak için elinde diploması varmış. Bir de medrese hocalığı yapmak için icazeti varmış. İki diploması varmış.

Bizim köyün de çok muazzam, camiye vakıf, gitgel arazi, sulu otuz altı sonarlık bir arazisi varmış. Kim imam olursa o araziyi ekiyor, ektiriyor, icara veriyor, işte onu yiyor. Camiye, imama ücret vermiyorlar. Bir de caminin büyük bir bağı var. Öyle ceviz ağaçları var ki bir tanesinden kırk altı teneke ceviz toplanıyor. O köyün Hacı Muttullah isminde bir ağası varmış, camiye o yaptırmış. Daha evvelce Hicaz'dan veya Mekke'den gelmiş olan Muhammed Efendi ve Ahmet Efendi diye iki kardeş bu köye gelmiş, ilk kazmayı vuran onlar olmuş. Fakat onlar arazilerinin bir kısmını imamlığa vakfetmiş, bir kısmını hatipliğe vakfetmiş. Ondan sonra Hatip kalkmış, hepsi imamlığa verilmiş. İmam olan araziye ekiyor, biçiyor, yiyor veya icara veriyor.

Piri Sami Hazretleri oraya imamlığa gitmiş. Orada iki sene imamlık etmiş. İki sene içerisinde dedemi okutmuş, çok seviyor-muş. Dedem çok zeki, çalışkanmış. Birkaç tane talebeleri varmış. Orada köyün ağası ile geçinememişler. Köyün ağası çok dikta adammış. İmamları hep emri altına alıyormuş. Piri Sami Hazretleri

onun emri altına girmemiş. Girmeyince bu sefer bir kavga yapmışlar. Kavga neticesinde mübarek orada daha durmamış çekmiş koymuş gitmiş.

Oradan Erzurum'a gitmiş. Erzurum'da müftülüğe gitmiş, imam görevi aramış. Erzurum Müftülüğü masasına diplomalarını koymuş. Müftülüğe demiş ki:

—Ben iki görevi de yaparım, muhayyer yeriniz varsa hangisinden varsa verin, bana bir görev verin. O da

—Hocam çarşığı gezin düşüneyim, soruşturayım, demiş.

Piri Sami Hazretleri çıkmış çarşığı gezerken, Habib Baba isminde bir türbe var, orada bir Fatiha okurken, türbeden bir seda geliyor. “Hoca Nurşin”, bu kadar sesini alıyor. Sonra gidiyor müftüye diyor ki:

—Bu Nurşin neresi? Müftü de:

—Hocam iyi hatırlattın, Nurşin Bitlis'in bir kasabasıdır. (Muş sınırlarına, hudutlarına yakın) Orada boş yer varmış. Git oraya, demiş.

Piri Sami Hazretleri oraya gidince en evvel Piri Tağı Hazretlerinin müridi olan bir telgraf çavuşu ile tanışmışlar. O da almış Sami Efendiyi Piri Tağı Hazretlerine götürmüş. Piri Tağı Hazretlerini görünce tamamen ona gönlü akmış, âşık olmuş. Piri Tağı Hazretlerinin emriyle, onun altında, bir sene bile tam değil, medrese hocalığı yapmış. Ondan sonra irşat olmuş, Erzincan'a gelmiş.

Şimdi Erzincan'a gelirken böyle köyün oviden değil de köyün dağın eteğinden, köyün altından atıyla geçiyormuş. Uzak yoldan geliyor. Demiş ki:

—Bu köyde tanıdıklarım var yoruldum da. Hem burada onlarla görüşürüm hem de dinlenirim, sabahtan giderim.

Bizim köyden Erzincan'a at ile beş saatte gidiliyor.

İşte köye gelmiş, caminin yanında medrese varmış. Orada daha önce talebe okutuyormuş. İşte dedemle beraber birkaç tane talebesi varmış, okutuyormuş. Onların içinde de en çalışkan dedem olduğu için onu çok seviyormuş. Ama dedemin yeri camiye uzakmış.

Öbürleri camiye yakın yerdeymiş. Şimdi gelmiş köye çıkmış her zaman kaldığı bir konakta kalmış. Orada talebeleri görmüş gelmişler. Gelince demiş ki:

—Beşir Efendiyi bana getirir misiniz?

Oraya çok uzak değil de başka bir mahallede oturuyor. Bizim köyümüz üç mahalledir. Bu görüşme orta mahallede oluyor. Bizim mahalle doğu tarafında oluyor, bir de batı tarafında bir mahalle var. Köyde iki tane dere vardır. O dereler mahalleleri bölüyor. İki derenin arasındaki orta mahalle, doğusundaki doğu mahalle, batısındaki batı mahalle oluyor. Dedem doğu mahallesinde.

Şimdi gidip sesleyip getiriyorlar tabii o zaman Sami Efendi hoca kendisiyse talebesiymiş. Çok da zeki, çalışkan olduğu için sevmiş. Onun da hocasına karşı çok böyle hicap, sıkıntısı olmuyor.

İşte orada böyle muhakkak kible tarafında, eski odaların üç tarafında 30-40 santim yüksekliğinde olan oturulan yere makat deniliyor, peyke deniliyor. Yani şu sedirlerin vazifesini görüyor. Sabit ama onlar, tahtadan yapmışlar. Minder seriyorlar, yastık koyuyorlar. İşte orada oturuyormuş. Mübarek yukarıda oturmuş, yanına onu oturturmuş. Dedem öndeki tahtaya böyle ayağını tık tık vuruyormuş. Sonra da mübarek kendini bildirmiş. Velayet sahibi olduğunu, irşat olduğunu bildirmiş. Mübarek velayeti gösterince işte ondan ders almış. İlk dersi de o almış ve daha onun yakasını bırakmamış. Çoluğunu, çocuğunu, evini, işini bırakmış gitmiş.

Bir gün Paşam Hazretlerini ziyarete gittim. Elinde Nakşibendi Efendimizin kitabı var, okuyormuş. Ben gittim kitabı kapattı, yastığın üzerine koydu. Kimse yokmuş yanında, yalnız kalmış. Yoksa kitaba baktığı yok. Neyse bir de hanımı, Hacı Anne yanında. Tabii ona hitap etti ama bana bildiriyor.

—Ah Hoca Hanım, bana bu kitabı falanca efendi verdi. Nakşibendi Efendimizin hayatını yazıyor. Bakıyorum da okuyorum da Nakşibendi Efendimizin hayatı doğuştan ölünceye kadar nasıl geçmişse, yani tasavvufa girdiğinde 27 sene çok meşakkatli günleri geçmiş. Hazreti Pirin de 27 sene meşakkatli günleri geçti, aynı hayat o nasıl yaşadıyla.

Şimdi hakikaten anneden babayı görmemesi, yetim kalması, dedesinin yanında küçüklüğü aynıdır. Küçüklüğü Peygamber Efendimizin hayatı gibi oluyor. Dedesinin yanında kalmış yedi sene, dedesi ölmüş. Annesi var, amcası Hasan da çekmiş gitmiş.

Evet, bu on üç tane çocuk üç aileden olmuş. En evvelki ailesi bizim nenemiz, babaannemiz. Bundan üç oğlan, dört kız; yedi tane olmuş, sonra o ölmüş. Ondan sonra ikinci hanımından üç oğlan olmuş. Ahmet (Metin beyin babası), Celalettin, Taceddin. Şimdi Ahmet Efendi çok âlim kimseydi. Milli Nizam Partisinde, Selamet Partisinde çok çalışmıştı. Amcamız oluyor, yakın seksen altıda vefat etti.

Ondan ikinci Celalettin, O da yakında vefat etti. Şimdi Taceddin duruyor. Üç oğlan da ondan olmuş. Sonra hicrete gitmişler. Hicrette Kırşehir'in Katlamaç Köyünde kalmış. Hicretten hanımsız dönmüş. Erzincan'a gelmiş üçüncü hanımını almış. Ondan da üç oğlan olmuş. Onların ikisi felakette (1939 depreminde) kaldı. Birisi hafızdı Muhammed ismi. Birisi de Necmettin ismi, çok babayıgitti. Onda öyle bir ses vardı ki ne bileyim artık, çok acayip bir ses. Hem yüksek hem de tatlı bir sesi vardı. "Bir Yıldızı" söylediği zaman üç yüz hanelik köyde duymayan kalmıyor. O da kunduracı mıydı? Demirci miydi? onlar felakette kaldı. Şimdi onların küçüğü var Fahrettin benden bir yaş büyük, beraber de askerlik yaptık. İşte mübareğin bu dört kız, dokuz oğlan üç aileden olmuş.

Evet, Piri Sami Hazretlerine hizmet görüyor. Dedemin sanatı dülgermiş, yani ustaymış. Şimdi marangoz diyorlar, doğramacı diyorlar. Tabii o zaman dülgerlik işte palanya ile testere ile burgu ile yapıyorlar. Fakat taşçılığı, duvarcılığı da varmış. Yani birkaç mesleği, sanatı var. Ama çok camiler yaptırmış. Piri Sami Hazretleri onu kalfa ediyor, "bu camiye yaptırdı" diyor. Çok camiler yaptırmış. Refahiye'de bir cami yaptırırken köylüler işçiliğini yapıyor. İşte taşını götürüyorlar, efendim ağacını veriyorlar, bu da kalfalığını yapıyor. Refahiye'nin Melihşerif köyünde Ali Bey isminde bir tanesinin evinde kalıyormuş.

Melihşerif köyü buradan Sakaltutan'a giderken daha dağa vurmada ovanın bittiği yerdedir. Erzincan'a giderken solda kalıyor,

büyük köy, zengin köydür. O köydekiler hep yediden yetmişe hep Piri Sami Hazretlerinin müritleriymiş. Orada bir de Nuri Bey varmış. O da Piri Sami Hazretleriyle gezermiş. Heybesine Mecidiye doldurmuş, köylerde Hazreti Pîrden ders alana para veriyormuş.

Refahiye ile Kelkit arasında Şurut köyüne gitmişler. Orada da su şıhları var. Onlarda bir ocak var, su haşlıyorlar. Hikmet işte kızmış taşı ellerine alıyorlar yanmıyor. Bu durum ocaktan gelen bir şey, sülaleden gelen bir şeydir. Fakat o su şıhlarına:

—Gelin ders alın, demiş. Onlar da demiş ki:

—Biz şeyhiz.

Nuri Bey de demiş ki:

—Şeyh olsanız da şeyhe bir Peygamber lazım değil mi?

Mecidiye ile parayla ders aldırıyor o kadar şey.

İşte mübarek o Melihşerif Köyünde camiye yaptırdığı zaman Ali Bey isminde bir tanesinin evinde kalıyormuş. Sabahtan kalkıyormuş, Ali Bey’i namaza sesliyormuş.

—Ali Bey, Ali Bey namaza kalk.

Bu Ali Bey de bir gün namaza kalkmış gözlerini ovalayarak, başı çıplakmış, kel değil de saç dökülmüş.

—Canım efendim Ali Bey, Ali Bey diye sesliyorsun, beyler kuşluğa kadar yatarlar. Niye rahatsız ediyorsun beni? Eğer yok Kel Ali, Kel Ali diye sesle ki kalkayım. Demiş.

Böyle işte, tabii dedemizi ne bileyim kendisini görmedik ama onda olan bambaşkaymış.

Piri Sami Hazretleri Nurşin’e gidirmiş. Ki her gidişinde ihvanlarla beraber gidirmişler. Beşir Efendiyi dedemi götürmezmiş. O da istermiş ki onunla beraber gitsin, söyleyememiş, Mehmet Efendi isminde birisi varmış, Piri Sami Hazretleri ile çok serbest konuşuyormuş. Kendisi de hocaymış. Beşir Efendi demiş ki:

—Hazreti Pire söyle beni de götürsün. O da demiş ki:

—Kurban Beşir Efendi de götürmeni arzu ediyor.

Piri Sami Hazretleri:

—Mehmet Efendi evet ben de onu çok seviyorum, ayrılmak istemiyorum ama ben onu oraya götürmekten korkuyorum, hezar duyuyorum, hicap duyuyorum. Çünkü Kürdistan sese çok meyyaldir. Onlar orada bir gazel okuturlar. Gazel okutunca Piri Tağı Hazretlerinin hoşuna gelmez. Belki gönlüne gelir ki “müridi ile beni imtihana mı geldi”. Onun için onu götürmüyorum, demiş.

Beşir Efendi seslenmiş:

—Seni götürürüm ama bir şart ile götürürüm, demiş. O da

—Nedir efendim? Demiş.

—Ben şimdi burada şeyhim, orada mürit oluyorum. Orada ben hayvanları tımar ediyorum, gübrelerini döküyorum, tuvaletleri temizliyorum. Sen eğer buna sabredersen götüreyim. O da:

—Yok, efendim ben ona sabredemem, demiş.

Yalnız işte onu irşat ettiği zaman bir teveccüh yaptırmış. Teveccühte çok muazzam bir aşk, muhabbet, cezbe meydana gelmiş. Teveccühte hiç ağlamayan, bayılmayan, serilmeyen kimse kalmamış. Fakat ikinci bir sefer, gerçi bu tabii Allah’ın emri olacak, demek zamanı da gelmiş, her şeyin zamanı var, ihvanlar istemişler ki:

—Piri Sami kurban Beşir Efendiye emret bize bir teveccüh daha yapsın.

Hâlbuki bu tarikatta terki edeptir. Piri Sami Hazretlerinin bu hoşuna gitmemiş.

—Eyvah bir daha Beşir Efendiye teveccüh yaptırırsam bunlar hep rabıtayı değışecekler, demiş.

O zaman mübarek o söyleyenlere karşı celallenmiş.

—Ben hayattayken Beşir Efendi’ye daha Erzincan’da teveccüh yok, demiş. O zaman:

—Gel Beşir Efendi buraya, hadi git Bayburt’ta, Tercan’da tarikati neşret, demiş.

O zaman Bayburt Gümüşhane’nin, Tercan Erzincan’ın kazası; ama birbirine komşu, sınırlar. O da:

—Efendim ayırma beni sizden. Ben de ayrılmak istemiyorum.

Piri Sami Hazretleri:

—Ama bu emir olacak, bir posta iki aslan sığmaz, ya sen gideceksin ya ben, demiş. Beşir Efendi:

—Efendim sen yerinden tedirgin olma, ben giderim, demiş.

Göndermiş ilkin Bayburt'a gitmiş. Mübarek Paşam Hazretlerinin köyüne yakın bir kom varmış. Paşam Hazretleri Aşağı Lori'den, bir de Yukarı Lori var. Yukarı Lori biraz daha büyük bir köy. Ama onlar tarikatta çok yakın değiller.

O köyün bir komu varmış Doğan Aslan isminde. Oraya gitmiş o komu satın almış. O Aşağı Lori'de Paşam Hazretlerinin köyünde Yusuf Ağa varmış zengin adam. Onunla o komu beraber ortak satın almışlar. Orada birkaç sene kalmış. İşte Paşa Hazretlerinin orada ondan dolayı mübarek Paşam Hazretleri ile tanışmış.

Dede Paşa Hazretleri de bunu kendi buyururdu ki:

—Bir gün dediler ki Alaaddin Ağanın konağına bir şeyh gelmiş. Kendisi de düğündeymiş, düğün varmış. Tabanca, bıçak, yatağan bıçağı bir tarafında, tabanca bir tarafındaymış. Çünkü köyün en zengini onlar. On sekiz yaşında Alaaddin Ağanın düğündeymiş. Nasıl demişler ki Alaaddin Ağanın düğününde bir şeyh gelmiş. Oradan hemen sıyrılmış düğünden çıkmış, eve gelmiş, evde silahını, tabancasını çıkartmış gitmiş. Gidiş o gidiş işte. Nasıl görmüşse Beşir Efendiyi ona tamamen gönlü akmış. İşte düğün, bıçak, kabadayılık, efelik bunların hepsi kalkmış. Ondan sonra daha ondan ayrılmamış.

Dedem sonra mürşid-i sakaleynmiş. Elkabında geçiyor; mürşid-i sakaleyn. Mürşid-i sakaleyn her asırda bir tane olur. İki tane desen olmaz. Çünkü niçin bir tane? Hani burada cinlere bir tane meşayih her asırda olur da insanlara niye bir tane olmuyor? Çünkü insanlar, cinlerle bir değil. Mesela Almanya'daki, Buhara'daki veya Pakistan'daki bir insan buradaki bir şeyhi bulamaz. Bilhassa o zaman vasıta yok. Şimdi olsa bulur veya bulamaz. Cinler öyle değil. Cinler tarfetül ayn yani bir göz çırpıda şarktan garba akıyorlar. Onun için onlara bir tane meşayih kâfi geliyor. İki tane desen

olmuyor. Her asırda bir tane olur mürşid-i sakaleyn. Çünkü onlara uzaklık, yakınlık olmadığı için bir tane kâfi geliyor.

Mübarek Paşam Hazretleri buyururdu ki:

—Hazreti Pirin öyle bir saati vardı ki yanına hiç kimse almazdı. Hanımına derdi ki “Aliye Hanım hele sen beni bir saat yalnız bırak, git uzakta işini gör”. O bir saatte hiç kimse yok içeride. Fakat içeriden de öyle mübareğin istekli bir sohbeti var ki, ama içeride hiç kimse yok; ayakkabılıkta bir tane ayakkabı yok.

Her gün yirmi dört saatte bir saat böyle cinlere sohbeti oluyormuş.

Paşa Hazretleri Lori’de ihvan olduktan sonra şeyh efendisinin daha bırakmıyor yakasını. Dedem Bayburt’ta orayı satmış bu sefer Tercan’a geçmiş. Zahirde sebep ortağı ile almış olduğu yerde Yusuf Ağa onu huzursuz etmiş. Ona da kahretmiş, satmış çıkmış gitmiş. Tercan’da Edebük Köyünde yer almış, tekke yaptırmış, hicrete kadar Edebük Köyünde kalmış. Hicretin zaten başlangıcında Piri Sami Hazretleri dünyasını değiştirmiş. Seferden döndükten sonra yeri yurdu Erzincan, daha bırakmamışlar, “gitme” demişler. Burada da bir şey çıkmış.

Demek ki sahabede olan bunlarda da oluyor. Nasıl sahabe de iki taraf oldular ya. Peygamber Efendimiz buyuruyor ki: “*Ya Osman senin zamanında fitne kopar. Ya Ali senin hilafetin zamanında da kavga çıkar, kan dökülür.*” buyurmuş.

Evet, bu da işte hicretten döndükten sonra o ikinci halifesi olan Hacı Abdurrahman Efendi taraftarı muhalefet etmiş. Piri Sami Hazretlerinin beş tane halifesi var. Muhammed Beşir Efendi bir, Hacı Abdurrahman Efendi iki, Hacı Ali Efendi üç, Hacı Hasan Efendi dört, Hacı Hoca beş.

Hacı Hoca Erzincanlıymış. Fakat Hacı Ali Efendi Kelkit’in bir köyünden. Hacı Hasan Efendi de Refahiye’nin bir köyünden. Hacı Abdurrahman Efendi, dedem de Erzincanlı.

Fakat Piri Sami hayattayken:

—Dedeme git mekânını kur, mekânını belli et; halkı topla, halka sohbet et. Onları delaletten hidayete yönelt.

Bunu hayattayken yapmış. Çok öğüt vermiş. Mübarek Paşam Hazretleri şeyh efendisi ile şeyh efendisini defalarca ziyarete gitmiş. Söylerdi kendisi, anlatırdı.

Evet, hicretten döndükten sonra daha bırakmamışlar, Erzincan'dan gitme demişler. Hani Piri Sami Hazretlerinin bir emri var; “ben hayattayken Beşir Efendiye Erzincan'da teveccüh yok” demiş. Fakat öbür taraf onu ellerine bir koz etmişler, muhalefet etmişler. Hacı Abdurrahman Efendi taraftarları muhalefeti olmuş. Diğer halifeler meydana çıkamıyor. Hacı Abdurrahman Efendi Piri Sami Hazretlerinin kayını ve orada büyümüş, okumuş. Büyük de bir âlim. Ama dedemin zamanında onu hiç kimse tanımamış, hiçbir ferde inabe verememiş. Yakınları istemişler ki onu dergâha oturtularlar. Fakat ihvan onu istememiş. Onu isteyenler kim? Sadece Piri Sami Hazretlerinin hanımı. Hem oğlu Hacı Nusrettin Efendi ile bacanakmış Piri Sami Hazretleri en evvel Hacı Nusrettin Efendiyi evlendirmiş. Hanımı öldükten sonra Hacı Nusrettin Efendinin baldızını bakmış ki çok akıllı, iş güzar, tekkede daha hizmet görüyor. Onu da almış oğluyla bacanak olmuş.

Şimdi hem gelini hem hanımı hem de oğlu bir de onlara daha yakın olanlar, bunlar Hacı Abdurrahman Efendi bu tekkeye oturacak demişler. Fakat ihvan da razı olmamış, bu Beşir Efendinin hakkı demişler. İşte ondan sonra Emin Efendi isimli keşfi açık birisi varmış. Emin Efendiye demişler ki:

—Sen git Piri Sami Hazretlerinin türbesine bak ne emrediyor ne görüyorsun?

O da gitmiş Piri Sami Hazretlerine rabita yaparken bakmış ki Beşir Efendi kible tarafından geliyor. Piri Sami Hazretleri kalktı oturdu.

—Beşir Efendi gel şu memelerim doldu, beni rahatsız ediyor. Em de şunu beni rahatlat, demiş.

Gelmiş bakmış ki memesinin birini emdi boşaldı, ikincisini de emdi o da boşaldı ve Piri Sami Hazretlerinin vücudu küçüldü küçüldü küçüldü yok oldu. Beşir Efendinin vücuduna geçti, Beşir Efendi orada kaldı.

Emin Efendi geliyor bunu söylüyor ama yine de kabul etmiyorlar. O zaman dedem de diyor ki:

—Bırakın onların yakasını, onlar meşayihliğini yapsın, tekkeye o otursun.

İhvan razı olmuyor. İşte şehrin dışında bir tarla alınıyor, orada tekke yapılıyor. Abdurrahman Efendi Piri Sami Hazretlerinin dergâhında kalıyor ama hiç kimse onun yanına gitmiyor, kimse tanımıyor. O zaman bizim köydeki Mustafa ismindeki imam, Piri Sami Hazretlerinin kardeşiymiş. O öldükten sonra onun muamelesini oğlu Selahattin Efendiye yapmışlar, fakat o zaman küçükmüş. Ona vekaleten Hacı Abdurrahman Efendi oraya imamlığa gitmiş. Selahattin Efendi büyümüş, muallim olmuş, ondan sonra müfettiş olmuş, daha oraya gitmemiş. Dayısında kalmış imamlık. Yani Hacı Abdurrahman Efendi tekkede kimseyi tanımamış, kimseye gitmemiş, bir kimseye ders verememiş; köye hocalığa gitmiş. Ama dedemden sonra artık daha kimse olmayınca işte ona gitmişler.

Fakat mübarek Paşam Hazretleri yeminle söyledi. Buyurdu ki:

—Piri Sami Hazretlerinin beş tane halifesi vardı, fakat beşini de biliyorum. Zaten biri Hazreti Pîr. Bundan başka dört halife, dördünü de biliyorum. Fakat bunları böyle sadece görüp geçme değil, dördünün de hallerine vakıf oldum. Yani bunların halleri nedir, sıfatları nedir, makamları nedir vakıf oldum. Onlar tebliğ memuruydu, irşat memuru değildi. Ledünni İlmini okumamışlar; ancak zahirde âlimler, ilimleri çok yüksek. Tarikatta da hizmet görmüşler onlara zahirden bir emir verilmiş. Ama Hazreti Pîr ledünni ilmini okumuştur.

Zaten Celali Baba divanında geçiyor,

Ledünni ilminin irfanı geldi

Bir kere de buyurdu ki:

—Hacı Abdurrahman Efendi, Hacı Hasan Efendi, Hacı Ali Efendi, Hacı Hoca bunları dört halifesini demirciye verseler bir vücut etseler Vallahi, Billahi, Tillahi Hazreti Pirin bir kıcı parmağı kadar olamazlar.

Evet, dedem Nurşin'e gitmemiş, ona sebep Piri Sami Hazretleri götürmemiş. Ama orada sormuşlar.

—Hoca sen ne yapıyorsun? Bir halife çıkaramıyor musun?

Piri Sami Hazretleri de demiş:

—Tek bir tane çıkarıyorum, Pîr çıkarıyorum. O da Şâh-ı Nakşibendi Efendimizin makamına ulaşmadıktan sonra onun icazetini vermeyeceğim, demiş.

Evet, yine Piri Sami Hazretleri buyurmuş:

—Nakşibendi Efendimizi görmek isteyenler, Nakşibendi Efendimizin sohbetini dinlemek isteyen Muhammed Beşir Efendinin sohbetine gitsinler.

Dedemin şeceresi varmış ki o şecereye tarikata girdikten sonra kıymet vermemiş, gizlemiş. Sonunda da duvarın deliğine sokmuş çamurla kapatmış. Cumhuriyetin ilanı zamanında seyyitlerin peşine düşüyorlar. Zaten künyesi Emiroğullarıymış. Emir ismi Hazreti Ali Efendimize verilmiştir. Şimdi nüfusta değişmiş, değişmeden evvel künye buymuş. Emiroğullarından Hüseyin oğlu, Mehmet Beşir Emiroğlu. Kütükte, köy defterinde böyle yazılıdır.

Ama sonradan nasıl ki tekkenin kapanması için bir emir gelmiş. O emri almış müftüye gitmiş. Demiş ki:

—Siz memleketin bir müftüsünüz. Şeriat da tarikat da zahir emre bağlıdır. Ben de bu görevin görevlisiyim. Ben bu tekkenin kapanması için gelmiş bir emir. Sen buna bir fetva çıkarırsan ben kapatırım. Yoksa kapatmam. Assalar da kesseler de kapatmam.

O da demiş ki:

—Efendim bana yirmi dört saat müsaade et.

Yirmi dört saat kitapları bütün aktarmış. Kapatması için bir fetva bulmuş, çıkarmış vermiş. İşte o zaman soy ismini Emiroğlu iken değişmiş, “Buyruk” koymuş, tekkeyi kapatmış. Bir dükkân kiralamış, özel idareye kaydolmuş. Fakat dükkânı kendi çalıştırmamış. Başkası çalıştırıyor, kendisi esnaf olarak görünüyor.

Mübarek üçüncü nenemiz yakında öldü, tarihini biliyoruz. O, söyledirdi, derdi ki:

—Tekke kapandıktan sonra, dedem “ihvanlara daha gelmeyin”, demiş. Kimseye ders de vermiyor, daha toplanmıyorlar, sohbet de etmiyor, teveccüh de yapılmıyor. Zaten ondan sonra fazla sürmemiş, dünyasını değiştirmiş.

Fakat bu arada hanımın bir tanesi gelmiş:

—Efendi bana ders ver, demiş. Dedem:

—Yok, kızım biz daha ders vermiyoruz, demiş.

Ertesi gün gelmiş, “efendi ders ver”. Bir hafta gitmiş gelmiş. Öyle yalvarmış ki:

—Efendi kim ne duyacak, kim ne bilecek bana ders ver, demiş.

Bu üçüncü ninemiz olan Aliye Hanım, demiş ki:

—Efendi bu hanım çok gitti geldi. Kim ne bilecek bu hanımın dersini ver. Dedem:

—Aliye, sen onun dışını görüyorsun, ben içini görüyorum. O kim biliyor musun, ne için geliyor? demiş.

Meğerse milli istihbarattan yine ders veriyor mu, vermiyor mu takip için geliyormuş.

O zaman işte Ezan-ı Muhammediye kalkacak diye konuşuluyormuş, ama hemen kalkmamış. O zaman köyde iki ay kalıyormuş o sıcaklarda gidip, ondan sonra şehre geliyormuş. Köyde Sofu Salih isminde birisi var. Çok cezbeli, kaba da bir adammış. Dedem:

—Sofu ağanın yanına gidiyorum bir emrin var mı? demiş.

O da sanmış ki Piri Sami Hazretlerine ziyarete gidecek. Dünyasını değiştireceğini söylemiş, ama o öyle anlamış.

Ondan sonra Erzincan’a gitmiş. Erzincan’da söylenmiş ki Ezan-ı Muhammediye değişiyor. O zaman ihvanlara demiş ki:

—Ben bir dua edeyim siz de âmin deyin.

Duayı etmiş demiş ki:

—Ya Rabbi kıyafet kanunu çıktı ona sabrettik, yazı değişti ona sabrettik, işte efendim örtü kalktı bütün bunlara sabrettik. Fakat ben buna (Ezanın Türkçe okunması) dayanamayacağım al emanetini, demiş.

Onlar da âmin diyorlar. Öyle deyince oradaki cemaat bir fızah kopmuş ağlamışlar.

Hastalığı da bir hafta bile sürmemiş. Bir doktor getirmişler ki bak-sın. Doktor yorganı kaldırmış, böyle nur direklemiş. Doktor:

—Örtün örtün maşallah, demiş, çıkmış gitmiş.

Doktor gitmiş ruhunu teslim etmiş. İşte o fetvayı vasiyeti olarak kefeninin arasına, göğsüne koymuşlar. (30.07.1995, *İncek*)

...

Muhammed Sami Hazretleri çok yorgun olduğu bir gün tehec-cüd namazına uyanamayacağından endişe etmiş. Beklese duracak hâli yok. Uyusa uyanamam endişesi var. Şimdi bize böyle bir zor-luk yok. Yatsıyı kıldıktan bir süre sonra teheccüd kılıp yatabiliyo-ruz. Neyse o sırada hizmetinde olan Beşir Efendiye demiş ki:

—Beşir Efendi, daha takatim kalmadı, duramıyorum. Yatsam kalkmam, bir saat sonra beni uyandır, demiş. Yatmış uyumuş.

Beşir Efendi ayakta durarak bir saat beklemiş. Saat gelmiş. Ses-lenecek arkadaşı değil ki... Seslenemiyor. Nasıl sesleneceğini dü-şünüyor. Bir bunaltı, sıkıntı içerisinde. Allah'ın lütfu, ihsanı. Çok güzel sesi varmış. Çok da aşkı varmış. Beşir Efendi bir beyit oku-duğu zaman hiç ayık kimse kalmazmış. Kısaca bir beyit söylemiş. O beyitle düşünmüş ki bir beyit söyleyeyim. Eğer hoşlanırsa, her zaman söylerim. Bilmeyerekten yapıyor. Uyanmış Mübarek. O kadar hoşuna gitmiş ki:

—Beşir Efendi sen bu adabı kimden öğrendin?

—Efendim, himmetiniz, demiş.

—Tam yerinde bu adabı yaptın sen. Ne arzun varsa iste, demiş.

—Kurban, Mehmet Efendi'nin affını istiyorum.

Başka bir şey istememiş. Mübareğin o neşesi gitmiş. Çok iste-miş.

—Canım ne tuttun Mehmed Efendi'nin yakasını! demiş.

—Efendim, başka bir isteğim yok. İstemiyorsanız kalsın.

—Peki, affettim. Piri Tagi de affetti. Nakşibendi Efendimiz de affetti. Resulullah Efendimiz de affetti. Allah da affetti.

Öyle demesi ile tâ Erzincan'daki Mehmet Efendi'nin o siyahlığı gitmiş. Güzelliği yerine gelmiş. O koku ondan gitmiş. Eski hâline gelmiş. (GB3)

...

Mübarek Paşam öyle buyurdu. Dedemin şeceresi varmış elinde seyit olduğuna dair çok sağlam bir şecere varmış. Tarikata girince o şecereyi kaybetmiş. Niye kaybetmiş?

Çünkü insanların kalbinde asalet varlığı da olur. İnsanların varlığından kurtulması için sade ilim varlığı değil, amel varlığı değil, zenginlik değil mahareti var, makam mevki bunlar değil, insan asaletinden de ben hacının oğluyum, ben hocanın oğluyum ben seyitlerdenim bunlardan da kurtulacak.

Sen öyleyse seyitlerden ol. Peygamber Efendimiz ne buyurmuş? “*Benim evladım peşimden gelen, sülbümden gelen değil.*”⁹² (GB4)

...

Dedemiz Muhammed Beşir mürşid-i sakaleynmiş. Çok şahitli, ispatlı, delillidir ki cinlerin de meşayihî. Çünkü arz üzerinde mürşid-i sakaleyn bir tane oluyor. Niçin? Cinler için irak yakın yoktur.

Ama insanlar için bir meşayih kâfi olur mu? Dört bir yandaki Müslümanlar bir meşayihe gelebilirler mi? Gelemez ama her bölgede bir meşayih vardır ve hatta her bölgede bir, iki, üç de olabilir. Ama mürşid-i sakaleyn arz üzerinde bir tane olur.

Çünkü bu cinler zaten Müslümanlardır. Tasavvuf sahibi olan daha azdır. Cinlerin de hepsi Müslüman olsa da tasavvuf sahibi olmazlar. Yani hep tarikata girmiş olmazlar. Onlara az olsun çok olsun şark, garp, cenup, şimal onlar için birdir. Onlar şimşek gibi gittikleri yere akıyorlar. Onlara bir tane mürşid-i sakaleyn yeter.

⁹² *İmam-ı Şarani El-Envaru'l Kutsiye 1.99*

Bak, Resulullah Efendimiz de mürşid-i sakaleynmiş, ins'in cinnin Peygamberi. (GBT)

...

Bizim dedemiz (Muhammed Beşir Hz.) irşat olduktan sonra görev verildikten sonra ne yapmış? Bayburt'a gitmişler, oradan Tercan'a gitmiş. Oradan hicrete gitmiş. Hicretten döndükten sonra Erzincan'a gelmiş, Erzincan'da kalmış. Tabii köyümüz Keleriç köyü, Karakaya köyü, yazdan yaza köye gelmiş. Bir gelişinde camide buyurmuş ki cemaate demiş ki:

—Hicret vacip oldu, muhacir oldunuz, hicret ettiniz, efendim amelinizi işleyemediniz, mesela haram yediniz, her bir şey işlendi hicret esnasında. Siz gelin bir tecdid-i tarik edin, gelin tarikata girin, ders tazeleyin, demiş.

Tazeleyen olmuş, tazelemeyen olmuş.

Bir de buyurmuş ki:

—Komşular, biz bu köyde doğduk, büyüdük. Mum dibine şule vermez, derler. Bir de elden doğan dana kapıda öküz olmaz, derler. Onun için biz Piri Sami Hazretleri ile gezdiğimiz zaman bana yumurta yemeye geziyor; bal, yağ yemeğe geziyor; helva yemeye geziyor, dediniz, demiş.

Yani demek istemiş ki ben bu köyde doğdum, büyüdüm de beni tanıyamadınız, bilemediniz ve benim aleyhimde de konuştunuz.

Şimdi efendiler! Böyle, demek ki yalnız Cenabı Hak Âlim'dir, Kadir'dir. Allah bir kuluna ihsan ederse kim karışabilir? Onun verdiği kim elinden alabilir?

Yalnız bak, bir de buyuruyor ki:

Bir kula ererse lütf-ı Rabbani

Bahre Zülkarneyn-i İskender eyler (GBT)

...

Bizim dedemizin köyde yerleri varmış. Bağları varmış. İki takım evi varmış, yeri varmış. Tarikata hizmet görmüş. Meşayih olduktan sonra bir tekke yaptırmış. Nasıl ki tekke yapınca evler

geldi yanına. İstanbul'da da böyle oldu. Orası bir site oldu. Daha da gelecekler.

İşte, şehrin dışından bir tarla almış. Tekkeyi yaptırmış. Oraya su getirmiş, mahalle olmuş orası. Oraya cami yaptırmış, para bitmiş. Tarlayı satmış eklemiş, para bitmiş. Üzüm bağını satmış eklemiş, para bitmiş. Bir tarla daha satmış, yine bitmiş. İhvanlar demişler ki senin kaç tane oğlun var? Köyün yakınındaki üzüm bağını satma demişler. Mübarek onlara öyle bir celallenmiş ki:

—Siz mallarınızı evlatlarınıza teslim ediyorsunuz. Ben de Allah'a teslim ettim, demiş. (GB2)

...

Mübarek Şah Dedemiz (Muhammed Beşir Hz.), teveccüh yaparken, yani şeyh efendimizin şeyh efendisi teveccühün bir tanesinde:

—Vay vay, ki vay vay demiş, geçmiş.

Niye bunu böyle demiş? Bakmış ki o kişinin kalbi muhalefet ambarı, kalbi çok berbat mülevves. Nasıl teveccüh etsin ona? Yapamaz ki.

Mesela bu neye benzer biliyor musunuz? Bir ağa ihsan edecek, ihtiyaçlılara diyor ki:

—Kabınızı boş ve temiz getirin. Kabı boş ve temiz olanlar alır ihsanını gider. (GBT)

...

Muhammed Beşir Hazretlerine Celali Baba'nın intisabını Dede Paşa Hazretleri söyle anlatır:

“Hazreti Pir, Tahsini'ye (Bayburt) teşrife karar verince birkaç ihvandandan ibaret bir kafîleyle refakat etmeye başladık. Yolda, ne hikmetse Hazreti Pir'in atı bir türlü yürümedi. Gençlik âlemi, tüfek-ata olan merakım sebebiyle o zaman kırmızı altı liraya aldığım o havalide bir eşi daha bulunmayan cins atımı hemen takdim ederek nefsim de yürümekte ısrar eden ata bindim. Ne hikmetse Hazreti Pir'in altında yürümeyen bu at, inadı bırakarak onu takibe başladı. Tahsini'de büyük bir alâka ile karşılandık. Çok kimseler el ve himmet aldılar. Bu esnada, Celali de ziyarete geldi. Mecliste beş

dakika kadar sükül hâli hâsıl oldu. Hazreti Pir ile Celali'nin ikisi de murakabeye vardılar. Bir müddet sonra Hazreti Pir:

—Celali, bizden el alsan iyi olur, diye buyurunca, Celali iftiharla:

—Ben el almışam, karşılığını verdi.

Sabahleyin, Celali'nin tepetaklak düşüp hastalandığını işittik ve bir müddet sonra Tahsini'den ayrıldık. Aradan kırk gün kadar bir müddet geçtikten sonra, Celali'den bir mektup alan Hazreti Pir:

—Dede, haydi Tahsini'ye dönüyoruz, buyurmuş ve süratle hazırlanıp acele ile köy meydanına ulaştığımızda Celali Baba:

Durun üftâdeler istikbâline

Velayet tahtının sultânı geldi

Dest uzadın lâl-i lebin balına

“Ledünni” ilminin irfânı geldi

Habib-i Kibriya'nındır bu dergâh

Kâsem olsun, inan vallahi billâh

Neden münkir olalım Allah Allah

Sultân-ı enbiyâ vârisi geldi

Böyle sırayla söylemiş sonunda da;

Celali dur selama gözle râhi

Budur burc-ı felekin şems u mâhi

Tariki Nakşi'nin piri penâhi

Elinde Gavis'lik fermanı geldi.

Diye başlayıp devam eden; göz ve gönül perdelerinin kaldırılması üzerine açıkça görmeye başladığı velayet kemallerini nazmeden meşhur şiirini irticalen okumuş ve bu büyük mürşide bağlanarak o gün manevi nimetine ulaşmıştır.

Celali, ani hastalığında, kırk gün yiyip içmeden yatmış, vücudu eriyip ufalmış, yakınları ümidi keserek cenaze hazırlığına başlamışlar. Kırkıncı günü birdenbire doğrularak:

—Beşir Efendi Hazretleri’nden haberiniz var mı? Bana kalem kâğıt getirin, diye iç yakıcı bir mektup yazarak özel olarak Hazreti Pir’e göndermiş ve hastalığını şöyle anlatmıştır:

—Kırk gündür beni azaba tuttular. Yiyip içmeme, konuşma ve hareketime mâni olmaları da ayrı, her gece önüme bir çuval dolusu darı koyarak, “Haydi bunu say” diye zorlarlar, yüz binlerce küçük daneyi sayarken yaptığım bir yanlış üzerine de yeniden “Haydi bunu say” diye karşı konması imkânsız bir azap ve çileyi tekrar edip dururlardı.

Celali Baba, Beşir Efendi Hazretleri’nin manen tecellisine kadar bu tarifsiz azabın devam ettiğini belirterek Hazreti Pir’in eliyle işaret edip “Kalk kalk!” demesiyle de hiç rahatsızlık çekmemişim gibi, bu acayip hastalık geldiği şekilde yine birdenbire zayi olmuştu.

Muhammed Beşir Hazretleri:

—Celali bir müddet daha yaşasaydı, çok yüksek makamlara ulaşabilirdi, demiştir.”

37- Dede Paşa (Musa Dede Bayburdi) K.S.

Bizim tarikatımızda sekiz tane üveysi vardır. Sekizinci bizim Şeyh Efendimiz Dede Paşa Hazretleri'dir. Bunların içerisinde, bu üveysilik nerden başlıyor? Abdulhalik Gücdüvani Hazretleri'nden başlıyor. Maneviyattan alarak, ondan sonra böyle aşağıya doğru geliyor. Ama diyelim ki mesela bizim şeyhlerimizden (tebliğ hali-feleri de sayılırsa) elli tane varsa veya yüz tane varsa, bunların içinde sekiz tane üveysi var. (GBT)

...

Küçük Silsile'de geçer;

Zi feyzi pür Beşir âmed safayı kalbi insana

Yani “zi feyzi pür”; “zi feyz”: ziya, “pür”: çok büyük bir ışık ile geldi, büyük bir nurla, büyük bir ışıkla geldi.

Bu ışığı nereden almış? “Zi feyzi pür Beşir âmed”: O da Beşir âmed ondan almış, o ışığı ondan almış.

Zi feyzi pür Beşir âmed safayı kalbi insana

O Beşir'den almış olduğu ışığı sizlere ihvanlara veriyor. İhvanlara verince ihvanlarda bir safa, sürur meydana geliyor.

Bu da o zaman nedir? Muhabbettir.

Evet, muhabbeti olmayan kalp, dardır, karanlıktır, efendim kirli paslıdır. Muhabbeti olan kalp dar değil, karanlık değil, kirli paslı değil.

Emsali Musa İmranî Dede namı diğer mestur

Emsali Musa; bu da hilaf olmaz, buna karşı çıkamazlar. Çünkü Resulullah Efendimiz'in bir emri var: “Benim ümmetimin velileri Benî İsrail'in Peygamberleri gibidir, derecesindedir.”⁹³ Bu emre karşı çıkılmaz. Hazreti Musa, Benî İsrail'in Peygamberidir. (GBT)

⁹³ Keşfi'l Hafâ

...

Şeyh Efendimiz'in zamanında gördük. Çavuş isminde birisi vardı. Tekkede çok samimi hizmet görürdü, ahlâk-ı hamîde sahibi. Bütün ihvanların her zahmetine katlanıyor.

Şeyh Efendisi dünyasını değiştirdikten sonra gitmiş köyüne, evine. Bir tane oğlu, iki tane kızı var. Birisi deli, birisi akıllı. (Annemin annesinin köyü. Dedem de orada bir süre kalmış.) O köyde ona sofı diyorlar, çavuş diyorlar.

Fakat sanki hiç dünyada değil. Kendi başına yaşıyor. Köy işleri, bağ işleri ile hiç ilgilenmiyor. Şiddet-gazap diye bir şey yok. Ufak bir çocuk gitse de sakalını yolsa ona bile kızmıyor. Biraz büyük ve şımarık olan çocuklar alay ediyorlar.

Bu ne yapıyordu? Evden çıkıp camiye gidiyordu. Camiye giderken alçak bir sesle vird edinmiş.

Ebterim gönülden evlâdım yoktur

Yuvasız bir kuşam bilâdım yoktur

Senden gayrı sâhib-irşâdım yoktur

Andelîbim bu gülşâne gelmişem

Bu onun zikri, evden camiye gelirken söylüyor. Camiden eve gelirken söylüyor. Tarlasına gidiyor, bunu söylüyor. Tohum ekiyor, bunu söylüyor. Düven sürüyor, bunu söylüyor.

Bir ilkbahar günü mayıs ayında... Köyün en büyük nehrinde çocuklar oynarken yedi yaşında oğlu suya gidiyor. Günlerden Cuma. Hoca daha camiye gelmemiş. Bu da yine söylüyor: *Ebterim gönülden...* O sırada feryat kopmuş. Çocuklar bağırışlar. Arkadaşlarının suya düştüğünü söylemişler. Demişler ki:

—Sofı, senin oğlun boğulan! Demiş ki:

—Sahibi verir, sahibi alır.

Hiç kendini bozmamış. Getirmişler çocuğun cenazesini kılmışlar. Ne gitmiş bakmış ne de el sürmüş. Yine aynısını söylemiş.

Ebterim gönülden evlâdım yoktur

Yuvasız bir kuşam bilâdım yoktur

Bunu böyle vird edinmiş. Demek ki, bunun sade sözünde değil, kalbindeymiş. Her sevgi gönlünden çıkmış.

Bunun vefatında da gittik, Paşam Hazretleri'nin ziyaretine. Abdülaziz Efendi isminde bir arkadaşımla gittik. Kendisi hâfız, yaşlı çok nurlu bir zât. Oğulları benden büyük. En küçük oğlu benimle emsal. Biz o sıralarda yirmi yedi yaşındayız. Kendisi altmış yaşlarında idi.

Yine Paşam'ı ziyarete giderken, bu Çavuş dediğimizin kardeşi ile görüştük. Çavuş'un hasta olduğunu ondan öğrendik. Aradan bir müddet geçti. Biz Paşam Hazretleri'nin yanındayız. Sabah namazını kıldıktan sonra biraz yatmıştı. Kuşluk vakti idi. Yataktan kalkar kalkmaz:

—Güzel Abdülaziz Efendi Çavuş'tan haberiniz var mı? O da dedi ki:

—Eyvah! Çavuş gitti! dedi.

İki elini dizine vurdu. Daha sonra Çavuş'un kardeşini gördük. Aynı Paşam'ın dediği ve elini dizine vurduğu gün ve saatte Çavuş demiş ki:

—Yer verin, yer verin. Geldi. Geldi.

—Kim geldi? Kim geldi?

—Bayburtlu Dede Efendi geldi.

Bunlar tabii ki emek, hizmet.

Baba himmet, oğul hizmet.

Ama o da nasıl bir hizmet görmüş? Köye yakın olan Şeyh Efendi'nin (Beşir Hazretleri) üzüm bağı varmış. Onu beklermiş. Sığırlar, köpekler gelirmiş. Hatta insanlardan hırsızlık yapanlar olurmuş. Yol üzeri... Onun için beklermiş.

Mübarek Paşam Hazretleri buyurdu:

—Hizmet için tekkeden ayrılmıyordu.

Bir gün güneş doğmuş. İki-üç metre yükselmiş. Güneşe doğru oturuyormuş. Aklına şu gelmiş:

—Derler ki mürşitler Hızır ile konuşurlar. Bizim Hz. Pîr de Hızır ile görüşüyor mu? Bunu düşünmüş.

O esnada havadan bir kıratlı tekkeye iniyor. Halbuki orada araba kapısı var. İnsanların girdiği kapı var. O demiş ki:

—Tut bu atı.

Atı ona tutturmuş. Uzun boylu, siyah cübbeli, başı yeşil sarıklı bir zât. Girmiş içeri. Şeyh Efendisi'ne sarılmış. Sonra kafa kafaya vermişler. Fısıf fısıf bir şeyler konuşmuşlar. Ondan sonra Şeyh Efendisi ne diyorsa, o da “Baş üstüne, baş üstüne...” diyor. Sanki bir âmir memuruna emreder gibi. Kutbu'l-Aktâb ve Gavs olanlara Hızır aleyhisselam gelir. Her zaman gelir ve onlardan emir alır. Sonra sarılmışlar. Bir daha sarılmışlar. Hızır çıkmış. Dedem de peşinden çıkmış. Binmiş atına, yine havaya gitmiş. Bakın buradaki esrara.

“Bizim Hz. Pîr de Hızır'la görüşür mü?” diye düşünürken havadan gelenin Hızır olduğunu bilememiş. Bunu idrak edememiş. Bu insan olsa kapıdan gelirdi.

O gittikten sonra Şeyh Efendisi:

—Çavuş merak ediyordun. Kardeşliğini gördün mü? demiş.

İşte, o zaman ayılmış. “Ha, bu Hızır'dı!” demiş. Bunu bizzat Paşam Hazretleri'nden dinledik. İşte öyle. Teslim olmak lazım. Gece-gündüz, her zaman. (GB3)

...

Evliyauallah'ın ismi anıldığı yerde revhaniyeti oraya gelir. Revhaniyeti oraya gelince orada şeytan barınamaz, kaçır. Hatta bizim şeyh efendimiz (Dede Paşa) yemin ederdi ki:

—Vallahi, billahi bu gözlerimle gördüm.

Onun şeyhi de bizim dedemiz Muhammed Beşir Efendi Hazretleri oluyordu. Ve mürşid-i sakaleynmiş o insin, cinnin meşayihidir. Cinlerden çok müridi varmış. Buna herkes şahitmiş, görürlermiş, bilirlermiş.

İşte Dede Paşam buyururdu ki Şeyh efendisiyle beraber tebliğe giderken Bir Gelinpertek isminde bir köy varmış, o köye gitmişler.

O köy de dağın dibindeymiş. Köyün üstünde kayalıklar varmış tepede, rampa kayalıklar. Akşam ezanı da olmuş, geçmiş. Fakat yine it, kurt belli oluyor. İnsanlar mesela kadınlı, erkekli görünenler o vaziyette belli oluyor.

“Köye şeyh efendi Hazreti Pirle biz giriyoruz, o köyden öyle adamlar köyden çıkmış kaçıyorlar. Dağa yokuşa taşların arasına hep giriyorlar. Ama bakıyorum ki o köyde o kadar adam da yok. Ve öyle adamlar da görmedim ufacık ufacık adamlar. Ama çok hareketliler. Hem ufaklar hem çok hareketliler ve çoklar da diyor. Allah Allah kendi kendime dedim ki bu kadar adam bu köyde yoktu. Bunlar nereden geldiler? Ben küçük adamlar bu köyde hiç görmemiştim. Bu karanlıkta bunlar nereye gidiyorlar, dağa yokuşa kaçıyorlar?”

Hazreti Pir bana döndü diyor ki:

—Dede biliyor musun bir köye Evliyaullah gelirse oradan şeytanlar, cinler kaçarlardı.

Yemin ederim, gözümle gördüm onlar dağa yokuşa kaçıyorlar. Meğerse cinler kaçıyormuş. İşte o zaman Cenabı Hak “*Benim ismimi, habibimin ismini anarsan, sığınırsan eğer onun şerrinden o zaman kurtulursunuz*”⁹⁴ (31.1.1984, Konya)

...

Piri Sami Hazretleri'nin ikinci halifesi Hacı Abdurrahman Efendi, vefat etmişti. Mübarek Paşam Hazretleri onun taziyesine gidelim diye buyurdular. Gittik. Öğleyi kıldık. İkinci namazında onun tekkesinde idik. Kısa günler. Hacı Abdurrahman Efendi, dedemle ihvan kardeş. Babamla da medrese arkadaşı. Çok da âlimmiş. Orada yine dedemin bacanağı varmış. Hacı Hafız Efendi o köyün eşraflarından. Çok akıllı, çok âlim. Sözü sohbeti belli. Ulemâ ile meşayihlerle dostluğu olmuş, sohbeti düzgün olan bir zat.

⁹⁴ Nas 114:1-6

Bir de Piri Sami Hazretleri'nin torunu Reşit Bey var, nahiye müdürü. O da orada. Gittik oraya. Piri Sami Hazretleri'nin torununa öyle hürmet gösteriyor ki Mübarek Paşam Hazretleri onların yanında büzüldü, büzüldü, büzüldü. O sırada Hacı Hafız Efendi sohbet ediyor.

—Dede Efendi bilir. Dede Efendi bir şey mi buyuruyor? diyor. O da:

—Hayır ben dinlemeye geldim, diyor.

O sırada Hacı Hafız Efendi bir evliyâdan bahsederek:

—Sonradan imansız gitti, dedi.

O sırada Mübarek tahammül edemedi.

—Haşa!.. Hacı Efendi. O yanlış. Evet çok âbidler imansız gitmişlerdi. Evliyaullah Hak ile Hak olmuştur. Nasıl imansız gider. Evliyaullah'ta gaflet kalmamıştır ki. Gafletten dolayı kusur işlesin de imansız gitsin, yanlışır, dedi. (GB3)

...

Şeyh Efendimiz (Dede Paşa Hazretleri) öyle buyurdu: Bütün Evliyaullah'ın salahiyeti alınmış Resulullah Efendimize teslim edilmiş. Resulullah Efendimiz'den bir emir olmazsa onlar kendiliklerinden bir şey isteyemezler. Ama yalnız Evliyaullah müridine yetkilidir. (GB4)

...

Bizim büyüğümüz (Dede Paşa Hz.) sohbetinde buyurdu ki:

“Bizim meşayihlerimizin bir milyon müridi olsa. Bir milyonu da arz üzerine serpilmiş olsa, Vallahi de billâhi de hepsinden haberdar olur. Hepsinden haberdardır. Hepsini görüp gözetmektedir”. Bu böyle ama kime bu? Görene, bilene. Yani inanana ve teslim olana. (GB1)

...

*Kibrîd-i ahmerdir şeyhin nefesi
Yakar dil şehrinde bırakmaz pası
Beraberdir Piri Tâgî Mevlâsı*

Daim cezbederler me'vâya bizi

Yani bu cemaati buraya toplamışsa kim toplamış? Bizim Şeyh Efendimiz. Dede Paşa Hazretleri. Onunla tanıdık birbirimizi. O zaman demek ki bu günahkâr, Abdurrahim konuşmuyor. Abdurrahim ne demek? Rahim'in kulu demek. Bu günahkâr, Rahim'in kulu konuşmuyor. O hâlde konuşuran kim oluyor? Sizin arzunuz. Sonra Mübarek Dede Paşa'nın bize zâhirde olan bir emri var. Bir de maneviyatta da bizim ruhumuz ondan alıyor. O bizim ruhumuza veriyor gücü, kuvveti, ilmi, bilgiyi. Konuşuran o oluyor. Biz konuşmuyoruz. Onun için bir kelâm-ı kibârda:

Ey birâder sözlerime tut kulağ

Sanma anı söyleyen dil ya dudağ

Hey dinleyenler diyor, sanma ki bunu dil, dudak konuşuyor. Bunu ruhu konuşuyor. Ruhu kim? Ruhu, rabitasıdır.

Efendim, sultanım, ruhu revânım

Vermezem terkini bin can olursa

Ne mümkün ayrılmaz çıksa da cânım

Âlemde kâinat düşman olursa

38- Seyyid Abdurrahim Reyhan Erzincani K.S.

Nakşibendi Tarikatının Halidi kolunun Erzincan Şubesinin dördüncü şeyhi ve Altın Silsilenin otuz sekizinci halkası olan Seyyid Abdurrahim Reyhan Hazretleri (k.s.) 1930 yılında Erzincan'ın Karakaya (Keleriç) beldesinde dünyayı teşrif etmişlerdir. Babası Emiroğulları sülalesinden Seyyid Hoca Hüseyin Efendi, annesi ise Saliha hatunlardan keşif ve keramet sahibi Tûbî Hanımdır.

Hoca Hüseyin Efendi âlim ve fazıl bir şahsiyet olup Şeyh Muhammed Beşir Erzincani Hazretlerinin (k.s.) en büyük oğludur. Muhammed Beşir Hazretleri ise Halidi Kolunun Erzincan Şubesi kurucusu Şeyh Muhammed Sami (Piri Sami) Hazretlerinin halifesidir.

Abdurrahim Reyhan Hazretlerinin (k.s.) yaşadığı bölge pek çok tasavvuf büyüğünün mührünü taşıyan ve erenler yatağı olarak bilinen bir bölgedir. Çocukluğundan itibaren çevresince çok sevilip sayılan Abdurrahim Reyhan Hazretleri (k.s.) sâhip olduğu güzel ahlâk nedeniyle “Abdurrahim Efendi” şeklinde anılmaya başlanmıştır.

Babası Hoca Hüseyin Efendi dedesi Erzincanlı Nakşi Şeyhi Muhammed Beşir Efendi ile Otlukbeli ve Tercan'daki dergâhlarda kalmış ve orada şeyhine ve ihvanlara hizmetlerde bulunmuştur. Daha sonra Keleriç'e göçerek bağcılık ve tarımla uğraşmıştır. Abdurrahim Reyhan Hazretleri (k.s.) 14 yaşında iken altı kardeşi ile birlikte yetim kalmıştır. Çok farklı bir çocukluk dönemi geçiren Abdurrahim Reyhan Hazretleri (k.s.) akranları değişik oyunlar oynarken günlerini kitap okumakla ve tefekkürle geçirmiştir.

Ailesinin geçimini sağlamak için bir yandan babasından tevârüs eden bağcılık ve tarım işlerini yürütmüş, diğer yandan da marangozluk yapmıştır.

Askere gittiğinde, daha önce okula gitmediği halde, güzel ahlâkı ve güven verici kişiliğinden dolayı kendisine hem çavuş rütbesi ve hem de askeri depoların güvenlik sorumluluğu verilen

Abdurrahim Reyhan Hazretleri (k.s.) bu görevlerini hakkıyla yerine getirmiştir.

Askerlik görevini ifâ ettikten sonra Pişkidağ köyünden Halil İbrahim Efendinin kerimesi Fatıma Hanımla evlenmiş ve bu evlilikten Vehbi, Hüseyin Avni ve Rabia isimli üç çocuğu olmuştur.

Dedesini henüz iki yaşındayken kaybeden Abdurrahim Reyhan Hazretleri (k.s.) sohbetlerinde bir dede özlemi çektiğini zaman zaman dile getirmiştir. Dedesi Muhammed Beşir Efendinin (k.s.) halifesi “Dede Paşa” lakaplı Musa Baştürk Hazretleri (k.s.) ile ilk kez 1944 yılında babasının vefatının akabinde karşılaşmış ve bu karşılaşmadan 13 sene sonra 1957 yılında Dede Paşa Hazretlerine (k.s.) intisap etmiştir. İntisabından önce, dedesi Muhammed Beşir Hazretleri (k.s.) rüyasında kendisine “Bizim bağın üzümü dururken neden ellerin bağından üzüm yemeye çalışıyorsun?” demiş ve bu hitap Abdurrahim Reyhan Hazretlerinin dedesine olan özlem ve iştiyakını daha da arttırmıştır. Bu rüyayı bir işaret olarak kabul ederek 1957 yılında bir vesile ile Keleriç’e gelen Dede Paşa Hazretlerini (k.s.) ziyaret etmiş, ancak onu görünce huzurda bayılmıştır. Ayılınca, orada Dede Paşa Hazretlerine (k.s.) intisap etmiş ve - o mecliste hazır bulunanların beyanlarına göre- daha bu karşılaşmada “fenâfişseyh” (şeyhinde yok olma) makamına ulaşmıştır.

Abdurrahim Reyhan Hazretleri (k.s.) Dede Paşa Hazretlerinin (k.s.) 1972 yılında kendisini “zikir tacı ile taçlandırması” ve kendisine “ihvanlara teveccüh yapma emrini vermesi” suretiyle irşad halifesi olmuştur. Şeyh Efendisi Musa Baştürk Hazretlerinin 4 Eylül 1973 tarihinde dar-ül bekâya (sonsuzluk yurduna) irtihalleri üzerine, yurt içinde ve yurt dışında Nakşibendi Tarikatı Halidi Kolunun dördüncü şeyhi olarak irşad faaliyetlerini yürütmeye başlamıştır.

Önce Keleriç’te ve sonra Erzincan’da birer dergâh inşa eden Abdurrahim Reyhan Hazretleri (k.s.) manevi bir işaretle 1986 yılında İstanbul’a göç etmiştir. Kısa sürede tasarruf ve irşad gücünün etkisiyle ihvan sayısı oldukça artmış, buna paralel olarak İstanbul ve Ankara başta olmak üzere Türkiye’nin hemen hemen bütün şehirleri ile Avrupa’nın birçok ülkesindeki dergâhlar açılmış ve

buralarda kesintisiz bir şekilde sohbetlerde bulunmuş, teveccühler yapmıştır.

Ledünni ilminden zuhur eden, ayet ve hadislerle desteklenen, kelimayı kibarlarla da süslenerek berrak bir hâle getirilen sohbetleriyle yurt içi ve yurt dışı seyahatlerinde her seviyeden insana hak ve hakikat ölçülerini anlatıp, istikamet gösterme görevini her zaman ve şartta yerine getirmiştir. Çoğunlukla dedesinin ihvanı olan Salih Baba isimli âşığın şiirlerinden hareket ederek geliştirdiği sohbetlerinde aşkı, tevazuyu ve nihayet mahviyeti ön plana çıkarmıştır. Sohbetlerinin büyük bir bölümünde herkesin anlayabileceği sade bir dil kullanan Abdurrahim Reyhan Hazretleri (k.s.) birçok kez dile getirilmeksizin gönülden sorulan sorulara cevaplar vermiştir. Keramet göstermeyi sevmedikleri halde, ihvanların şahit oldukları fevkalade haller, “*tasarrufu*⁹⁵” kitapları dolduracak kadardır.

Hayatını ve mal varlığını Allah yoluna vakfeden Abdurrahim Reyhan Hazretleri (k.s) irşad hizmetlerini daha etkin ve sistemli bir hâle getirmek amacıyla Reyhan Vakfı’nı kurdurmuş ve tasavvuf eğitimi dışında ihtiyaç sahiplerine hiçbir menfaat gözetmeksizin sadece Allah rızası karşılığında yardımlarda bulunulmasına vesile olmuştur. Hayatının sonlarına doğru pek çok hastalıktan muzdarib olmasına rağmen yurt içi ve yurt dışı seyahatleriyle sevenlerini irşada devam etmiştir.

Bu hizmetleri sırasında sade, gözden uzak bir hayat sürmüş ve “afat” olarak nitelediği şöhretten kaçınmıştır. Merhamet okyanusu ve zamanının “Nakşibendi Hazretleri” olan ve sohbetlerinde sık sık tekrarladığı “kemalat keramette değil mahviyettedir” sözünün canlı bir örneğini teşkil eden Abdurrahim Reyhan Hazretleri (k.s.) manevi çocukları olan her bir ihvanıyla tek tek ilgilenir, onların üzümlerini hiç istemez ve onların dertlerini tasarruf gücü ile kendi üzerine çekerdi. Fakirlerle, kimsesizlerle, yetimlerle, muhtaçlarla ve özellikle de öğrencilerle daha çok ilgilenirdi. Zengin ve makam sahiplerini yardıma teşvik eder, onlara tevazuyu emrederdi. Gözü yaşlı, âşık meşrepli ve tevazu sahibi ihvanları kollardı.

⁹⁵ *Gülden Bülbüllere Tasarruf Kitabı, 2021*

On binlerce müridi olmasına rağmen, her bir müridin onunla birden çok özel anısı olmuştur ki bu da Allah-u Teâlâ'nın (c.c.) seçkin kullarında tecelli ettirdiği bir özelliktir. Kendisine tevdi edilmiş olan irşâd görevini gereği gibi yerine getirebilmek amacıyla, kendi sıhhati iyi olmasa da, insanların kendi ayağına gelmelerini beklememiş, hastalık ve fakirlik gibi çeşitli nedenlerle kendisini ziyaret etme imkânı bulamayanların yerlerine gitmiştir. Allah yolunda hizmet için ailesini bir tarafa bırakmış, bütün zamanını ve sağlığını feda etmiş, gece gündüz dersler vermiş, hatmeler yaptırmış, uzun uzun sohbetlerde bulunmuş, ihtiyaç sahipleriyle ilgilenmiş ve kendisine hemen hemen hiç zaman ayırmamıştır.

Sohbetleri sırasında kuvvetli bir aşk ve cezbe ortamı hâkim olur, gazeller okunurdu. Muayyen yer ve günlerde Nakşi tarikatının en büyük ameli olan teveccühler yapardı. Onun, bir kısmı “*Gülden Bülbüllere*” ismi verilen kitaplarda kayda geçirilen sohbetlerinde tasavvufun derinlikleri ve incelikleri çok sade bir dille ve kolayca anlaşılabilir bir şekilde ihvanların gönüllerine sunulmaktaydı.

O, bir taraftan Türkiye ve Dünya Müslümanlarına tasavvufi hakikatleri en sağlıklı bir şekilde anlatırken, diğer taraftan da sünnete uygun hayatıyla onlara güzel bir örnek teşkil ediyordu.

İhvanlarına “kimsenin ilmi ve ameli ile kurtulamayacağını”, “ibadet ve halka hizmet gibi amellerin Allah katında makbul olabilmesi için ihlaslı olmak (ilmini ve amelini Allah'tan bilmek) gerektiğini” sıkça hatırlatırdı.

Son zamanların en büyük Nakşi müşidlerinden olan Abdurrahim Reyhan Hazretleri (k.s.) mahviyetin zirvesi, ariflerin kutbu, gönüllerin sultanı, âşıkların sevdası, salihlerin leylası, kâmillerin seyranı, Cenabı Hakk'ın ve Resulü'nün (s.a.v.) aynası idi.

25 yıllık irşat görevinden sonra 24 Ocak 1998 tarihinde Kadir Gecesi'nde İstanbul'da dar-ül bekaya hicret etti. O gün İstanbul'da, ertesi gün de Erzincan'da cenaze namazları kılındı ve muhteşem bir kalabalığının salavat, tekbir ve dualarıyla Terzi Baba Mezarlığı'na defnedildi. Bilahare defnedildiği mübarek mekâna türbe yapıldı. Arkasında kendisine ait birkaç kıyafetten başka hiçbir dünya malı bırakmadı.

Onun bizzat yaptırdığı ve yapılmasına ön ayak olduğu sohbet ve toplantı mekânları olan vakıf binalarında (dergâhlar) halen zahiri ve manevi evladı Hüseyin Avni Reyhan Efendi tarafından hizmet devam etmektedir. Allah yolunda hizmette bulunup, bunu da Allah'tan bilen her Müslümanın hayırla anılmasını isterdi. Allah (c.c.) sırrımı kutsal eylesin.

Seyyid Abdurrahim Reyhan Hazretleri'nin Kendi Dilinden Seyr-i Süluk'u

Abdurrahim Reyhan Hazretleri'nin aşağıdaki kendi beyanlarından nasıl bir himmet yağmuru içinde gelişen bir seyirle kemallenirdiği kolayca anlaşılacaktır. Biz bu üstün hâl ve seyirleri aynen nakledip satıra dökmekle yetiniyoruz:

“Annem çok kuvvetli rabita sahibi idi. Her gözüne yumuşta dedem (Muhammed Beşir Efendi Hazretleri) ile görüşürmüş. Bize hamile iken çok hikmetli rüyalar görmüş. Mesela bir rüyasında melekler tarafından yerden göğe kadar kurulan bir merdivenden çıkarılarak bütün semavat âlemi ve cennetler gezdirilmiş ve kendisine “Bu iltifatlar karnınızda taşıdığınız çocuk dolayısıyla melaike-i kiramin size ikramlarıdır” denilmiştir.

Ben Paşa Hazretleri'nden ders aldıktan bir müddet sonra, annem yine siyahlar giyinen uzun boylu ve vakur bir zatın boz renkli atını duvardan içeri atlatıp beni kucaklayarak terkisine aldığını, sonra atını duvardan dışarıya atlatıp götürdüğünü görmüş ve bu hadiseden korkup endişeye düşmesi üzerine hafiften bir sedanın:

—Korkma! O Hızır Aleyhisselam'dır. Oğlunu hediyesi ile beraber getirecektir, görülmemiş bir post ile birlikte iade edecektir.

Demesi üzerine sakinleşmiştir.

Babam annemden bu rüya ve hâlleri kimseye anlatmamasını istemiş. Beşi erkek ve ikisi kız olmak üzere yedi evlat sahibi olan babam en çok bizi severdi. Bizi okutmayı, zahirî ilim sahibi yapmayı çok isterdi. Ama ömrü buna vefa etmedi.

Kendimi bilmeye başladığım yıllarda içimde öyle bir his vardı ki, sanki daha önce büyümüş, her şeyi görüp öğrenmiş, sonra tekrar küçülmüştüm.

İçimde bir mürşidin kudsiyyetini idrak eden, onun sevgisini, aşkını, hasretini duyan bir cihet, böyle bir his vardı. Dedemin zamanına yetişememiş olmama çok üzülür, ağlardım. Sanki dedemin

büyükliğini, makamının kudsiyetini, kemalatını tamamen müşahade etmişim gibi ona âşıktım, yangındım. Ona ulaşamamaktan üzgün ve bitkindim.

On dört yaşında iken babam vefat etmişti. Bu yaşlarda Hacı Abdurrahman Efendi'den ders aldım. Bu zat zamanının meşhur âlim ve meşayih idi. Bunu inkâr etmemekle beraber, kendisine tam bir bağlılığım da oldu diyemem. Yani dedeme olan hasretimi, içimdeki boşluğu gideremedi.

Paşa Hazretleri ile hiç görüşmeden önce bir rüya görmüştük. Rüyamda Hacı Abdurrahman Efendi'nin bağıni ihvanlardan safderun, tevekkel birisi bekliyormuş. O bağa gidiyorum. Bekçi bize üzüm yememizi teklif ediyor. Bağa giriyorum ki üzüm çubukları yapraklarını tamamen dökmüş, üzüm çoksa da çamurlu ve çürümüş hâlde, yenebilecek durumda olanını bulmak imkânsız.

—Artık bağlar bozulmuş, yenecek üzüm kalmamış!

Diyorum. Bu esnada birden yanımda görünen babam elimden tutup beni Abdurrahman Efendi'nin bağından çıkarıp dedemin bağına götürerek buyuruyor:

—Oğlum, sana yalan söylüyorlar. Kim demiş bu bağ bozulmuş diye?

Bir de bakıyorum ki her taraf yemyeşil, ter ü taze duruyor. Zümrüt gibi, çiğdem gibi seyrek yeşil yapraklar arasında taptaze, olgun ve sıhhatli üzümler görülüyor. Babam diyor ki:

—Hani bağlar bozulmuş, yenecek üzüm kalmamış diyordun! Bak dedenin bağında istediğinden âla ve ihtiyacından fazla üzüm var.

Bundan sonra babamın felaketten (depresyon) sonra yaptırdığı evine gidiyoruz. Evde Paşa Hazretleri ile babamı görüyorum. Gürleyen sesini duyup kelimelerini anladığım dedemi ise göremiyorum.

Böylece, nisbetin devamına işaret eden üzümle ilgili rüya ve hâllerin görünmesi başlayıp çok kereler ayrı ayrı şekillerde devam ediyor.

Bu arada, babamın vefatında bir akşam evimize kısa bir taziye ziyaretinde bulunan ve daha sonra bir daha görmediğim Dede Paşa

Hazretleri'nin çok büyük bir zat olduğu, tevazuu, kemalâtı, sohbetleri, beyitleri, aşkı, muhabbeti bütün ihvanlar ve büyüklerimiz arasında söylenir, tekrarlanır olmuştu. Kendisine içimizde bir sevgi belirlemekle beraber, müşid olduğu ve inabe verdiği hususlarında kesin bir bilgi yok idi.

1957 senesinin sonbahar aylarında bir rüya gördüm. Rüyamda Haydarpaşa İskelesi'nden bir vapura koyun doldurmuşuz. Bunların sevk ve idaresi Dede Paşa Hazretleri'ne aitmiş. Bu koyunların boy-ları, renkleri, giyimleri ve güzellikleri bir çırpıda değişiyor ve koyunlar tepeden turnağa bembeyaz elbiseler giymiş, adedi belirsiz nur gibi, huri gibi birer kız hâline geliyorlar. Bunları Paşa Hazretleri ile birlikte Karaköy tarafına getirdik. Paşa Hazretleri orada emretti ki:

—Şimdi bunları Galata Köprüsü'nden Eminönü tarafına geçireceğiz. Ben önden yürüyüp onları çağıracağım. Onlar peşimden gelecekler. Sen geride kalanları toparla getir.

Yürüyoruz. Galata Köprüsü dolu doluya! Paşa Hazretleri'yle aramızdakiler bazen bembeyaz renkte bir koyun sürüsü, bazen beyaz giysiler içinde huri gibi, melek gibi munis, güzel kızlar şeklinde görünüyorlar. Böylece Eminönü tarafına geçtik. Ben de uyandım. Uyanır uyanmaz Paşa Hazretleri'ne bir gönlüm aktı, bir muhabbet duydum ki hemen gidip kendisine kavuşmak arzusu içimde dayanılmaz bir his hâlinde belirdi. Yani öteden beri dedeme duyduğum sevgi, aşk, muhabbet, iştihak aynen bu tarafa çevrildi. Fakat bu dayanılmaz arzuyu çeşitli sebepler ve mecburiyetler dolayısıyla üç ay gizlemek zorunda kaldık.

Aradan üç ay geçtikten sonra bir gün işittik ki Dede Paşa Hazretleri Erzincan'a gelmiş ve bizim bulunduğumuz yeri teşrif etmek üzere imiş. Bu haberi duyunca elimdeki çay bardağını tutamaz oldum. Rahatsızlandığımı beyan ederek meclisten ayrıldım. Ne olduğunu kelimelerle anlatamayacağım bir hâl ile evimize koştum. Evin içine girmedim. Merek dediğimiz, hayvanlarımızın otunu, samanını, yemini koyduğumuz yere kendimi attım. Orada tepindim, çarpındım, yuvarlandım, ağladım, haykırdım, sızlandım. Üstüm, başım, elim, yüzüm ot, saman ve toza bulanmıştı. Ama biraz

sakinleşmiş, durulmuştum. Kalktım, üstümü başımı çırpıp fırçaladım. Elimi, yüzümü yıkadım. Bir abdest tazeledim. Yavaş yavaş biraz önce ayrıldığım ve şimdi Paşa Hazretleri'nin bulunduğu Muharrem Efendi'nin evine gittim. Heyecanım hâlen geçmemiş olmakla beraber şuurum biraz yerine gelmişti.

Haşa, bir bilgim olduğundan değil, sanki birisi bana tarif etmiş gibi Paşa Hazretleri'nin bulunduğu odaya girmeden üç İhlas bir Fâtiha okudum. Önce Peygamber Efendimiz'in, sonra sırası ile Şâh-ı Nakşibendi Hazretleri'nin ve pirlerimizin ruhuna hediye ettim ve yavaş yavaş Paşa Hazretleri'nin bulunduğu odanın kapısını araladım. Bir ayağımı içeri attım. Diğer ayağım henüz dışarda iken, boyu beş metreden fazla olan odanın kible tarafındaki peykenin üzerinde oturan Paşa Hazretleri'ni görür görmez oracığa, kapı aralığına düşüp bayılmışım. Daha gerisini hatırlamıyorum. O zaman Paşa Hazretleri beni bizzat kucaklayıp kaldırmış, odaya almış. Bir süre sonra gözümü açtığımda ilk defa bedenem Paşa Hazretleri'nin huzurunda idim. Mübarek iki bardak çay getirtmiş. Birisi kendisi, biri de benim için. Şekerini bizzat karıştırarak, bir annenin evladına, çocuğuna içirdiği gibi çayımı mübarek elleri ile bana içirdi. Bu arada Paşa Hazretleri'nin elbiseleri, oda, bardak, kaşık, her şey gayet açık bir lisanla zikre başladılar. Bunu apaçık görüyor ve duyuyordum. Orada tekrar kendimden geçtim. Yatsıya kadar bir kendime gelip bir geçiyordum. Nihayet yatsı namazı kılındı, hatme okundu, dersimizi aldık ve evimize döndük.

Boy abdestini alıp tövbe namazına durduk. Sağ tarafımdaki duvara yaslanmak istemişim. Birden duvar ortadan kalktı. Orada Paşa Hazretleri'nin olduğunu hissettim. Sonra nurdan vücudunu gördüm. Bizim de vücudumuz nura nur oldu. Ortada vücut, ceset, madde diye bir şey kalmadı. Her yer, her şey nur oldu. Nur içinde kaybolduk. Bu durumda nasıl oldu bilmiyorum, namazda ne okudum, eksik mi fazla mı okudum bilmiyorum. Tövbe namazımı Paşa Hazretleri ile birlikte kıldık. Sonra yatağa doğru yöneldim. Başım batıya, yüzüm kibleye gelmek üzere yatağa girdim. Ama hemen uzanmadım. Heyecan ve şaşkınlığın verdiği zorlukla her gün yatmadan önce okuma itiyadında olduğum üç İhlas bir Fâtiha'yı okudum. Bir de baktım ki Paşa Hazretleri yine duvardan zuhur etti.

Fakat görünüşü zahirde bildiğimiz bir görünüş değil. Bütün vücudu değil yalnız omuzdan yukarısı görünüyor ama o mübarek azametli sakallarının her bir telinden hâsıl olan ziyâ ayın, güneşin ışığını kapatacak kadar parlak. Bir türlü yatamıyorum, yatsam uyuyamıyorum. Gözümü kapatsam da açsam da aynı nurdan cemali görüyorum.

O gecedен sonra bir yıl süre ile nerede olursam olayım, gözümü kapatır kapatmaz Paşa Hazretleri o manevi vücudu ile, güzelliği, haşmeti ve heybeti ile hep karşımda.

Paşa Hazretleri'nden ders aldıktan hemen sonra şöyle bir rüya görüyorum: Dedem, Paşa Hazretleri ve babam üçü bir arada bulunmakta iken dedem bize hitap ediyor ve:

—Yavrum, bizi hayatta iken görmediğine niçin bu kadar üzülüyorsun! Bak, Dede Paşa hayatta. Onu görmüş olmanın bizi görmekten hiçbir farkı yoktur. Buna inan ve artık üzülmeyi bırak.

Diyerek bağlanacağımız kapıyı bize açıkça işaret ediyor.

Üzüm ve bağ ile, nisbet ile ilgili bir müşahedemiz de şöyle cereyan etti: Dedemin veya Paşa Hazretleri'nin olan büyük bir üzüm bağı oluyor. Bu bağda büyük bir çadır kurulmuş. Bu Paşa Hazretleri'ne ait barigâh (çadır). Çadırın içerisinde mekânı, makamı varmış, orada yatar kalkarmış. Ziyarete gittim ki çadırın önünde bir aslan var. O aslan ağzını açtığı zaman değil bir insan, bir köyü, bir kasabayı bile yutacak cesamette. Mübarek Paşa Hazretleri bana buyuruyor ki:

—Bağdan üzüm al, ye!

Ben de:

—Efendim, nasıl üzüm alayım! Bu aslan hemen insanı yutar.

Diyorum. Bu sefer buyuruyor ki:

—Bizden gafil olursan o aslan seni yutar. Bizden gafil olmazsan da bir şey yapamaz.

Hâl olarak müşahede ettiğimiz bu âlemdeki aslan nefsi emma-remiz, üzüm de Paşa Hazretleri'nin nisbetine işarettir.

Geceleri hiç uyuyamıyorum. Ama sabahleyin bütün gece uyumuş gibi dinç kalkıyorum. Mübareğe öyle gönlüm aktı ki ne mal ne iş ne hayat, hiçbir şeyin önemi yok. Tek arzum onu görmek ve onunla olmak.

Bir seneden sonra başka şeyler başladı. Gözümün önüne siyah zemin üzerine Peygamber Efendim'izin ismi şerifleri yazılı büyük büyük levhalar getirmeye başladılar. Bu levhalardan da kuvvetli bir nur neşrolmakta ve bizi ihata etmekte idi. Bu nur ihatasında vücudumuz ortadan kayboluyor, nura gark oluyorduk. Bir zaman da böyle devam etti. Daha sonra, bir süre de bize kabristanları gezdirdiler. Piri Taği Hazretleri'nin Gavs-ı Âzâm (Hazretleri'nin), Abdulkâdir Geylanî ile Şâh-ı Nakşibendi Hazretleri'nin bir arada gösterilen kabri şeriflerini ziyaret ettirdiler.

Bunlar olup biterken ne uyku hâlindeyim ne de uyanık durumdayım. Tarif edilemeyen, ikisinin ortası bir hâldeyim. Sonra sabah-tan akşama, akşamdan sabaha kadar uyusam, hiç uyumamış gibi abdestime sahip oluyorum. Bu arada Paşa Hazretleri bizim tahsilimiz için binbaşı rütbesinde, sıhhatli, aslan gibi bir hoca tahsis buyurdu. Bana Arabî ve Fârisî dersleri ile ledünnî ilmini okutturdu.

Efendim, böyle bir yanda kabristan ziyaretleri, bir yandan Peygamber Efendimiz'in isimlerini nur şeklinde aksettiren levhalar. Arabî, Fârisî, ledünnî dersleri ile meşgul olup giderken, öyle bir hâl oldu ki Allah'ı görecekmışim gibi bir his, bir bekleyiş içine girdim ve -haşa, haşa estağfurullah- bütün bunların hâlıkı, yaratıcısı Paşa Hazretleri imiş gibi geldi. Kendilerine buna göre bir sevgi, bir hayranlık, bir bağlılık ve huşu duyduk.

Peygamber Efendimiz'in ismi şerifleri yazılı levhaları uzun süre seyredip onların nuru ile ihata olmamız sonunda, Peygamber Efendimiz'e de bir yakınlığımız oldu, sevgimiz arttı, ondan da istimdat talep edebilir olduk.

Neticede öyle bir an geldi ki her an Allah'ı görecekmışim gibi bir his içimi doldurdu.

Bir kuşluk vakti evimizde yalnızdım. Yüzüm Erzincan'a dönük olarak oturuyorum. Her an biri gelecekmiş, ilk seste, ilk harekette Allah'ı görecekmışim gibi kesin bir kanaat içinde o ânı bekliyo-

rum. Bir anda altı cihet lafza-i celalle doldu. Bunlardan hâsıl olan nurun içinde kaldım. Vücutum yok oldu. Lafza-i celaller de yok oldu. Bu nur deryasında ne kadar kaldım bilemiyorum.

Bu arada Paşa Hazretleri ile sayısız defalar bir araya geldik. Hatta bir defasında, uyku ile uyanıklık arasında iken Paşa Hazretleri geldi. Ön iki dişini tepemden başıma geçirdi. Vücutum yok oldu, Paşa Hazretleri de yok oldu. Artık biz Paşa Hazretleri olmuştuk. Paşa Hazretleri ile buna mümasil (benzer) pek çok beraberliklerimiz oldu.

Bir gece yatsı namazından sonra yatağa girdim. Henüz uyumamıştım. Birden hayretle müşahede ettim ki etrafımdaki her şey, bütün eşya, mekân Allah'ı zikrediyor. Bütün dünya bir levha hâlinde önüme getirildi. Dağlar, sular, denizler, ağaçlar, bütün canlı ve cansız mevcudat açık bir lisanla Allah'ı zikrediyor. Bu arada bizim vücudumuz da o kadar büyüyor ki bir vehme, bir korkuya düşüyorum ve derhâl mübarek Paşa Hazretleri'nin velayetine sığınyorum. Bizim bulunduğumuz yerin karşısına düşen dağda bir şelale vardır. Şelaleden akan su bir dere oluşturarak bize doğru akar. Açık şuurumuzla müşahede ediyoruz ki Paşa Hazretleri'nin vücudu o dere yatağından çıkıyor, Erzincan ovasını, memleketi, bütün dünyayı dolduruyor, ihata ediyor ve büyüye büyüye bize doğru geliyor. Tam bize temas edince bizim vücudumuza geçiyor ve kayboluyor. Neden sonra kendimize geliyoruz.

Bir gün öğle ile ikindi arası, Hanzar köyündeki Ekrem Ocaklı Bey'in konağında idik. Paşa Hazretleri başına bir çeşit hâller gelen bir kişi ile meşgul bulunuyor ve bu arada bir somyanın üzerinde oturuyordu. Vücudu birden öyle büyüdü ki iki kaşının arasındaki mesafe mağrib ve maşrik'ı (batıyı ve doğuyu) yuttu. Bu mesafeyi görmek, idrak etmek imkânsız. Bunu apaçık, bu zahir gözümüzle gördük.

Bunların hiçbirinden Paşa Hazretleri'ne bahsetmedik. Zira her şeyin ondan olduğuna, bu hâlleri onun da benimle birlikte yaşadığına, hiçbir şeyin onun bilgisi dışında cereyan etmediğine öyle itikadım vardı ki bundan kendilerine bahsetmek lüzumsuz ve abes olurdu.

Daha çok acayip şeyler gördük. Mesela bir defasında masa üstüne örtülen bir masa örtüsünün saçaklarını teşkil eden her bir ipliğin ucunda birer ağız olduğunu, bu ağızların içinde net olarak görülen dillerin devamlı olarak Allah'ı zikrettiklerini açıkça gördük. Ama bu gibi hâllere lüzumundan fazla kıymet vermedik, bunlardan asla gurur duymadık Allah'a şükür.

Paşa Hazretleri bize çok iltifat ederlerdi. Bilhassa ilk zamanlar her huzuruna çıkışımda ayağa kalkarlardı. Bunu ben hiçbir zaman hazmedemez, bu gibi iltifat ve itibardan huzur duymaz, bilakis ezilir, ağlar mahvolurdum. Hatta bir defasında Erzurum'da bir evde misafir bulunuyorduk. İkinci namazı kılınacaktı. Paşa Hazretleri sırtındaki cübbeyi çıkartıp bize giydirdi, başındaki sarığı çıkarıp bizim başımıza sardı ve namazı bizim kıldırmanızı emretti. Ben bu iltifat karşısında ezilmiş, mahcubiyetten bitkin bir hâle gelmiştim. Bunu hisseden Paşa Hazretleri'nin:

—Benim efendim, neden böyle yapıyorsun? Sen bizim büyüğümüzsün!

Demesi üzerine, gayr-ı ihtiyarî mübareğin yüzüne karşı:

—Etme, etme, etme!

Diye bağırılmışım. Bunun üzerine namazı kendileri kıldırıldılar. Bu hadisede bize manevi bir terbiye vermenin, manevi bir geçitten geçirmenin gerçekleştiğini hissettim.

Bu gibi hâller pek çok defa tekrar etti. Zahirde çok hoş görünen bu hâllerin hiçbirini hiçbir yerde mevzu etmedik. Zira bu hâllerin hepsinin Paşa Hazretleri'nce lüzumlu görülen, terakkinin gereği olan lütuflar serisi olduğunu idrak ediyordum.

Bir gün, Karakaya köyünden yukarıya, dağları aşarak Veysel Karani Hazretleri'nin dergâhına heybe ile bir emanet götürüyorum. Heybeyi sırtlayınca, Zeki isimli bir kimse arkamdan yetişip bana sataşarak gitmeme mani olmaya çalışıyor. Heybeyi yere bırakıp, o şahsın sataşmasını bertaraf edip, onu bitap bir hâlde bırakıp yoluma devamla başlıyorum ki bu anda yeniden yetişip arkamdan bana sarılıyor. Tekrar heybeyi bırakıp, onu çiğnercesine bir hırpalama ile yere serip yeniden ilerliyorum. Böyle, böyle zirveyi aştıktan

sonra artık bir daha peşimden gelemeyip kayboluyor. Bu arada geçtiğim arazi, köyler ve görülen her şey altından yapılmış vaziyette. Veysel Karani Hazretleri'nin dergâhına varıp bir de bakıyorum ki o güne kadar hiç gidip görmemiş, hiç tanımamış olduğum Aşağı Lori Köyü'nün meydanı ve Paşa Hazretleri'nin konağı. Emaneti oraya teslim ediyorum. Köy, meydan, konak ve bütün arazi altından.

Hâl olarak gayet net ve canlı gördüğüm bu zuhurattan sonra, merak ederek heybe ile geçtiğim yerleri görmek için hususi olarak yaya ve yalnız, zahirde ve bedenen gezerek tetkik ettiğimde, hâl içinde altından yapılmış olarak gördüğüm bütün arazi, köy ve çevrelerin aynen o boyut ve şekillerde fakat toprak ve taş olarak ve tabii vaziyetinde olduklarını, Paşa Hazretleri'nin köyü ile konağının da köyün ortasında ve o meydanda aynı şekilde ve surette bulunduğunu müşahede ettim.

Bir defasında Paşa Hazretleri başıma tarifi mümkün olmayan, dünyada emsali görülmemiş, kıymeti hiçbir ölçü ile ifade edilemeyen, çok parlak ziya neşreden bir taç giydirdi. Zahir de değil, rüya da değil. Ne uykudayım ne de tam uyanığım. Yarı şuurla hissediyorum. Ama bir taç giydiğime katiyetle eminim. Bu taç zikir tacı imiş. Paşa Hazretleri bana:

—Ders almak isteyip de bizi bulamayanlara, bizimle görüşünceye kadar derslerini tarif edin. Bizimle görüşme imkânını bulduklarında derslerini tazelerler.

Demişti. Bu bize teveccüh yapma emri verilinceye kadar devam etti. Ondan sonra bizim ders tarif ettiklerimizin derslerini tazelemek lüzumunu duymadılar.

Bir gün Erzurum'dayız. Paşa Hazretleri'nin mahdumlarından Hacı Hüsameddin Efendi bir beygire iki sepet üzüm yükleyip satışa getirmiş. Ebat olarak birbirinden hiçbir farkı olmayan bu sepetlerden biri bizim, diğeri Paşa Hazretleri'nin imiş. Yapılan tartı sonunda Paşa Hazretleri'ne ait sepet, bizimkinden on beş kilo fazla geliyor. Bunu hayretle gören Hüsameddin Efendi dayanamayıp soruyor:

—Paşam, bu sepetler aynı büyüklükte. İçindeki üzümler de aynı bağdan toplandı. Nasıl oluyor da size ait sepet on beş kilo fazla geliyor?

Paşa Hazretleri cevap verdi:

—Arada on beş yıl var. On beş yıl sonra o sepetin ağırlığı da tamamlanacak.

Aradan yıllar geçti ve bir gün Paşa Hazretleri buyurdu ki:

—Sizin artık hilafet zamanınız geldi. Sohbet ve teveccüh yapmaya ehil oldunuz. Beş kişilik bir talip bir araya geldiğinde teveccüh yapacaksınız.

Bu kesin emri önce yalnızken şahsımıza bildirdiğinde, yukarıda bahsettiğimiz üzüm, sepet, tartı farkı hadisesinin üzerinden tam on beş sene geçmişti.

Paşam bilahare bu sohbet ve teveccüh emrini Pişkidağlı Ahmet Efendi, Muharrem Efendi, Necati Efendi ve Hacı Validemizin huzurlarında da tekrarlamış ve “İnşallah Hazreti Pîr’in tacını başına örteceksin.” diye dualar etmiştir.

Fakat ben o günlerde sıkılarak, utanarak düşünürdüm: Büyük hizmetler yapmış biri değildim. Esaslı bir bilgim, tahsilim yoktu. Bu durumda hiçbir şey istemeğe, beklemeğe hakkım, yüzüm olmazdı. Ümit dahi etmiyordum. Paşa Hazretleri’nin aciz bir hizmetkârı olmak, ümit ve temenni edebileceğim en son, en yüksek mertebe idi.

Fakat her şeye rağmen, teveccüh tarifesi elimize verilmiş ve derhâl bir nüsha yazdırıp, getirmemiz emrolunmuştu. Emre itaat-sizlik edilemezdi. Derhâl gidip 24 saat içinde, tarifenin bir kopyasını yazdırdım ve aslını getirip iade ettim. Ama içim bir türlü rahat olamıyor, gösterilen lütfâ kendimi hiçbir şekilde layık görememekten, verilecek vazifelerin ifasında muvaffak olamamak korkusundan dolayı huzursuz oluyordum. O güne kadar dinleyebildiğimiz sohbetlerden ve Reşahat kitabından okuyabildiğimiz kadarından edindiğimiz bilgiye göre tasavvuf yolundaki taliplere pek çok hizmetler düşüyor, bir hayli meşakkatin çekilmesi gerekiyor. Biz ise ne hizmet ettik ne meşakkat gördük ne letâif çek-

tik. Sadece bin tesbihlik bir ders verdiler. Bilahare “Onu da çekme, kazaya kalsın. Sen işinle meşgul ol.” buyurdular. Hâlbuki etrafımızda pek çok âlimler, tahsilliler, hizmeti geçmişler ve letaif çekenler vardı. Onlar dururken bu kadar büyük bir vazifenin şahsımıza tevcih edilmesi bir nimet midir, yoksa bir mihnet midir karar veremiyor, başaramamak korkusu ile Paşam Hazretleri’ne iltica ediyor, yalvarıyordum.

Bu hisler içinde bocalayıp, yakardığım bir sırada Paşa Hazretleri’nin odasında baş başa yalnız bulunuyorduk. Teveccüh tarifesini kendilerine sunmuştum. Kitabı elimden aldı. Sağ tarafındaki yastığın üzerine koydu. Ben önünde çöktüm. Beni affetmesi için derunumdan yalvarmaya devam ediyordum. O mübarek gözlerini gözlerime dikerek:

—Benim Efendim, neden bu kadar korkuyor, çekiniyorsun? Ben de senin gibiyim. Ben de aldığım bir emri ifa ediyorum. Bu vazifenin sana tevcihi Hazreti Pîr (Muhammed Beşir Efendi Hazretleri)’in emridir. Bu hizmeti, bu nimeti veren sana onun kolaylığını da verecektir şüphesiz!

Dedikten sonra beni ikna ve tatmin etmek için şu izahatı lütfetti:

—Efendim, halife üç yönden gelir. Birincide insanın zahir ilmi olur. Tarikatın rüknünü, adabını öğrenir, anlar. Ona zahirden emir verirler, “sen halifesin” derler. İkinci şekilde insan sofu meşrep olur. Zikir ve amelî ile temayüz eder, çok emeği geçer, bir âlim olur. İlmi ile amel eder. Böylece geçen emeği ve ibadeti karşılığında ve tarikatın rükün ve adabını da anlamış olması kaydı ile yine zahiren hilafet emri verilir. Üçüncüsü ise kişi âşık meşrep olur. Bunun ne ilmîne bakarlar ne de amelîne. Bunların vazife emri ise maneviyattan, bizzat Resulullah Efendimiz’den gelir.

Bunları duyunca bizi öyle bir cezbe almış ki kendimize hâkim olmamız imkânsız. Yaptığımız vücut hareketleri ve çırpınmalarla çıkardığımız ses ve odada husule getirdiğimiz sarsıntı dışarıda bulunan Hacı Validemizi hayret ve dehşete düşürmüştü. Bu hâl ne kadar sürmüştü, daha neler olmuş, gerisini hatırlamıyorum.

Bir gün öğle vakti Paşa Hazretleri’ni ziyaret için haneyi saadetlerine gittim. Giderken içimde huşu ile karışık bir korku, bir

çekingenlik vardı. Yanımda Ahmet Efendi (Pişkidağlı), Muharrem Efendi (Efe) gibi bir büyüğüm olsa idi onlardan cesaret alabilirdim. Olmayınca tek başıma içimi bir korku kapladı. Kapı önünde kararsız dolandım durdum. Sonra öğle ezanı okundu. Çarşı Camii'ne gidip öğle namazını kıldım. Camiye gitmekteki bir gayem de benimle Paşa Hazretleri'ni ziyarete gelecek birilerini bulmaktı. Namazdan sonra etrafa bakındım, ama aradığım gibi birine rastlayamadım. Çarnaçar (ister istemez), üzgün ve korkak bir vaziyette evin yolunu tuttum. O Şah'ı rahatsız etmek, incitmek, uykuda ise uyandırmak endişe ve korkusu ile birkaç defa kapı önüne geldim, geri çekildim, dolandım, bekledim. Ne kapıyı vurabiliyorum ne bırakıp gidebiliyorum. Üçüncü defa kapı önüne geldiğimde, birden kapı açıldı ve Paşa Hazretleri ile yüz yüze geldik. Ben büyük bir suçluluk hissi içinde boynumu büküp öylece kaldım. Mübarek o zaman boynuma sarıldı, elimden tuttu ve:

—Yavrum, Yavrum! Neden çekingen davranıyorsun? Sen ne zaman gelirsen gel. Bu kapı sana daima açıktır.

Diyerek beni içeri aldı. O da namazı yeni kılmış, ama henüz yemeğini yememiş. Hacı Validemiz yemek getirdi, masaya koydu. Mübarek somyada oturuyor. Masayı ve yemeği önüne getirdik. Hacı Valide bana da bir sandalye verdi, oturup birlikte yememizi söyledi. Paşa Hazretleri'nin huzurunda, onunla birlikte yemek yemek benim ne haddime! Buna nasıl cesaret ederim? Hacı Anne beni ısrarla sandalyeye oturttu. Ama yemeğe uzanmaksa aklımın ucundan bile geçmiyor. Hacı Anne yememiz için devamlı ısrar ediyor. Ama mübarek Paşa Hazretleri'nin hiç aldıracağı yok. Öyle bir azametli ki beşeriyeti ortadan kalkmış, tarif edilmez bir heybet belirmiş. Valide tekrar ısrar edince Paşa Hazretleri'nin Valide'ye:

—Canım, ne ısrar edip duruyorsun? Kendi hâline bırak!

Demesi üzerine ben sanki ağaç yıkılır gibi sandalyeden aşağı devrildim. Gözlerimden yaşlar boşandı, ağladım, üzüldüm. Çünkü bütün bunlara ben sebep olmuşum. Biraz sonra Salim Efendi geldi. Onun içeri girmesi ile Paşam Hazretleri'ndeki o azamet gitti, heyeti asliyesine rücu etti. Biz de bu suretle selamete çıkmış olduk. Paşa Hazretleri Valide'ye seslenip;

—Bak, şimdi bunlara bak. Buraya yemek ilave et de yesinler.
Dedi.

Bir gün ikinci namazından çıkmıştık. Paşa Hazretleri bana Piri Sami Hazretleri'nin ve Beşir Efendi Hazretleri'nin türbeyi şeriflerini ziyarete gideceğini bildirip benim de birlikte gitmek isteyip istemediğimi sordu. Boynumuzu bükerek kabulümüzü ima ettik. Piri Sami Hazretleri'nin kabri şerifine yaklaştığımızda Paşa Hazretleri önce kabre doğru ağır ağır, dura dura ilerliyor. Biz de arkasından onu takip ediyoruz. Önce mezarı aşağıdan ta'zim ile ziyaret etti. Sonra kancalı zincirini açıp kabrin üzerine çıktı, ayaklık kısmına gelip oturdu. Biz biraz geride, ayakta durarak olanları takip ediyorduk. Biraz sonra ben de başımı mezar taşına koydum. O anda Paşa Hazretleri'nin cemali beni ihata etti. Başımın göğe değdiğini, cemal sıfatının bütün âlemi kapladığını açık gözle aynen müşahede ettim.

Bunlara mümasil (benzer) çok çeşitli hâl ve zuhuratlarla dolu olan uzun bir süre fenafişşeyh hâli ve onun mestliği devam etti. Üzerimizde en fazla tesiri olan ve diğerlerine göre çok daha uzun süre devam eden de fenafişşeyh hâli oldu.

Fenafirresul hâli, âlemi çok az sürdü. Bu dönemde kendi vücudumuz Peygamber Efendimiz'in vücudu olmuş gibi, azalarım onun azaları imiş gibi hâller içinde ve Paşam Hazretleri'ne olan hudutsuz sevgim bu defa Peygamber Efendimiz'e intikal etmiş vaziyette devam etti. Resulullah Efendim'in nuru da daima tecelli edip bizi ihata eder vaziyette idi. Böyle olunca, yani nur tecelli edince, görenin de görülenin de, sair eşya ve mevcudatın da cismi kalmıyor.

Daha sonra yeni bir dönem başlıyor... Boğum boğum, salkım salkım, deste deste rengârenk mercanlar görüyoruz. Bu mercanlardan hâsıl olan nur deryâsında kayboluyoruz. Sonra incecik, sayısız renkte, pırl pırl ipek kordelalar bütün afakı ihata ediyor. Her rengin nuru ayrı ayrı müşahede edilebiliyor. Deste deste ipek kumaşlar ve her kumaşın ayrı renkteki sayısız nurundan hâsıl olan bir nur kümesi içerisinde yok olma hâli tecelli ediyor. O nur mekânı, vücudumuzu ihata edip kendi akisleri içinde kaybediyor. Sekir âleminde zaman zaman çeşitli nur tecellileri görünüp kayboluyor.

Birkaç defa da hitap işittik. Hepsisi de Paşa Hazretleri'nin sesi ile "Abdurrahim, Abdurrahim, Abdurrahim" diyen, beşer sesi ile mukayese edilemeyen, çok yüksek tonajlı sesler idi. Gürleyen bu seslerin tesirini tarif etmek mümkün değil.

Bir defasında da orta irilikte bir mandanın sadece gözleri koca bir âlem oldu. Cenabı Hakk'ın kudreti o gözlerden tecelli etti. Ayrıca bir saman çöpünden, bir ağaçtan azamet ve kudretin tecellisini aşikâre gördüm. Bunlar rüya değil apaçık gördüğüm hâller.

Bazen öyle bir tecelli oluyordu ki nazar edilen kimsede bir, iki, bazen üç gün cezbe ve sekir hâli devam ediyordu. Bazen de o nazara dokunduğu kimselerin temizlenip, affa uğradıklarını müşahede ediyordum. Bu hâller de her zaman değil, ara sıra belirip yine kayboluyordu.

Erzincan ovasında, bizim Keleriç köyünün kıblesinde bir Şıhlı köyü var. Bir gün bizim köyden bu Şıhlı köyüne geçecekmiz. Bu köye dibi bucağı olmayan öyle büyük bir nehir akıyormuş ki bu nehre düşen veya akıntısına kapılan mutlaka boğulup kaybolurmuş. Nehrin kıyısında tanıdığımız ve tanımadığımız pek çok kimse birikmiş, karşıya geçmek istiyorlar. Fakat hiçbirisi buna muvaffak olamıyor. Bu sırada Paşa Hazretleri bize buyuruyor ki:

—Ben bu nehrin karşısına geçeceğim. Sen de izime basacaksın. Eğer aynen izime basarsan, beraberce geçeriz. İzimi saptırırsan suya kapılırsın.

Onun geçtiği yerlerden izine basarak sahile çıktım elhamdülillah.

Şimdi hatırladığım bir hâl daha var ki şuurlu bir hâl içinde, aşikâre, zahiren aynen yaşanmış gibi idi. Karşımda öyle yüksek bir dağ görüyorum ki dimdik yamaçlarının ortasında sivrilmiş, üzerinde bir tek çöp, bir kıl dahi yok, çırılçıplak. Dağın etekleri ise insanı yutuverecek görünümde büyük bir bataklık. Bu yüksek, çıplak ve yalçın dağa çıkmak mecburiyeti varmış. Koca dağı kucaklayıp kavrayabildim. Tırmana tırmana zirvesine çıkıp inmeyi başardım. Sonra o dağ bir kız oldu. Paşa Hazretleri "Bu kız sultanlığa işarettir." buyurmuştur.

Bunlara benzeyen ve benzemeyen birçok hâller tecelli etti, Çok zevkli hâller!

Sekir hâlinden fariğ olunca bir kısmını seçemiyorum. Özü ruhuma aksetmiş, tadı damağımda, özelliği ve güzelliği içime sinmiş olan bu hadiselerin bir kısmını tam bir düzen içerisinde ayırt edemiyorum veya hatırıma getiremiyorum.

İşte böyle yıllar boyu Paşa Hazretleri bu acize defalarca gözü-müz ve şuurumuz açık olarak o mübarek cemel sıfatını da göstermiştir, celal sıfatını da... Celal sıfatına insanın bin tane yüreği olsa dayanmaz. Cemal sıfatı ise, artık ne bileyim! Ne doymak mümkün ne tariflere sığar.

Şimdi bunlar geldi, geçti. Çok gerilerde kaldı. Ama şimdi biz ne durumdayız efendim? Her türlü hatadan, gururdan, benlikten Allah'a sığınırım. Ne ilmimiz ne amelimiz ne de hizmetimiz itibarıyla bir kıymetimiz yok. Ama ne yapalım, bir emirdir verilmiş. İhsanlarına şükür. Amelim havf ü recâ, makamım da (Salih Baba'nın de-yimi ile) "Şems-i Hudâ zerresiyem." Yani işim korkmak, yalvarmak. Bütün ihvan için korkmak, onların havfini çekmek, onlar için kaygılanmak, onlar için yalvarmak. Makamım ise kâinata bir zerre."

Cenabı Hak cümlemizi Habib'ine bağışlayıp rızasına muvafık ve mutabık eylesin. Cümlemizin elini şeyhimizin eteğinden kesmesin (Âmin).

